

Dziennik Urzędowy C 146

Unii Europejskiej

Tom 50

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

30 czerwca 2007

<u>Powiadomienie nr</u>	<u>Spis treści</u>	<u>Strona</u>
	III Akty przygotowawcze	
	Komitet Regionów	
	68. sesja plenarna w dniach 13 i 14 lutego 2007 r.	
2007/C 146/01	Opinia Komitetu Regionów „Plan polityki w dziedzinie legalnej migracji, walka z nielegalną imigracją, przyszłość Europejskiej Sieci Migracji”	1
2007/C 146/02	Opinia Komitetu Regionów Polityka mieszkaniowa i regionalna	10
2007/C 146/03	Opinia Komitetu Regionów „Przyszła polityka morska Unii Europejskiej”	19
2007/C 146/04	Opinia Komitetu Regionów „Europejski Instytut Technologii”	27
2007/C 146/05	Opinia Komitetu Regionów „Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby”	34
2007/C 146/06	Opinia Komitetu Regionów „Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów”	48
2007/C 146/07	Opinia Komitetu Regionów „Europejska inicjatywa na rzecz przejrzystości”	53
2007/C 146/08	Opinia Komitetu Regionów „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka”	58
2007/C 146/09	Opinia Komitetu Regionów „Niwelowanie różnic w dostępie do łączki szerokopasmowych” i „Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010”	63
2007/C 146/10	Opinia Komitetu Regionów „Poprawa skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych”	69
2007/C 146/11	Opinia Komitetu Regionów Finansowanie rozwoju MŚP	73

Cena:
18 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

2007/C 146/12	Opinia Komitetu Regionów „Skuteczność i równy dostęp do europejskich systemów kształcenia i szkolenia” i „Europejskie ramy kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”	77
2007/C 146/13	Opinia Komitetu Regionów „przegląd średniookresowy Białej księgi Komisji Europejskiej dotyczącej transportu z 2001 r.”	85

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

68. SESJA PLENARNA W DNIACH 13 I 14 LUTEGO 2007 R.

Opinia Komitetu Regionów „Plan polityki w dziedzinie legalnej migracji, walka z nielegalną imigracją, przyszłość Europejskiej Sieci Migracji”

(2007/C 146/01)

KOMITET REGIONÓW

- Zaleca uznanie wspólnej europejskiej polityki w dziedzinie migracji, która umożliwiłaby lepszą współpracę i koordynację pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi.
- Domaga się utworzenia instrumentu finansowego przeznaczonego w szczególności dla obszarów, w których odsetek imigrantów jest największy, oraz dla stref tranzytowych, które odczuwają masowe napływy imigrantów, jak np. Ceuta, Lampedusa, Malta, Melilla, Wyspy Kanaryjskie oraz ogólnie południe Włoch; w strefach tych masowy napływ imigrantów stanowi poważny problem.
- Zaleca podjęcie wszystkich środków koniecznych do zlikwidowania handlu ludźmi i do wyeliminowania mafii parających się tym procederem. Apeluje, by umieścić ten cel wśród priorytetów UE i przeznaczyć na niego odpowiednie środki finansowe. Za wszelką cenę należy unikać nielegalnej imigracji i zwalczać szarą strefę gospodarki, która ją stymuluje.
- Podkreśla ważną rolę, jaką pełnią władze lokalne i regionalne, zarówno dzięki swoim doświadczeniom w stosunkach z krajami pochodzenia, jak i ze względu na opracowywane u siebie środki na rzecz integracji imigrantów, w szczególności w dziedzinie zdrowia (która stanowi największy odsetek wydatków publicznych), mieszkalnictwa, edukacji i zatrudnienia.
- Wnosi o utworzenie mechanizmu śledzenia opinii w sprawie imigracji, aby zapewnić obecność Komitetu w różnych inicjatywach Komisji w tej dziedzinie, poprzez działania przewodniczącego Komisji Spraw Konstytucyjnych lub sprawozdawców, w zależności od przypadku. Mechanizm ten pozwoliłby aktywnie uczestniczyć w różnych etapach procesu legislacyjnego: a) w fazie prelegislacyjnej (konsultacje z Komitetem jako zainteresowaną stroną, ocena oddziaływania); b) w fazie oceny strategii (roczne raporty na temat migracji i integracji, doroczne forum integracji).

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając zieloną księgę w sprawie przyszłości Europejskiej Sieci Migracji (COM (2005) 606 końcowy),

uwzględniając komunikat Komisji „Plan polityki w dziedzinie legalnej migracji” (COM(2005) 669 końcowy),

uwzględniając komunikat Komisji w sprawie priorytetów politycznych w walce z nielegalną imigracją obywateli państw trzecich (COM(2006) 402 wersja ostateczna),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 2 grudnia 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Spraw Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając konkluzje prezydencji Rady Europejskiej z Brukseli z 4-5 listopada 2004 r. w sprawie europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości — Program haski,

uwzględniając art. 63 Traktatu WE,

uwzględniając podręcznik do integracji Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii i środków na rzecz integracji imigrantów w Unii Europejskiej (2006/2056 (INI)),

uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju i migracji (2005/2244 (INI)),

uwzględniając opinię Komitetu Regionów: „UE jako przestrzeń wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa: rola samorządów lokalnych i regionalnych we wdrażaniu programu haskiego”, CDR 223/2004 fin, Dz.U. C 231 z 20.9.2005, ss. 83-86,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie pierwszego rocznego raportu na temat migracji i integracji (COM (2004) 508 końcowy), CDR 339/2004, Dz.U. C 231 z 20.9.2005, ss. 46-50,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Program haski: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat — Partnerstwo na rzecz odnowy europejskiej w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości” (COM(2005) 184 wersja ostateczna), komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiającego program ramowy „Bezpieczeństwo i ochrona wolności” na lata 2007-2013 oraz komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego ustanawiającego na lata 2007-2013 program ogólny „Prawa podstawowe i sprawiedliwość” (COM(2005) 122 wersja ostateczna) — 2005/0037 (COD), 2005/0038(CNS), 2005/0039 (CNS), 2005/0040 (COD), CdR 122/2005, Dz.U. C 192 z 16.8.2006, ss. 25-33,

uwzględniając swoją opinię CDR 51/2006 w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Wspólna agenda na rzecz integracji — ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej” (COM(2005) 389 końcowy), komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Związek pomiędzy migracją i rozwojem: konkretne kierunki działania w zakresie partnerstwa UE z krajami rozwijającymi się” (COM(2005) 390 końcowy) oraz wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych norm i procedur dla państw członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich (COM(2005) 391 końcowy), Dz.U. C 206 z 29.8.2006, ss. 27-39,

uwzględniając swój projekt opinii CdR 233/2006 rev. 2, przyjęty przez Komisję Spraw Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości w dniu 29 listopada 2006 r. (sprawozdawca: Laura DE ESTEBAN MARTIN, dyrektor naczelna Wspólnoty Autonomicznej Madrytu ds. współpracy z rządem oraz ds. europejskich (ES/PPE)),

a także mając na uwadze co następuje:

- 1) Europa stoi obecnie przed najpoważniejszym w swojej historii wyzwaniem związanym z migracją. W związku z tym, że ostateczną konsekwencją tego zjawiska jest wstęp na jej terytorium, problem ten nie ogranicza się jedynie do państw członkowskich i regionów przyjmujących imigrantów i musi być rozpatrywany zarówno z perspektywy UE, jak i państw członkowskich, państw pochodzenia i państw tranzytu migrantów, które wspólnie muszą stawić czoła nowym wyzwaniom stawianym na co dzień przez ruchy migracyjne, w tym ruchy wewnątrz UE. Program haski, przyjęty przez Radę Europejską w listopadzie 2004 r., naszkicował już kalendarz prac w celu utworzenia wspólnej polityki imigracyjnej, czyniąc z niej priorytet UE.
- 2) Nie ma wiarygodnych danych statystycznych potrzebnych do dokładnej oceny związku między migracją legalną i nielegalną a migracją jako zjawiskiem ogólnym, dlatego też właściwe jest kontynuowanie działalności Europejskiej Sieci Migracji w celu zgromadzenia obiektywnych informacji oraz wspieranie wspólnej polityki imigracyjnej i azylowej.
- 3) Integracja społeczności imigrantów powinna być rozpatrywana zarówno z perspektywy ich włączenia do rynku pracy (ze szczególną uwagą poświęconą kobietom), jak i z szerszej perspektywy, obejmującej m.in. aspekty: edukacyjny, kulturalny, polityczny i społeczny.
- 4) Integracja jest procesem dwukierunkowym, który zakłada zarówno wolę włączenia się imigrantów w życie społeczeństwa przyjmującego (oraz jej urzeczywistnienie), jak również gotowość obywateli UE do włączenia imigrantów. Niezbędne stają się więc działania uświadamiające i edukacyjne w celu wywarcia pozytywnego wpływu na zachowania obu grup.
- 5) Władze lokalne i regionalne — jako że to one przyjmują imigrację bezpośrednio i to im przypada główna rola we wdrażaniu właściwych środków (zawodowych, edukacyjnych, kulturowych, politycznych i społecznych) — powinny odgrywać zasadniczą rolę w definiowaniu polityki imigracyjnej w celu zapewnienia skutecznej integracji imigrantów na szczeblu najbliższym obywatelowi.

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego 2007 r.) następującą opinię:

1. Stanowisko i zalecenia ogólne Komitetu Regionów

członkowskie podejmują jednostronne decyzje, co utrudnia przyjęcie wspólnej pozycji.

Komitet Regionów

1.1 **Sądzi**, zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w poprzednich opiniach w sprawie powrotu nielegalnych imigrantów oraz wdrażania programu haskiego na szczeblu lokalnym i regionalnym ⁽¹⁾, że imigracja musi być postrzegana całościowo, z uwzględnieniem jasnej wizji najważniejszych działań, które należy podjąć w obszarze polityki migracyjnej, ponieważ polityka ta nie może opierać się na fragmentarycznych środkach. Należy rozważyć wszelkie niezbędne w tym zakresie inicjatywy legislacyjne, operacyjne i gospodarcze, począwszy od współpracy na rzecz rozwoju z krajami pochodzenia oraz walki z handlem ludźmi, a skończywszy na przyjęciu koniecznych środków w celu zintegrowania wszystkich osób osiadłych w naszych krajach oraz zwalczania szarej strefy, która w sposób oczywisty przyciąga imigrantów i sprzyja ich wykorzystywaniu. **Stwierdza** ponadto, że grupy przestępcze przyczyniają się do nasilenia zjawiska nielegalnej imigracji.

1.2 **Podkreśla**, że mimo wzrostu imigracji od lat 80. oraz faktu, iż do UE napływa poważna liczba imigrantów z krajów rozwijających się (obecnie szacuje się ich na 40 mln), nie stworzono do tej pory wspólnej polityki europejskiej w dziedzinie regulacji ruchów migracyjnych, w związku z czym państwa

1.3 Poza tym **zwraca uwagę**, że w odniesieniu do zarządzania przepływami migracyjnymi nie należy czekać, aż dojdzie do poważnych w skutkach wydarzeń. Nadzwyczajne sytuacje nie mogą być wstępnym warunkiem zawierania umów stowarzyszeniowych.

1.4 **Uważa**, że umowy stowarzyszeniowe podpisywane z państwami trzecimi powinny uwzględniać aspekty polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalne, tak aby można było ustanowić rzeczywiste powiązania lub współzależność pomiędzy migracją a rozwojem, jak zaleca sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju i migracji ⁽²⁾.

1.5 **Potwierdza**, że w celu uniknięcia niekontrolowanej migracji należy przede wszystkim rozwinąć współpracę na rzecz zintegrowanego rozwoju za pośrednictwem projektów takich jak: tworzenie miejsc pracy, powołanie forum gospodarczo-handlowego, utworzenie sieci uniwersytetów, udostępnienie mikrokredytów, wdrożenie środków ułatwiających imigrantom przyczynienie się do rozwoju ich własnych krajów, a także budowa infrastruktury, przeznaczonej w szczególności na dostarczanie wody pitnej (42 % mieszkańców Afryki nie ma dostępu do wody pitnej) i elektryczności (jedynie 20 %

⁽¹⁾ CdR 242/2002 fin.
CdR 223/2004 fin.

⁽²⁾ Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju i migracji (A6-0210/2006).

dysponuje regularnym dostępem do prądu) oraz na tworzenie ośrodków zdrowia i szkół. Należy przy tym pamiętać, że centralnym zagadnieniem musi być współpraca w zakresie wzmocnienia instytucji poprzez tworzenie w państwach, które są odbiorcami pomocy na rzecz rozwoju, warunków wstępnych, takich jak przejrzystość zarządzania i demokratyzacja struktur, koniecznych do skutecznego odbioru i wykorzystania tejże pomocy. Ogólnie rzecz ujmując, chodzi o poprawienie jakości, nie zaś poszerzenie współpracy na rzecz rozwoju. Szczególnie istotne jest zapewnienie dużej przejrzystości w wykorzystaniu środków pomocowych, tak by faktycznie stały się one źródłem rozwoju.

1.6 **Podkreśla** ważną rolę, którą pełnią władze lokalne i regionalne, zarówno dzięki swoim doświadczeniom w stosunkach z krajami pochodzenia, jak i ze względu na opracowywane u siebie środki na rzecz integracji imigrantów, w szczególności w dziedzinie zdrowia (na które przeznaczają się największy odsetek wydatków publicznych), mieszkalnictwa, edukacji i zatrudnienia. We współpracy z krajami pochodzenia władze lokalne i regionalne zawarły szereg umów i przygotowały wiele projektów. Należy tu wspomnieć m.in. o domach dla powracającej młodzieży otwartych w Marrakeszu przez Wspólnotę Autonomiczną Madrytu w ramach programu AENEAS.

1.7 **Przypomina** o deklaracji z piątej konferencji parlamentów regionów miast-stolic UE z 26-27 kwietnia 2006 r., podczas której przyznano, iż regiony miast-stolic, ze względu na panującą w nich koniunkturę i dynamikę, są w dużym stopniu atrakcyjne dla obywateli państw trzecich poszukujących nowych perspektyw. W związku z tym **uważa**, że należy przedsięwziąć środki, które pozwolą uniknąć nieuregulowanego, masowego napływu osób przez lotnicze, portowe i drogowe przejścia graniczne oraz posłużą opracowaniu odpowiednich planów prowadzących do integracji imigrantów w innych regionach naszych krajów.

1.8 **Przywołuje** stanowisko regionów miast-stolic, które zaangażowały się na rzecz opracowania wspólnotowej polityki migracyjnej, obejmującej całokształt zagadnień dotyczących pełnej integracji imigrantów w społeczeństwie. Integracja jest jedynym sposobem na to, aby imigranci podzieliali wartości demokratycznego współżycia i poszanowania praw człowieka, którymi to kierują się systemy polityczne UE. W tym kontekście Komitet zwraca uwagę na znaczenie inicjatyw w zakresie nauczania języka lub języków urzędowych i kultury społeczeństwa przyjmującego oraz projektów, dzięki którym imigranci poczują się ważną częścią społeczeństwa i staną się współodpowiedzialni za jego przyszłość.

1.9 **Uważa**, że imigracja stanowi wyzwanie dla wszystkich; każdy z nas ma do odegrania jakąś rolę, począwszy od administracji na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, a skończywszy na obywatelach europejskich i samych imigrantach. Tylko w ten sposób będziemy w stanie rozwiązać zaistniałe problemy i wykorzystać istniejące szanse, co odnosi się również do krajów pochodzenia.

1.10 W związku z tym **sądzi**, iż niezbędne jest ulepszenie współpracy:

a) pomiędzy administracjami;

b) z partnerami społecznymi;

c) z przedsiębiorstwami (odpowiedzialność społeczna przedsiębiorstw);

d) ze stowarzyszeniami imigrantów.

1.11 **Zaleca** następujące kroki:

a) intensywniejszą współpracę i koordynację pomiędzy ciałami odpowiedzialnymi za imigrację a organami, które zarządzają współpracą na rzecz rozwoju w każdym państwie członkowskim;

b) wspieranie wzajemnego rozwoju jako sposobu na wykorzystanie potencjału, który reprezentują sobą społeczności imigrantów w państwach UE dla rozwoju krajów pochodzenia; w tym celu Komitet uważa za konieczne ułatwianie przesyłania pieniędzy do krajów pochodzenia imigrantów poprzez obniżenie kosztów i wykorzystanie oficjalnych systemów przelewów.

1.12 **Apeluje** do Komisji i państw członkowskich o wdrożenie środków w zakresie skierowania wysyłanych przez imigrantów przekazów pieniężnych na inwestycje produkcyjne w ich krajach pochodzenia i ułatwienie im dostępu do mikrokredytów. Podkreśla, że należy skierować przekazy w taki sposób, aby związać je z inwestycjami przeprowadzanymi za pośrednictwem funduszy przeznaczonych na współpracę na rzecz rozwoju. Zaleca także wprowadzenie zobowiązania wykorzystania anulowanego długu na inwestycje produkcyjne, które ze swojej strony mogą zostać związane ze wspomnianymi przekazami, tak aby dla występującego w roli inwestora imigranta inwestycja własnych oszczędności w te projekty stanowiła najbardziej rentowną opcję.

1.13 Dlatego też **wzywa** do utworzenia funduszu gwarancyjnego w celu zapewnienia kontynuacji mikroprojektów oraz maksymalizacji ich wpływu na rozwój; popiera także powołanie forum gospodarczo-handlowego oraz sieci złożonych ze specjalistów pochodzących z Unii Europejskiej i krajów rozwijających się.

1.14 **Zwraca się** do państw członkowskich o włączenie władz lokalnych i regionalnych do opracowywania polityki migracyjnej oraz krajowych planów na rzecz integracji i zatrudnienia, ponieważ środki niezbędne do ich realizacji wprowadzane są w życie na szczeblu lokalnym i regionalnym.

1.15 **Domaga się** utworzenia instrumentu finansowego przeznaczonego w szczególności dla obszarów, w których odsetek imigrantów jest największy, oraz dla stref tranzytowych, które odczuwają masowe napływy imigrantów, jak np. Ceuta, Lampedusa, Malta, Melilla, Wyspy Kanaryjskie oraz ogólnie południe Włoch. W strefach tych masowy napływ imigrantów stanowi poważny problem, zważywszy na brak środków, dzięki którym można by im zapewnić odpowiednią opiekę humanitarną. Należy przypomnieć, iż nigdzie na świecie różnica w zarobkach nie jest tak duża jak na południowej granicy UE.

1.16 **Wzywa** Unię Europejską i państwa członkowskie do uwzględnienia wyjątkowego charakteru zjawiska masowej imigracji nieuregulowanej, która ma miejsce na wybrzeżach wysp UE, a także związanej z nią tragedii humanitarnej oraz konsekwencji dla bezpieczeństwa i spójności terytorialnej UE. Unia Europejska powinna wykorzystać potencjał regionów tworzących jej granice morskie jako pomost służący rozwijaniu wzajemnie satysfakcjonujących stosunków z państwami trzecimi.

1.17 **Sądzi**, zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym we wcześniejszych opiniach w sprawie łączenia rodzin, wdrażania programu haskiego na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz zielonej księgi w sprawie odsyłania nielegalnych rezydentów, a także zgodnie ze sprawozdaniem Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju i migracji ⁽³⁾, iż należy przedsięwziąć środki zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa prawnego w dziedzinie migracji, i to na wielu płaszczyznach, takich jak:

- a) nadzorowanie prawidłowej transpozycji oraz sprawnej realizacji istniejących dyrektyw;
- b) jaśniejsze sformułowanie przepisów, zwłaszcza odnośnie do warunków uzyskania statusu rezydenta;
- c) określenie ograniczonej liczby warunków, które muszą spełnić imigranci, aby móc skorzystać z prawa do łączenia rodzin.

1.18 Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym wcześniej w opinii w sprawie zielonej księgi w sprawie odsyłania nielegalnych rezydentów ⁽⁴⁾, **opowiada się** za opracowaniem środków sprzyjających dobrowolnym powrotom i przyznaniem im pierwszeństwa w stosunku do polityki przymusowego odsyłania. Pozytywnym zjawiskiem byłoby stworzenie bodźców zachęcających potencjalnych imigrantów do pozostawania w swoich krajach pochodzenia. W wypadku przymusowego odesłania należy mieć szczególny wzgląd na grupy osób wymagających ochrony. W każdym wypadku niezbędna jest współpraca z krajami pochodzenia.

1.19 **Przypomina**, że zgodnie z międzynarodowymi konwencjami dotyczącymi dzieci, nadrzędne dobro dziecka wymaga, by wychowywało się ono, zawsze gdy to możliwe, w swoim środowisku rodzinnym. Należy świadczyć pomoc w krajach pochodzenia, gdzie dzieci powinny uzyskać wychowanie i wykształcenie pozwalające im na uzyskanie pracy na miejscu, w pobliżu swoich rodzin. Dlatego też Konwencja praw dziecka zobowiązuje państwa do walki z nielegalną zmianą kraju pobytu.

1.20 **Pragnie**, aby w zarządzaniu europejskim funduszem na rzecz integracji uwzględniać specyficzne potrzeby władz lokalnych i regionalnych oraz **popiera** uczestnictwo tych ostatnich w negocjacjach dotyczących programów krajowych oraz związanych z nimi programów operacyjnych.

⁽³⁾ CdR 243/2002 fin, CdR 242/2002 fin, CdR 223/2004 fin oraz sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju i migracji (A6-0210/2006).

⁽⁴⁾ CdR 242/2002 fin.

1.21 Zgodnie ze sprawozdaniem Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju i migracji, **wzywa** Komisję do przygotowania instrumentów finansowych koniecznych do integracji imigrantów w ramach życia politycznego i społecznego państwa przyjmującego za pomocą kształcenia w zakresie języka, kultury i wychowania obywatelskiego, bez ograniczania możliwości zachowania ich własnej tożsamości. Ponadto podkreśla, że należy uwzględnić specyficzne problemy związane z integracją potomków imigrantów (ich dzieci i wnuków).

1.22 W obliczu alarmująco złych wyników szkolnych uzyskiwanych przez imigrantów w porównaniu z resztą obywateli UE, **podkreśla** szczególnie rolę edukacji, która w największym i najlepszym stopniu sprzyja integracji. **Przypomina**, że w celu integracji imigrantów niezwykle ważne jest zazębienie się instrumentów niezbędnych do ich włączenia do systemu edukacyjnego i rynku pracy. W tym celu proponuje następujące kroki:

- a) utworzenie instrumentu finansowego, przeznaczonego w szczególności na rozwiązanie konkretnych problemów imigrantów w dziedzinie edukacji;
- b) koordynację środków ułatwiających uznanie i zrównanie tytułów i ogólnie umiejętności zawodowych uzyskanych przez imigrantów w krajach pochodzenia, co ułatwiłoby włączenie ich do rynku pracy;
- c) przygotowanie programów szkoleń zawodowych, skierowanych głównie do pracowników pochodzących z krajów niewyróżniających się poziomem szkoleń i kwalifikacji siły roboczej.

1.23 Zgodnie z zaleceniami podręcznika do integracji Komisji Europejskiej **uważa za istotne** co następuje:

- a) wdrożenie programów umożliwiających imigrantom odpowiednie poznanie języka państwa przyjmującego, przy czym co najmniej kursy podstawowe powinny być obowiązkowe;
- b) utworzenie i popularyzację kursów na temat wychowania obywatelskiego, kultury i ogólnie integracji społecznej oraz znajomości wartości obywatelskich społeczeństwa przyjmującego; początkowo mogłyby one odbywać się w języku ojczystym imigrantów, tak aby ułatwić im zrozumienie zagadnień, zanim opanują język docelowy, nie może to jednak spowalniać ani zatrzymywać procesu integracji i przyswajania języka oraz kultury państwa przyjmującego;

c) w kwestii wspomnianych kursów należy poczynić daleko idące ułatwienia, takie jak np. e-learning, kursy na odległość, elastyczne godziny, kursy w niepełnym wymiarze godzin, tak aby wzięło w nich udział jak najwięcej osób; ważne jest również odpowiednie szkolenie osób mających kontakt z imigrantami, aby mogły one służyć im pomocą w rozwiązywaniu problemów;

d) wsparcie wysiłków imigrantów, by ich dzieci uczyły się języka ojczystego i aby brak znajomości języka nie stanowił później przeszkody dla powrotu imigrantów do kraju pochodzenia.

2. Komunikat Komisji: Plan polityki w dziedzinie legalnej migracji (COM (2005) 669 końcowy)

Komitet Regionów

2.1 **Jest zdania**, że w przypadku legalnej migracji osoby emigrujące ze względu na swoje umiejętności mogłyby przysłużyć się rozwojowi własnego kraju.

2.2 **Jest zdania** — jak już podkreślał w swojej opinii w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich dla potrzeb studiów, szkolenia zawodowego lub wolontariatu ⁽³⁾ — że należy uwzględnić problem drenażu mózgow, z jednej strony wzmacniając potencjał, który stanowią obywatele państw trzecich dla gospodarek europejskich, z drugiej jednak ułatwiając im powrót do własnych krajów, aby mogli przyczynić się do ich rozwoju. Należy przy tym umożliwić im ponowny wstęp na terytorium UE w celu kontynuowania lub uzupełnienia edukacji, a tym samym zapewnić nieustanny przepływ doświadczeń i korzyści zarówno dla kraju pochodzenia, jak i dla państwa przyjmującego.

2.3 **Sądzi**, że migracja cyrkulacyjna stanowi ważną podstawę ugruntowania pozytywnego wkładu migracji do rozwoju.

2.4 **Popiera** podstawowy cel Komisji, którym jest zagwarantowanie praw wszystkim obywatelom państw trzecich, legalnie zatrudnionym i mającym prawo pobytu w państwie członkowskim. Podkreśla zwłaszcza, że powinna ona podjąć temat uznawania i zrównania tytułów i pozostałych kwalifikacji w celu uniknięcia sytuacji, w których imigranci pracują poniżej swoich umiejętności.

2.5 **Podkreśla** znaczenie dostępu do zatrudnienia w celu zapewnienia integracji imigrantów i wskazuje na kontrast pomiędzy upraszczającym podejściem, które koncentruje się wyłącznie na konieczności przyjęcia jak największej liczby imigrantów i zwyczajnym zalegalizowaniu siły roboczej, a wysiłkami władz lokalnych i regionalnych na rzecz zwalczania wykluczenia społecznego, marginalizacji, ksenofobii oraz wdrażania środków w zakresie integracji kobiet, których bliskość z dziećmi stanowi fundament integracji rodziny w społeczeństwie.

2.6 **Jest zdania**, że legalna migracja powinna obejmować kwestię łączenia rodzin jako jedną z podstawowych osi integracji społecznej imigrantów, gdyż w przeciwnym razie strategia okaże się niepełna. Jednakże łączenie rodzin, które jest katalizatorem integracji, powinno być wspierane jedynie wówczas, gdy ogranicza się do podstawowej komórki złożonej z rodziców, dzieci i dziadków.

2.7 **Podkreśla** w tym kontekście zaniepokojenie władz lokalnych i regionalnych znaczeniem nadawanym koncepcji rasy, ponieważ stanowi ono o podwójnej dyskryminacji kobiet — ze względu na płeć oraz pochodzenie etniczne. Apeluje więc do Komisji i państw członkowskich o zintensyfikowanie dialogu z krajami pochodzenia w celu krzewienia praw kobiet i równości płci.

2.8 **Popiera** uwagi Komisji dotyczące pracowników sezonowych oraz uważa za konieczne opracowanie bardziej otwartych przepisów w dziedzinie mobilności sezonowej siły roboczej. Należy bez wątplenia unikać sytuacji, w której praca sezonowa przekształca się w napływ nieuregulowanej imigracji. Jednym z możliwych sposobów jest włączenie pracy sezonowej w struktury projektów na rzecz współpracy z krajami pochodzenia, tak aby zachęcić pracowników, którym wygasły kontrakty, do powrotu do kraju i kontynuowania pracy w ramach tychże projektów. Można by ponadto sprzyjać napływowi pracowników tymczasowych pochodzących nie tylko z państw bliskich geograficznie, lecz również z tych bardziej oddalonych, jak np. z Ameryki Łacińskiej, wykorzystując obecne obniżenie kosztów podróży.

2.9 Zgodnie z poglądem Komisji **uważa za niezbędne** ulepszenie gromadzenia danych w celu odpowiedniego rozwinięcia europejskiej polityki imigracyjnej, która za każdym razem powinna uwzględniać potrzeby rynku pracy jako decydującego czynnika przy przyjmowaniu imigrantów. Nie do zaakceptowania jest fakt, że 90 % imigrantów przed uregulowaniem sytuacji prawnej należało do kategorii imigrantów nielegalnych.

2.10 **Cieszy się** z wyrażonej w komunikacie Komisji gotowości wzmocnienia roli Europejskiego Portalu Mobilności Zawodowej, który udostępnia w internecie informacje o sieci współpracy EURES (europejskie służby zatrudnienia). Jej celem jest świadczenie usług informacyjnych, służenie radą oraz pomaganie pracownikom i przedsiębiorcom w zatrudnianiu lub znajdowaniu zatrudnienia (szukaniu pracy) poprzez informowanie i kierowanie kandydatów oraz udzielanie im rad zarówno co do szans na znalezienie pracy, jak i warunków życia i pracy w ramach europejskiego obszaru gospodarczego, a także pomaganie przedsiębiorcom w zatrudnianiu pracowników z innych krajów. Komitet mógłby wnieść wkład w ten proces, wskazując Komisji portale internetowe prowadzone przez władze lokalne i regionalne, które mogą stanowić cenne źródła informacji dla wszystkich zaangażowanych stron ⁽⁴⁾.

⁽³⁾ CdR 2/2003 fin.

⁽⁴⁾ COM(2005) 669 końcowy, punkt 3.1.

2.11 **Popiera** stanowisko Komisji, że Europa powinna stać się atrakcyjna dla wykwalifikowanych pracowników, wyróżniających się studentów i naukowców. Co więcej, należy zezwolić studentom na podejmowanie pracy podczas studiów (inaczej niż ma to obecnie miejsce w niektórych państwach członkowskich), ponieważ może im to ułatwić wejście na rynek pracy. W celu uniknięcia drenażu mózgów i ułatwienia kształcenia zagranicznych studentów, którzy stanowią nieoceniony kapitał ludzki dla swoich krajów pochodzenia, można by również utworzyć specjalne programy sprzyjające ich mobilności, na wzór takich ogólnych i udanych programów wspólnotowych jak Erasmus czy Leonardo da Vinci.

2.12 **Popiera** rozważenie możliwości wystawiania w określonych wypadkach zezwolenia na pobyt wraz z zezwoleniem na pracę jako sposobu na uniknięcie biurokracji i zwiększenie kontroli. Jednocześnie proponuje homologację zezwoleń na pracę i pobyt w całej Unii.

2.13 **Podkreśla** przekonanie Komisji Europejskiej, że imigracja nie jest odpowiedzią na starzenie się Europy — to jedynie instrument, który łagodzi problem deficytu demograficznego w Europie, nie stanowi jednakże sam z siebie rozwiązania.

2.14 **Cieszy się** z przypisywanego przez Komisję w komunikacie znaczenia współpracy z krajami pochodzenia i popiera wzmocnienie istniejących już instrumentów finansowych w dziedzinie imigracji, jak i utworzenie nowych, specyficznych instrumentów.

2.15 **Stwierdza**, że władze lokalne i regionalne, ze względu na swoje kompetencje w dziedzinie zarządzania, są bezpośrednio zainteresowane kwestiami imigracji; dlatego też **podkreśla**, że mogą wnieść istotną wartość dodaną do działań i dyskusji dotyczących wymiany doświadczeń i przewidzianych przez Komisję w dziedzinie kształtowania świadomości, informowania i szkolenia na rok 2007 (7).

2.16 **Oferuje** Komisji wniesienie swojego wkładu w przeprowadzenie analizy oddziaływania, którą pragnie ona zrealizować przed opracowaniem konkretnych propozycji w dziedzinie legalnej migracji, oraz w systematyczne konsultacje z władzami lokalnymi i regionalnymi (8).

3. Komunikat Komisji w sprawie priorytetów politycznych w walce z nielegalną imigracją obywateli państw trzecich (COM(2006) 402 wersja ostateczna)

Komitet Regionów

3.1 **Popiera** w szczególności potrzebę współpracy z krajami trzecimi w celu uniknięcia nielegalnej imigracji i dlatego też opowiada się za decyzją Rady Europejskiej z 15-16 grudnia 2005 r. o przeznaczeniu 3 % z puli Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa na zwiększenie pomocy finansowej w tych obszarach, które są bezpośrednio związane z imigracją.

3.2 **Uważa za konieczne** sprzyjanie zawieraniu umów stowarzyszeniowych z krajami pochodzenia, aby zapobiec ewentualnym sytuacjom nadzwyczajnym w dziedzinie migracji oraz kryzysom humanitarnym. Przedmiotem takich umów musi być zarówno współpraca w zwalczaniu nielegalnej imigracji oraz kwestie powrotu i repatriacji nielegalnych imigrantów, jak i pomoc na rzecz rozwoju oraz tworzenie możliwości zatrudnienia społeczności autochtonicznej tych krajów.

3.3 **Uważa za niezbędne** rozwinięcie wszelkich źródeł informacji dostępnych w krajach pochodzenia i odnoszących się do zagadnień związanych z migracją — jej zasięgiem, istniejącym prawodawstwem w tej dziedzinie oraz możliwościami skierowania jej na drogę legalną.

3.4 **Popiera** propozycję Komisji zmierzającą do ustanowienia mechanizmu szybkiego udzielania pomocy państwu członkowskiemu, które staje w obliczu szczególnej presji migracyjnej na granicy zewnętrznej. **Nalega**, by Rada wyposażyla Komisję w instrumenty wystarczające do odpowiedniego wdrożenia tego mechanizmu.

3.5 **Podkreśla** wyrażoną w komunikacie Komisji potrzebę położenia kresu handlowi ludźmi i działalności mafii, które za nim stoją, oraz apeluje, aby kwestia ta została podniesiona do rangi priorytetu UE i otrzymała odpowiednie wsparcie finansowe. Należy uzmysłowić sobie rozmiar dramatu humanitarnego: według statystyk różnych organizacji międzynarodowych co trzeci imigrant ponosi śmierć w drodze do kraju przeznaczenia.

3.6 W związku z powyższym **zaleca**, aby państwa europejskie unikały zrzucania odpowiedzialności za powrót imigrantów na sąsiednie kraje, w których prawa człowieka nie są wystarczająco respektowane, tak aby zapewnić jak największą kontrolę tych praw.

3.7 **Podkreśla** w tym kontekście, iż europejska strategia zatrudnienia i ogólne wytyczne powinny sprzyjać legalnemu zatrudnieniu poprzez takie inicjatywy jak ograniczenie pozapłacowych kosztów pracy i zmniejszenie obciążenia podatkowego z tytułu zatrudnienia pracowników nisko dochodowych i nisko wykwalifikowanych, które mogą skutkować ograniczaniem zachęty do oferowania pracy na czarno, a co za tym idzie, do zatrudniania nielegalnych imigrantów. Te środki uelastycznienia rynku pracy powinny prowadzić do legalnego zatrudniania imigrantów.

3.8 **Popiera** sprzyjanie kampaniom informacyjnym dotyczącym korzyści legalnej migracji i zagrożeń stwarzanych przez migrację nielegalną, jak również inicjatywę Komisji zmierzającą do zapoczątkowania w 2007 r. badania dotyczącego stosowanych obecnie praktyk i skutków działań w zakresie uregulowania pobytu imigrantów w państwach członkowskich. Badanie to będzie stanowić podstawę przyszłej dyskusji i tworzenia na szczeblu UE wspólnych ram prawnych dla uregulowania pobytu nielegalnych imigrantów.

(7) COM(2005) 669 końcowy, punkt 3.1.

(8) COM(2005) 669 końcowy, załącznik I.

3.9 **Uważa**, że przedstawicielstwa dyplomatyczne państw członkowskich i tajne służby powinny być koordynowane na szczeblu wspólnotowym, tak by móc identyfikować i zwalczać we współpracy z kompetentnymi władzami lokalnymi organizacje przestępcze zaangażowane w przemyt imigrantów.

4. Zielona księga w sprawie przyszłości Europejskiej Sieci Migracji (ESM) (COM(2005) 606 końcowy)

Komitet Regionów

4.1 **Akceptuje** zakres kompetencji przyszłej sieci migracji, na które składa się dostarczanie Komisji, państwom członkowskim i społeczeństwu obiektywnej, wiarygodnej i porównywalnej informacji w zakresie azylu i migracji, oraz **popiera** jej udostępnienie społeczeństwu, z wyjątkiem sytuacji o charakterze konfidencyjnym i zawsze w zgodzie z organami ochrony danych.

4.2 **Zgadza się**, że konkretne zadania, takie jak gromadzenie danych, analiza informacji, badania, publikacja opinii i zaleceń oraz przeprowadzanie kroków uświadamiających powinny być przekazane jednej strukturze, gdyż koncentracja zwiększa ekonomię skali i ułatwia koordynację.

4.3 **Stawia** przed Europejską Siecią Migracji **jeszcze jedno zadanie**: powinna zająć się koordynacją transpozycji prawodawstwa wspólnotowego w poszczególnych państwach członkowskich.

4.4 W celu zagwarantowania ścisłej współpracy z zainteresowanymi podmiotami i ciałami odpowiedzialnymi za gromadzenie informacji **sugeruje**, w zgodzie ze stanowiskiem Parlamentu Europejskiego⁽⁹⁾, utworzenie punktów kontaktowych w każdej z tych grup i korzystanie ze strony internetowej zarezerwowanej dla zainteresowanych użytkowników i specjalistów. Potrzebne są także punkty kontaktowe między organami krajowymi a międzynarodowymi, zajmującymi się tym zagadnieniem. Organy te powinny poszukiwać sposobów współpracy w celu rozwiązywania problemów.

4.5 W sprawie struktury Europejskiej Sieci Migracji **zaleca** opcję 1, czyli sieć związaną z Komisją, gdyż ułatwi ona kontrolę, koordynację i stosunki z pozostałymi instytucjami europejskimi. Jeśli chodzi o krajowe punkty kontaktowe, to przedstawiciele krajowi muszą być odpowiedzialni za gromadzenie danych i studiowanie problemów. Rolą punktów kontaktowych powinno być zbieranie, analizowanie (jeśli to możliwe) i przekazywanie danych sieci i podmiotom krajowym zgodnie z krajowymi uregulowaniami dotyczącymi zadań i działalności punktów kontaktowych. Statut punktów kontaktowych musi zapewniać niezależność od władzy każdego z państw, a ich struktura powinna obejmować regiony i władze lokalne. W każdym wypadku należy zapewnić płynność przekazu informacji.

4.6 **Za kwestię o fundamentalnym znaczeniu uważa** osiągnięcie za pośrednictwem ESM następujących celów:

⁽⁹⁾ Sprawozdanie w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie ustanowienia procedury wymiany informacji o środkach przyjmowanych przez państwa członkowskie w zakresie polityki azylowej i imigracyjnej (COM(2005) 480 końcowy — C6-0335/2005 — 2005/0204 (CNS)).

— zwiększenie ilości informacji, zwłaszcza na temat rynku pracy;

— poprawa jakości informacji statystycznych dzięki lepszej koordynacji za pośrednictwem Europejską Sieć Migracji;

— ujednoczenie metod obliczeń statystycznych, tak aby umożliwić porównania i koordynację.

5. Drugi raport na temat migracji i integracji

5.1 **Uważa** za konieczne sprzyjanie przygotowywaniu rocznych sprawozdań na temat migracji i rozwoju, które dostarczają danych pozwalających na sterowanie imigracją i opracowywanie odpowiedniej polityki imigracyjnej. Planowanie polityki publicznej bez wystarczających informacji jest niemożliwe, szczególnie w tym obszarze.

5.2 **Wzywa** do wymiany informacji za pośrednictwem istniejących sieci i przyszłej Europejskiej Sieci Migracji, pomiędzy państwami członkowskimi oraz między władzą centralną a władzami lokalnymi i regionalnymi. Wszystkie zainteresowane strony powinny mieć dostęp do jak najobszerniejszej informacji.

5.3 **Podkreśla**, iż wszelkie idee powinny zostać przełożone na programy, każdy zaś program czy akt prawny musi zostać oceniony a posteriori pod kątem swojej użyteczności i sposobu, w jaki jest wdrażany. Komitet z zadowoleniem przyjmuje więc inicjatywę Komisji zmierzającą do opracowania rocznego raportu oceniającego na temat migracji i integracji.

5.4 **Popiera** propozycję Komisji zmierzającą do utworzenia dorocznego forum integracji, na którym eksperci, imigranci, osoby odpowiedzialne za administrację publiczną, w tym przedstawiciele władzy szczebla lokalnego i regionalnego, oraz ogólnie wszystkie zainteresowane strony mogłyby wymieniać się najlepszymi praktykami i uzyskiwać praktyczne rozwiązania. Komitet podkreśla, że wymiana najlepszych praktyk, do której w konkretny sposób mogą przyczynić się władze samorządowe, ma fundamentalne znaczenie dla osiągnięcia postępu oraz ujednoczenia rezultatów działań podejmowanych w tej dziedzinie. W każdym wypadku należy wdrożyć instrumenty niezbędne do uzyskania zakrojonych na szeroką skalę i dokładnych danych na temat zjawiska migracji, które później zostaną wykorzystane w prowadzeniu wspomnianych działań. Doroczne forum powinno uwzględnić sprawozdania roczne; należy również utrzymywać stałe kontakty ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

6. Uwagi końcowe

6.1 **Zaleca** uznanie wspólnej europejskiej polityki w dziedzinie migracji, która umożliwiłaby lepszą współpracę i koordynację pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi.

6.2 **Uważa**, że poprawa jakości i ilości dostępnych danych oraz znajomość potrzeb rynku pracy ma zasadnicze znaczenie dla właściwego opracowania europejskiej polityki w dziedzinie imigracji i kontroli ruchów migracyjnych.

6.3 **Zaleca** promowanie współrozwoju jako sposobu na wykorzystanie potencjału, który posiadają społeczności imigrantów osiadłych w państwach Unii, do rozwoju ich krajów pochodzenia oraz **doradza** zbadanie innych kreatywnych możliwości ukierunkowania legalnej imigracji, które eliminowałyby istniejące przeszkody w zatrudnianiu imigrantów w ich krajach pochodzenia.

6.4 **Zaleca** podjęcie wszystkich środków koniecznych do zlikwidowania handlu ludźmi i do wyeliminowania mafii parających się tym procederem. Apeluje, by umieścić ten cel wśród priorytetów UE i przeznaczyć na niego odpowiednie środki finansowe. Za wszelką cenę należy unikać nielegalnej imigracji i zwalczać szarą strefę gospodarki, która ją stymuluje.

6.5 Ponownie **stwierdza**, że na płaszczyźnie wewnętrznej władze lokalne i regionalne, w ramach swoich kompetencji, są bezpośrednio konfrontowane z zagadnieniami dotyczącymi imigracji, w związku z tym **wnosi** o utworzenie mechanizmu śledzenia opinii w sprawie imigracji, aby zapewnić jego obecność w różnych inicjatywach Komisji w tej dziedzinie, poprzez działania przewodniczącego Komisji Spraw Konstytucyjnych lub sprawozdawców, w zależności od przypadku. Mechanizm ten pozwoliłby aktywnie uczestniczyć w różnych etapach procesu legislacyjnego:

- a) w fazie prelegislacyjnej (konsultacje z Komitetem jako z zainteresowaną stroną, ocena oddziaływania),
- b) w fazie oceny strategii (roczne raporty na temat migracji i integracji, doroczne forum integracji).

6.6 **Pragnie** uczestniczyć w formalnych i nieformalnych grupach roboczych Komisji do spraw polityki migracyjnej. **Uważa**, że ten mechanizm pozwoliłby Komisji skorzystać z doświadczeń zgromadzonych w terenie przez samorządy lokalne i regionalne w zakresie migracji.

6.7 **Pragnie** włączenia regionów i samorządów lokalnych w struktury Europejskiej Sieci Migracji.

6.8 **Pragnie wziąć udział w przygotowaniu internetowego portalu na temat imigracji, jaki zamierza utworzyć Komisja**, i wskazuje na portale internetowe administrowane przez władze lokalne i regionalne, które ze względu na swoje znaczenie mogłyby stanowić źródło informacji dla wszystkich zaangażowanych w to przedsięwzięcie podmiotów.

6.9 **Pragnie** wzmocnienia istniejących środków finansowych i prawnych oraz utworzenia nowego instrumentu, skierowanego specyficznie na integrację poprzez kształcenie niedawno przybyłych imigrantów, przedstawicieli drugiego i trzeciego pokolenia oraz ich potomków (dzieci i wnuków).

6.10 **Proponuje** zorganizować pierwszy szczyt na temat: „Rola regionów europejskich w zarządzaniu przepływami migracyjnymi” w celu wspierania wymiany poglądów i doświadczeń w tym obszarze pomiędzy naszymi regionami.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów Polityka mieszkaniowa i regionalna

(2007/C 146/02)

- Mieszkalnictwo to nie tylko cegły i zaprawa murarska, lecz także dzielnice i społeczności, w których mieszkamy. Zajmowanie się programem mieszkaniowym oznacza dążenie do większego bezpieczeństwa, czystości i zazielenienia dzielnic naszych miast i regionów, gdzie ludzie mogą żyć i rozwijać stosunki międzyludzkie. Kwestie mieszkalnictwa dotyczą również dostępu do zatrudnienia, transportu i usług oraz stworzenia wysokiej jakości środowiska. Stąd też, pomimo iż mieszkalnictwo nie leży w zakresie szczególnych kompetencji Unii Europejskiej, wiele obszarów polityki unijnej ma bezpośredni bądź pośredni wpływ na zagadnienia z nim związane. Należą do nich strategie dotyczące środowiska miejskiego, energooszczędności, energii odnawialnych, zanieczyszczenia hałasem i zdrowia, a także te dotyczące urzeczywistniania wewnętrznego rynku usług i polityki konkurencji.
- Nowe państwa członkowskie mogą wykorzystać na mieszkalnictwo do 3 % dotacji przeznaczonej na odpowiednie programy operacyjne lub 2 % całkowitej dotacji na EFRR. Opinia zawiera praktyczne porady oraz przykłady dobrych wzorców w Unii Europejskiej w celu wsparcia tych wydatków. Obejmą one pomysły w zakresie optymalnych powiązań fizycznych między krajobrazem a budynkami, domami, miejscami pracy i usługami, a także kwestie energooszczędności i rozwoju zrównoważonego oraz unikania tworzenia gett w dzielnicach mieszkaniowych.
- Wszystkie państwa członkowskie powinny rozważyć rolę szkolenia w tworzeniu społeczności zdolnych do zrównoważonego rozwoju. Szkolenie miejscowej ludności z zakresu umiejętności potrzebnych do ulepszenia ich dzielnic mieszkaniowych, tworzenia terenów zielonych i zwiększenia energooszczędności może dostarczyć rozwiązań podupadającym dzielnicom i stanowić nowe źródło zatrudnienia.

KOMITET REGIONÓW

uwzględniając pismo z dnia 28 września 2006 r., w którym Parlament Europejski zwraca się do Komitetu Regionów o sporządzenie opinii w sprawie polityki mieszkalniowej i regionalnej, zgodnie z art. 265 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego przewodniczącego z 20 listopada 2006 r. o powierzeniu Komisji Polityki Spójności Terytorialnej przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt raportu Parlamentu Europejskiego w sprawie polityki mieszkalniowej i regionalnej (2006/2108(INT)) (sprawozdawca: Alfonso Andria (IT/ALDE)),

uwzględniając swoją opinię w sprawie: „Polityka spójności a miasta: wkład miast i aglomeracji miejskich we wzrost zatrudnienia w regionach”, CdR 38/2006 fin,

uwzględniając wnioski z nieformalnego posiedzenia Rady Ministrów w sprawie społeczności zdolnych do zrównoważonego rozwoju, Bristol, 6-7 grudnia 2005 r.,

uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej w sprawie: „Polityka spójności i miasta: rola miast i aglomeracji w odniesieniu do wzrostu i zatrudnienia w regionach”,

uwzględniając projekt Europejskiej karty budownictwa mieszkaniowego, sporządzony przez Intergrupę ds. Urbanistyki i Mieszkalnictwa z Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając projekt opinii (CdR 345/2006 rev. 1) przyjęty dnia 11 grudnia 2006 r. przez Komisję Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: Flo Clucas (UK/ALDE), radna miasta Liverpool),

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Wynik kompromisu zawartego przez szefów rządów w grudniu 2005 r., zgodnie z którym mieszkalnictwo uznano za koszt uprawniony do dotacji z funduszy strukturalnych tylko dla nowych państw członkowskich i to w ograniczonej części, zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR): 3 % dotacji przeznaczonej na odpowiednie programy operacyjne lub 2 % całkowitej dotacji na EFRR. Wydatki są ponadto ograniczone do budownictwa wielorodzinnego i socjalnego i muszą zostać poniesione w ramach programów rozwoju obszarów miejskich. Nowe instrumenty stworzone w ramach funduszy strukturalnych poprzez współpracę między Komisją Europejską a EBI, takie jak JESSICA, które umożliwią finansowanie projektów w szerszych ramach rozwoju obszarów miejskich.
2. Faktem jest, że mieszkalnictwo nie leży w zakresie szczególnych kompetencji Unii Europejskiej, ale wiele obszarów polityki unijnej ma bezpośredni bądź pośredni wpływ na zagadnienia z nim związane. W szczególności należą do nich strategie dotyczące środowiska miejskiego, energooszczędności, energii odnawialnych, zanieczyszczenia hałasem i zdrowia, a także te dotyczące urzeczywistniania wewnętrznego rynku usług i polityki konkurencji.
3. Władze lokalne i regionalne w Unii Europejskiej są ogólnie odpowiedzialne za kwestie mieszkalnictwa na swym obszarze, a środowisko miejskie stanowi w tym względzie największe wyzwanie.
4. Dostęp do budownictwa mieszkaniowego na przyzwoitym poziomie jest głównym warunkiem zachowania spójności społecznej i terytorialnej wewnątrz Unii Europejskiej. Mieszkalnictwo i agenda lizbońska są zatem ściśle ze sobą powiązane. Budownictwo mieszkaniowe na przyzwoitym poziomie ma fundamentalne znaczenie dla konkurencyjności regionów. Bez budownictwa mieszkaniowego o wystarczająco dobrej jakości regiony nie mogą przyciągnąć ani zatrzymać pracowników, co prowadzi do złej sytuacji gospodarczej.

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) następującą opinię:

Stanowisko Komitetu Regionów

1. Budownictwo mieszkaniowe jest jednym z kluczowych czynników walki z wykluczeniem społecznym i bezrobociem, powoduje bowiem, że miasteczka, miasta, obszary i regiony wiejskie stają się lepszymi miejscami zamieszkania i pracy, sprzyja powstawaniu harmonii między poszczególnymi społecznościami oraz przyczynia się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

2. Wiele regionów i miast Unii Europejskiej przechodzi bądź powinno przejść proces odnowy na obszarach, gdzie budownictwo mieszkaniowe stoi na niskim poziomie, gdzie występuje zawodność rynku mieszkaniowego pogłębiona przez podupadanie bazy gospodarczej, a substancja materialna i dostęp do infrastruktury socjalnej (edukacja, zdrowie i kontakty wewnątrz społeczności) ulegają pogorszeniu.

3. Mieszkalnictwo to nie tylko cegły i zaprawa murarska, lecz także dzielnice i społeczności, w których mieszkamy. Zajmowanie się programem mieszkaniowym oznacza dążenie do większego bezpieczeństwa, czystości i zazielenienia dzielnic naszych miast i regionów, gdzie ludzie mogą żyć i rozwijać stosunki międzyludzkie. Kwestie mieszkalnictwa dotyczą również dostępu do zatrudnienia, transportu i usług oraz stworzenia wysokiej jakości środowiska. Tak brzmi program dotyczący „społeczności zdolnych do zrównoważonego rozwoju”. Należy omówić dwa wymiary tego programu: terytorialny i społeczny.

1. Terytorialny wymiar mieszkalnictwa

1.1 Dziesięciolecia zaniedbań w wielu starych, a zwłaszcza nowych państwach członkowskich UE zostawiły nam w schedzie nieodpowiednie budownictwo mieszkaniowe i wykluczone społeczności. Brak inwestycji w budownictwie doprowadził w takich przypadkach do spychania do gett biedniejszych, wykluczonych społeczności, wywołując ich niezadowolenie, a czasami także niepokoje społeczne i przemoc, co niedawno dało się zauważyć w niektórych państwach członkowskich.

1.2 Planowanie przestrzenne miast jest niezbędną podstawą przyszłych strategii i istotne jest dostosowanie strategii mieszkaniowych do strategii przestrzennych regionów. Stare państwa członkowskie odniosły zarówno sukcesy, jak i porażki w tej dziedzinie, starając się zwalczyć niekontrolowany rozwój miast i nadmierne natężenie ruchu w celu stworzenia bardziej atrakcyjnych i nadających się do mieszkania miast oraz wsparcia i wzbudzenia przywiązania do danego miejsca na szczeblu lokalnym, w obrębie dzielnicy. Nowe państwa członkowskie muszą uwzględnić te doświadczenia, by uniknąć podobnych błędów.

1.3 Działania na rzecz rewitalizacji dzielnic muszą się z zasady różnić w zależności od warunków lokalnych, lecz powinny mieć charakter całościowy i obejmować środki na rzecz poprawy edukacji, zdrowia i innych usług publicznych, zwiększenia możliwości szkoleniowych, gospodarczych i związanych z zatrudnieniem, wprowadzenia proaktywnego zarządzania dzielnicą, rozwiązania problemu zachowań antyspołecz-

nych, podniesienia jakości środowiska i ulepszenia planowania urbanistycznego oraz zapewnienia dobrej jakości usług transportu publicznego (patrz załącznik, przykład 4).

1.4 Pierwszeństwo należy dać ponownemu wykorzystaniu opuszczonych terenów i rekultywacji nieużytków przemysłowych w celu zachowania bardziej zwartej zabudowy miast i zapobieżenia ich niekontrolowanemu rozwojowi oraz wkraczaniu na teren społeczności wiejskich. Działania te są często bardziej kosztowne w perspektywie krótkoterminowej, lecz przynoszą długoterminowe korzyści w postaci spójności społeczności lokalnych, ponownego wykorzystania zasobów i zatrudnienia. Dotacje i zachęty na infrastrukturę na szczeblu lokalnym i regionalnym to dobre narzędzia promowania takich działań zamiast nowego budownictwa na terenach niezagospodarowanych.

1.5 Należy również potraktować priorytetowo remontowanie, utrzymanie i odnowę dawnego budownictwa mieszkaniowego dzięki środkom przeznaczonym na odnowienie i rekonstrukcję, a także kwestię osiedlania się młodych ludzi w części historycznej miast lub na obszarach rolniczych, zarówno nadmorskich, jak i w głębi kraju, opuszczonych albo zamieszkałych przez ludzi starych.

1.6 Tworzenie partnerstwa publiczno-prywatnego w celu wykorzystania opuszczonych terenów i stworzenia możliwości odnowienia zaniedbanych budynków wielorodzinnych może zmienić nie tylko ich wygląd, ale także umożliwić dzielnicom zwiększenie własnej atrakcyjności jako miejsca pracy i zamieszkania.

1.7 W małych dzielnicach, w których mieszkalnictwo jest zaprojektowane zgodnie z wysokimi standardami, formy użytkowania są mieszane, a wielkość budownictwa zróżnicowana, gęstość zabudowy i zaludnienia umożliwi wspieranie zintegrowanych usług oraz dostęp do sklepów i transportu, zapewniając tym samym ich rentowność. Dostępność mieszkań musi być również powiązana ze świadczeniem usług publicznych — należy zwracać uwagę na zachowanie optymalnej wielkości populacji, by móc utrzymać podstawowe usługi. W czasie odnowy miejskich dzielnic mieszkaniowych zachowanie właściwej wielkości populacji bywa trudne, co wpływa negatywnie na usługi. Państwa członkowskie powinny uznać znaczenie ciągłości usług w czasie, gdy w danej społeczności zachodzą poważne zmiany.

1.8 Potrzebne jest całościowe spojrzenie na planowanie przestrzenne, tak by zrozumieć powiązanie fizyczne między krajobrazem, budynkami, domami, miejscami pracy i usługami. Osiedla muszą dobrze pasować do siebie oraz do otaczającej je przestrzeni. Odnawiając budynki mieszkalne czy też budując nowe, regiony i władze lokalne muszą uwzględnić takie zagadnienia jak planowanie urbanistyczne — tak by zarówno zapobiegać przestępczości, jak i stworzyć wysokiej jakości dzielnice — zrównoważony rozwój i dziedzictwo, potrzeby i aspiracje swych lokalnych społeczności oraz szerszy wpływ na spójność.

1.9 Uznanie historii i dziedzictwa danej dzielnicy może być kluczowym czynnikiem przyciągającym inwestorów i mieszkańców. Wykorzystywanie, a nie ukrywanie bogatego dziedzictwa przemysłowego lub miejskiego może być siłą napędową odnowy i zmiany, tworzyć pożądane miejsca zamieszkania, wiążące się z silnym poczuciem tożsamości, by wzbudzić poczucie dumy w społeczności lokalnej. Zatem decyzje o tym, co zachować, a co odnowić bądź zburzyć, nie powinny być podejmowane do czasu rozważenia czynników fizycznych, środowiskowych, społecznych i gospodarczych.

1.10 Przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, zajmują istotne miejsce w rewitalizacji budownictwa mieszkalnego w niektórych państwach członkowskich. Mogą one zapewnić stabilność oraz rozwiązać problemy integracji i dostępności przedmieść, a także udzielić wsparcia społecznościom przeżywającym trudności. Spółdzielnie mieszkaniowe jako dostawcy budownictwa socjalnego są elastyczne i bezpośrednio związane ze społecznościami lokalnymi, które mogą im umożliwić znalezienie rozwiązań odpowiadających potrzebom mieszkańców. Tworzą one również zatrudnienie i mogą działać na rzecz przyciągnięcia wsparcia publicznego i prywatnego dla projektów (patrz załącznik, przykłady 1 i 2).

1.11 Ze względu na to, że zmiany klimatyczne są coraz większym powodem do niepokoju ze strony rządów, energooszczędne projektowanie domów oraz zapewnienie ogrzewania po przystępnych cenach — i tym samym rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego — to wszystko istotne czynniki projektowania przyszłego budownictwa mieszkaniowego. Niemniej jednak pokonanie problemu słabej izolacji w starszych domach ma również duże znaczenie i może zarówno stworzyć miejsca pracy, jak i zapewnić energooszczędność. Jednym z czynników przyczyniających się do małej atrakcyjności wielu obszarów jest niska jakość środowiska zabudowanego, do którego należy budownictwo mieszkaniowe. Przygotowując infrastrukturę mieszkaniową, urbaniści muszą od samego początku brać pod uwagę warianty oparte na równowadze środowiska. Na przykład instalowanie geotermicznych urządzeń grzewczych na wodę jest nie tylko energooszczędne, ale również zmniejsza koszty ogrzewania. Unikanie marnotrawienia energii jest niezbędne, by UE mogła zrealizować cele protokołu z Kioto. Kwestia ta powinna być brana pod uwagę w przeprowadzaniu procesów rewitalizacji miejskiej i interwencji związanych z mieszkalnictwem, szczególnie w ramach dyrektywy UE dotyczącej racjonalizacji zużycia energii w budynkach.

1.12 Projektowanie budynków mieszkalnych w dzielnicach musi uwzględniać to, jak wykorzystane zostaną przestrzenie między budynkami i jak przestrzenie publiczne mogą pomagać w interakcjach międzyludzkich. Na przykład ulice muszą być budowane z myślą o ludziach, a nie postrzegane tylko jako arterie dla samochodów. „Strefy mieszkaniowe”, w których samochody mają drugorzędne znaczenie w stosunku do potrzeb przechodniów i mieszkańców, to jeden z przykładów interakcji przestrzennej. Wykorzystywanie na takich obszarach programów zatrudnienia przejściowego (zatrudnianie osób bezrobotnych na pewien czas, żeby zdobyły doświadczenie i kwalifikacje zawodowe) i szkolenie z zakresu ogrodnictwa mogą zmienić fizyczne postrzeganie danego obszaru, poprawić samopoczucie mieszkańców i zamienić mało wykorzystywany teren w bardziej produktywną przestrzeń zieloną.

1.13 Samo planowanie przestrzenne dzielnic może zachęcić ludzi do prowadzenia zdrowego stylu życia, który jest zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju — chodzi tu na przykład o usługi i infrastrukturę umieszczone w odległościach możliwych do pokonania pieszo, centra przyjmujące odpady nadające się do przetworzenia, parki, place zabaw i łatwy dostęp do transportu.

1.14 Fundamentalne znaczenie mają w tym względzie komunikacja i zaangażowanie obywateli od etapu początkowego danego projektu rewitalizacji, tak by aktywnie ich włączyć w ten proces odnowy i by odnowie fizycznej dzielnicy towarzyszyło odnowienie ducha wspólnoty oraz pogłębienie integracji i spójności społecznej. Odnowa dzielnicy musi w pierwszej kolejności służyć mieszkańcom i nie może doprowadzić do wykluczenia społecznie słabszej ludności.

1.15 Szkolenie lokalnych mieszkańców, by mogli zdobyć umiejętności potrzebne do ulepszenia swych dzielnic, stworzenia zielonych przestrzeni oraz zwiększenia energooszczędności może rozwiązać dwoiste problemy zatrudnienia i niezadowolona w wypadku podupadających dzielnic (patrz załącznik, przykład 5).

1.16 Partnerstwo publiczno-prywatne często koncentruje się na projektach w zakresie infrastruktury publicznej, takiej jak transport, gospodarka odpadami oraz świadczenie usług komunalnych. Chociaż niektóre organizacje uznały wartość partnerstwa publiczno-prywatnego dla rewitalizacji obszarów miejskich, mogłoby ono jeszcze zostać w pełni rozwinięte. Wstępnym warunkiem takiego rozwoju byłoby doprecyzowanie wspólnotowych ram prawnych dotyczących partnerstwa publiczno-prywatnego, gdyż w obecnym stanie rzeczy istnieją pewne niejasności co do pojęcia *in-house* (wewnętrzne świadczenie usług), określenia mianem partnerstwa publiczno-prywatnego niektórych działań mieszanych dotyczących mieszkalnictwa socjalnego i określenia mianem zinstytucjonalizowanego partnerstwa publiczno-prywatnego niektórych organizacji zarządzających mieszkaniami komunalnymi.

1.17 Rewitalizacja terenów miejskich stanowi mniej lub bardziej poważne wyzwanie dla władz miejskich w całej Europie i wymaga znacznych inwestycji, czy to finansowych, czy twórczych, czy też związanych z zarządzaniem. Wiele miast nie jest już w stanie sprostać samodzielnie tym wyzwaniom inwestycyjnym ze względu na brak środków publicznych, ograniczone zasoby umiejętności zawodowych albo ze względu na to, że związane z tym czynniki ryzyka są zbyt duże lub po prostu ze względu na ograniczenia ustawowe (ograniczenia możliwości zaciągania kredytów).

1.18 Partnerstwo publiczno-prywatne może pomóc na tym polu, nie tylko zapewniając dostęp do dodatkowego kapitału finansowego, lecz także przyczyniając się do znalezienia najlepszych rozwiązań, by odsunąć każdą ze stron partnerstwa od czysto tradycyjnej roli interesariusza. Uzupełniające umiejętności podmiotów prywatnych mogą wspomóc zarządzanie projektami i uprościć je pod względem organizacyjnym. Organizacje społeczności lokalnych, które są bardziej elastyczne od formalnych struktur miejskich i bliższe nieformalnym sieci oraz reprezentują długoterminowe interesy społeczności lokalnych, mogą pomóc w wydajności i zapewnieniu akceptacji oraz wsparcia społecznego. Projekty można zatem realizować szybciej i mogą one być trwalsze w perspektywie długoterminowej.

1.19 Niemniej jednak istnieje ryzyko, że wprowadzenie finansowania prywatnego może doprowadzić do sztucznej inflacji cen na rynku mieszkaniowym, co może mieć wiele negatywnych skutków. Zawyżone ceny mogą uniemożliwić społecznościom lokalnym zachowanie nieruchomości i wymusić rozpad społeczności w sytuacji, gdy mieszkańcy zmuszeni są opuścić swoją dzielnicę, rodziny oraz sieci wsparcia. To na tym polu budownictwo socjalne może i powinno odegrać istotną rolę. Może ono zmniejszyć wpływ takiej inflacji, a społeczności lokalne można dodatkowo zabezpieczyć przez programy wspólnej własności i dostępność tanich kredytów mieszkaniowych. Działania te mogą zatrzymać odpływ miejscowych, przyciągnąć nowych mieszkańców do dzielnicy przeżywającej trudności i dostarczyć świeżego impulsu lokalnej gospodarce.

2. Społeczny wymiar mieszkalnictwa

Ogólne działania na rzecz dostępności mieszkań dla społeczeństwa

2.1 By wspomóc ogół społeczeństwa w dostępie do budownictwa mieszkaniowego, należy podjąć starania na rzecz wystarczającej podaży mieszkań do wynajmu, zachęcić i pomóc ludziom w nabywaniu domów oraz w zachowaniu ich tkanki fizycznej. Pomocy można udzielić w formie obniżenia kosztów administracyjnych, zachowania niskich stóp oprocentowania i zachęt podatkowych dla niektórych grup oraz zapewnienia infrastruktury dostępu do produktów bankowych. Takie zachęty jak dotacje na rzecz zachowania fasad budynków i ich zazielenienia, mogą również pomóc w opracowaniu standardów mieszkaniowych (patrz: załącznik, przykład 4, 5, i 6).

Działania dla konkretnych sektorów społeczeństwa

2.2 Budowanie zintegrowanych społeczności ponad podziałami społecznymi, rasowymi i wyznaniowymi może często nastąpić poprzez zaspokojenie potrzeb i aspiracji mieszkaniowych różnych części społeczności. Może to przybrać formę mieszanego użytkowania, w tym wspólnej własności mieszkań i ich różnej wielkości, co pozwala na zasiedlenie ich przez rodzinę wielopokoleniową lub osobę samotną. Wartość ziemi można wykorzystać jako narzędzie do stworzenia takich tanich opcji w tych wypadkach, w których władze miejskie są gotowe wykorzystać na ten cel swoje grunty. Potrzeby grup wyznaniowych, na przykład wymóg posiadania wody bieżącej do rytualnego obmywania, powinny być również brane pod uwagę przy budowaniu nowych domów lub ich przydzielaniu. Dostępne domy na całe życie mogą być również ważne dla osób niepełnosprawnych i starszych osób pracujących.

2.3 Wybory mieszkaniowe obywateli mogą się przyczynić do skoncentrowania w konkretnych okolicach ludzi o tym samym pochodzeniu etnicznym. Samo w sobie nie stanowi to problemu i istnieje wiele przykładów pomyślnie funkcjonujących społeczności o dużym nagromadzeniu mieszkańców o jednym pocho-

zeniu etnicznym. Niestety jednak w niektórych dzielnicach różne społeczności ludności czarnoskórej i mniejszości etnicznych skupiają się w prywatnych budynkach mieszkaniowych niskiej jakości, a zubożali członkowie białej społeczności — na osiedlach domów czynszowych. Brak interakcji, częściowo z powodu segregacji fizycznej, może doprowadzić do lęku i braku zaufania, pogłębionych przez fakt, że budownictwo mieszkaniowe, w którym występuje segregacja rasowa, prowadzi do segregacji w nauce i zajęciach w czasie wolnym.

2.4 Schemat upośledzenia ekonomicznego i społecznego dotyczący wiele społeczności składających się z mniejszości bądź grup wykluczonych oznacza, że dużo należących do „głównego nurtu” strategii i programów odnowy ma na celu rozwiązanie tych problemów w ramach szeroko zakrojonych pakietów działań. Działania w zakresie mieszkalnictwa muszą odgrywać rolę w tych programach i powinny być również włączone do szerszych rozważań na temat wpływu interwencji i inwestycji na przeprowadzenie pomyślnej odnowy.

2.5 Ważne jest, by dzielnice mieszkaniowe odzwierciedlały kulturę zamieszkujących je społeczności. Charakterystyczne obiekty lokalne, takie jak domy kultury, miejsca kultu religijnego, lokalne targowiska czy sklepy specjalistyczne, są istotne dla budowania wspólnot. Takie organizacje jak Habitat for Humanity mogą dostarczyć mechanizmów tworzenia nowego budownictwa mieszkaniowego, które byłoby otwarte dla wszystkich — lecz szczególnie dla tych, którzy ze względów religijnych sprzeciwiają się długom bądź kredytom hipotecznym — oferując nietradycyjny sposób nabycia domu lub mieszkania.

2.6 Zmiany demograficzne i mobilność pracowników w UE są czynnikami mającymi wpływ na potrzeby i wymogi mieszkaniowe. W niektórych miastach i regionach większa liczba domów jest opuszczona, gdyż mieszkańcy wyprowadzili się, by znaleźć zatrudnienie w innych regionach, powodując tym samym spadek liczby ludności. Wiele państw członkowskich musi stawić czoła nowym komplikacjom wynikającym ze zjawiska zakładania rodzin w późniejszym wieku, rodzenia się mniejszej liczby dzieci i przedłużania się życia ludzi starszych, co skutkuje zapotrzebowaniem na więcej mieszkań dla ludzi samotnych. Regiony muszą być świadome zarówno wyzwań demograficznych, jak i skutków imigracji i migracji pracowników i dostosować odpowiednio swe strategie mieszkaniowe.

3. Komitet Regionów zaleca

3.1 Parlament Europejski powinien kontynuować debatę zainicjowaną przez raport ⁽¹⁾ z inicjatywy własnej oraz włączyć do niego projekt Europejskiej karty budownictwa mieszkaniowego, przyjęty przez Intergrupę PE ds. Urbanistyki i Mieszkalnictwa, gdyż UE nie może stale ignorować niepokojów swych obywateli dotyczących mieszkalnictwa, które jest głównym elementem agendy na rzecz wzrostu i wydajności.

⁽¹⁾ Projekt raportu Parlamentu Europejskiego w sprawie polityki mieszkaniowej i regionalnej (2006/2108) (Sprawozdawca: Alfonso Andria (IT/ALDE)).

3.2 Należy uznać rolę, jaką mieszkalnictwo odgrywa we wspieraniu wzrostu społeczno-gospodarczego. Budynki mieszkaniowe na przyzwoitym poziomie w społecznościach zdolnych do zrównoważonego rozwoju, przyczyniające się do wysokiej jakości środowiska, to miejsce, w którym ludzie chcą mieszkać. Przyciągnięcie ludzi zachęci do inwestycji i do zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

3.3 Należy wykorzystać instrument JESSICA dla celów mieszkalnictwa w nowych państwach członkowskich, jako narzędzie zdolne uzupełnić inne inicjatywy EFRR na rzecz odnowy i rozwoju obszarów miejskich. Komitet Regionów zaleca w tym względzie włączenie mieszkalnictwa do strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, które mogą zostać sfinansowane przez instrument JESSICA. Bardzo przydatne dla realizacji skutecznej polityki mieszkaniowej może być wykorzystanie inżynierii finansowej, a szczególnie mikrokredytów na remont i odnowienie budynków mieszkalnych, które mogą zostać wsparte finansowo przez inicjatywę JEREMIE.

3.4 Nowe państwa członkowskie powinny zwiększyć środki finansowe, którymi dysponują władze lokalne, w celu skutecznego uporania się z problemami zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich i mieszkalnictwa, nadania dynamiki państwowym strategiom (programów) mieszkaniowym wspierającym budowę mieszkań komunalnych i socjalnych oraz udostępnienia środków na inwestycje w rozbudowę infrastruktury.

3.5 Pierwszeństwo należy przyznać ponownemu wykorzystaniu opuszczonych terenów i rekultywacji nieużytków przemysłowych w celu zachowania bardziej zwartej zabudowy miast oraz zapobieżenia ich niekontrolowanemu rozwojowi i wkraczaniu na teren społeczności wiejskich.

3.6 Zaleca udział obywateli w procesach odnowy miejskiej, szczególnie w wypadku rewitalizacji dzielnic zdegradowanych, w których należy odbudować ducha wspólnoty i kontakty między mieszkańcami sprzyjające ich integracji. W związku z tym należy udostępnić państwom członkowskim doświadczenia z projektów wspieranych przez UE (np. INTERREG IIC POSEIDON) i uwzględnić je.

3.7 Wszystkie państwa członkowskie powinny rozważyć rolę szkolenia w tworzeniu społeczności zdolnych do zrównoważonego rozwoju. Szkolenie miejscowej ludności z zakresu umiejętności potrzebnych do ulepszenia ich dzielnic mieszkaniowych, tworzenia terenów zielonych i zwiększenia energooszczędności może dostarczyć rozwiązań podupadającym dzielnicom i stanowić nowe źródło zatrudnienia.

3.8 Powołując się na wnioski z nieformalnego posiedzenia Rady Ministrów w sprawie społeczności zdolnych do zrównoważonego rozwoju, które odbyło się w Bristolu, Komitet Regionów przypomina, że konieczne jest udoskonalenie umiejętności i rozwinięcie podstaw wiedzy wśród urbanistów. Apeluje w tym względzie do Komisji Europejskiej, by podjęła

dalsze inicjatywy, zwłaszcza w dziedzinie współpracy i przekazywania dobrych rozwiązań, oraz postuluje uruchomienie europejskiej sieci gromadzenia i rozpowszechniania dobrych praktyk w dziedzinie inteligentnej energii w mieszkalnictwie i edukowania mieszkańców.

3.9 Należy przeprowadzić rewizję dyrektywy UE w sprawie racjonalizacji zużycia energii w budynkach i dokładne badanie jej wdrażania w państwach członkowskich. Energooszczędność w mieszkalnictwie można promować również poprzez programy UE takie jak „Inteligentna energia dla Europy” lub inicjatywa CONCERTO (7. program ramowy) na lata 2007-2013.

3.10 Zaleca, by położyć nacisk przede wszystkim na edukację obywateli w zakresie energooszczędności; powstałe mimo to zapotrzebowanie na energię będzie trzeba zaspokoić przede wszystkim za pomocą odnawialnych źródeł energii. W tym sensie Komitet zaleca przeznaczenie większej ilości środków na prowadzenie badań i uwrażliwianie opinii publicznej w omawianej dziedzinie.

3.11 Należy włączyć mieszkalnictwo jako istotny element do wszystkich kierunków polityki miejskiej UE, w świetle nieformalnego posiedzenia Rady Ministrów odpowiedzialnej za politykę rozwoju miast, które odbędzie się w Lipsku w maju 2007 r.

3.12 Potrzebne jest całościowe spojrzenie na planowanie przestrzenne, by poprawić fizyczny związek między krajobrazem, budynkami, domami, miejscami pracy i lokalnymi usługami. Poprzez działania na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym trzeba przeznaczyć niezbędne tereny w szczególności na budownictwo socjalne oraz zapewnić ich wykorzystanie zgodne z przeznaczeniem.

3.13 Należy uwzględnić fakt, że zasoby mieszkaniowe muszą wiązać się ze świadczeniem usług publicznych, a przy budowie nowych mieszkań konieczne jest stworzenie infrastruktury niezbędnej dla świadczenia tych usług. Ponadto należy zwrócić uwagę na zachowanie optymalnej liczby ludności, by móc utrzymać podstawowe usługi.

3.14 Należy uznać rolę spółdzielni mieszkaniowych, gdyż są one zarówno elastyczne, jak i bezpośrednio związane ze społecznościami, co pozwala im znaleźć takie rozwiązania problemów, które odpowiadają potrzebom mieszkańców.

3.15 Należy rozważyć rolę mieszkalnictwa w kontekście zmian demograficznych, a także w integracji imigrantów w ramach polityki imigracyjnej UE, oraz uznać szczególną rolę, jaką władze lokalne i regionalne mogą odgrywać na tym polu.

3.16 Utworzona ostatnio międzywydziałowa grupa zadaniowa Komisji Europejskiej odpowiedzialna za sprawy miejskie powinna zająć się mieszkalnictwem jako istotnym elementem polityki miejskiej.

3.17 Komitet wyraża zadowolenie z faktu uznania przez Komisję — w jej komunikacie w sprawie usług socjalnych użyteczności publicznej — istotnej roli odgrywanej przez mieszkalnictwo socjalne w urzeczywistnianiu celów traktatowych w dziedzinie wzmocnienia spójności społecznej i praw podstawowych.

3.18 Apeluje się do państw członkowskich o uproszczenie i nadanie przejrzystości procedurom administracyjnym dotyczącym odnowy zabudowy mieszkaniowej.

3.19 Należy wykorzystać sieć URBACT i nową inicjatywę „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” jako potencjalne narzędzie wymiany ekspertyzy i najlepszych rozwiązań między miastami i regionami w Unii Europejskiej.

3.20 W dyrektywie UE w sprawie efektywności energetycznej należy dać pierwszeństwo odnowie i odzyskiwaniu dawnego budownictwa mieszkaniowego, tak aby zablokować zagospodarowywanie nowych powierzchni, zanim wykorzystane zostaną istniejące budynki spełniające warunki do zamieszkania. Tym samym uniknie się zbędnego obciążenia danego terenu.

Bruksela, 14 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

ZAŁĄCZNIK

LISTA PRZYKŁADÓW PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH MIESZKALNICTWA

Konsultacje ze społecznościami lokalnymi

Przykład 1. Obejmuje partnerstwo między spółdzielnią mieszkaniową (CDS) a Radą Miejską Liverpoolu, w ramach którego zarządza się dzielnicą. Pracownicy zostają oddelegowani do przedsiębiorstwa przez obu partnerów, a mieszkańcy dzielnicy objętej partnerstwem odbywają regularne spotkania z jego przedstawicielami w celu zapewnienia konsultacji ze społecznością we wszystkich sprawach odnoszących się do ich dzielnicy. Angażowanie w ten sposób społeczności lokalnych w decyzje dotyczące zamieszkiwanych przez nie dzielnic może prowadzić do wzmocnienia pozycji miejscowej ludności, wzbudzenia poczucia dumy z miejsca zamieszkania i odnowy obszarów miejskich zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Przykład 2. Kolejnym przykładem konsultacji jest projekt odnowy Anfield w Liverpoolu, gdzie około 19 tys. gospodarstw domowych — użytkujących lokale stanowiące własność publiczną, prywatną bądź korzystających z mieszkalnictwa socjalnego — połączyło swe głosy w sprawie odnowy dzielnicy. Jest to przykład rewitalizacji i odnowienia zabudowy mieszkaniowej, będących bodźcem do prywatnych inwestycji w podupadłej części śródmieścia. Fundusze strukturalne dostarczają środków finansowych na szkolenie i usprawnienia w dziedzinie ochrony środowiska, które przyciągną ok. 20 mln euro z sektora publicznego i 300 mln euro z sektora prywatnego na obszar.

Innowacyjne sposoby podejścia do odnowy rynku mieszkaniowego

Przykład 3. Merseyside przoduje w nowatorskim podejściu do polityki mieszkaniowej, dzięki czemu znajduje się ono w samym sercu odnowy regionalnej jako część nowej inicjatywy odnowy rynku mieszkaniowego podjętej przez rząd.

Jako jeden z dziewięciu pionierskich obszarów („Pathfinder Areas”) w Wielkiej Brytanii, Merseyside będzie mogło sprostać teraz wyzwaniu odnowy rynku mieszkaniowego, dzięki środkom z krajowego Funduszu Odnowy Rynku Mieszkaniowego, na który przeznaczono 720 mln funtów na okres następnych trzech lat. Ilość przyszłych środków finansowych zostanie określona po kolejnych przeglądach wydatków rządu.

Inicjatywa Merseyside Pathfinder, zwana również New Heartlands, to partnerstwo zainicjowane przez trzy władze lokalne Merseyside: Liverpool, Sefton i Wirral, wraz z lokalnymi partnerstwami strategicznymi (*Local Strategic Partnerships*), Agencją Rozwoju Północno-Zachodniego (*North West Development Agency*) i angielskimi partnerstwami (*English Partnerships*). Obejmuje ona 130 tys. domów, z których wiele położonych jest w jednych z najbardziej zaniedbanych dzielnic Merseyside.

Przykład 4. W Liverpoolu realizowany jest projekt mający na celu zachęcenie osób przybywających do tego miasta w celu podjęcia studiów do zostania w nim, rozpoczęcia w nim pracy i zapuszczenia korzeni, poprzez oferowanie pomocy w dostępie do rynku mieszkaniowego (New Heartlands). Istnieją podobne projekty kierowane do innych młodych pracowników i rodzin. Do starszych mieszkańców adresowany jest projekt polegający na tym, że akredytowane „złote ręczki” wykonują w domach drobne naprawy dla osób o ograniczonych dochodach, w tym szczególnie osób starszych, nie pobierając za to opłaty.

Przykład 5. Kolejną inicjatywą wartą wzmianki jest projekt opracowany przez Ateny pod nazwą Prosopoi/Facades, którego celem jest zwiększenie zaangażowania właścicieli mieszkań w odnawianie i odrestaurowywanie fasad poprzez udzielanie pożyczek długoterminowych promowanych przez gminę. Projekt ten pogłębił poczucie przynależności do wspólnoty i podniósł jakość życia w dzielnicy. Początkowo związana z Olimpiadą w Atenach w 2004 r., inicjatywa ta została przedłużona, a rząd propaguje ją obecnie na skalę krajową.

Przykład 6. We Włoszech interesujące są projekty samodzielnego budownictwa, w ramach których rodziny o średnich/niskich dochodach, przy czym w połowie są to imigranci innych krajów i o różnym pochodzeniu etnicznym, otrzymują od władz lokalnych możliwość wykorzystania terenu, na którym sami budują własne mieszkania, zaciągając pożyczki o preferencyjnej stopie procentowej i spłacając je w skromnych ratach miesięcznych.

Przykład 7. Projekt integracji mieszkańców Wiednia: Około 30 % wiedeńczyków to imigranci (pierwsze lub drugie pokolenie imigrantów, głównie z krajów byłej Jugosławii i z Turcji). W ramach dotowanego budownictwa mieszkaniowego w Wiedniu — rocznie powstaje ok. 6 tys. nowych mieszkań — od kilku lat organizuje się także tzw. projekty integracyjne. Budowy realizują zasadniczo przedsiębiorstwa budowlane użyteczności publicznej. Warunkiem uzyskania wsparcia jest przeznaczenie przynajmniej połowy nowych mieszkań dla imigrantów. Jak pokazują oceny tego typu projektów, zarówno rodowici Austriacy, jak i mieszkańcy innego pochodzenia bardzo chwalą sobie takie mieszkania. Tym samym projekty integracji mieszkańców znacząco przyczyniają się do stworzenia różnorodnej socjalnie i etnicznie struktury ludności oraz do zapobiegania konfliktom.

Zintegrowane podejście i inicjatywy regionalne

Przykład 8. „Katalońskie dzielnice w kryzysie” to program współfinansowany przez EFRR, samorząd regionalny Katalonii i zaangażowane władze lokalne. Celem programu jest uporanie się z problemami strukturalnymi niektórych podupadłych dzielnic występujących w regionie, przede wszystkim jednak starych centrów miast, osiedli i dzielnic peryferyjnych o nieplanowanej zabudowie mieszkaniowej. Program zajmuje się problemami niedociągnięć planowania przestrzennego miast oraz słabej struktury gospodarczej i handlowej, a także problemami społecznymi (starzenie się, niski poziom dochodów, niski poziom wykształcenia, zmniejszenie liczby mieszkańców i duże nagromadzenie grup o specjalnych potrzebach).

Posłużono się instrumentem polegającym na utworzeniu funduszu w celu odnowienia tych dzielnic w zintegrowany sposób, z jednoczesnym promowaniem współpracy między zaangażowanymi władzami. Wykorzystano zintegrowane podejście obejmujące działania uzupełniające w przestrzeniach publicznych i zielonych, remont wspólnych części budynków, dostarczenie urządzeń do wspólnego użytku, promowanie technologii informacyjnej, równość płci oraz zwiększenie dostępności i ulepszenie środowiska dzielnic.

Oczekuje się, że pod koniec okresu 2004-2007 ze wsparcia skorzysta 60 dzielnic, a całkowite inwestycje wynosić będą 800 mln euro.

Umiejętności a odnowa budownictwa mieszkaniowego

Przykłady z Liverpoolu, Brukseli i Harlemu w Stanach Zjednoczonych dostarczają dobrych wzorców takich przedsięwzięć, zapewniając szkolenie pracownikom niewykwalifikowanym, możliwości zatrudnienia z wykorzystaniem umiejętności nabytych w czasie szkolenia i w rezultacie — odbudowania lokalnych gospodarek. Liverpool Housing Action Trust to jeden z takich wzorców.

Przykład 9. Odnowa miasta z uwzględnieniem interesów mieszkańców — Wiedeń: Co roku, dzięki hojnemu wsparciu publicznemu, w Wiedniu odnawia się i unowocześnia ok. 10 tys. mieszkań w budynkach mieszkalnych. W ramach takiej zasadniczej odnowy podnosi się standard mieszkań (np. poprzez umieszczenie w nich łazienek i podłączenie do sieci ciepłowniczej). Dużą wagę przywiązuje się przy tym do współdecydowania mieszkańców — głównie najmujących. Celem jest istotna poprawa substancji budynków mieszkalnych — zarówno prywatnych, jak i publicznych, bez marginalizowania obecnych tam lokatorów, nierzadko w gorszym socjalnie położeniu. Wiedeński program odnowy mieszkań trwa od ok. 30 lat i jest największym tego typu projektem w Europie. Program ten już dwukrotnie został wyróżniony nagrodą UN-Habitat Best Practice Award.

Przykład 10. Budownictwo wymaga wysokiego poziomu konkretnych umiejętności. Merseyside w Północno-Zachodniej Anglii sfinansowało projekt w ramach swego programu celu 1 na lata 2000-2006, w którym fundusze strukturalne zostały wykorzystane do wsparcia rozwoju umiejętności potrzebnych do budowania domów dla społeczności lokalnej. Na inicjatywę w zakresie budownictwa podjętą przez Merseyside przeznaczono fundusze europejskie w celu przeszkolenia lokalnych mieszkańców, wcześniej niezatrudnionych w budownictwie i nieposiadających umiejętności w tej dziedzinie, co pomogło zaspokoić potrzeby miasta w zakresie zatrudnienia. W niektórych przypadkach osoby te podejmowały później pracę przy budowie domów w swych własnych dzielnicach.

Wiele inicjatyw podjętych w ramach programów zatrudnienia przejściowego daje osobom długo pozostającym bez zatrudnienia możliwość uczenia się poprzez pracę, co stanowi odpowiedź na problem bezrobocia. Projekt Green Apprentices w Knowsley jest jednym z takich przykładów. Jest on częściowo finansowany z funduszy strukturalnych i oferuje młodym ludziom możliwość pracy w ich własnej dzielnicy na podstawie progresywnego programu umiejętności, który może prowadzić do pełnej praktyki i zdobycia kwalifikacji.

Inicjatywy krajowe

Przykład 11. Podjęta w Wielkiej Brytanii inicjatywa Decent Homes ma na celu doprowadzenie do przyzwoitego stanu całego budownictwa socjalnego do 2010 r., co oznacza, że budynek mieszkalny powinien być ciepły, szczelny i wyposażony w dość nowoczesne urządzenia. Większość ulepszeń dokonywana jest w zaniedbanych dzielnicach, celem programu jest również zwiększenie odsetka domów prywatnych w przyzwoitym stanie, które byłyby zajmowane przez grupy wymagające szczególnego traktowania.

Od 2001 r. liczbę domów w sektorze socjalnym, których stanu nie można określić mianem przyzwoitego, zmniejszono o ponad 50 %. Niemniej jednak celem jest doprowadzenie do 2010 r. do przyzwoitego stanu wszystkich budynków socjalnych i należących do spółdzielni mieszkaniowych. Inicjatywa zmierza również do polepszenia warunków dla gospodarstw domowych wymagających specjalnego traktowania w budynkach będących własnością prywatną, w tym szczególnie takich, w których są dzieci.

Zrównoważone planowanie urbanistyczne i energooszczędność

Przykład 12. Po drugiej wojnie światowej Warszawa (Polska) musiała bardzo szybko odbudować swoje zasoby mieszkaniowe, aby zaspokoić potrzeby szybko powiększającej się populacji. Osiedle Natolin-Wyżyny jest jednym z przykładów wybudowanych osiedli. Charakteryzuje się wysokimi, wielopiętrowymi budynkami, monotonną strukturą przestrzenną i dużą powierzchnią terenów niezabudowanych. W 1994 r. rozpoczęła się przebudowa i prywatyzacja osiedla. Przebudowa polegała na ocieplaniu fasad budynków, modernizacji systemów grzewczych i systemów wodnokanalizacyjnych oraz wprowadzeniu systemów pomiaru indywidualnego zużycia zasobów. Na ocieplenie fasad budynków przyznano subsydia w wysokości 920 tys. ecu. Do 1998 r. zostało sprywatyzowanych około 60 % mieszkań, a 90 % zasobów mieszkaniowych zostało poddanych renowacji lub remontowi. Ponadto zmieniono rozkład funkcji budynków, tak by zapewnić model mieszanego użytkowania i stworzyć okolicę zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju, a nie jak pierwotnie — zbiorowisko jednolitych budynków, które mieszkańcom nie oferowało prawie żadnych usług. Stworzono znaczną powierzchnię handlową, sklepy i biura. Projekt rekonstrukcji doprowadził do powstania bardziej zrównoważonego środowiska, które jest miejscem atrakcyjnym do mieszkania, o wysokich standardach energetycznych (źródło: Komisja Europejska).

Przykład 13. Termiczna odnowa budynków mieszkalnych w Wiedniu (program Thewosan): Z myślą o osiągnięciu celów z Kioto poprzez ograniczenie zużycia energii, zwłaszcza w budynkach mieszkalnych z okresu od lat 60. do 80., Wiedeń promuje działania na rzecz termicznej ich odnowy. Dotąd unowocześniono infrastrukturę grzewczą w ok. 50 tys. mieszkań w budynkach mieszkalnych, dzięki czemu o ponad połowę zmniejszono zużycie energii grzewczej. Działania te cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców, ponieważ dzięki wsparciu miasta, stosunkowo niewielkim nakładem środków można znacząco zaoszczędzić na kosztach ogrzewania. Środki z programu Thewosan przeznaczone są na termiczną odnowę zarówno prywatnych, jak i publicznych budynków mieszkalnych.

Opinia Komitetu Regionów „Przyszła polityka morska Unii Europejskiej”

(2007/C 146/03)

KOMITET REGIONÓW

- Widzi potrzebę gromadzenia i właściwej analizy wystarczających danych oraz zapewnienia dostępu do informacji, co pozwoli decydentom politycznym i zainteresowanym stronom na podejmowanie właściwych decyzji.
- Zwraca się do Komisji z prośbą o przedstawienie europejskiego planu działania w zakresie polityki morskiej, który winien obejmować m.in. następujące działania:
  - Opracowanie zestawu sprawdzonych rozwiązań istniejących na szczeblu krajowym i regionalnym, zwłaszcza w odniesieniu do regionalnych zgrupowań gospodarczych, utrzymywania sieci kontaktów badawczych, współpracy sektora publiczno-prywatnego, gospodarki przestrzennej i właściwego zarządzania oraz w celu propagowania przykładów istniejących, sprawdzonych rozwiązań i ich przekazywania do innych regionów bądź podmiotów.
  - Utworzenie europejskiej platformy morskiej, w ramach której będzie można wspierać regularną, skuteczną i oszczędną pod względem zaangażowanych zasobów wymianę sprawdzonych rozwiązań szczebla europejskiego, krajowego i regionalnego i do której zostaną włączone Komisja i Komitet Regionów.
  - Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii określonych w zielonej księdze, m.in. energii morskich wiatrów i fal, a także dalszych badań i innowacji w tej dziedzinie.
  - Szczegółowe zbadanie, w jakim zakresie poszczególne sektory gospodarki sprzyjają zwiększaniu europejskiej konkurencyjności i innowacji, zwłaszcza z uwagi na cele i priorytety ustalone w strategii lizbońskiej.
  - Dalsze objaśnienie, w jaki sposób strategia tematyczna dotycząca środowiska morskiego i dyrektywa w sprawie strategii morskiej będą włączone do przyszłej ogólnej polityki morskiej.
  - Zbadanie możliwości zmiany europejskiego systemu finansowego w celu utworzenia jednolitego, uproszczonego systemu nastawionego na wszystkie lub większość zagadnień morskich obsługiwanych w ramach europejskiego funduszu stref przybrzeżnych.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji z 7 czerwca 2006 r. „Przyszła unijna polityka morska: europejska wizja oceanów i mórz” COM(2006) 275 wersja ostateczna;

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 7 czerwca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Prezydium z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając artykuły I-13 oraz I-14 Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy ⁽¹⁾, które dotyczą aspektów polityki morskiej;

uwzględniając komunikat Komisji z 26 stycznia 2005 r. w sprawie strategicznych celów na lata 2005-2009 ⁽²⁾, w którym zwraca się uwagę na szczególną potrzebę „określenia wszechstronnej polityki morskiej ukierunkowanej na rozwijanie kwitnącej gospodarki morskiej i pełnego potencjału działań związanych z gospodarką morską w sposób zapewniający zrównoważoną ochronę środowiska”;

uwzględniając opinię z inicjatywy własnej z 12 października 2005 r. w sprawie: „Polityka morska UE — problem zrównoważonego rozwoju dla władz lokalnych i regionalnych” ⁽³⁾;

uwzględniając swoją opinię z 26 kwietnia 2006 r. w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywy w sprawie strategii morskiej) COM(2005) 505 końcowy — 2005/0211 (COD) oraz w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego” COM(2005) 504 końcowy ⁽⁴⁾;

uwzględniając zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 maja 2002 r. w sprawie wdrażania strategii zintegrowanego zarządzania obszarami przybrzeżnymi w Europie ⁽⁵⁾;

uwzględniając porozumienie w sprawie realizacji postanowień Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 10 grudnia 1982 r.;

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 258/2006 rev. 1) przyjęty w dniu 27 listopada 2006 r. przez Komisję Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Uwe Döring, minister sprawiedliwości, pracy i spraw europejskich kraju związkowego Szlezwik-Holsztyn (DE/PES));

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Oceany i morza stanowią jedną z podstaw życia na Ziemi — pozwalają na utrzymanie wysokiego stopnia różnorodności biologicznej, przyczyniają się do regulacji klimatu, dostarczają ważnych zasobów, takich jak żywność (ryby, glony, skorupiaki itd.), energia i minerały, oraz są głównym nośnikiem transportu, zwłaszcza w handlu międzykontynentalnym.
2. Europa jest kontynentem morskim i potrzebuje zintegrowanej polityki morskiej w duchu preambuły Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawie morza, w której stwierdza się między innymi, że „zagadnienia dotyczące prawa morza” powinny być rozstrzygane „w duchu wzajemnego zrozumienia i współpracy”, że „problemy obszarów morskich są ściśle ze sobą powiązane i wymagają rozpatrywania jako całość”, że należy ułatwiać „komunikację międzynarodową” oraz że należy sprzyjać „sprawiedliwemu i efektywnemu wykorzystaniu ich zasobów, zachowaniu ich zasobów żywych oraz [...] ochronie i zachowaniu środowiska morskiego”.
3. Właściwa europejska polityka morska winna uwzględniać skomplikowane i często rozbieżne realia różnych obszarów geograficznych Europy, zwłaszcza dotyczące różnorodności przyrodniczej i dostępności zasobów, jak również zakres i zrównoważony charakter ich wykorzystania i interakcji.
4. Morza i oceany same w sobie stanowią wartość dla ludzkości i w związku z tym zrównoważona eksploatacja ich zasobów oraz ich ochrona są celami, do których Unia Europejska musi dążyć w sposób aktywny.

⁽¹⁾ Dz.U. C 310 z 16.12.2004, s. 1.

⁽²⁾ COM(2005) 12 wersja ostateczna.

⁽³⁾ CdR 84/2005.

⁽⁴⁾ CdR 46/2006.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 148 z 6.6.2002, s. 24.

5. Władze lokalne i regionalne, zwłaszcza w regionach nadmorskich, posiadają szerokie doświadczenia, co sprawia, że są one żywotnie zainteresowane kształtowaniem przyszłej polityki morskiej.

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Uwagi ogólne

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** zieloną księgę, której celem jest przedstawienie całościowego zarysu głównych elementów składających się na politykę morską.

1.2 **Z zadowoleniem przyjmuje** całościowe podejście, łączące we wspólnej europejskiej polityce morskiej główne strategie sektorowe, dotyczące kwestii takich jak transport, przemysł, porty, rybnictwo, energia, środowisko naturalne i turystyka.

1.3 **Uznaje** pogląd Komisji, iż to całościowe podejście powinno znaleźć odzwierciedlenie w zintegrowanym podejściu do zarządzania na szczeblu europejskim, regionalnym i lokalnym.

1.4 **Podkreśla**, że w różnych aspektach europejskiej polityki morskiej należy uwzględniać konieczność koordynacji i dostosowania na szczeblu międzynarodowym w tej dziedzinie, aby zagwarantować efektywność zrównoważonej eksploatacji zasobów mórz i oceanów oraz ochrony ich środowiska naturalnego.

1.5 **Popiera** zdecydowane przekonanie wyrażone w zielonej księdze, iż przyszła europejska polityka morska powinna uwzględniać kryteria ustalone w strategii lizbońskiej oraz strategii tematycznej w sprawie zachowania i ochrony środowiska morskiego.

1.6 **Z zadowoleniem przyjmuje** przeprowadzony przez Komisję długotrwały proces szerokich konsultacji, angażujący wszystkie zainteresowane strony i obywateli, których poglądy winny zostać uwzględnione w procesie tworzenia przyszłej polityki morskiej.

1.7 **Odnotowuje** nadanie odpowiedniego znaczenia zbieraniu i przejrzystemu rozpowszechnianiu informacji, co stanowi podstawowy warunek skutecznego łączenia różnych sektorowych polityk i interesów.

1.8 **Nadal zgłasza gotowość** do odegrania znaczącej roli w obecnym procesie konsultacji, rozpoczętym publikacją zielonej księgi, oraz **podkreśla** użyteczność długoterminowej kampanii informacyjnej z udziałem władz lokalnych i regionalnych, zapewniającej, że obywatele europejscy, których w sposób najbardziej bezpośredni dotknie ta nowa polityka, nie tylko zrozumieją proponowane rozwiązania, lecz również będą zachęceni do przedstawienia własnych poglądów, stanowisk i niepokojów.

1.9 **Docenia** to, jakie znaczenie Komisja przypisuje roli wymiaru regionalnego w zarządzaniu działalnością morską oraz **podkreśla** funkcję władz lokalnych i regionalnych w kształtowaniu i realizowaniu przyszłej europejskiej polityki morskiej.

1.10 **Uznaje za konieczne** właściwe uwzględnienie specyficznych czynników lokalnych i regionalnych, w tym ekologicznych, występujących w mniejszych i większych europejskich basenach morskich: basenie Morza Bałtyckiego, Morza Czarnego, kanału La Manche, Morza Śródziemnego, Morza Północnego i północnego Atlantyku; dotyczy to także mórz otaczających regiony peryferyjne UE: Atlantyku wzdłuż wybrzeży Afryki, Morza Karaibskiego i Oceanu Indyjskiego, które pozwalają UE na zaznaczenie swej obecności w skali globalnej.

1.11 **Z dużym zadowoleniem przyjmuje** stanowisko Komisji w sprawie roli władz lokalnych i regionalnych w realizacji zasad i celów ustalonych w ramach nowej polityki morskiej oraz **potwierdza** swoją gotowość do włączenia się w opracowanie priorytetów przyszłej polityki, jak i chęć bycia regularnie informowanym o dalszym rozwoju wypadków w zakresie tejże polityki.

Czas na podjęcie kolejnego kroku w kierunku przyszłej europejskiej polityki morskiej

1.12 **Podkreśla**, że niniejszy projekt opinii odnosi się do dwóch podstawowych pytań: w jaki sposób można realizować nową europejską politykę morską oraz czy przyszłe zintegrowane podejście przyniesie korzyści w stosunku do obecnej sektorowej polityki morskiej. Właśnie na te pytania należy odpowiedzieć w pierwszym rzędzie.

Realizacja nowej europejskiej polityki morskiej

1.13 **Nadal twierdzi**, że ogólnym celem przyszłej polityki morskiej UE jest uznanie i zachowanie ogromnego potencjału europejskich mórz oraz opracowanie aktywnej polityki morskiej w sposób pozwalający także przyszłym pokoleniom na czerpanie ze środowiskowego, gospodarczego, biologicznego i kulturowego bogactwa mórz.

1.14 **Widzi** potrzebę gromadzenia i właściwej analizy wystarczających danych oraz zapewnienia dostępu do informacji, co pozwoli decydom politycznym i zainteresowanym stronom na podejmowanie właściwych decyzji opartych na najlepszych dostępnych w danym momencie danych naukowych otrzymanych dzięki wysokiemu poziomowi badań morskich, technologii i innowacji.

1.15 **Popiera** udział przedstawicieli odpowiednich podmiotów z różnych właściwych obszarów polityki sektorowej i **z zadowoleniem przyjmuje** wysiłki Komisji zmierzające do zwiększania świadomości ogółu społeczeństwa co do znaczenia sektora morskiego ogólnie, a szczególnie polityki morskiej.

1.16 **Uważa**, że realizacja zintegrowanej europejskiej polityki morskiej nie powinna przeszkodzić równolegle przebiegającemu procesowi realizacji poszczególnych sektorowych polityk morskich, które powinny być kształtowane z uwzględnieniem zasad zrównoważonego podejścia do środowiska naturalnego.

1.17 **Podkreśla**, że europejska polityka morska musi być sformułowana i wdrażana w oparciu o zasady pomocniczości i proporcjonalności.

1.18 **Popiera** pomysł zawierania europejskich paktów terytorialnych i **wierzy**, że te paktory umożliwią wypełnienie w sposób elastyczny, skuteczny i dobrowolny kluczowych europejskich celów i priorytetów politycznych oraz osiągnięcie skutecznego zarządzania umowami i porozumieniami trójstronnymi, jak to początkowo proponowała Komisja Europejska, w celu znalezienia rozwiązań uwzględniających troski obywateli.

1.19 **Popiera** opracowywanie konkretnych działań na rzecz osiągnięcia głównych celów, o których mowa w zielonej księdze, takich jak dobrobyt ludzi i społeczności, zrównoważone korzystanie z zasobów morskich, rozwój dobrego zarządzania morskiego oraz zwiększona świadomość Europejczyków co do dziedzictwa morskiego Europy, z zachowaniem lokalnej i regionalnej różnorodności kulturowej.

1.20 **Uważa**, że należy ustanowić europejski plan działania na rzecz polityki morskiej zawierający zestaw konkretnych wartości referencyjnych wraz z trójfazowym podejściem, polegającym na tym, iż dla każdej wartości referencyjnej należałoby określić cel, dokładny opis oraz propozycję realizacji, przy czym najlepiej byłoby gdyby ta ostatnia nastąpiła przed końcem roku 2008, a propozycje działań finansowych zostały przedstawione przed końcem roku 2007.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Zwraca się do Komisji z prośbą o przedstawienie europejskiego planu działania w zakresie polityki morskiej, który winien obejmować następujące działania:

2.1 Wiedza regionalna na rzecz polityki morskiej

2.1.1 Opracowanie zestawu sprawdzonych rozwiązań istniejących na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, zwłaszcza w odniesieniu do regionalnych zgrupowań gospodarczych, utrzymywania sieci kontaktów badawczych, współpracy sektora publiczno-prywatnego, gospodarki przestrzennej i właściwego zarządzania oraz w celu propagowania przykładów istniejących, sprawdzonych rozwiązań i ich przekazywania do innych regionów bądź podmiotów.

2.1.2 Zachęcanie regionów do opracowywania takich sprawdzonych rozwiązań i wspieranie regionów w tym procesie oraz tworzenie w ten sposób europejskich centrów doskonałości w zakresie polityki morskiej.

2.1.3 Wzmacnianie roli regionów nadbrzeżnych i wyspiarskich jako głównych podmiotów w określaniu, wdrażaniu i ocenie polityki morskiej.

2.1.4 Utworzenie europejskiej platformy morskiej, w ramach której będzie można wspierać regularną, skuteczną i oszczędną pod względem zaangażowanych zasobów wymianę sprawdzonych rozwiązań szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego i

lokalnego, i do której zostaną włączone Komisja i Komitet Regionów.

2.1.5 Ocena i koordynacja określonych planów strategicznych na rzecz europejskich mórz i oceanów (północno-wschodni Ocean Atlantycki i Morze Arktyczne) oraz półzamkniętych większych i mniejszych basenów morskich (Morze Śródziemne, Morze Bałtyckie, Morze Północne, Morze Czarne i kanał La Manche), zaproponowanych przez Komisję i opracowanych przez państwa członkowskie, w sposób ustalony w ramach strategii tematycznej w sprawie zachowania i ochrony środowiska morskiego, zalecającej utworzenie większych regionów morskich. HELCOM (Komisja Helsińska) rozpoczął już prace, proponując plan działania dla Morza Bałtyckiego. Jest to projekt ambitny i szeroko zakrojony, który można postrzegać jako pilotażowy projekt lub analizę strategii morskiej; dlatego powinno się realizować ten plan we współpracy z HELCOM-em.

2.1.6 Wspieranie regionalnych sieci tematycznych mających na celu opracowywanie wspólnych przedsięwzięć w dziedzinie transportu, wzmacniania i ponownej kwalifikacji infrastruktury, ochrony środowiska naturalnego, koordynacji działalności rybackiej i współpracy handlowej oraz uwzględnienie już istniejących rad rybackich.

2.2 Rzetelne bazy danych oraz badania morskie

2.2.1 Poprawa w szczególności regionalnych baz danych na szczeblu regionalnym i lokalnym na podstawie systemów pochodnych od Systemu Informacji Geograficznej oraz włączenie do nich całościowych danych lądowych i morskich, pochodzących z satelitów, samolotów i bojek, dotyczących lokalnych poziomów morza, ruchu statków lub danych klimatycznych, tworzących systemy monitorowania oceanów.

2.2.2 Gromadzenie danych na temat gospodarczych i środowiskowych aspektów poszczególnych zasobów morskich oraz ich wpływu społecznego; wprowadzenie jednolitego europejskiego rejestru morskiego.

2.2.3 Przeprowadzanie monitoringu zasobów rybnych wód wspólnotowych i gatunków migrujących, jak również wdrożenie modelu gromadzenia danych na temat eksploatacji zasobów rybnych poprzez wsparcie tworzenia sieci transmisji danych dotyczących rynków rybnych, połączonej z bazami danych.

2.2.4 Dalsze działania w sprawie propozycji utworzenia Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego (EMODN), która winna być wykorzystana do zintegrowania dotychczasowych i nowych danych morskich, umożliwiając tym samym długoterminowy monitoring oraz wysokiej jakości proces oceny ryzyka, w szczególności pod względem bezpieczeństwa transportu morskiego oraz badania i eksploatacji zasobów naturalnych, a także ochrony środowiska morskiego i jego różnorodności biologicznej.

2.2.5 Większe uwzględnienie zintegrowanego podejścia w przyszłych programach badawczych.

2.2.6 Wsparcie ściślejszych związków między istniejącymi europejskimi instytucjami badawczymi, prowadzących do powstania Europejskiego Instytutu Badań Oceanicznych, w celu wspierania ogólnoeuropejskich przedsięwzięć w zakresie badań morskich. Prowadzi to do zwiększenia jakości europejskich badań morskich, które dzięki temu zajęłyby czołową pozycję na świecie.

2.2.7 Zgromadzenie statków badawczych oraz sprzętu ciężkiego w ramach europejskiej sieci badań morskich w celu uzyskania jednolitego systemu miar, zwiększenia ich efektywności pod względem kosztów oraz ich jakości, a także wsparcie tego podejścia poprzez wspólne udzielanie zamówień, które mogłyby uzyskać wsparcie ze strony Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

2.2.8 Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii określonych w zielonej księdze, m.in. energii morskich wiatrów i fal, jeśli tylko są zgodne z inną działalnością oraz interesem społeczno-gospodarczym i ekologicznym, a także dalszych badań i innowacji w tej dziedzinie.

2.2.9 Zbadanie możliwości sekwestracji CO₂ w wyeksploatowanych morskich polach naftowych i gazowych.

2.2.10 Wzmożenie wysiłków na rzecz rozwoju innowacji naukowych i technologicznych w dziedzinie badań morskich, takich jak morska biotechnologia, nawigacyjne systemy naprowadzania i turystyka, odpowiadających na istniejące i potencjalne zagrożenia, zwłaszcza pod względem zmian klimatu, malejących zasobów rybnych, turystyki niezgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej się sytuacji demograficznej w społecznościach nadmorskich, a w konsekwencji formułowanie i promowanie łatwo dostępnych zachęt wspierających badania i rozwój w takich dziedzinach działalności.

2.2.11 Sformułowanie zachęt do promowania badań i rozwoju w dziedzinie zrównoważonej hodowli ryb, ustanawiając procedury hodowli, których hodowcy muszą przestrzegać, w przekonaniu, że ryby stanowią podstawowy artykuł spożywczy oraz zważywszy na to, że hodowla ryb jest procesem wysoce zasobochłonnym.

2.2.12 Zintensyfikowanie analizy potencjalnych zagrożeń europejskiego środowiska morskiego, zwłaszcza poprzez zmiany klimatyczne oraz wynikający z nich wzrastający poziom wód morskich. Ponadto zintensyfikowanie monitoringu podmorskiej działalności tektonicznej oraz określenie odpowiednich reakcji na jej zmiany.

2.2.13 Zachęcanie do stosowania i opracowywania procedur hodowli ryb dla akwakultury ekologicznej.

2.2.14 Wspieranie i promowanie badań mających na celu określenie parametrów pozwalających na ustalenie stopnia wpływu poszczególnych rodzajów działalności człowieka (rybo-

łówstwo, akwakultura, sport, turystyka, rekreacja, transport, energia itd.), związanych z wykorzystaniem zasobów morskich, na trwałe i zrównoważony rozwój środowiska naturalnego i społecznego.

2.3 Dalsze starania na rzecz rozwoju europejskiej doskonałości w dziedzinie gospodarki morskiej

2.3.1 Przedstawienie strategii dotyczącej sposobów utrzymania i rozszerzenia przez Unię Europejską udziałów rynkowych w poszczególnych sektorach gospodarki morskiej w światowej konkurencji z uwzględnieniem rozwoju zrównoważonego, kosztów i czynników technologicznych.

2.3.2 Szczegółowe zbadanie, w jakim zakresie poszczególne sektory gospodarki (np. energia, transport, turystyka, rybactwo, biotechnologia morska i budownictwo okrętowe) sprzyjają zwiększaniu europejskiej konkurencyjności i innowacji, zwłaszcza z uwagi na cele i priorytety ustalone w strategii lizbońskiej.

2.3.3 Przedstawienie danych naukowych dotyczących tego, czy i w jakim stopniu te poszczególne sektory gospodarki przyczynią się do:

- a. zwiększenia w przyszłości europejskiej konkurencyjności,
- b. stworzenia większej ilości miejsc pracy na przyszłym europejskim rynku pracy,
- c. wykorzystania zasobów i poprawy efektywności ich wykorzystywania,
- d. dalszej integracji tych sektorów gospodarki.

2.3.4 Sprzyjanie dalszemu rozwojowi współpracy między środowiskiem badawczym a sektorem prywatnym, zwłaszcza między zgrupowaniami (klastrami) w ramach sektora morskiego. Ustanowienie europejskiej konferencji zgrupowań w ramach sektora morskiego mogłoby być idealnym forum, na którym mogliby regularnie spotykać się i wymieniać poglądy oceanolodzy i przedstawiciele przemysłu.

2.3.5 Wzmocnienie roli transportu w ramach przyszłej polityki morskiej, mając na względzie, że stanowi on jedną z najważniejszych i przekrojowych dziedzin działalności morskiej.

2.3.6 Wsparcie idei wyznaczenia autostrad morskich, odnotowując, że to ambitne przedsięwzięcie do czasu jego zakończenia w roku 2010 zwiększy natężenie żeglugi morskiej na europejskich morzach i oceanach. Z tego powodu Komitet zwraca się do Komisji z prośbą o zmobilizowanie państw członkowskich do wdrożenia bardziej uważnego monitorowania zanieczyszczenia środowiskowego głównych dróg morskich i uważa, że do tego celu można z powodzeniem zastosować nową technologię GMES.

2.3.7 Ożywienie wysiłków na rzecz ukończenia terminali morskich, począwszy od tych o wyraźnym charakterze intermodalnym, pamiętając, że opóźnia się realizacja pewnych przedsięwzięć w zakresie TEN-T wpływających na wymiar morski.

2.3.8 Poprawa infrastruktury portowej i połączeń transportowych z wyspami, przy określeniu i podjęciu środków koniecznych do uwzględnienia regionów najbardziej oddalonych, oraz zapewnienie im dostępu do rynków kontynentalnych, przy jednoczesnym zagwarantowaniu regularnych przewozów towarów i osób po przystępnych cenach zarówno między kontynentem a wyspami, jak i pomiędzy wyspami tego samego archipelagu, a także przyspieszenie rozwoju sieci pobocznych, tak by wyspy, a w szczególności regiony najbardziej oddalone, były w pełni połączone z „autostradami morskimi” bez niepotrzebnej zwłoki.

2.3.9 Kontynuacja współpracy z państwami członkowskimi i regionami nadmorskimi w celu wzmocnienia, poprawy i rozwinięcia dróg morskich oraz odpowiedniego ich uwzględnienia jako elementów sieci transeuropejskich.

2.3.10 Przeprowadzenie badania w zakresie zalet i wad ustanowienia wspólnej europejskiej bandery.

2.3.11 Wzmocnienie roli strategicznych portów jako priorytet dla rozwoju przyszłej polityki morskiej, równoległe ze zleceniem przeprowadzenia analizy współzależności między głównymi i pomniejszymi portami, jak i potencjalnej delokalizacji i dekoncentracji niektórych aspektów działalności portowej na rzecz mniejszych ośrodków.

2.3.12 Utworzenie sieci europejskich szkół morskich w celu poprawy szkoleń i kształcenia marynarzy oraz sformalizowania ścieżek kariery w celu zapewnienia Europie profesjonalnej i wykwalifikowanej siły roboczej; przedłożenie propozycji dotyczącej kształcenia i uczenia się przez całe życie we wszystkich sektorach morskich, a nie tylko w zakresie pracy na morzu.

2.3.13 Zapewnienie istnienia i wprowadzenia w życie w całej Europie minimalnych standardów w zakresie warunków zatrudnienia i pracy w transporcie morskim oraz wszystkich innych sektorach morskich, a także zapobieganie stosowaniu wszelkich niewłaściwych praktyk.

2.3.14 Opracowanie nowych ram ustalania skoordynowanego podejścia w UE do turystyki morskiej zgodnej z zasadami rozwoju zrównoważonego, w szczególności odzwierciedlających potrzeby regionów. Należy zauważyć, że turystyka morska stanowi jeden z największych elementów gospodarek morskich, wykazuje doskonały potencjał wzrostu, lecz jednocześnie częściowo przyczynia się do wzrostu zanieczyszczenia wybrzeży i nadmiernej eksploatacji zasobów oraz pogorszenia stanu środowiska naturalnego w obszarach nadmorskich.

2.3.15 Ułatwienie dalszego rozwoju morskich farm wiatrowych w UE, tj. prowadzenie przedsięwzięć pokazujących rozwią-

zania problemów wielorakich kompetencji szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego, zwłaszcza w przypadku linii kablowych bądź farm o zastosowaniu kombinowanym (np. turbiny wiatrowe i hodowla małżów).

2.3.16 Pilne przedłożenie propozycji dotyczącej rozwoju nowych odkryć technologicznych w dziedzinie innych odnawialnych źródeł energii morskich, takich jak pływy i fale morskie, w których to sferach działalności Unia Europejska mogłaby osiągnąć strategiczną przewagę na poziomie światowym.

2.3.17 Uregulowanie działalności wydobywczej tradycyjnych morskich zasobów energii, jak ropa naftowa i gaz, na podstawie właściwie określonych standardów bezpieczeństwa środowiskowego, oraz wdrożenie skutecznego monitoringu takiej działalności.

2.3.18 Opracowanie scenariuszy w zakresie środków ochrony wybrzeża, które mogą się okazać niezbędne, na podstawie różnorodnych prognoz dotyczących wzrostu poziomu mórz oraz zmiennych warunków pogodowych. Należy rozważyć już istniejące scenariusze, jak te ustalone przez forum w sprawie Morza Waddena.

2.3.19 Sprzyjanie umowom międzynarodowym mającym na celu zapewnienie zrównoważonej eksploatacji wspólnych zasobów rybackich (gatunków migrujących).

2.3.20 Wdrażanie projektów badawczych mających na celu opracowanie takich systemów kotwiczenia, które pozwoliłyby zapobiec, na szczególnie wartościowych obszarach, niszczeniu posydonii (*Posidonia oceanica*).

2.3.21 Utworzenie publicznej struktury ds. stref przybrzeżnych, która zapewniałaby takie środki działania na rzecz pracowników morza, jak nadzór nad stanem środowiska naturalnego, kontrole graniczne, ratownictwo morskie, nadzór rybacki, opieka medyczna i ochrona cywilna.

2.4 Ochrona środowiska morskiego dla przyszłych pokoleń

2.4.1 Wskazanie, w jaki sposób można skutecznie chronić i odbudowywać istniejące środowisko naturalne oraz określenie i wdrożenie kryteriów ochrony środowiska na szczeblu europejskim i zapewnienie jakości ekosystemów i siedlisk przybrzeżnych i morskich.

2.4.2 Dalsze objaśnienie, w jaki sposób strategia tematyczna dotycząca środowiska morskiego i dyrektywa w sprawie strategii morskiej będą włączone do przyszłej ogólnej polityki morskiej, uwzględniając zmianę ram czasowych proponowaną przez Komitet Regionów. W celu uzyskania największej skuteczności, ramy czasowe powinny być skoordynowane z innymi ważnymi programami europejskimi, takimi jak fundusze strukturalne czy rolnicze.

2.4.3 Koordynacja działań regionów morskich i wsparcie ich w znajdowaniu sposobów skutecznej ochrony istniejącego środowiska, w szczególności poprzez ustanawianie ponadregionalnych i/lub ponadnarodowych morskich stref chronionych, opracowanie konkretnych propozycji dotyczących znacznego ograniczenia uwalniania substancji promieniotwórczych do środowiska, skażenia powodowanego przez statki (szczególnie emisji gazów, spuszczenia do morza zanieczyszczeń i balastu wodnego, który może przyczynić się do wprowadzania do środowiska gatunków obcych) oraz szkód wywołanych działalnością człowieka w szczególności cennych siedliskach morskich, o których mowa w dyrektywie dotyczącej siedlisk, a także wspieranie wysiłków zmierzających do zapewnienia jakości ekosystemów i siedlisk przybrzeżnych i morskich, z uwzględnieniem istotnego wpływu, jaki mogą mieć różne rodzaje działalności gospodarczej na stan środowiska morskiego, zwłaszcza poprzez wprowadzanie do mórz składników odżywczych.

2.4.4 Szczegółowe ustalenie, gdzie i w jaki sposób technologie przyjazne środowisku mogą zastąpić tradycyjne technologie, oraz zapewnienie zachęt finansowych i programów wsparcia skłaniających do podejmowania takich zmian i ułatwiających je.

2.4.5 Zwiększenie nacisku i nałożenie sankcji prawnych na tych, którzy nie spełniają prawnie ustanowionych wymagań i standardów; zwłaszcza w odniesieniu do nielegalnego składowania odpadów w morzu, nielegalnych połowów czy nielegalnego transportu osób i towarów.

2.4.6 Lepsza ochrona szlaków morskich i zbadanie możliwości wprowadzenia obowiązkowego pilotażu tankowców i innych statków przewożących niebezpieczne ładunki, a także zbadanie możliwości wprowadzenia obowiązkowego pilotażu dla wszystkich statków na wąskich odcinkach szlaków żeglownych.

2.4.7 Wspieranie inicjatyw zmierzających do unowocześnienia lub poprawy stanu urządzeń portowych służących do zbierania wody zanieczyszczonej olejem oraz wspieranie innowacji technologicznych w transporcie i przeładunku ropy, także w celu zapobiegania wprowadzaniu do środowiska inwazyjnych gatunków obcych.

2.4.8 Wspieranie i zachęcanie do porozumień międzynarodowych mających na celu ochronę ważnych handlowo zasobów rybnych silnie migrujących gatunków ze świadomością, że stosowanie środków służących ochronie przyrody wyłącznie w stosunku do flot wspólnotowych nie przynosi znaczących wyników pod względem ochrony gatunku.

2.4.9 Sprzyjanie tworzeniu sieci chronionych obszarów morskich i sieci monitorowania, szczególnie między państwami członkowskimi Unii Europejskiej i krajami sąsiadującymi, by propagować wymianę doświadczeń i najlepszych wzorców w dziedzinie zarządzania.

2.4.10 Wspieranie inicjatyw mających na celu opracowanie procedur zarządzania i postępowania z balastem wodnym, biorąc pod uwagę fakt, iż jest on potencjalną przyczyną wprowadzania do środowiska morskiego gatunków obcych, co może stanowić zagrożenie dla różnorodności biologicznej.

2.5 Finansowanie i środki prawne

2.5.1 Przygotowanie wykazu istniejących indywidualnych instrumentów finansowania dla polityki morskiej na poziomie europejskim, tj. funduszy strukturalnych, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rybackiego, funduszu na rzecz uczenia się przez całe życie czy 7. wspólnotowego programu ramowego badań i rozwoju i zbadanie ich skuteczności w celu ustalenia, czy należy je uprościć lub lepiej nagłośnić.

2.5.2 Przedstawienie zestawienia przedsięwzięć w sektorze morskim, które są już finansowane przez Komisję.

2.5.3 Pełniejsze uwzględnienie zintegrowanego podejścia w przyszłych systemach finansowania (po roku 2014).

2.5.4 Zbadanie możliwości zmiany europejskiego systemu finansowego w celu utworzenia jednolitego, uproszczonego systemu nastawionego na wszystkie lub większość zagadnień morskich obsługiwanych w ramach europejskiego funduszu stref przybrzeżnych i wysp.

2.5.5 Wsparcie finansowe dla terenów szczególnie cennych pod względem biologicznym, środowiskowym i architektonicznym, obecnie podupadających, których gospodarka w dużym stopniu jest zależna od działalności związanej z morzem.

2.5.6 Dokonanie przeglądu istniejących ram prawnych UE z perspektywy polityki morskiej, zwracając uwagę na wąskie gardła i brakujące ogniwa w integracji potencjału poszczególnych strategii, a także lepsze prawodawstwo w istniejących ramach prawnych.

2.5.7 Określenie i zastosowanie instrumentów finansowych ad hoc na terytoriach o dużej wartości środowiskowej i kulturowej, charakteryzujących się rybołówstwem przybrzeżnym na niewielką skalę, czasem połączonym z drobną działalnością rolniczą, gdzie obecne instrumenty finansowe nie mogą zostać zastosowane, ponieważ istniejące tu niewielkie podmioty nie spełniają wymogów ekonomicznych i związanych z wielkością przedsiębiorstwa.

2.5.8 Wprowadzenie dla regionów przybrzeżnych i wysp instrumentów finansowych, które pomogą zrekompensować koszty ponoszone przez nie na rzecz ochrony ogólnych interesów Unii Europejskiej, w szczególności koszty związane z walką z przemytem narkotyków i ludzi, nielegalną imigracją i zanieczyszczeniem mórz oraz z nadzorowaniem wyłącznych stref ekonomicznych.

2.5.9 Dalsze rozwijanie współpracy międzynarodowej i wdrażanie praw międzynarodowych zgodnie z UNCLOS.

2.6 Integracja przestrzeni morskiej łącznie z wyspami, terytoriami w głębi łądu, regionami peryferyjnymi i regionami najbardziej oddalonymi

2.6.1 Zbadanie, w jaki sposób, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji wysp, można skutecznie zastosować planowanie przestrzenne i zintegrowane gospodarowanie strefą przybrzeżną do wspierania integracji strategii sektorowych na obszarach, które mogą służyć realizacji różnych celów.

2.6.2 Opracowanie solidnego, opartego na zależnościach geograficznych narzędzia dla sektora morskiego, podobnego do systemu informacji przestrzennej INSPIRE, opartego na informacjach dotyczących przestrzeni lądowej.

2.6.3 Pilne zajęcie się powołaniem koniecznych służb unijnej straży przybrzeżnej, z ustaleniem konkretnych potrzeb poszczególnych regionów morskich.

2.6.4 Ustalenie sposobów lepszego wykorzystania unijnych instrumentów finansowych, aby: (i) w perspektywie krótkoterminowej wesprzeć te państwa członkowskie i regiony, które w bezpośredni sposób doświadczają stale rosnącego napływu nielegalnych imigrantów; (ii) w perspektywie długoterminowej wspomóc państwa trzecie w osiągnięciu odpowiedniego poziomu rozwoju politycznego i gospodarczego i ograniczyć w ten sposób dążenie ich obywateli do nielegalnego wjazdu na teren UE. W związku z powyższym, Komitet **popiera** wniosek Komisji Budżetowej Parlamentu Europejskiego o powołanie agencji odpowiedzialnej wyłącznie za kwestie nielegalnej migracji i ubiegania się o azyl przez obywateli państw trzecich, która znajdowałaby się na Malcie.

2.6.5 Oferowanie większej pomocy dla samorządów lokalnych i regionalnych, oprócz pomocy dla władz na szczeblu krajowym, w zawiadywaniu nowo przybyłymi imigrantami po ich pojawieniu się na terytorium tych państw.

2.6.6 Uwzględnienie wymiaru wyspiarskiego i istniejących zależności między terytoriami w głębi lądu, wodami śródlądowymi, rzekami, wybrzeżem a morzem, co pozwoli na uwidocznienie istniejących powiązań.

2.6.7 Zapewnienie dalszego opracowania i wdrożenia najwyższych standardów bezpieczeństwa statków na wodach europejskich, aby uniknąć wypadków morskich na otwartym morzu, w strefach przybrzeżnych i w portach.

2.6.8 Uwzględnienie konkretnych programów i środków dla regionów najbardziej oddalonych i dla wysp, zważywszy na specyficzne warunki i trudności, zwłaszcza w takich dziedzinach jak:

a. utrzymanie rybactwa za pomocą zrównoważonego zarządzania jego zasobami oraz ich wyważonej eksploatacji, przyjęcia środków ukierunkowanych na odnowienie i zmodernizowanie flot rybackich, a także krzewienia działań sprzyjających rybactwu przybrzeżnemu i na małą skalę;

b. wzmocnienie gospodarki turystycznej poprzez trwałe i wysokiej jakości alternatywne formy „turystyki morskiej”, które pomogą w przewycięzaniu zjawiska sezonowości w turystyce, jak m.in. turystyka kulturowa, żeglarska, socjalna czy wiejska;

c. zarządzanie towarzyszącymi temu obciążeniami dla środowiska i nadzór nad nimi, za pomocą wprowadzenia planów zarządzania środowiskowego w celu ochrony środowiska wybrzeży wysp i jakości ich wód, jak również poprawy zarządzania odpadami;

d. ustanowienie lepszych połączeń transportowych i lepszej komunikacji z lądem.

2.6.9 Opracowanie krótko- i średnioterminowych strategii na rzecz ograniczenia rosnącej niewłaściwej eksploatacji oceanów i mórz Europy, także w odniesieniu do nielegalnego przemytu osób na teren Europy.

2.6.10 Przeanalizowanie niekorzystnej sytuacji operacyjnej wynikającej z różnego stopnia peryferyjności regionów nadmorskich i określenie polityki transportu morskiego opartej na pojęciu spójności w celu lepszej integracji tych regionów z obszarem europejskim.

2.6.11 Promowanie praktycznych doświadczeń zintegrowanego zarządzania w strefach nadmorskich, pozwalających na stworzenie struktur organizacyjnych i rozwój działań, które umożliwią funkcjonowanie mechanizmów koordynacji pomiędzy różnymi organami administracji, a także tworzenie warunków do udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących stref nadmorskich.

2.7 Powszechna świadomość i dziedzictwo morskie

2.7.1 Uwzględnienie propozycji stałego podnoszenia powszechnej świadomości zagadnień związanych z morzem w ramach długotrwałego procesu, obejmującego aspekty związane ze wspólną europejską tradycją morską, kulturą i tożsamością.

2.7.2 Przedstawienie propozycji włączenia wymiaru morskiego do nadchodzących obchodów Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego 2008.

2.7.3 W celu podwyższenia powszechnej świadomości, opracowanie systematycznej strategii dla współczesnej polityki morskiej w celu głębokiego jej zakorzenienia u podstaw i zapewnienia jej faktycznej realizacji.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „Europejski Instytut Technologii”

(2007/C 146/04)

KOMITET REGIONÓW

- Sugeruje, by władze EIT zostały zorganizowane w taki sposób, by równoważyły potrzebę niezależności instytutu w jego codziennym funkcjonowaniu z potrzebami państw członkowskich i instytucji UE w zakresie możliwości gwarantowania interesów UE, np. poprzez przegląd dokonywany przez panel państw członkowskich raz na pięć lat.
- Wyraża ubolewanie, że dodatkowe środki na finansowanie działalności naukowo-badawczej przewidziane w przedstawionym wniosku są nieadekwatne do potrzeb. Nalega, by nie dokonywać cięć istniejących strumieni finansowania badań, określając w zamian dodatkowy wkład ze strony sektora prywatnego, z zapewnieniem jego przejrzystych mechanizmów. Należy zachęcać wspólnoty wiedzy i innowacji (WWI) do osiągania z czasem samowystarczalności finansowej i regularnie dokonywać przeglądu ich budżetów po kątem wyników.
- Zaleca, by na początkowym etapie EIT nie wydawał własnych dyplomów, a raczej by stworzył on markę bądź znak nadawany przez jedną z uczelni zrzeszonych w danej WWI.
- Zaleca, by w procedurze doboru do WWI uwzględniać zarówno osiągnięcia jak i potencjalne osiągnięcia w dziedzinie badań, edukacji i innowacji. Wzywa Komisję do określenia sposobów pomiaru tych kryteriów.
- Zaleca, by udzielić EIT wytycznych, by przyznawał wysokie noty wnioskom o zakwalifikowanie partnerstwa jako WWI, składanym przez partnerstwa ze zorganizowanymi wspólnotami badawczymi z udziałem władz lokalnych lub regionalnych. MŚP powinny zostać wyraźnie wymienione jako potencjalne organizacje partnerskie.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady Europejskiej *Kolejne kroki w kierunku utworzenia Europejskiego Instytutu Technologii* (COM(2006) 276 wersja ostateczna),

uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady *ustanawiającego Europejski Instytut Technologii* COM(2006) 604 wersja ostateczna — 2006/0197 (COD);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 8 czerwca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium Komitetu z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury, Edukacji i Badań Naukowych przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego *Realizacja programu modernizacji dla uniwersytetów: edukacja, badania naukowe i innowacje* (COM(2006) 208 wersja ostateczna),

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej *siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007-2013)* (COM(2005) 119 końcowy — 2005/0043 (COD) — 2005/0044 (CNS)), (CdR 155/2005 fin) ⁽¹⁾,

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady *ustanawiającej program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013)* (COM(2005) 121 końcowy — 2005/0050 (COD)), (CdR 150/2005 fin) ⁽²⁾,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji *Mobilizowanie potencjału umysłowego Europy: umożliwianie uniwersytetom wniesienia pełnego wkładu do strategii lizbońskiej* (COM(2005) 152 końcowy), (CdR 154/2005 fin) ⁽³⁾,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady Europejskiej *Wdrażanie odnowionego partnerstwa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia — Utworzenie wzorcowego ośrodka wiedzy: Europejskiego Instytutu Technologii* (COM(2006) 77 końcowy),

uwzględniając komunikat Komisji na wiosenny szczyt Rady Europejskiej *Wspólne działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia — Nowy początek strategii lizbońskiej* (COM(2005) 24 końcowy),

uwzględniając konkluzje prezydencji z Rad Europejskich w Brukseli w dniach 23-24 marca i 15-16 czerwca 2006 r. w sprawie Europejskiego Instytutu Technologii,

uwzględniając projekt opinii (CdR 273/2006 rev. 2) przyjęty 28 września 2006 r. przez Komisję Kultury, Edukacji i Badań Naukowych (sprawozdawca: **Keith WALTERS**, członek rady hrabstwa Cambridgeshire (UK/EPP)),

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Drugi komunikat Komisji w sprawie utworzenia Europejskiego Instytutu Technologii (EIT) i wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego EIT były prawdziwym krokiem naprzód.
2. Choć bezpośredni udział wszystkich unijnych instytutów badawczych w Europejskim Instytucie Technologii nie jest możliwy, żywione przez wszystkich aspiracje przynależenia doń za pośrednictwem wspólnoty wiedzy i innowacji przyczynią się do zmian na lepsze w środowisku naukowym poprzez wzmocnienie tzw. trójkąta wiedzy, tj. edukacji, badań i innowacji.
3. Wzmocnienie trójkąta wiedzy, a zwłaszcza budowa solidnego partnerstwa między przedsiębiorstwami a ośrodkami badawczymi, będą istotnym przyczynkiem do zwiększenia konkurencyjności UE.
4. Zrównoważony rozwój regionalny może skorzystać na dopełniającej się współpracy między wspólnotami wiedzy i innowacji EIT — skupiającymi się wokół najlepszych zespołów pracujących ramie w ramie z przedsiębiorstwami — a organami odpowiedzialnymi za regionalny i lokalny rozwój gospodarczy.

przyjął na swojej 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) następującą opinię:

⁽¹⁾ Dz.U. C 115 z 16.5.2006 r., s. 17.

⁽²⁾ Dz.U. C 115 z 16.5.2006 r., s. 20.

⁽³⁾ Dz.U. C 81 z 4.4.2006 r., s. 16.

1. Ogólne poglądy

KOMITET REGIONÓW

1.1 **Z zadowoleniem przyjął** drugi już komunikat Komisji jako pozytywny wkład w debatę na temat utworzenia Europejskiego Instytutu Technologii (EIT) oraz realizację strategii lizbońskiej.

1.2 **Z zadowoleniem wita** wyważone podejście przyjęte przez Komisję w trakcie przygotowywania wniosku dotyczącego rozporządzenia, w tym zmianę tytułu „Wspólnoty wiedzy” na „Wspólnoty wiedzy i innowacji” (WWI), a także **odnotowuje z zadowoleniem** fakt włączenia władz lokalnych i regionalnych jako potencjalnych organizacji partnerskich w ramach WWI, niemniej żywi pewne obawy względem niektórych zagadnień szczegółowych.

1.3 **Popiera** inicjatywę zmierzającą do wzmocnienia związków pomiędzy trzema filarami trójkąta wiedzy, jakimi są edukacja, badania i innowacje oraz propozycję rozwiązania problemu stwierdzonej w Europie luki innowacyjnej.

1.4 **Ponownie wyraża** pogląd, że nie można dowolnie naśladować efektywnych modeli badań i innowacji, a Unia Europejska powinna raczej działać w oparciu o wzorce najlepszych praktyk utrzymywania silnych więzi pomiędzy badaniami, innowacjami a edukacją w UE.

1.5 **Dostrzega** znaczenie zaangażowania w działalność EIT wszystkich głównych podmiotów w ramach trójkąta wiedzy, najlepszych zespołów badawczych, sektora prywatnego oraz władz publicznych. Należy za wszelką cenę unikać systemu dwupoziomowego.

1.6 **Uznaje**, że niektóre kwestie dotyczące elementów wniosku nadal pozostają problematyczne.

1.7 **Wyraża ubolewanie**, że dodatkowe środki na finansowanie działalności naukowo-badawczej przewidziane w przedstawionym wniosku są nieadekwatne do potrzeb oraz że wniosek nie przewiduje jasnych mechanizmów zapewniających finansowanie ze strony sektora prywatnego.

1.8 **Nalega**, by nie dokonywać cięć istniejących strumieni finansowania (PR i CIP), określając w zamian dodatkowy wkład ze strony sektora prywatnego.

1.9 **Podkreśla** zasadnicze znaczenie oddziaływania władz lokalnych i regionalnych na warunki sprzyjające interakcjom prowadzącym do innowacji.

1.10 **Przypomina** Komisji o znaczącej roli władz lokalnych i regionalnych, a zwłaszcza ich partnerstwa gospodarczego, w

stwarzaniu warunków sprzyjających interakcjom pomiędzy trzema elementami trójkąta wiedzy poprzez stymulowanie tworzenia grup (klastrów), zapewnianie infrastruktury dla inkubatorów, stymulowania inwestycji ze strony przedsiębiorstw itp.

1.11 Ponadto **przypomina** Komisji, że władze lokalne i regionalne mogą najlepiej zachęcać MŚP do współpracy w ramach partnerstwa naukowo-badawczego, a także promować te rodzaje partnerstwa między przedsiębiorstwami a uczelniami, które mogą rozkwitnąć w środowisku regionalnym i lokalnym, z uwzględnieniem obecnych i przyszłych okoliczności, polityki, czynników zachęcających i zniechęcających itp.

1.12 **Podkreśla** ponadto, że EIT powinien skupiać się przede wszystkim na innowacjach, transferze wiedzy i projektach z zakresu nauk stosowanych.

2. Zalecenia o charakterze ogólnym

KOMITET REGIONÓW

2.1 **Zaleca**, by Europejski Instytut Technologii łączył w sobie najsilniejsze strony zarówno cieszących się międzynarodowym uznaniem najlepszych uczelni europejskich, ich kadry naukowo-badawczej, jak i ośrodków badawczych, a także najlepszych zespołów badawczych z innych uczelni oraz ośrodków badawczych w całej UE, które dobrze rokują na przyszłość.

2.2 **Wzywa** zatem Komisję do współpracy z uczelniami i ośrodkami badawczymi, które mają duże doświadczenie z zakresu działania trójkąta wiedzy. Jeżeli EIT nie nawiąże współpracy z czołowymi uczelniami i ośrodkami badawczymi Europy, będzie to miało wpływ na jego postrzeganie na arenie międzynarodowej.

2.3 **Nalega**, by tworzenie wspólnot wiedzy i innowacji było procesem oddolnym, odbywającym się początkowo poprzez wybór istniejących przykładów doskonałej współpracy między ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami.

2.4 **Odnotowuje z zadowoleniem**, że procedura doboru do wspólnot wiedzy będzie otwarta, tak aby o stowarzyszenie z EIT mogły ubiegać się obiecujące zespoły badawcze. Wszystkie uczelnie, zarówno te wielkie, jak i te mniejsze, powinny żywić przekonanie, że jeśli zagwarantują właściwe struktury, partnerstwo i politykę, ich najlepsze zespoły naukowo-badawcze będą mogły w końcu aktywnie uczestniczyć w działaniach EIT. Niemniej Komitet **ubolewa**, że związane z tym kluczowe kryterium „osiągnięć edukacyjno-badawczych” nie odnosi się także wyraźnie do osiągnięć potencjalnych oraz **wzywa** Komisję do określenia sposobów pomiaru obydwu kryteriów.

2.5 **Sugeruje**, że sposobem na wzmocnienie stosunków we wspólnocie wiedzy i innowacji pomiędzy środowiskami naukowo-badawczymi a sektorem prywatnym może być zachęcanie WWI do osiągnięcia z czasem samowystarczalności finansowej oraz wzywa do uwzględnienia tego podejścia we wniosku dotyczącym rozporządzenia.

2.6 **Nie zgadza się** z propozycją Komisji, by EIT przyznawał własne stopnie naukowe oraz **zaleca**, by na początkowym etapie Europejski Instytut Technologii nie wydawał własnych dyplomów, a raczej by stworzył markę bądź znak nadawany przez jedną z partnerskich uczelni zrzeszonych w danej WWI. Wydawanie przez EIT własnych dyplomów mogłoby skutkować odwróceniem się od niego wiodących uczelni.

2.7 **Sugeruje**, by w pierwszych latach swej działalności Europejski Instytut Technologii ograniczał się do firmowania studiów magisterskich obejmujących takie konkretne elementy jak staże w przedsiębiorstwach, interdyscyplinarność, kursy przedsiębiorczości itp.

2.8 **Nalega**, by zagwarantować odpowiednią reprezentację sektora prywatnego w radzie zarządzającej, która powinna posiadać autonomię w ustalaniu planów strategicznych EIT.

2.9 **Sugeruje**, by władze EIT zostały zorganizowane w taki sposób, by równoważyły potrzebę niezależności instytutu w jego codziennym funkcjonowaniu z potrzebami państw członkowskich i instytucji UE w zakresie możliwości gwarantowania interesów UE, np. poprzez przegląd dokonywany przez panel państw członkowskich raz na pięć lat.

2.10 **Wzywa** Komisję do zalecenia tejże radzie w swych wytycznych, by dobierając wspólnoty wiedzy i innowacji, przyznawała wysokie noty wnioskowi o zakwalifikowanie partnerstwa jako WWI, składanym przez partnerstwa z udziałem władz lokalnych lub regionalnych dysponujących zorganizowanymi wspólnotami badawczymi, zgrupowanymi w ramach współpracy naukowo-technologicznej pomiędzy uniwersytetami, ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami, które posiadają średnio- i długoterminowe plany badawcze.

2.11 **Przypomina** Komisji o decydującej roli, jaką w tworzeniu klastrów odgrywają władze lokalne i regionalne poprzez swoją politykę w zakresie infrastruktury, jak i inwestycje w tej dziedzinie, co prowadzi do bliskiej współpracy między uczelniami a przedsiębiorstwami.

2.12 **Sugeruje**, by dokonując oceny działalności EIT, rada zarządzająca ustalała cele umożliwiające pomiar kierunków strategicznych. Miarą sukcesu mogłyby być wskaźniki, które oceniają zdolność EIT do oferowania konkretnych „poszukiwa-

nych na rynku” rozwiązań problemów, z jakimi spotykają się MŚP, przedsiębiorstwa i przemysł.

2.13 **Wzywa** Komisję, by wskutek silnego rozmachu i pozytywnych efektów po utworzeniu EIT nie straciła z oczu zadania, jakim jest powołanie Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych jako wiodącej siły napędowej w zakresie badań podstawowych. Rada zarządzająca EIT powinna, na ile to możliwe, budować silne więzi z Europejską Radą ds. Badań Naukowych oraz stworzyć struktury zapewniające komplementarność i pozwalające uniknąć niezależnych i nieskoordynowanych modeli pracy oraz powielania się wykonywanej pracy.

2.14 **Proponuje**, by wspólnoty wiedzy i innowacji EIT tworzone były raczej stopniowo, czerpiąc naukę z kolejnych doświadczeń i każdorazowo odpowiednio dostosowując struktury, a także wyraża swoje zadowolenie, iż Komisja przewiduje utworzenie sześciu wspólnot do 2013 r.

2.15 **Uznaje**, iż z punktu widzenia tworzenia wspólnot wiedzy i innowacji oraz zarządzania nimi kluczowe znaczenie mają następujące zagadnienia takie jak:

- procedury przeglądu i pomiar efektów — Komitet **przyjmuje z zadowoleniem** zawarte we wniosku odwołanie do parametrów ukierunkowanych na wyniki, niemniej **żałuje**, że nie zostały one odpowiednio określone,
- procedury finansowania i samowystarczalność finansowa — Komitet **odrzuca** propozycję Komisji, by WWI finansowane były w największym stopniu z istniejących programów i funduszy wspólnotowych, neguje zwłaszcza ewentualność obciążenia środków z budżetu UE na badania,
- powiązania z badaniami wspieranymi przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych,
- rola władz oraz organów lokalnych i regionalnych — należy silnie zaakcentować kwestię zaangażowania podmiotów lokalnych i regionalnych w oferty wspólnot wiedzy i innowacji,
- rola MŚP — Komitet **zaleca**, by MŚP zostały wyraźnie wymienione we wniosku jako potencjalne „organizacje partnerskie” oraz wzywa Komisję do określenia sposobów zaangażowania MŚP we wspólnoty wiedzy i innowacji.

2.16 **Zaleca** rozwiązanie zagadnienia rekrutacji personelu w sposób elastyczny, tak aby zagwarantować zatrudnienie w EIT najlepszych zespołów naukowych. Podwójna przynależność organizacyjna wydaje się krokiem naprzód w kwestii zatrudniania kadry naukowej.

2.17 **Sugeruje**, by celem angażowania najlepszych zespołów naukowo-badawczych oraz tworzenia poczucia przynależności do EIT, wspólnoty wiedzy i innowacji zatrudniały pracowników naukowych w określonym procentowo wymiarze czasu pracy. Minimalny i maksymalny wymiar mógłby być ustalany odrębnie w każdym przypadku i dostosowywany w miarę funkcjonowania danej WWI.

2.18 **Wzywa** Komisję, by w przygotowywanym przez siebie wniosku legislacyjnym dotyczącym EIT podkreśliła istotne znaczenie samorządów lokalnych i regionalnych, które będą służyć zasadniczym wsparciem dla WWI w szczególności oraz ogólnie przyczyniają się do zbliżania podmiotów w ramach trójkąta wiedzy.

3. Zalecenia Komitetu Regionów do wniosku dotyczącego rozporządzenia

Zalecenie 1

Wywód 10

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Istnieje potrzeba wspierania edukacji, będącej nieodłącznym, lecz często brakującym elementem kompleksowej strategii innowacyjności. Porozumienie pomiędzy EIT a WWI powinno stanowić, że stopnie naukowe i dyplomy nadane przez WWI będą uznawane za stopnie naukowe i dyplomy EIT. EIT powinien promować honorowanie stopni naukowych i dyplomów EIT w państwach członkowskich. Wszystkie te działania należy realizować bez uszczerbku dla Dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.	Istnieje potrzeba wspierania edukacji, będącej nieodłącznym, lecz często brakującym elementem kompleksowej strategii innowacyjności. Porozumienie pomiędzy EIT a WWI powinno stanowić, że stopnie naukowe i dyplomy nadane przez WWI będą uznawane za stopnie naukowe i dyplomy <u>noszące „markę”</u> EIT. EIT powinien promować honorowanie stopni naukowych i dyplomów <u>noszących „markę”</u> EIT w państwach członkowskich. Wszystkie te <u>działania</u> należy realizować bez uszczerbku dla Dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.

Z tego zalecenia wynika, że w całym dokumencie należy zmienić wyrażenie „stopnie naukowe i dyplomy EIT” na „stopnie naukowe i dyplomy noszące markę EIT”.

Uzasadnienie

W uzasadnieniu wniosku dotyczącego rozporządzenia Komisja wyraźnie mówi o „marce”, jaką miałyby nosić stopnie naukowe obejmujące elementy przedsiębiorczości itp. Jest to rozsądny postulat, niemniej według wielu wiodących uczelni dla realizacji swoich celów EIT nie potrzebuje przyznawać stopni naukowych. Stopień obejmujący tego rodzaju elementy przyznawany przez co najmniej jedną uczelnię partnerską w ramach wspólnoty wiedzy i innowacji z „marką” EIT osiągnie ten sam cel.

Zalecenie 2

Art. 5 ust. 2 lit. a)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. EIT będzie wybierać partnerstwa, które staną się WWI, na podstawie konkurencyjnego, otwartego i przejrzystego procesu, który obejmować będzie podanie do publicznej wiadomości szczegółowych wymogów i warunków. Dokonując wyboru partnerstw, EIT będzie zwracać szczególną uwagę na: (a) obecną i potencjalną zdolność innowacyjną danego partnerstwa oraz jego osiągnięcia edukacyjno-badawcze;	2. EIT będzie wybierać partnerstwa, które staną się WWI, na podstawie konkurencyjnego, otwartego i przejrzystego procesu, który obejmować będzie podanie do publicznej wiadomości szczegółowych wymogów i warunków. Dokonując wyboru partnerstw, EIT będzie zwracać szczególną uwagę na: (a) obecną i potencjalną zdolność innowacyjną danego partnerstwa oraz jego osiągnięcia edukacyjno-badawcze, a także wykazywany potencjał takowych osiągnięć;

Uzasadnienie

Zgodnie z pkt. 2.4 opinii.

Zalecenie 3

Art. 5 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>EIT będzie wybierać partnerstwa, które staną się WWI, na podstawie konkurencyjnego, otwartego i przejrzystego procesu, który obejmować będzie podanie do publicznej wiadomości szczegółowych wymogów i warunków.</p> <p>(...)</p> <p>Podczas dokonywania wyboru, EIT weźmie również pod uwagę:</p> <p>a) strukturę operacyjną dowodzącą zaangażowania w działalność EIT i jego cele;</p> <p>b) możliwość zapewnienia dynamicznego, elastycznego i atrakcyjnego środowiska pracy, które będzie sprzyjać osiągnięciom indywidualnym i zespołowym w dziedzinie innowacyjności, badań i edukacji;</p> <p>c) podstawę, na której nadawane będą stopnie naukowe i dyplomy, w tym ustalenia uwzględniające politykę Wspólnoty dotyczącą europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, szczególnie pod względem wzajemnej zgodności, przejrzystości, honorowania i jakości nadawanych stopni naukowych i dyplomów;</p> <p>d) zdolność partnerstwa do przystosowywania się oraz do uwzględniania zmian w ich dziedzinie lub w krajobrazie innowacji.</p>	<p>EIT będzie wybierać partnerstwa, które staną się WWI, na podstawie konkurencyjnego, otwartego i przejrzystego procesu, który obejmować będzie podanie do publicznej wiadomości szczegółowych wymogów i warunków.</p> <p>(...)</p> <p>Podczas dokonywania wyboru, EIT weźmie również pod uwagę:</p> <p>a) strukturę operacyjną dowodzącą zaangażowania w działalność EIT i jego cele;</p> <p>b) możliwość zapewnienia dynamicznego, elastycznego i atrakcyjnego środowiska pracy, które będzie sprzyjać osiągnięciom indywidualnym i zespołowym w dziedzinie innowacyjności, badań i edukacji;</p> <p>c) podstawę, na której nadawane będą stopnie naukowe i dyplomy, w tym ustalenia uwzględniające politykę Wspólnoty dotyczącą europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, szczególnie pod względem wzajemnej zgodności, przejrzystości, honorowania i jakości nadawanych stopni naukowych i dyplomów;</p> <p>d) zdolność partnerstwa do przystosowywania się oraz do uwzględniania zmian w ich dziedzinie lub w krajobrazie innowacji.</p> <p>e) <u>siłę partnerstwa, w tym jego powiązania z uczestniczącymi w nim władzami i organami lokalnymi i regionalnymi.</u></p>

Uzasadnienie

Poprawka ta wynika z punktu 2.10 opinii, w którym nalega się, by wnioski o zakwalifikowanie partnerstwa jako wspólnoty wiedzy i innowacji wskazywały powiązania z władzami lokalnymi i regionalnymi.

Zalecenie 4

Artykuł 15

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>1. EIT ma obowiązek dbać o to, aby jego działalność, w tym działania prowadzone przez WWI, była przedmiotem ciągłego monitorowania i okresowej niezależnej oceny, aby zapewnić otrzymywanie wyników o najwyższej jakości oraz jak najbardziej efektywne wykorzystanie zasobów. Wyniki oceny są podawane do publicznej wiadomości.</p> <p>2. W ciągu pięciu lat od dnia przyjęcia niniejszego rozporządzenia, a następnie co cztery lata, Komisja opublikuje ocenę EIT. Ocena ta będzie oparta na niezależnej ocenie zewnętrznej i będzie dotyczyć tego, w jaki sposób EIT wypełnia swoją misję. Będzie ona obejmowała pełen zakres działalności EIT i WWI, a jej przedmiotem będzie efektywność, trwałość, wydajność i stosowność podejmowanych działań oraz ich związek z polityką wspólnotową. Uwzględni ona także opinie zainteresowanych stron, zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym.</p> <p>(...)</p>	<p>1. EIT ma obowiązek dbać o to, aby jego działalność, w tym działania prowadzone przez WWI, była przedmiotem ciągłego monitorowania i okresowej niezależnej oceny, aby zapewnić otrzymywanie wyników o najwyższej jakości oraz jak najbardziej efektywne wykorzystanie zasobów. Wyniki oceny są podawane do publicznej wiadomości.</p> <p>2. W ciągu pięciu lat od dnia przyjęcia niniejszego rozporządzenia, a następnie co cztery lata, Komisja opublikuje ocenę EIT. Ocena ta będzie oparta na niezależnej ocenie zewnętrznej i będzie dotyczyć tego, w jaki sposób EIT wypełnia swoją misję. Będzie ona obejmowała pełen zakres działalności EIT i WWI, a jej przedmiotem będzie efektywność, trwałość, wydajność i stosowność podejmowanych działań oraz ich związek z polityką wspólnotową. Uwzględni ona także opinie zainteresowanych stron, zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym.</p>

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<p>3. <u>Budżety WWI powinny podlegać regularnym przeglądom pod kątem uzyskiwanych wyników. Ogólną zasadą powinno być stopniowe zmniejszanie się finansowania WWI w miarę trwania projektu i zastępowanie go środkami z innych źródeł. Zdolność WWI do przyciągnięcia inwestycji z zewnątrz będzie kluczową miarą sukcesu danej WWI.</u></p> <p>(...)</p>

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

_____

Opinia Komitetu Regionów „Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby”

(2007/C 146/05)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że z punktu widzenia środowiska naturalnego istnieją względy przemawiające za powstaniem strategii ochrony gleb na poziomie europejskim. Istnieje związek między przykładowo zanieczyszczeniem gleb a zdrowiem ludzi oraz zwierząt i w tym aspekcie polityka gleb ma rolę do spełnienia. Ponadto takie kwestie, jak zmiany klimatyczne, transgraniczne skutki degradacji gleb czy naciski wywierane na inne sfery środowiska, i porozumienia z Kioto wymagają uwagi na poziomie europejskim.
- Wyraża przekonanie, że dyrektywa, która ma na celu sporządzanie wykazów i ułatwianie realizacji działań państwom członkowskim, tak, jak zostało to zaproponowane przez Komisję, może przyczynić się do zapewnienia racjonalnego zagospodarowania gleb na obszarze Wspólnoty. Innymi słowy, dyrektywa powinna mieć elastyczną strukturę.
- Wyraża zaniepokojenie, że dla władz lokalnych i regionalnych administracyjnym obciążeniem może być sporządzanie wykazów obszarów zagrożonych, przeprowadzana co dziesięć lat weryfikacja spisu obszarów zagrożonych (art. 6) i przegląd miejsc zanieczyszczonych (art. 10 i 11).
- Pragnie, by dla właściwych władz nie istniał żaden bezpośredni obowiązek związany z oczyszczaniem i gospodarowaniem miejscami zanieczyszczonymi (art. 13).
- Sądzi, że konieczne jest opracowanie przez Komisję zestawienia efektywnych kosztowo środków, które może posłużyć państwom członkowskim jako inspiracja do przygotowania własnego programu działań.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: „Strategia tematyczna w dziedzinie ochrony gleby” (COM(2006) 231 wersja ostateczna) oraz wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy dla ochrony gleby oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE (COM(2006) 232 wersja ostateczna — 2006/0086 (COD)),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 22 września 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 175 i art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Prezydium z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię z 12 lutego 2003 r. w sprawie komunikatu Komisji: „W kierunku tematycznej strategii ochrony gleby” — CdR 190/2002 fin (1),

uwzględniając przyjęcie w dn. 27 listopada 2006 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego projektu opinii (CdR 321/2006 rev. 1), której sprawozdawcą był Cor Lamers (NL/EPP, burmistrz Houten),

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Uwagi ogólne

1.1 Gleba ma podstawowe znaczenie dla utrzymania życia ludzkiego. Jest niezbędna jako źródło substancji odżywczych i wody, regulator obiegu substancji, środowisko życia wielu organizmów, oraz jako podstawa dla utrzymania życia na jej powierzchni. Zarówno dla człowieka, jak i przyrody ważne jest, by gleba mogła nadal optymalnie i trwale wypełniać te funkcje.

1.2 Wszystkie państwa członkowskie UE w mniejszym lub większym stopniu mają do czynienia z problemami związanymi z glebami. Oczywistym faktem jest, że w niektórych częściach Europy budzące niepokój procesy degradacji gleby zachodziły w przeszłości i będą występować w przyszłości.

1.3 Gleba jest nieruchoma, ale degradacja gleby w jednym państwie członkowskim może mieć jednak skutki transgraniczne; Komitet sądzi zatem, że wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości. Komitet stwierdza ponadto, że jedynie dziewięć państw członkowskich prowadzi politykę ochrony gleb i że polityka ta zasadniczo ogranicza się do niektórych aspektów zanieczyszczenia gleby. Ponadto Komitet uważa, że z punktu widzenia środowiska naturalnego istnieją względy przemawiające za powstaniem strategii ochrony gleb na poziomie europejskim. Istnieje związek między przykładowo zanieczyszczeniem gleb a zdrowiem ludzi oraz zwierząt i w tym aspekcie polityka gleb ma rolę do spełnienia. Ponadto takie kwestie, jak zmiany klimatyczne, transgraniczne skutki degradacji gleb, naciski wywierane na inne sfery środowiska i porozumienia z Kioto wymagają uwagi na poziomie europejskim.

1.4 Polityka ochrony gleb jest niezwykle złożoną kwestią. W Europie istnieje ponad 320 różnego rodzaju gleb wykorzystywanych w wielu celach. Gleba posiada między innymi funkcję gospodarczą, społeczną, kulturową i ekologiczną, jest też wykorzystywana do celów rolnictwa, środowiska naturalnego, budownictwa, budowy dróg, nasypów i wałów. Z tego względu

zagrożenia dla gleb są bardzo różnorodne w poszczególnych państwach członkowskich. Znaczne rozbieżności występują również pomiędzy działaniami prowadzonymi przez państwa członkowskie, a nawet regiony na obszarze tego samego kraju. Obok tych różnic geograficznych istnieją także różnice klimatyczne pomiędzy poszczególnymi regionami Europy. Różnice te wynikają z faktu, że kompetencje w tej dziedzinie należą do samorządów lokalnych i regionalnych.

1.5 Zważywszy na tak ogromną różnorodność i trudności w opracowaniu wspólnych norm, Komitet uważa, że w chwili obecnej niemożliwe jest przyjęcie jednolitych, wspólnych norm ilościowych. Komitet jest jednak zdania, że strategia przedstawiona przez Komisję stanowi pierwszy krok w kierunku osiągnięcia w niedalekiej przyszłości porozumienia co do wspólnych norm. Skuteczna ochrona gleb zależy od rozwiązań dostosowanych do konkretnych potrzeb. Polityka ochrony gleb jest dziedziną leżącą przede wszystkim w kompetencjach szczebla regionalnego i lokalnego.

1.6 W większości państw członkowskich za politykę ochrony gleb odpowiadają władze lokalne i regionalne. Zatem właśnie samorząd terytorialny powinien odgrywać znaczącą rolę w tworzeniu nowych metod i ustanawianiu środków w dziedzinie ochrony gleb.

1.7 Unia Europejska w tym obszarze ma za zadanie wspierać i dawać bodziec do działania. Prawodawstwo europejskie należy odrzucić, jeżeli nie miałyby go cechować elastyczność, dzięki której państwa członkowskie miałyby wystarczającą swobodę działania.

Cele strategii

1.8 Komitet popiera cele strategii i uważa, że stanowią one ważny wkład w ustanowienie europejskich, elastycznych uregulowań dotyczących racjonalnego zagospodarowania gleb.

(1) Dz.U. C 128 z 29.5.2003, s. 43.

1.9 Według Komitetu przedstawione cele kładą nacisk na konieczność zwiększenia aktualnej wiedzy na temat procesów dotyczących gleb oraz na zobowiązanie państw członkowskich do działania. Zachęca się państwa członkowskie do przeciwdziałania degradacji gleb, jednak same wyznaczałyby zagrożone obszary, określałyby cele dotyczące zmniejszenia skutków degradacji oraz decydowałyby o podjęciu środków umożliwiających ich osiągnięcie. Komitet popiera to podejście, gdyż traktuje ono kwestię ochrony gleb w kategoriach globalnego procesu, co pozwala uwypuklić jej lokalny i regionalny charakter.

Włączenie ochrony gleb do prawodawstwa unijnego i krajowego

1.10 Przed wdrożeniem strategii należy w sposób systematyczny ocenić, w jakim stopniu istniejące unijne uregulowania dotyczące gleb przyczyniają się do racjonalnego zagospodarowania gleb na obszarze Wspólnoty. Jeśli wkład ten jest niewystarczający, należy dostosować prawodawstwo i politykę. W tym celu Komisja powinna szybko opracować plan działania.

1.11 Dlatego też Komitet uważa, że w strategii należy mocniej uwydatnić jej związek z innymi strategiami opracowanymi w ramach szóstego wspólnotowego programu działania w zakresie środowiska naturalnego, przede wszystkim ze strategiami dotyczącymi pestycydów, odpadów i recyklingu, wód powierzchniowych i gruntowych.

„Najlepsze praktyki” i wiedza na temat procesów dotyczących gleb

1.12 Komitet dostrzega znaczenie szerzenia informacji i komunikacji dla zapewnienia racjonalnego zagospodarowania gleb. Należałoby tutaj uwzględnić zarówno zagrożenia jak i szanse związane z glebami z punktu widzenia utrzymania zrównoważonego modelu społeczeństwa.

1.13 Środki podejmowane przez państwa członkowskie są bardzo różne (patrz: pkt 1.4). Komitet jest zdania, że istnieje skuteczna i praktyczna możliwość podniesienia jakości gleb w Europie, jeśli państwa członkowskie — poprzez politykę ochrony gleb — dzielić się będą wiedzą w tym zakresie z pozostałymi krajami. Komitet zachęca zatem państwa członkowskie prowadzące politykę ochrony gleb, by podzieliły się swoją wiedzą, przekazując swoje doświadczenia krajom, które nie posiadają szczegółowych przepisów w tej dziedzinie.

1.14 W aspekcie właściwej ochrony gleb Komitet dużą wagę przywiązuje do utworzenia otwartej platformy komunikacyjnej pozwalającej na wymianę informacji na temat „najlepszych praktyk”. Ze względu na różnorodność gleb potrzebny jest szeroki wachlarz środków, których wartość została dowiedziona w praktyce.

Nowa dyrektywa ramowa w sprawie ochrony gleb

1.15 Celem dyrektywy jest zidentyfikowanie obszarów na terytorium Unii Europejskiej, na których występuje zjawisko degradacji gleb. Dyrektywa zawiera wytyczne, dzięki którym proces ten będzie przebiegać w sposób przejrzysty i jednolity. To same państwa członkowskie będą określać, czy dany obszar jest zagrożony, jakie ewentualne środki należy podjąć oraz będą decydować o harmonogramie ich wdrażania.

1.16 Komitet wyraża przekonanie, że dyrektywa, która ma na celu sporządzanie wykazów i ułatwianie realizacji działań państwom członkowskim, tak, jak zostało to zaproponowane przez Komisję, może przyczynić się do zapewnienia racjonalnego zagospodarowania gleb na obszarze Wspólnoty. Innymi słowy, obecna dyrektywa powinna mieć elastyczną strukturę i nie powinna zawierać żadnych norm ilościowych i jakościowych. Środki te powinny zostać wprowadzone w życie na zasadzie dobrowolności, poprzez system zachęt i doradztwa. Ponadto powinno się unikać zwiększania wymogów dokumentacyjnych, aby zwalczać niepotrzebną biurokrację. Jednocześnie, nie można postrzegać obecnych propozycji Komisji jako zachęty do uważnego pilotowania tej sprawy przez UE.

1.17 Zdaniem Komitetu odpowiedzialność państwa za osiągnięcie standardów ekologicznych, wraz z odpowiedzialnością — także cywilną — właścicieli i sprawców zanieczyszczeń gleb, powinna mieć najwyższy priorytet. Innymi słowy, należy wyraźnie stwierdzić, że również w przypadku zastosowania zasady „zanieczyszczający płaci” do odpowiedzialności pociągnąć można nie tylko sprawcę, lecz także innych zobowiązanych. Komitet pragnie podkreślić, że ostatecznie to, kto jest stroną zobowiązaną, musi zostać postanowione na szczeblu krajowym.

1.18 Komitet wyraża zaniepokojenie faktem, że w celu określenia konkretnych wymogów wnioskowanej dyrektywy, a zwłaszcza w kwestii ustalenia kryteriów oceny ryzyka zanieczyszczenia gleby, trzeba się odwoływać do jakiegoś komitetu zgodnie z decyzją 1999/468/WE (komitologia). W tym wypadku należałoby wybrać procedurę uwzględniającą interesy wszystkich podmiotów, których to dotyczy, i gwarantującą ich odpowiedni udział.

Obciążenia administracyjne

1.19 Artykuł 16 określa wiele obowiązków informacyjnych nałożonych głównie na władze lokalne i regionalne. Komitet uważa, że przepisy te nie powinny nakładać niewspółmiernych obciążeń administracyjnych na gminy i regiony. W tym względzie należy odnotować, że uwaga poświęcona przygotowaniu takich sprawozdań, jak i przeznaczone na ten cel zasoby ludzkie i środki finansowe mogą niekoniecznie przełożyć się na działania zapobiegające degradacji gleb, podczas gdy ograniczenie tego zjawiska powinno być priorytetem.

1.20 Komitet zgadza się, że ważne jest uwzględnienie polityki ochrony gleb w polityce sektorowej i uregulowaniach na każdym szczeblu sprawowania władzy (art. 3). Jeżeli chodzi o politykę sektorową, należy odnieść się z rezerwą do wprowadzenia obowiązkowych kontroli na podstawie dostępnych danych (badań kontrolnych gleby). Kontrola jest celowa, kiedy istnieje zagrożenie dla gleby. Polityka określa już ściśle pewne ramy, zatem na etapie wdrażania takie badanie jest ogólnie zbędne, bowiem w złożonych i wieloaspektowych przypadkach już teraz wymagane jest sporządzenie sprawozdania na temat skutków dla środowiska naturalnego.

1.21 Komitet wyraża zaniepokojenie, że dla władz lokalnych i regionalnych administracyjnym obciążeniem może być sporządzanie wykazów obszarów zagrożonych, przeprowadzana co dziesięć lat weryfikacja spisu obszarów zagrożonych (art. 6) i przegląd miejsc zanieczyszczonych (art. 10 i 11).

1.22 Komitet stwierdza, że wniosek dotyczący dyrektywy przewiduje szereg obowiązków w zakresie rejestrowania i sprawozdawczości, jak również przepisy dotyczące opracowywania planów i programów mogących potencjalnie podlegać obowiązkowi dokonania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, których realizacja prowadziłyby do znacznego wzrostu obciążeń administracyjnych. Uregulowania wspólnotowe nie powinny, na ile to możliwe, wprowadzać wymogów dotyczących sprawozdawczości czy sporządzania planów i programów podlegających obowiązkowej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

1.23 Zdaniem Komitetu udział opinii publicznej powinien się ograniczać do przypadków przewidzianych w dyrektywie w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska.

Program środków przeciwdziałania procesom degradacji gleb

1.24 Komitet pragnie, by dla właściwych władz nie istniał żaden bezpośredni obowiązek związany z oczyszczaniem i gospodarowaniem miejscami zanieczyszczonymi (art. 13). Władze zapewniają, że ma miejsce oczyszczanie. Aspekty te należy uregulować w kontekście prawa i przepisów danego państwa członkowskiego, z uwzględnieniem stanu gleby w konkretnym miejscu. Naturalnie właściwe władze pozostają odpowiedzialne za przywrócenie czystości w zanieczyszczonych miejscach.

1.25 Komitet wyraża zadowolenie z działań naprawczych ukierunkowanych na funkcje gleb (art. 1 ust. 1 i art. 13 ust. 2). Środki w tym zakresie określane są w zależności od (obecnego) sposobu wykorzystywania gleby.

1.26 Ocena wpływu odnotowuje, że środki mające na celu ograniczenie zjawiska degradacji gleb przynoszą znaczne efekty społeczne. Komitet zgadza się z tym stwierdzeniem, niemniej zauważa, że taki wynik można osiągnąć, lecz najpierw trzeba poczynić inwestycje związane z glebami. Doświadczenie pokazuje, że w przypadku gmin i regionów projekty dotyczące rekultywacji gleb często grzęzną na etapie realizacji ze względu na brak środków finansowych.

1.27 Komitet uważa, że sprawozdanie o stanie gleby (art. 12) stanowi instrument wsparcia ze strony UE w sporządzaniu wykazów obszarów zanieczyszczonych gleb, gdyż z jednej strony raport taki jest użyteczny dla aktualizacji spisów miejsc zanieczyszczonych, z drugiej zaś zawiera przejrzyste informacje dla obywateli innych państw członkowskich zainteresowanych nabyciem gruntów, pozwalając im uniknąć szkód gospodar-

czych. Zatem konkretyzuje się tutaj zasada „zanieczyszczający płaci”, o której mowa w art. 4.

1.28 Komitet uważa, że w określaniu środków służących zachowaniu funkcji gleby oprócz aspektów społeczno-gospodarczych należy dostrzec aspekty bezpieczeństwa i obecność dziedzictwa archeologicznego, geologicznego i geomorfologicznego (art. 8).

1.29 Komitet jest zdania, że żądanie Komisji dotyczące wprowadzenia krajowych modeli finansowania na rzecz usuwania zalegających zanieczyszczeń gleby (art.13) nie dość uwzględni istniejące specyficzne regionalne modele (finansowania), które się sprawdziły. Należy się obawiać, że unijne wytyczne w tym zakresie raczej je ograniczą.

„Najlepsze praktyki”

1.30 Komitet uważa, że jednym z filarów wniosku Komisji jest utworzenie forum wymiany informacji (art. 17). Władze regionalne i lokalne muszą być aktywnymi uczestnikami tego forum, zważywszy na ich praktyczną wiedzę i doświadczenia.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

2.1 Komitet sądzi, że konieczne jest opracowanie przez Komisję zestawienia efektywnych kosztowo środków, które może posłużyć państwom członkowskim jako inspiracja do przygotowania własnego programu działań. Państwa, które jeszcze nie prowadzą polityki w dziedzinie ochrony gleby lub które są w trakcie jej tworzenia, mogą działać efektywnie jedynie wtedy, gdy dysponują wystarczającą wiedzą.

2.2 Komitet jest przeciwko ustanawianiu powszechnego obowiązku sprawozdawczego na poziomie europejskim, proponując, by zamiast niego państwa członkowskie korzystały z własnych systemów raportowania oraz by Komisja miała dostęp do takich informacji (art. 16).

2.3 Obciążenia administracyjne związane z określaniem obszarów zagrożonych można ograniczyć, przeprowadzając wcześniej szybkie badanie (*quick scan*) sprawdzające potencjalnie istniejące ryzyko dla gleb (lub ich pewnych części) w danym państwie członkowskim (art. 6). W odniesieniu do przeglądu wykazu obszarów zagrożonych i miejsc zanieczyszczonych, nie ma potrzeby, by był on całkowity. Wystarczyć może aktualizacja na podstawie wyników kontroli.

2.4 Komitet zaleca dopracowanie harmonogramu badań przedstawionego przez Komisję Europejską w strategii tematycznej oraz określenie dla niego priorytetów i terminów. Za najwyższy priorytet należy uznać analizę wpływu zmian klimatycznych na stan gleb. Wiadomo, że zmiany klimatu prowadzą lub mogą prowadzić do szybszej utraty substancji organicznych. Zważywszy na zasadniczą rolę substancji organicznych w glebach, zmiany klimatyczne mogą mieć poważne konsekwencje dla racjonalnego zagospodarowania gleb.

Zalecenie 1

Artykuł 1

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>1. Niniejsza dyrektywa ustanawia ramy dla ochrony gleby oraz zachowania jej zdolności do pełnienia każdej z następujących środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych funkcji:</p> <p>a) produkcja biomasy, także w rolnictwie i leśnictwie;</p> <p>b) magazynowanie, filtrowanie i przekształcanie składników odżywczych i wody;</p> <p>c) rezerwuar zasobów bioróżnorodności, takich jak siedliska, gatunki i geny;</p> <p>d) fizyczne i kulturowe środowisko dla człowieka i jego działalności;</p> <p>e) źródło surowców;</p> <p>f) rezerwuar węgla;</p> <p>g) archiwum geologicznego i archeologicznego dziedzictwa.</p> <p>W tym celu ustanawia ona środki mające zapobiegać procesom degradacji gleby, zarówno tym zachodzącym w sposób naturalny jak i tym wywołanym przez szereg działań człowieka, które ograniczają zdolność gleby do pełnienia jej funkcji. Środki te obejmują łagodzenie skutków tych procesów a także rekultywację zdegradowanej gleby i przywrócenie jej przynajmniej do stanu odpowiadającemu obecnemu lub przyszłemu zatwierdzonemu przeznaczeniu.</p>	<p>1. Niniejsza dyrektywa ustanawia ramy dla ochrony gleby oraz zachowania jej zdolności do pełnienia, <u>w zależności od przypadku, każdej z</u> następujących środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych funkcji:</p> <p>a) produkcja biomasy, także w rolnictwie i leśnictwie;</p> <p>b) magazynowanie, filtrowanie i przekształcanie składników odżywczych i wody;</p> <p>c) rezerwuar zasobów bioróżnorodności, takich jak siedliska, gatunki i geny;</p> <p>d) fizyczne i kulturowe środowisko dla człowieka i jego działalności;</p> <p>e) źródło surowców;</p> <p>f) rezerwuar węgla;</p> <p>g) archiwum geologicznego, <u>geomorfologicznego</u> i archeologicznego dziedzictwa.</p> <p>W tym celu ustanawia ona środki mające zapobiegać procesom degradacji gleby, zarówno tym zachodzącym w sposób naturalny jak i tym wywołanym przez szereg działań człowieka, które ograniczają zdolność gleby do pełnienia jej funkcji. Środki te obejmują łagodzenie skutków tych procesów a także rekultywację zdegradowanej gleby i przywrócenie jej przynajmniej do stanu odpowiadającemu obecnemu lub przyszłemu zatwierdzonemu przeznaczeniu.</p>

Uzasadnienie

Z artykułu wyraźnie wynika, że przewidywane środki są zgodne z podejściem ukierunkowanym na funkcje. Wyrażenie „każdej z” można sugerować wielofunkcyjność, a wobec tego możemy odnieść wrażenie, że gleby powinny posiadać zdolność wypełniania wszystkich wymienionych funkcji równocześnie.

Jeżeli gleby noszą w sobie dziedzictwo geologiczne oraz archeologiczne, to i zarazem geomorfologiczne. Przez geomorfologię rozumiemy formę gleby w krajobrazie. W miejscach, w których forma ta posiada szczególną wartość, należy chronić ją i zachować.

Zalecenie 2

Artykuł 3

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>Przy opracowywaniu polityk sektorowych, które mogą przyspieszać procesy degradacji gleby, lub łagodzić ich skutki, państwa członkowskie identyfikują, opisują i oceniają wpływ tych polityk na wymienione procesy, w szczególności w dziedzinach takich jak: planowanie przestrzenne miejskie i regionalne, transport, energetyka, rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich, leśnictwo, wydobycie surowców naturalnych, handel i przemysł, polityka produktu, turystyka, zmiany klimatyczne, ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu.</p> <p>Państwa członkowskie podają te informacje do wiadomości publicznej.</p>	<p>Przy opracowywaniu polityk sektorowych, ~~które mogą przyspieszać procesy degradacji gleby, lub łagodzić ich skutki,~~ <u>które przewidywalnie przyspieszą procesy degradacji</u> gleby, państwa członkowskie identyfikują, opisują i oceniają wpływ tych polityk na wymienione procesy, w szczególności w dziedzinach takich jak: planowanie przestrzenne miejskie i regionalne, transport, energetyka, rolnictwo, rozwój obszarów wiejskich, leśnictwo, wydobycie surowców naturalnych, handel i przemysł, polityka produktu, turystyka, zmiany klimatyczne, ochrona środowiska, przyrody i krajobrazu.</p> <p>Państwa członkowskie podają te informacje do wiadomości publicznej. <u>W tworzeniu polityki i prawodawstwa europejskiego Komisja rozszerzy integrację zewnętrzną na kwestie związane z glebami.</u></p>

Uzasadnienie

Komitet wyraża zadowolenie z integracji zewnętrznej, o której mowa w art. 3. Komitet jest zdania, że powinna ona stanowić zobowiązanie nie tylko dla państw członkowskich, ale również dla UE.

Zalecenie 3

Artykuł 6

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>1. W ciągu pięciu lat od [data transpozycji], państwa członkowskie zidentyfikują na odpowiednim szczeblu, znajdujące się na ich terytorium obszary, co do których istnieją przekonujące dowody, lub uzasadnione przesłanki pozwalające podejrzewać, że wystąpił na nich, lub prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości wystąpi jeden lub kilka z następujących procesów degradacji gleby, dalej zwanych „obszarami zagrożonymi”:</p> <p>a) erozja powodowana przez wodę lub wiatr;</p> <p>b) spadek zawartości materii organicznej, spowodowany przez stałe zanikanie organicznej frakcji gleby, z wyłączeniem nierozłożonych szczątków roślinnych i zwierzęcych, produktów ich częściowego rozkładu oraz biomasy gleby;</p> <p>c) zagęszczanie na skutek wzrostu gęstości i zmniejszania porowatości;</p> <p>e) zasolenie na skutek gromadzenia się w glebie soli rozpuszczalnych;</p> <p>f) osuwanie się ziemi powodowane przez umiarkowanie szybkie lub szybkie przesuwanie się masy gleby i materiału skalnego w dół.</p> <p>Dla celów wymienionej identyfikacji państwa członkowskie, w odniesieniu do każdego z procesów degradacji gleby, stosują co najmniej jedno z kryteriów wymienionych w załączniku I oraz uwzględniają wpływ tych procesów na wzrost emisji gazów cieplarnianych i pustyńnienia.</p> <p>2. Wykaz obszarów zagrożonych, zidentyfikowanych zgodnie z ust. 1, zostanie podany do wiadomości publicznej i zweryfikowany co najmniej raz na dziesięć lat.</p>	<p>1. W ciągu pięciu lat od [data transpozycji], państwa członkowskie zidentyfikują na odpowiednim szczeblu administracyjnym i na właściwym poziomie w podziale geograficznym, znajdujące się na ich terytorium obszary, co do których istnieją przekonujące dowody, lub uzasadnione przesłanki pozwalające podejrzewać, że wystąpił na nich, lub prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości wystąpi jeden lub kilka z następujących procesów degradacji gleby, dalej zwanych „obszarami zagrożonymi”:</p> <p>a) erozja powodowana przez wodę lub wiatr;</p> <p>b) spadek zawartości materii organicznej, spowodowany przez stałe zanikanie organicznej frakcji gleby, z wyłączeniem nierozłożonych szczątków roślinnych i zwierzęcych, produktów ich częściowego rozkładu oraz biomasy gleby;</p> <p>c) zagęszczanie na skutek wzrostu gęstości i zmniejszania porowatości;</p> <p>e) zasolenie na skutek gromadzenia się w glebie soli rozpuszczalnych;</p> <p>f) osuwanie się ziemi powodowane przez umiarkowanie szybkie lub szybkie przesuwanie się masy gleby i materiału skalnego w dół.</p> <p>Dla celów wymienionej identyfikacji państwa członkowskie, w odniesieniu do każdego z procesów degradacji gleby, <u>stosują</u> przeprowadzają szybkie badanie w celu ustalenia, <u>które procesy nie dotyczą gleb — lub części gleb — na obszarze danych państw członkowskich. W odniesieniu do pozostałych procesów degradacji sporządzany jest wykaz potencjalnie zagrożonych obszarów. Ostateczny spis obszarów zagrożonych powstaje na bazie pierwszego wykazu, który zostaje poddany bardziej dokładnej analizie, w ramach której stosuje się co najmniej jedno z kryteriów wymienionych kryteria wymienione w załączniku I oraz uwzględniają bierze się pod uwagę wpływ tych procesów na wzrost emisji gazów cieplarnianych i pustyńnienia.</u></p> <p>2. Wykaz obszarów zagrożonych, zidentyfikowanych zgodnie z ust. 1, zostanie podany do wiadomości publicznej i <u>zweryfikowany aktualizowany</u> co najmniej raz na dziesięć lat.</p>

Uzasadnienie

Ust. 1: państwa członkowskie same ustalają, na jakim szczeblu administracyjnym i poziomie w podziale geograficznym określa się obszary zagrożone. Decyzja o tym, czy zostaną podjęte działania na obszarach zagrożonych, czy też nie, oraz jaki będzie ich charakter, stanowi polityczny wybór danego państwa członkowskiego. Zanim dokona się identyfikacji obszarów zagrożonych, trzeba przeprowadzić szybkie badanie pozwalające wyeliminować pewne przypadki. Należy uzasadnić, że dalsza analiza jest konieczna. Na podstawie tej wstępnej klasyfikacji można dokładniej określić obszary zagrożone za pomocą kryteriów znajdujących się w załączniku I. Jako przykład podajmy część dotyczącą zawartości substancji organicznych. Na obszarach rolnych zawartość substancji organicznych różni się w zależności od działki (obszary heterogenne). Zawartość substancji organicznych ulega odtworzeniu bardzo powoli, często w obrębie jednej działki; oznacza to, że odnowienie wymaga zastosowania odpowiednich praktyk rolnych i że proces ten należy wspierać, stosując zasadę współzależności (*cross-compliance*).

Ust. 2: termin „weryfikacja” stosowany przez Komisję sugeruje, że konieczne jest przeprowadzenie całościowego badania w dziesięcioletnich odstępach. Ważne jest jednak, by w państwach członkowskich dobrze funkcjonował system monitorowania, umożliwiający aktualizowanie wykazów obszarów zagrożonych co dziesięć lat.

Zalecenie 4

Artykuł 8

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>1. W celu zachowania funkcji gleby, o których mowa w art. 1 ust. 1, państwa członkowskie, w odniesieniu do obszarów zagrożonych zidentyfikowanych zgodnie z art. 6, opracowują na odpowiednim szczeblu program środków obejmujący co najmniej: cele w zakresie ograniczenia zagrożenia, odpowiednie środki, umożliwiające realizację tych celów, harmonogram wdrożenia tych środków oraz oszacowanie przydziału nakładów prywatnych i publicznych na ich sfinansowanie.</p> <p>2. Przy opracowywaniu i przeglądzie programów środków zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie biorą pod uwagę społeczne i ekonomiczne skutki przewidywanych środków.</p> <p>Przed wprowadzeniem programów środków państwa członkowskie dopilnowują, aby były one opłacalne i technicznie wykonalne oraz przeprowadzają oceny wpływu, w tym szczegółowe analizy kosztów i korzyści.</p> <p>Państwa członkowskie określają w programach środków sposoby wdrożenia środków oraz sposób, w jaki przyczynią się one do realizacji ustalonych celów środowiskowych.</p> <p>3. Jeśli jakiś obszar jest zagrożony jednocześnie przez kilka procesów degradacji gleby, państwa członkowskie mogą przyjąć jeden program, w którym ustalane są odpowiednie cele ograniczenia zagrożenia w odniesieniu do wszystkich zidentyfikowanych zagrożeń wraz z odpowiednimi środkami, umożliwiającymi ich realizację.</p> <p>4. Program środków sporządza się w ciągu siedmiu lat od [data transpozycji] i wprowadza się w życie nie później niż w ciągu ośmiu lat od tej daty.</p> <p>Program środków jest podawany do wiadomości publicznej i poddawany przeglądowi przynajmniej co pięć lat.</p>	<p>1. W celu zachowania funkcji gleby, o których mowa w art. 1 ust. 1, państwa członkowskie, w odniesieniu do obszarów zagrożonych zidentyfikowanych zgodnie z art. 6, opracowują na odpowiednim szczeblu administracyjnym i właściwym poziomie w podziale geograficznym program środków obejmujący co najmniej: cele w zakresie ograniczenia zagrożenia, odpowiednie środki, umożliwiające realizację tych celów, harmonogram wdrożenia tych środków oraz oszacowanie przydziału nakładów prywatnych i publicznych na ich sfinansowanie.</p> <p>2. Przy opracowywaniu i przeglądzie programów środków zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie biorą pod uwagę społeczne i ekonomiczne skutki przewidywanych środków, jak również wpływ na bezpieczeństwo oraz dziedzictwo archeologiczne, geomorfologiczne i geologiczne.</p> <p>~~Przed wprowadzeniem programów środków państwa członkowskie dopilnowują, aby były one opłacalne i technicznie wykonalne oraz przeprowadzają oceny wpływu, w tym szczegółowe analizy kosztów i korzyści.~~</p> <p>Państwa członkowskie określają w programach środków sposoby wdrożenia środków oraz sposób, w jaki przyczynią się one do realizacji ustalonych celów środowiskowych.</p> <p>3. Jeśli jakiś obszar jest zagrożony jednocześnie przez kilka procesów degradacji gleby, państwa członkowskie mogą przyjąć jeden program, w którym ustalane są odpowiednie cele ograniczenia zagrożenia w odniesieniu do wszystkich zidentyfikowanych zagrożeń wraz z odpowiednimi środkami, umożliwiającymi ich realizację.</p> <p>4. Program środków sporządza się w ciągu ~~siedmiu~~ <u>pięciu</u> lat od daty publikacji przez Komisję Europejską ~~zbiorów, o których mowa w art. 17 ust. 2 [data transpozycji]~~ i wprowadza się w życie nie później niż w ciągu ~~ośmiu~~ <u>czterech</u> lat od tej daty.</p> <p>Program środków jest podawany do wiadomości publicznej i poddawany przeglądowi przynajmniej co pięć lat.</p>

Uzasadnienie

Ust. 2: Komitet uważa, że nie wystarczy wziąć pod uwagę jedynie następstw społeczno-gospodarczych. Równie ważne są względy bezpieczeństwa oraz skutki geomorfologiczne, geologiczne i archeologiczne.

Działania finansowane będą przez same państwa członkowskie, nie ma zatem potrzeby, by dyrektywa europejska wymagała od nich podejmowania efektywnych kosztowo środków.

Ust. 4: tekst Komisji jako punkt wyjściowy obiera moment wejścia dyrektywy w życie. Niemniej jednak, zanim będzie można określić środki oraz przystąpić do ich wdrażania, władze krajowe, regionalne i lokalne powinny dysponować wystarczającą wiedzą na temat istniejących w tym zakresie możliwości. W tym celu niezbędne jest opublikowanie zbioru efektywnych kosztowo środków, który będzie służyć wspomnianym władzom jako podstawa do opracowania własnej polityki (patrz również zalecenia nr 9 i 10). W tym obszarze Komisja Europejska może wnieść znaczną wartość dodaną. Z tego też względu Komitet uważa, że najlepszym punktem wyjściowym jest data publikacji zbiorów.

Zalecenie 5

Artykuł 10

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>1. Państwa członkowskie, zgodnie z procedurą określoną w art. 11, identyfikują na swoim terytorium miejsca, w których stwierdzono spowodowaną przez człowieka obecność substancji niebezpiecznych w takim stężeniu, że w opinii państw członkowskich stanowi to poważne zagrożenie dla środowiska lub zdrowia ludzi, dalej zwane „miejscami zanieczyszczonymi”.</p> <p>Zagrożenie jest oceniane przy uwzględnieniu obecnego lub przyszłego zatwierdzonego przeznaczenia gruntów.</p> <p>2. Państwa członkowskie sporządzają krajowy wykaz miejsc zanieczyszczonych, dalej zwany „wykazem”. Wykaz ten jest podawany do wiadomości publicznej i poddawany przeglądowi co pięć lat.</p>	<p>1. Państwa członkowskie, zgodnie z procedurą określoną w art. 11, identyfikują na swoim terytorium miejsca, w których stwierdzono spowodowaną przez człowieka obecność substancji niebezpiecznych w takim stężeniu, że w opinii państw członkowskich stanowi to poważne zagrożenie dla środowiska lub zdrowia ludzi, dalej zwane „miejscami zanieczyszczonymi”.</p> <p>Zagrożenie jest oceniane przy uwzględnieniu obecnego lub przyszłego zatwierdzonego przeznaczenia gruntów.</p> <p>2. Państwa członkowskie sporządzają krajowy wykaz miejsc zanieczyszczonych, dalej zwany „wykazem”. Wykaz ten jest podawany do wiadomości publicznej i, w razie konieczności, aktualizowany ~~poddawany przeglądowi~~ co pięć lat.</p>

Uzasadnienie

Termin „przegląd” stosowany przez Komisję sugeruje, że konieczne jest przeprowadzenie całościowego badania w pięcioletnich odstępach. Ważne jest jednak, by w państwach członkowskich dobrze funkcjonował system monitorowania, umożliwiający aktualizowanie co pięć lat wykazów obszarów zagrożonych.

Zalecenie 6

Artykuł 11

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>1. Każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ, który jest odpowiedzialny za zidentyfikowanie miejsc zanieczyszczonych.</p> <p>2. W ciągu pięciu lat od [data transpozycji], właściwy organ zidentyfikuje lokalizację przynajmniej tych miejsc, w których były lub nadal są prowadzone działania potencjalnie zanieczyszczające glebę, o których mowa w załączniku II.</p> <p>W tym celu, działania o których mowa w pkt. 2 załącznika II, są rozpatrywane niezależnie od progów określonych w załączniku I do dyrektywy Rady 96/61/WE Rady, z wyjątkiem działań podjętych przez mikro-przedsiębiorstwa, określonych w art. 2 pkt. 3 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE oraz działań dotyczących hodowli zwierząt.</p> <p>Wykaz miejsc zanieczyszczonych jest poddawany przeglądowi w regularnych odstępach czasu.</p> <p>3. Zgodnie z podanym niżej harmonogramem, właściwy organ przeprowadza pomiary poziomów stężenia substancji niebezpiecznych w miejscach zidentyfikowanych zgodnie z ust. 2, zaś tam, gdzie poziomy te są na tyle wysokie, że mogą stać się przyczyną poważnego zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi, zostaje przeprowadzona na miejscu ocena zagrożenia właściwego dla tego miejsca:</p> <p>a) w ciągu pięciu lat od [data transpozycji], dla co najmniej 10 % miejsc;</p> <p>b) w ciągu piętnastu lat od [data transpozycji], dla co najmniej 60 % miejsc;</p> <p>c) w ciągu dwudziestu pięciu lat od [data transpozycji], dla pozostałych miejsc.</p>	<p>1. Każde państwo członkowskie wyznacza właściwy organ, który jest odpowiedzialny za zidentyfikowanie miejsc zanieczyszczonych.</p> <p>2. W ciągu pięciu lat od [data transpozycji], właściwy organ zidentyfikuje lokalizację przynajmniej tych miejsc, w których były lub nadal są prowadzone działania potencjalnie zanieczyszczające glebę, o których mowa w załączniku II.</p> <p>W tym celu, działania o których mowa w pkt. 2 załącznika II, są rozpatrywane niezależnie od progów określonych w załączniku I do dyrektywy Rady 96/61/WE Rady, z wyjątkiem działań podjętych przez mikro-przedsiębiorstwa, określonych w art. 2 pkt. 3 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE oraz działań dotyczących hodowli zwierząt.</p> <p>Wykaz miejsc zanieczyszczonych jest ~~poddawany przeglądowi~~ aktualizowany w regularnych odstępach czasu.</p> <p>3. Zgodnie z podanym niżej harmonogramem, właściwy organ zapewnia, że w formie tabeli zostaną wyszczególnione przypadki występowania zanieczyszczenia w miejscach określonych według metody przedstawionej w ust. 2 ~~przeprowadza pomiary poziomów stężenia substancji niebezpiecznych w miejscach zidentyfikowanych zgodnie z ust. 2, zaś tam, gdzie, a~~ kiedy poziom zanieczyszczenia wskazuje, w poziomy te są na tyle wysokie, że mogą stać się przyczyną poważnego zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi, ~~zostaje przeprowadzona~~ zapewnia, że zostanie przeprowadzona na miejscu ocena zagrożenia właściwego dla tego miejsca:</p>

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
	a) w ciągu pięciu lat od [data transpozycji], dla co najmniej 10 % miejsc; b) w ciągu piętnastu lat od [data transpozycji], dla co najmniej 60 % miejsc; c) w ciągu dwudziestu pięciu lat od [data transpozycji], dla pozostałych miejsc.

Uzasadnienie

Za sporządzenie tabeli zanieczyszczonych miejsc, jak również za ewentualne ryzyko dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego odpowiedzialne są właściwe władze. Nie oznacza to jednak, że władze takie muszą same przeprowadzać badania w terenie. Ogólnie rzecz biorąc, to przede wszystkim od zanieczyszczającego, właściciela lub użytkownika danego terenu oczekuje się przeprowadzenia analizy zanieczyszczenia. Jeżeli nie ma nikogo, kto miałby wypełnić to zadanie, właściwe władze mogą postanowić, że same przeprowadzą takie badanie.

Zalecenie 7

Artykuł 12

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
2. Sprawozdanie o stanie gleby jest wydawane przez uprawniony organ lub osobę wyznaczoną przez państwo członkowskie. Zawiera ono co najmniej następujące informacje: a) historię danego miejsca, na podstawie dostępnych urzędowych dokumentów; b) analizę chemiczną, określającą poziomy stężenia w glebie tych substancji niebezpiecznych, które są związane z działaniami tam prowadzonymi, potencjalnie zanieczyszczającymi glebę; c) poziomy stężenia substancji niebezpiecznych, co do których istnieje podejrzenie, że mogą stać się przyczyną poważnego zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi.	2. Sprawozdanie o stanie gleby jest wydawane przez uprawniony organ lub osobę wyznaczoną przez państwo członkowskie. Zawiera ono co najmniej następujące informacje: a) historię danego miejsca, na podstawie dostępnych urzędowych dokumentów; b) analizę chemiczną, określającą poziomy stężenia w glebie tych substancji niebezpiecznych, które są związane z działaniami tam prowadzonymi, potencjalnie zanieczyszczającymi glebę; c) poziomy stężenia substancji niebezpiecznych, co do których istnieje podejrzenie, że mogą stać się przyczyną poważnego zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi; w tym względzie pod uwagę bierze się politykę danego państwa członkowskiego dotyczącą zagrożeń dla gleb i ich oczyszczania, jak również uwarunkowania lokalne stanu gleby.

Uzasadnienie

Ust. 2 lit. c może sugerować, że istnieje jeden wykaz wyszczególniający poziomy zanieczyszczenia, z którymi wiążą się potencjalne zagrożenia. Komitet jest zdania, że ewentualne zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego zależą od sposobu użytkowania danego terenu. Sposób użytkowania może ponadto zmienić się po sprzedaży terenu.

Jeżeli w sprawozdaniu o stanie gleby chce się napisać o zagrożeniach, które mogą istnieć w danym miejscu, należy przeprowadzić analizę ryzyka, a w ramach takiego badania trzeba wziąć pod uwagę obecne użytkowanie terenu oraz jego przyszłe użytkowanie, na które udzielono zgody.

W modelu sprawozdania o stanie gleb powinna znaleźć się koniecznie część interpretująca zebrane dane; sprawozdanie powinno również brać pod uwagę prowadzoną przez dane państwo politykę dotyczącą zagrożeń dla gleb i ich oczyszczania.

Zalecenie 8

Artykuł 13

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p style="text-align: center;">Artykuł 13 Naprawa</p> <p>1. Państwa członkowskie dbają, aby zanieczyszczone miejsca wymienione w wykazie krajowym zostały poddane działaniom naprawczym.</p> <p>2. Naprawa polega na działaniach dotyczących gleby, a mających na celu usunięcie, kontrolowanie, ograniczenie substancji zanieczyszczających, tak, aby zanieczyszczone miejsce, mając na uwadze jego obecne lub przyszłe zatwierdzone przeznaczenie, nie stanowiło zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi.</p> <p>3. Państwa członkowskie, na podstawie zasady „zanieczyszczający płaci”, ustanawiają odpowiedni mechanizm finansowania działań naprawczych, dla miejsc zanieczyszczonych przez nieznanego podmiot, który w związku z tym nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za zanieczyszczenie ani według prawa krajowego ani wspólnotowego, ani nie może ponosić kosztów rekultywacji.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 13 Naprawa</p> <p>1. Państwa członkowskie dbają, aby zanieczyszczone miejsca wymienione w wykazie krajowym zostały poddane działaniom naprawczym.</p> <p>2. Naprawa polega na działaniach dotyczących gleby, a mających na celu usunięcie, kontrolowanie, ograniczenie substancji zanieczyszczających, tak, aby zanieczyszczone miejsce, mając na uwadze jego obecne lub przyszłe zatwierdzone przeznaczenie, nie stanowiło zagrożenia dla środowiska lub zdrowia ludzi.</p> <p><u>3. Zanim podejmie się rzeczywiste działania naprawcze, można stosować środki tymczasowe pod warunkiem, że uniemożliwią one kontakt z substancjami zanieczyszczającymi, ich wprowadzenie jest odpowiednio uzasadnione oraz nie przeciąga się nadmiernie w czasie.</u></p> <p>~~4.~~ Państwa członkowskie, na podstawie zasady „zanieczyszczający płaci”, ustanawiają odpowiedni mechanizm finansowania działań naprawczych, dla miejsc zanieczyszczonych przez nieznanego podmiot, który w związku z tym nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za zanieczyszczenie ani według prawa krajowego ani wspólnotowego, ani nie może ponosić kosztów rekultywacji. <u>Do finansowania naprawy wykorzystać można dostępne środki finansowe UE.</u></p>

Uzasadnienie

Jest to zgodne z logiką prowadzenia działań w zakresie oczyszczania środowiska, niemniej konkretne środki mogą zostać odroczone, jeżeli ich wdrożenie jest bardziej ekonomiczne w połączeniu z innymi działaniami, na przykład w zakresie rozwoju terytorialnego (projekty budowlane). W takim wypadku należy przedsięwziąć czasowe środki bezpieczeństwa.

Zalecenie 9

Artykuł 16

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>1. Państwa członkowskie w ciągu ośmiu lat od [data transpozycji] a następnie co pięć lat udostępniają Komisji następujące informacje:</p> <p>a) streszczenie dotyczące środków podjętych zgodnie z art. 5;</p> <p>b) wykaz obszarów zagrożonych, określonych zgodnie z art. 6 ust. 1;</p> <p>c) metodologię wykorzystywaną w celu identyfikacji zagrożeń, zgodnie z art. 7;</p> <p>d) programy środków przyjętych zgodnie z art. 8 oraz ocenę skuteczności środków, mających zmniejszyć zagrożenie oraz częstotliwość występowania procesów degradacji gleby;</p> <p>e) wyniki procesu identyfikacji, przeprowadzonego zgodnie z art. 11 ust. 2 i 3, oraz wykaz miejsc zanieczyszczonych ustalony zgodnie z art. 10 ust. 2;</p> <p>f) krajową strategię naprawy, przyjętą zgodnie z art. 14;</p> <p>g) streszczenie dotyczące środków podjętych zgodnie z art. 15, mających zapewnić wzrost świadomości społecznej.</p>	<p>1. Państwa członkowskie w ciągu ośmiu lat od [data transpozycji] a następnie co pięć lat <u>udostępniają Komisji następujące informacje udzielają Komisji dostępu do danych umożliwiających opracowanie poniższych informacji:</u></p> <p>a) ~~streszczenie dotyczące środków podjętych zgodnie z art. 5;~~</p> <p>~~b)~~a) wykaz obszarów zagrożonych, określonych zgodnie z art. 6 ust. 1;</p> <p>~~c)~~b) metodologię wykorzystywaną w celu identyfikacji zagrożeń, zgodnie z art. 7;</p> <p>~~d)~~ ~~programy środków przyjętych zgodnie z art. 8 oraz ocenę skuteczności środków, mających zmniejszyć zagrożenie oraz częstotliwość występowania procesów degradacji gleby;~~</p> <p>~~e)~~c) wyniki procesu identyfikacji, przeprowadzonego zgodnie z art. 11 ust. 2 i 3, oraz wykaz miejsc zanieczyszczonych ustalony zgodnie z art. 10 ust. 2;</p>

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
	<p>~~f) krajową strategię naprawy, przyjętą zgodnie z art. 14;~~</p> <p>~~g) streszczenie dotyczące środków podjętych zgodnie z art. 15, mających zapewnić wzrost świadomości społecznej.~~</p> <p>2. <u>W ciągu pięciu lat od sporządzenia zbiorów przewidzianych w art. 17 ust. 2, a następnie co pięć lat państwa członkowskie umożliwiają Komisji dostęp do danych pozwalających na uzyskanie poniższych informacji:</u></p> <p>a) <u>streszczenie dotyczące środków podjętych zgodnie z art. 5;</u></p> <p>b) <u>programy środków przyjętych zgodnie z art. 8 oraz ocenę skuteczności środków mających zmniejszyć zagrożenie oraz częstotliwość występowania procesów degradacji gleby;</u></p> <p>c) <u>krajową strategię naprawy, przyjętą zgodnie z art. 14;</u></p> <p>d) <u>streszczenie dotyczące środków podjętych zgodnie z art. 15, mających zapewnić wzrost świadomości społecznej.</u></p> <p>3. <u>W celu udostępnienia danych, o których mowa w ust. 1 i 2, państwa członkowskie mogą wykorzystać swoje własne systemy.</u></p>

Uzasadnienie

Artykuł wymienia dużą liczbę obowiązków informacyjnych nałożonych głównie na władze lokalne i regionalne. Komitet uważa, że spowoduje to niewspółmierne obciążenia administracyjne gmin i regionów. Dlatego też proponuje, by państwa członkowskie korzystały ze swych własnych systemów sprawozdawczych oraz by Komisja Europejska uzyskała dostęp do takich informacji. Komisja stwierdza, że informacje wymienione w lit. a, b, c, d, e, f i g będą dostarczane na tych samych zasadach: w terminie ośmiu lat od wejścia w życie dyrektywy. Komitet chciałby wprowadzić rozróżnienie między tymi rodzajami informacji i w tym celu ustalić następujący harmonogram:

1. Państwa członkowskie określają obszary zagrożone i sporządzają wykaz (patrz: lit. b, c oraz e w tekście Komisji);
2. Komisja Europejska sporządza zbiory, o których mowa w art. 17 (patrz: zalecenie nr 10);
3. Państwa członkowskie ustanawiają pakiet środków (patrz: lit. a, d, f i g tekstu Komisji).

Państwa członkowskie nie będą mogły opracować pakietu środków ani go wdrożyć, jeżeli nie będą posiadać odpowiednich informacji i wiedzy w zakresie ochrony gleb. Wiedza taka stanowi zatem konieczny warunek, aby wypełnić zobowiązania, o których mowa w lit. a, d, f i g tekstu Komisji. Doświadczenia zebrane w związku z ramową dyrektywą wodną i europejskim prawodawstwem w sprawie jakości powietrza pokazują, jak ważne jest, by Komisja obowiązkowo opublikowała zbiory zawierające wyczerpujące informacje, możliwe rozwiązania i najlepsze praktyki, zanim państwa członkowskie opracują swój własny zestaw środków. Dotyczy to szczególnie ust. 1 lit. a tekstu Komisji, w którym pojawia się kwestia *uszczelniania* gleby. Panuje duże zamieszanie wokół środków mających przeciwdziałać zjawisku uszczelniania i łagodzić jego skutki. Rozwiązań można szukać w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego, w technologiach budowlanych i ramach finansowych.

Zalecenie 10

Artykuł 17

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez Komitet
<p>W ciągu jednego roku od [data wejścia w życie] Komisja utworzy platformę wymiany informacji dla państw członkowskich i zainteresowanych stron w zakresie identyfikacji obszarów zagrożonych, zgodnie z art. 6 oraz w zakresie obecnie wykorzystywanych lub będących w opracowaniu metodologii oceny miejsc zanieczyszczonych.</p>	<p>1. W ciągu jednego roku od [data wejścia w życie] Komisja utworzy platformę wymiany informacji dla państw członkowskich i zainteresowanych stron w zakresie identyfikacji obszarów zagrożonych, zgodnie z art. 6 oraz w zakresie obecnie wykorzystywanych lub będących w opracowaniu metodologii oceny miejsc zanieczyszczonych.</p> <p>2. <u>W terminie trzech lat od wejścia w życie dyrektywy Komisja Europejska podejmuje działania zapowiedziane w strategii tematycznej na rzecz ochrony gleb, które dotyczą strategii wdrażania dyrektywy. Działania te mają na celu:</u></p> <p>a) <u>sporządzenie zbioru zawierającego informacje na temat wszystkich efektywnych kosztowo środków, które państwa członkowskie będą mogły stosować według własnego uznania;</u></p> <p>b) <u>sporządzenie zbioru najlepszych praktyk, mających na celu złagodzenie ujemnych skutków zjawiska uszczelniania gleby.</u></p> <p>3. <u>Jeżeli na podstawie wymiany informacji, o której mowa w ust. 1 powyżej, konieczne okaże się ujednoclenie metod oceny zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem gleb, Komisja zaproponuje zgodnie z art. 251 TWE wspólne kryteria takiej oceny.</u></p>

Uzasadnienie

Ust. 2: W strategii tematycznej w dziedzinie ochrony gleby Komisja Europejska zaproponowała, by podjąć działania mające na celu upowszechnienie najlepszych praktyk. Komisja podała, że 9 spośród 25 państw członkowskich rozwinęło politykę ochrony gleb. Zasadniczym warunkiem powodzenia europejskiej strategii na rzecz ochrony gleb jest przyjęcie środków przez władze krajowe, regionalne i lokalne. By tak się stało, potrzebny jest zbiór efektywnych kosztowo środków, który służyć będzie wspomnianym władzom jako podstawa do opracowania własnej polityki (patrz również: zalecenie 9).

Ust. 3: We wniosku Komisji tekst ten znajduje się w art. 18 ust. 2. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę procedurę komitologii (patrz: zalecenie 11) oraz wagę tego przepisu dla tworzenia najlepszych praktyk, przeniesiono go do art. 17.

Zalecenie 11

Artykuł 18

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p>2. Jeśli na podstawie wymiany informacji, o której mowa w art. 17, zachodzi potrzeba zharmonizowania metodologii dotyczących oceny zagrożenia zanieczyszczenia gleby, Komisja przyjmuje wspólne kryteria dla oceny zagrożenia zanieczyszczenia gleby, zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z prawem kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 3.</p>	<p>~~2. Jeśli na podstawie wymiany informacji, o której mowa w art. 17, zachodzi potrzeba zharmonizowania metodologii dotyczących oceny zagrożenia zanieczyszczenia gleby, Komisja przyjmuje wspólne kryteria dla oceny zagrożenia zanieczyszczenia gleby, zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z prawem kontroli, o której mowa w art. 19 ust. 3.~~</p>

Uzasadnienie

Zdaniem Komitetu przyjęcie wspólnych metod oceny zagrożeń w przypadku zanieczyszczenia gleb może być ważne dla zapewnienia jednolitego poziomu ochrony osób, zwierząt i roślin na obszarze Wspólnoty. Komisja Europejska proponuje, by do podejmowania takich decyzji stosowana była procedura komitologii. Komitet uważa, że decyzja taka ma poważne następstwa dla zakresu prawodawstwa europejskiego w sprawie gleb. Władze regionalne i lokalne muszą uczestniczyć w procesie decyzyjnym. Dlatego też wnioskuje się o pozostawienie przedmiotowej decyzji forum, o którym mowa w art. 17, na podstawie której Parlament Europejski i Rada Ministrów podjęłyby bardziej szczegółową decyzję.

Zalecenie 12

Artykuł 21

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy do dnia [15 lat od daty wejścia w życie] i zaproponuje w razie potrzeby niezbędne zmiany.	Komisja dokona przeglądu niniejszej dyrektywy <u>najpóźniej do dnia [15 lat od daty wejścia w życie] publikacji zbiorów, o których mowa w art. 17 ust. 2,</u> i zaproponuje w razie potrzeby niezbędne zmiany.

Uzasadnienie

Tekst Komisji jako punkt wyjściowy obiera moment wejścia w życie dyrektywy. Niemniej zasadniczym warunkiem powodzenia europejskiej strategii na rzecz ochrony gleb jest przyjęcie środków przez władze krajowe, regionalne i lokalne. Samorządy terytorialne nie będą w stanie opracować strategicznych działań, o ile wcześniej nie będą dysponować zbiorem efektywnych kosztowo środków (patrz również: zalecenia nr 9 i 10). Z tego też względu Komitet uważa, że data publikacji zbiorów, a mianowicie moment, w którym państwa członkowskie będą posiadać wiedzę wystarczającą do przyjęcia środków, jest najlepszym punktem wyjściowym.

Zalecenie 13

Załącznik II

Tekst wniosku Komisji	Zmiany proponowane przez KR
<p style="text-align: center;">ZAŁĄCZNIK II</p> <p>Wykaz działań potencjalnie zanieczyszczających glebę</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakłady, na terenie których znajdują się lub znajdowały się niebezpieczne substancje w ilościach równych lub przewyższających ilości określone w części 1 kolumna 2 i części 2, kolumna 2 załącznika I do dyrektywy Rady 96/82/WE (dyrektywa Seveso). 2. Kategorie działalności wymienione w załączniku I do dyrektywy Rady 96/61/WE. 3. Porty lotnicze. 4. Porty. 5. Obszary powojskowe. 6. Stacje benzynowe i paliwowe. 7. Pralnie chemiczne. 8. Zakłady górnicze nieobjęte dyrektywą Rady 96/82/WE, łącznie z obiektami unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, określonymi w dyrektywie 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. 9. Składowiska odpadów określone w dyrektywie Rady 1999/31/WE. 10. Oczyszczalnie ścieków. 11. Rurociągi wykorzystywane do transportu substancji niebezpiecznych. 	<p style="text-align: center;">ZAŁĄCZNIK II</p> <p>Wykaz działań potencjalnie zanieczyszczających glebę</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakłady, na terenie których znajdują się lub znajdowały się niebezpieczne substancje w ilościach równych lub przewyższających ilości określone w części 1 kolumna 2 i części 2, kolumna 2 załącznika I do dyrektywy Rady 96/82/WE (dyrektywa Seveso). 2. Kategorie działalności wymienione w załączniku I do dyrektywy Rady 96/61/WE. 3. Porty lotnicze. 4. Porty. 5. Obszary powojskowe. 6. Stacje benzynowe i paliwowe. 7. Pralnie chemiczne. 8. Zakłady górnicze nieobjęte dyrektywą Rady 96/82/WE, łącznie z obiektami unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, określonymi w dyrektywie 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady. 9. Składowiska odpadów określone w dyrektywie Rady 1999/31/WE. 10. Oczyszczalnie ścieków. 11. Rurociągi wykorzystywane do transportu substancji <u>niebezpiecznych, o ile nie pełnią żadnej funkcji strategicznej lub wojskowej.</u>

Uzasadnienie

Poprzez takie sformułowanie można zrozumieć, że duże rurociągi są niezbędne dla dostaw energetycznych i celów wojskowych. Komitet uważa, że ze względu na potrzebę zapewnienia stałych dostaw energii oraz aspekty wojskowe, informacje dotyczące ich usytuowania nie powinny być podawane do wiadomości publicznej. Ogólnie i łatwo dostępne informacje na temat położenia takich rurociągów mogłyby zostać wykorzystane dla celów terrorystycznych.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów”

(2007/C 146/06)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje strategię tematyczną Komisji, ponieważ obejmuje ona zintegrowane i holistyczne podejście do kwestii pestycydów, które oferuje wiele możliwości dla dalszych, koniecznych usprawnień w dziedzinie ochrony środowiska.
- Ubolewa, że istniejące przepisy nie zapobiegły zwiększeniu się pozostałości pestycydów w środkach żywności w ciągu kolejnych lat; dlatego też z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strategia tematyczna zmierza do wzmocnienia kontroli pozostałości pestycydów w żywności.
- Uważa, że przewidziany podział na strefy zawarty we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin nie uwzględnia w wystarczający sposób geologicznych, geograficznych i hydrologicznych czynników w ramach poszczególnych stref. Z uwagi na takie różnice zmienia się ryzyko przesiąkania czy wymywania niebezpiecznych pestycydów, co powinno znajdować odzwierciedlenie w prawodawstwie. Ubolewa nad tym, że podział na strefy nie odpowiada istniejącym standardom w zakresie uregulowania stosowania pestycydów w państwach członkowskich.
- Uważa, że propozycja Komisji dotycząca obowiązkowego wzajemnego uznawania pestycydów w ramach stref nie jest idealnym rozwiązaniem, ponieważ może to prowadzić do większego zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez pestycydy.
- Jest zdania, że podstawa prawna dla rozporządzenia (COM(2006) 388) powinna zostać poszerzona o art. 175 Traktatu dotyczący środowiska naturalnego.
- Wzywa do opracowania obejmujących dłuższy okres celów ilościowych dla zmniejszenia stosowania pestycydów.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów (COM(2006) 372 wersja ostateczna); wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów (COM(2006) 373 wersja ostateczna — 2006/0132 (COD)) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 12 lipca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w sprawie wyżej wymienionych dokumentów, zgodnie z art. 265 ust. 3 (COM(2006) 372 wersja ostateczna), art. 175 ust. 1 wraz z art. 265 ust. 1 (COM(2006) 373 wersja ostateczna — 2006/0132 (COD)) oraz art. 152 ust. 4 wraz z art. 265 ust. 1 (COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Rady ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (COM(1997) 49 końcowy — CdR 171/97 fin (1)),

uwzględniając swój projekt opinii z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie komunikatu Komisji: Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej do roku 2010 i w przyszłości, COM(2006) 216 wersja ostateczna — CdR 159/2006 fin,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 316/2006 rév. 1) przyjęty w dniu 27 listopada 2007 r. przez Komisję Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Bjørn DAHL, burmistrz Roskilde (DK/ALDE)),

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) przyjął jednomyślnie następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

Uwagi ogólne

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** strategię tematyczną Komisji, ponieważ obejmuje ona zintegrowane i holistyczne podejście do kwestii pestycydów, które oferuje wiele możliwości dla dalszych, koniecznych usprawnień w dziedzinie ochrony środowiska.

1.2 **Wyraża zadowolenie** z faktu, że Komisja na bieżąco aktualizuje procedury i funkcje związane z Europejskim Urzędem ds. Bezpieczeństwa Żywności. W ten sposób można zapewnić zgodność dotychczasowych przepisów UE z najnowszymi osiągnięciami naukowymi, co będzie korzystne zarówno dla środowiska naturalnego, jak i zdrowia ludzkiego.

1.3 **Popiera** cele strategii tematycznej, jeśli chodzi o zwiększenie poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia poprzez ograniczenie stosowania pestycydów oraz wspieranie badań nad mniej szkodliwymi alternatywami.

1.4 **Opowiada się** za tym, aby dane uzyskane z doświadczeń na zwierzętach nie podlegały przepisom o ochronie danych. W ten sposób uniknie się niepotrzebnego powtarzania doświadczeń na zwierzętach i przyczyni do możliwie jak największego ograniczenia tych praktyk.

1.5 **Wyraża zadowolenie**, iż wraz ze strategią tematyczną zostaną opracowane wytyczne dotyczące stosowania pestycydów

w tych wypadkach, w których dotychczasowe przepisy wspólnotowe są niewystarczające.

1.6 **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, iż strategia obejmuje instrumenty monitorowania postępów państw członkowskich w zakresie urzeczywistniania celów strategii tematycznej oraz instrumenty służące przedkładaniu sprawozdań.

1.7 **Przyznaje**, że rozsądne stosowanie pestycydów może przyczynić się do polepszenia bezpieczeństwa żywności oraz do wzrostu wydajności, co też stwierdzone zostało w przedstawionej przez Komisję ocenie wpływu (SEC(2006) 894), **zauważa** jednak, że wpływ tych produktów na środowisko naturalne wciąż jeszcze pozostaje znaczny.

1.8 **Przyznaje również**, że przemysł produkcji pestycydów w UE jest ważnym pracodawcą, zapewniającym około 26 tys. miejsc pracy. **Dlatego też wyraża zadowolenie**, że strategia tematyczna stworzy, według oceny wpływu, 3 tys. nowych miejsc pracy w tym obszarze, co przysporzy rolnictwu zysków w wysokości co najmniej 380 mln euro oraz zapewni zgodność strategii z celami strategii lizbońskiej.

1.9 **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że strategia tematyczna pragnie zwiększyć bezpieczeństwo stosowania pestycydów poprzez kontrolę i certyfikację sprzętu, wymóg bezpiecznego składowania pestycydów oraz szkolenia dla sprzedawców i użytkowników profesjonalnych; w ten sposób wzrośnie skuteczność użycia pestycydów, z korzyścią dla wszystkich stron.

(1) Dz.U. C 180 z 11.6.1998, s. 38.

1.10 **Ubolewa**, że istniejące przepisy nie zapobiegły zwiększeniu się pozostałości pestycydów w środkach żywności w ciągu kolejnych lat; dlatego też **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że strategia tematyczna pragnie wzmocnić kontrolę pozostałości pestycydów w żywności. Jednocześnie **nawołuje** do rygorystycznej kontroli pozostałości pestycydów w importowanej żywności i karmie, zwłaszcza w wypadku państw, w których ograniczenia odnośnie do stosowania pestycydów mogą być mniej surowe.

1.11 **Wyraża zadowolenie**, że we wniosku dotyczącym dyrektywy ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów nawiązano do ramowej dyrektywy wodnej. Wzmocni to spójność wysiłków UE w zakresie ochrony środowiska. **Dlatego też wzywa** do uwzględnienia ramowej dyrektywy wodnej również we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin.

1.12 **Doskonale rozumie**, że Komisja pragnie wzmocnić konkurencyjność, dynamikę i wolny handel w Unii Europejskiej, uważa jednak za nieodzowne, aby kwestie środowiska naturalnego i zdrowia obywateli znajdowały się w centrum strategii tematycznej w sprawie pestycydów.

1.13 **Dlatego też jest zdania**, że zawarte we wniosku zalecenie odnośnie do obowiązku wzajemnego uznawania pestycydów wewnątrz trzech stref jest niewłaściwe w kontekście obowiązujących przepisów. W poszczególnych państwach członkowskich panują różne warunki w ramach tej samej strefy, a więc każde państwo musi mieć prawo do przyjęcia zaostrzonych przepisów w zakresie pestycydów. Na przykład w wielu państwach członkowskich woda gruntowa wykorzystywana są jako woda pitna. Praktyka ta zostanie zagrożona poprzez obowiązkowe wprowadzanie zakazanych dotychczas pestycydów, co będzie miało konsekwencje gospodarcze dla władz lokalnych i regionalnych oraz dla państw członkowskich. **Komitet pragnie zwrócić uwagę**, że możliwość picia dobrej jakości wody prosto z kranu podnosi jakość życia.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **Uważa**, że przewidziany podział na strefy nie uwzględnia w wystarczający sposób geologicznych, geograficznych i hydrologicznych czynników w ramach poszczególnych stref. Z uwagi na takie różnice zmienia się ryzyko przesiąkania czy wymywania niebezpiecznych pestycydów, co powinno znajdować odzwierciedlenie w prawodawstwie. **Ubolewa** nad tym, że podział na strefy nie odpowiada istniejącym standardom w zakresie uregulowania stosowania pestycydów w państwach członkowskich. Jeżeli ma zostać utrzymane podejście obejmujące podział na strefy, należy przynajmniej utworzyć większą ilość stref. Jeśli system stref zostanie przyjęty, trzeba będzie znaleźć sposób na zapewnienie uznawania pestycydów w sąsiadujących ze sobą regionach należących do różnych stref, z uwzględnieniem ochrony konsumenta i środowiska naturalnego.

2.2 **Uważa**, że propozycja Komisji dotycząca obowiązkowego wzajemnego uznawania pestycydów w ramach stref nie jest idealnym rozwiązaniem, ponieważ może to prowadzić do większego zanieczyszczenia wód powierzchniowych przez pestycydy. Stanowiłoby to zagrożenie dla gatunków wodnych, a być może także dla jedynek w swoim rodzaju ptaków i kręgowców żyjących w odnośnych regionach. **Jest zdania**, że podejście takie jest niezgodne z ogólnym wymogiem ramowej dyrektywy wodnej, aby nie pogarszać stanu zasobów wodnych.

2.3 **Sądzi**, że cel, jakiemu służy wzajemne uznawanie, można osiągnąć poprzez ściślejszą współpracę i wymianę danych pomiędzy państwami członkowskimi w danej strefie w dążeniu do szybkiego przeprowadzenia kontroli środków, które zostały dopuszczone w innym państwie strefy. **Jest zatem zdania**, że obowiązkowe wzajemne uznawanie pestycydów jest niewłaściwym instrumentem. **Stoi na stanowisku**, że — o ile zostanie utrzymane wzajemne uznawanie — powinno się lepiej naświetlić skutki podziału na strefy w celu odpowiedniego dostosowania stref.

2.4 **Wzywa do** stosowania ostrzejszych kryteriów w zakresie ochrony środowiska, ponieważ dotychczasowe kryteria nie wystarczają dla utrzymania obecnego wysokiego poziomu ochrony. **Opowiada się** jednak za wprowadzeniem kryteriów wykluczenia przy zatwierdzaniu substancji czynnych. Takie kryteria są do zaakceptowania z punktu widzenia wpływu na zdrowie.

2.5 **Jest zdania**, że podstawa prawna dla rozporządzenia (COM(2006) 388) powinna zostać poszerzona o artykuł 175 dotyczący środowiska naturalnego. Będzie to miało znaczenie dla rozważenia przyszłych pytań dotyczących interpretacji, jak również instrumentów ochrony środowiska państw członkowskich.

2.6 **Popiera** wprowadzenie zasady zastępowania określonych środków ochrony roślin środkami mniej niebezpiecznymi lub metodami innymi niż chemiczne.

2.7 **Wzywa do** ulepszenia kryteriów określania potencjalnych substancji zastępczych, aby możliwe stało się zastąpienie większej ilości substancji. Powinny także zostać poprawione przepisy tak, by państwa członkowskie miały możliwość zastąpienia środków ochrony roślin według oceny cech zawartych w nich składników obojętnych.

2.8 **Nalega**, aby pestycydy, które mogą przenikać do wód gruntowych, były w rozporządzeniu konsekwentnie przyporządkowywane do grupy substancji wysokiego ryzyka.

2.9 **Uważa, że** zezwolenia dla substancji czynnych w środkach ochrony roślin nie powinny być udzielane na czas nieograniczony po ich pierwszym przedłużeniu po upływie 10-letniego okresu. Brak konieczności odnawiania zezwolenia miałby negatywny wpływ na środowisko naturalne i zdrowie gdyby, na przykład, zostały wprowadzone nowe wymagania w zakresie danych lub nowe wytyczne dla dokonywania ocen.

2.10 **Sprzeciwia się** wprowadzeniu mniej restrykcyjnej procedury zatwierdzania środków ochrony roślin, zawierających substancje czynne określane jako „substancje czynne niskiego ryzyka”. Wszystkie środki ochrony roślin mogą kryć w sobie pewne ryzyko dla ludzi i równowagi w naturze i powinny w związku z tym podlegać szczegółowej procedurze zatwierdzania.

2.11 **Zaleca**, aby sprzedaż i rozpowszechnianie pestycydów odbywały się pod nadzorem uznanej placówki specjalistycznej lub wykwalifikowanego personelu medycznego.

2.12 **Wzywa do** opracowania obejmujących dłuższy okres celów ilościowych dla zmniejszenia stosowania pestycydów, zgodnie z zaleceniami szóstego wspólnotowego programu działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz do wspierania metod produkcji, w których stosuje się pestycydy w ograniczonej ilości lub nie stosuje się ich wcale, jak ma to miejsce w przypadku rolnictwa ekologicznego.

2.13 **Wzywa do** zawarcia w art. 21 i 43 rozporządzenia bezpośredniego odesłania do art. 4 ust. 1 ramowej dyrektywy wodnej.

2.14 **Przyjmuje z zadowoleniem** przeprowadzenie w związku ze strategią tematyczną szeroko zakrojonego procesu konsultacji, w który włączone zostały także władze lokalne i regionalne. **Zdecydowanie opowiada się za** pogłębieniem udziału władz lokalnych i regionalnych poprzez włączenie ich do grupy ekspertów ds. strategii tematycznej, której zadaniem jest doradzanie w zakresie wzorowych sposobów postępowania oraz monitorowania wdrażania strategii. Władze lokalne i regionalne powinny ponadto zostać włączone w sporządzanie i realizację krajowych planów działania. Dzięki szczególnej znajomości warunków lokalnych mogą one, z udziałem społeczeństwa obywatelskiego, wnieść w to forum wartościowy wkład.

Zalecenie 1

Art. 30 wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin

COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 30</p> <p style="text-align: center;">Treść</p> <p>1. Zezwolenie określa uprawę oraz cele, w których może być stosowany środek ochrony roślin.</p> <p>2. Zezwolenie określa wymagania związane z wprowadzeniem do obrotu oraz stosowaniem środka ochrony roślin. Wymagania te obejmują warunki stosowania niezbędne, by zapewnić zgodność z warunkami i wymaganiami przewidzianymi w rozporządzeniu zatwierdzającym substancje czynne, środki zabezpieczające i synergetyki. Zezwolenie obejmuje klasyfikację środków ochrony roślin do celów dyrektywy 1999/45/WE.</p> <p>3. Wymagania, o których mowa w ust. 2 mogą obejmować:</p> <p>a) ograniczenie środka w odniesieniu do dystrybucji i stosowania środka ochrony roślin w celu ochrony zdrowia osób zajmujących się jego dystrybucją, użytkowników i pracowników;</p> <p>b) zobowiązanie do informowania wszelkich sąsiadów, którzy mogą być narażeni na przenoszenie aerozoli, przed użyciem środka, a także tych którzy zażądali poinformowania.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 30</p> <p style="text-align: center;">Treść</p> <p>1. Zezwolenie określa uprawę oraz cele, w których może być stosowany środek ochrony roślin.</p> <p>2. Zezwolenie określa wymagania związane z wprowadzeniem do obrotu oraz stosowaniem środka ochrony roślin. Wymagania te obejmują warunki stosowania niezbędne, by zapewnić zgodność z warunkami i wymaganiami przewidzianymi w rozporządzeniu zatwierdzającym substancje czynne, środki zabezpieczające i synergetyki. Zezwolenie obejmuje klasyfikację środków ochrony roślin do celów dyrektywy 1999/45/WE.</p> <p>3. Wymagania, o których mowa w ust. 2 mogą obejmować:</p> <p>a) ograniczenie środka w odniesieniu do dystrybucji i stosowania środka ochrony roślin w celu ochrony zdrowia osób zajmujących się jego dystrybucją, użytkowników i pracowników oraz ochrony środowiska;</p> <p>b) zobowiązanie do informowania wszelkich sąsiadów, którzy mogą być narażeni na przenoszenie aerozoli, przed użyciem środka, a także tych którzy zażądali poinformowania.</p>

Uzasadnienie

Niezbędne jest dodanie słów „ochrony środowiska” do tekstu art. 30 ust. 3, aby zapewnić ochronę środowiska, w tym także ochronę wód podziemnych. Przyjęta niedawno dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony wód podziemnych ustanawia wartości graniczne dla obecności pestycydów w tych wodach. Proponowane rozporządzenie nie powinno kolidować z obowiązkiem przestrzegania przez państwa członkowskie wspomnianej dyrektywy. Zatwierdzając środki ochrony roślin, państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanawiania krajowych ograniczeń odpowiadających krajowym uwarunkowaniom, tak aby środki te spełniały wymogi dyrektywy w sprawie wód podziemnych.

Zalecenie 2

Art. 40 wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin,**COM(2006) 388 wersja ostateczna — 2006/0136 (COD)**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 40 Zezwolenie</p> <p>1. Państwo członkowskie, w którym złożono wniosek zgodnie z art. 39, zezwala na dany środek ochrony roślin na takich samych warunkach, łącznie z klasyfikacją do celów dyrektywy 1999/45/WE, jak w państwie członkowskim odniesienia.</p> <p>2. W drodze odstępstwa od ust. 1 i zgodnie z prawem Wspólnoty, możliwe jest nałożenie dodatkowych warunków w odniesieniu do wymagań, o których mowa w art. 30 ust. 3.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 40 Zezwolenie</p> <p>1. Państwo członkowskie, w którym złożono wniosek zgodnie z art. 39, zezwala na dany środek ochrony roślin na takich samych warunkach, łącznie z klasyfikacją do celów dyrektywy 1999/45/WE, jak w państwie członkowskim odniesienia.</p> <p>2. W drodze odstępstwa od ust. 1 i zgodnie z prawem Wspólnoty, możliwe jest nałożenie dodatkowych warunków w odniesieniu do wymagań, o których mowa w art. 30 ust. 3.</p> <p>3. <u>W drodze odstępstwa od ust. 1 i zgodnie z prawem Wspólnoty, państwo członkowskie, w którym złożono wniosek zgodnie z art. 39, może odmówić wydania zezwolenia na środek ochrony roślin, jeżeli na podstawie stanu wiedzy naukowej i technicznej wydanie zezwolenia na jego terytorium nie będzie zgodne z art. 29.</u></p>

Uzasadnienie

Przyjęta niedawno dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony wód podziemnych ustanawia wartości graniczne dla obecności pestycydów w wodach podziemnych. Proponowane rozporządzenie nie powinno kolidować z obowiązkiem przestrzegania przez państwa członkowskie dyrektywy w sprawie wód podziemnych.

Proponowane rozporządzenie ustalające obowiązek wzajemnego uznawania opiera się na założeniu, iż warunki w danej strefie są „stosunkowo podobne”. Jednakże warunki te mogą się zasadniczo różnić. Dlatego też bardzo ważne jest zapewnienie każdemu państwu członkowskiemu możliwości odmowy wzajemnego uznawania, jeżeli wydanie zezwolenia na jego terytorium będzie sprzeczne z postanowieniami dyrektywy w sprawie ochrony wód podziemnych.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „Europejska inicjatywa na rzecz przejrzystości”

(2007/C 146/07)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji odnośnie do zwiększenia przejrzystości. Większa przejrzystość jest niezbędna, jeśli instytucje UE mają być nadal wiarygodne i demokratyczne, skuteczne i bliskie obywateli. Przypomina w tym kontekście, że do autentycznego wzmocnienia legitymacji demokratycznej UE potrzebne jest także większe zaangażowanie podmiotów lokalnych i regionalnych w procesach legislacyjnych i decyzyjnych Unii.
- Wyraża jednak ubolewanie, że w inicjatywie tej nie wspomina się o wymiarze lokalnym i regionalnym oraz zwraca się do Komisji o jego szersze uwzględnienie.
- Podkreśla, że UE jest partnerstwem instytucjonalnym na wielu poziomach, w którym władze regionalne i lokalne uczestniczą w tworzeniu polityki europejskiej na szczeblu krajowym i europejskim.
- Uważa, że niezbędne jest ponowne podkreślenie potrzeby wprowadzenia zróżnicowania pomiędzy konsultacjami instytucji europejskich z wybranymi władzami lokalnymi i regionalnymi i ich stowarzyszeniami z jednej strony a grupami nacisku reprezentującymi szczególne interesy z drugiej strony.
- Z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Komisja Europejska wprowadziła ciągły i systematyczny dialog z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz z ich europejskimi i krajowymi stowarzyszeniami w dziedzinach, w których są one odpowiedzialne za transpozycję lub wdrożenie. Uważa jednak, że można ulepszyć zasady dotyczące tego dialogu.
- Z zadowoleniem przyjmuje większą przejrzystość, którą wprowadzi rejestracja organizacji lobbystycznych.
- Nie uważa jednakże, iż rozwiązanie oparte na dobrowolnej rejestracji stwarza odpowiednie ramy zapewniające wystarczającą przejrzystość.
- Jest przekonany, że w przyszłości należy zapewnić skuteczną i prostą procedurę rejestracji. Rejestr ten powinna prowadzić Komisja Europejska.
- Wspiera starania Komisji na rzecz zwiększenia przejrzystości w odniesieniu do wykorzystywania funduszy UE i zachęca państwa członkowskie do administrowania funduszami wspólnotowymi w ramach „zarządzania dzielonego”. Przejrzystość w odniesieniu do funduszy UE leży w interesie wszystkich beneficjentów.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając Zieloną księgę Komisji Europejskiej „Europejska inicjatywa na rzecz przejrzystości” COM(2006) 194 końcowy;

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 3 maja 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z pierwszym ustępem art. 265 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji ds. Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając komunikat do Komisji od jej przewodniczącego oraz komisarzy Margot Wallström, Siima Kallasa, Danuty Hübner i Mariann Fisher Boel z okazji uruchomienia europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości ⁽¹⁾;

uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej „W kierunku lepszej kultury konsultacji i dialogu — Zasady ogólne i minimalne standardy na potrzeby konsultacji Komisji z zainteresowanymi stronami”, COM(2002) 704 końcowy;

uwzględniając swoją opinię z 12 października 2005 r. na temat: „Lepsze stanowienie prawa 2004 i poprawa otoczenia regulacyjnego w dziedzinie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Unii Europejskiej”, CdR 121/2005 fin, (sprawozdawca: Michel Delebarre, FR-PES) ⁽²⁾;

uwzględniając swoją opinię z 13 marca 2002 r. nt. „Białej księgi w sprawie europejskiego systemu rządów” oraz komunikat Komisji w sprawie nowych ram współpracy w zakresie działalności dotyczącej polityki informacji i komunikowania Unii Europejskiej COM(2001) 428 końcowy COM(2001) 354 końcowy, CdR 103/2001 fin (sprawozdawca: Michel Delebarre, FR-PES) ⁽³⁾;

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 235/2006 rev.1) przyjęty 29 listopada 2006 r. przez Komisję ds. Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (sprawozdawca: Per BØDKER ANDERSEN (DK/PES), burmistrz gminy Holding;

- 1) **mając na uwadze, że** przejrzystość jest jednym z kluczowych elementów demokracji z wieloszczeblową administracją,
- 2) **mając na uwadze, że** sprawą istotną jest poświęcenie większej uwagi zasadom pomocniczości, proporcjonalności i bliskości w celu tworzenia prostego i jasnego prawodawstwa europejskiego, które byłoby zrozumiałe dla obywateli Europy,
- 3) **mając na uwadze, że** należy koniecznie zapewnić pełne uczestnictwo podmiotów szczebla regionalnego i lokalnego, między innymi poprzez Komitet Regionów, w głównych zagadnieniach programu europejskiego,
- 4) **mając na uwadze, że** władze szczebla regionalnego i lokalnego, o ile są odpowiednio zaangażowane w przygotowanie aktów prawnych, mogą odegrać kluczową rolę w ich transpozycji i wdrażaniu na tych szczeblach,

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) następującą opinię:

Poglądy i zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1. Uwagi ogólne

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** inicjatywę Komisji odnośnie zwiększenia przejrzystości. Uruchomienie europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości jest ważnym krokiem podjętym przez Komisję w celu poprawy przejrzystości funkcjonowania instytucji UE. Większa przejrzystość jest niezbędna, jeśli instytucje UE mają być nadal wiarygodne i demokratyczne, skuteczne i bliskie obywateli. **Przypomina** w tym kontekście, że do autentycznego wzmocnienia legitymacji demokratycznej UE potrzebne jest także większe zaangażowanie podmiotów lokalnych i regionalnych w procesach legislacyjnych i decyzyjnych Unii.

1.2 **Uważa**, że wraz z inicjatywą na rzecz przejrzystości Komisja Europejska rozpoczęła niezbędną debatę i **ocenia**, że debatę taką należy przeprowadzić właśnie teraz, w związku z okresem refleksji i dyskusją nad przyszłością Europy, ponieważ decydenci powinni zapewnić i wykazać, że UE działa w sposób demokratyczny i skuteczny. Zapewnienie przejrzystości jest jedną z najważniejszych metod przybliżenia Europy jej obywatelom.

1.3 **Wyraża** jednak **ubolewanie**, że w inicjatywie tej nie wspomina się o wymiarze lokalnym i regionalnym oraz **zwraca się** do Komisji o jego szersze uwzględnienie. **Przypomina** stwierdzenie Komisji zawarte w Białej księdze nt. sprawowania rządów w Europie (2001), iż zapewni ona, aby przy opracowywaniu propozycji działań politycznych brano pod uwagę lokalną wiedzę i uwarunkowania.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/comm/eti/index_en.htm

⁽²⁾ Dz.U. C 81 z 4.4.2006, s. 6-10.

⁽³⁾ Dz.U. C 192 z 12.8.2002, s. 24-31.

1.4 **Z zadowoleniem przyjmuje** decyzję podjętą w okresie prezydentury fińskiej w drugim półroczu 2006 r. w sprawie dążenia do większej przejrzystości w pracach Rady. Fakt, iż Rada także zgodziła się na większą otwartość w procesie podejmowania decyzji i w dostępie do swoich dokumentów, należy ocenić bardzo pozytywnie. **Uważa** jednakże, że jest to pierwszy krok we właściwym kierunku i **wzywa** Radę do upublicznienia w większym stopniu swoich procedur. Stanowi to ważny sposób śledzenia przez obywateli procesu podejmowania decyzji.

1.5 **Jest zdania**, że pojęcie „nieuczciwy lobbing” należy zdefiniować możliwie jak najprecyzyjniej, aby umożliwić kontrolę działalności lobbystów i nakładanie sankcji w przypadku naruszenia przepisów.

1.6 **Jest zdania**, że celem inicjatywy na rzecz przejrzystości powinno być przybliżenie Unii Europejskiej obywatelom; dla zwiększania przejrzystości i tym samym zmniejszenia odległości dzielącej instytucje europejskie od obywateli uważa za niezbędne wspieranie środków, które (jak np. środki opracowane w ramach planu D: demokracja, dialog i debata) dążą do rozpowszechniania w społeczeństwie, a zwłaszcza wśród młodzieży (w ramach Forum Młodzieży), działań i kompetencji Unii.

2. Partnerstwo i zarządzanie na wielu poziomach

2.1 **Podkreśla**, że UE jest partnerstwem instytucjonalnym na wielu poziomach, w którym władze regionalne i lokalne uczestniczą w tworzeniu polityki europejskiej na szczeblu krajowym i europejskim. Najlepszym sposobem zapewnienia, że nowe prawo unijne jest kompetentne i dające się zastosować, jest przeprowadzenie konsultacji w odnośnych sprawach i wzmocnienie dialogu z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz lepsze włączenie ich do działań i do procesu decyzyjnego. Władze te są odpowiedzialne za wdrażanie i transpozycję strategii politycznych UE, w związku z czym odgrywają one istotną rolę w zapewnianiu przejrzystości.

2.2 **Uważa** jednakże, iż nie tylko Unia Europejska ma obowiązek zapewnić przejrzystość. Państwa członkowskie, lecz także Komitet Regionów i wszystkie szczeble administracji rządowej, które Komitet ten reprezentuje, powinny dawać przykład poprzez efektywną, nastawioną na pełnienie funkcji usługowej oraz demokratyczną administrację publiczną. W związku z tym władze regionalne i lokalne w państwach członkowskich także powinny wykazywać otwartość wobec zapewniania przejrzystości w odniesieniu do swoich własnych administracji.

3. Więcej konsultacji

3.1 **Uważa**, że niezbędne jest ponowne podkreślenie potrzeby wprowadzenia zróżnicowania pomiędzy konsultacjami instytucji europejskich z wybranymi władzami lokalnymi i regionalnymi i ich stowarzyszeniami z jednej strony a grupami

nacisku reprezentującymi szczególne interesy z drugiej strony. **Podkreśla**, że wraz z reprezentowanymi przez siebie władzami regionalnymi i lokalnymi jest on częścią systemu sprawowania rządów w Europie oraz że powinien w związku z tym angażować się bezpośrednio we wszystkie inicjatywy Komisji Europejskiej na rzecz poprawy przejrzystości procesu decyzyjnego w Unii.

3.2 **Wzywa** Komisję Europejską, by do każdego wniosku legislacyjnego lub wniosku o charakterze pozalegisłacyjnym załączała spis odbytych spotkań i zebranych opinii podczas przygotowywania danego wniosku.

3.3 **Podkreśla**, że zorganizowany dialog pomiędzy Komisją a organami samorządów regionalnych i lokalnych, który rozwija się w oparciu o białą księgę w sprawie europejskiego systemu rządów, jest ważnym krokiem w kierunku faktycznego zaangażowania władz regionalnych i lokalnych. **Z zadowoleniem przyjmuje** ten fakt i **podkreśla** kluczową rolę, jaką ma odgrywać w tym kontekście.

3.4 **Z zadowoleniem przyjmuje** fakt, iż Komisja Europejska wprowadziła ciągły i systematyczny dialog z władzami regionalnymi i lokalnymi oraz z ich europejskimi i krajowymi stowarzyszeniami w dziedzinach, w których są one odpowiedzialne za transpozycję lub wdrożenie. Ważne jest nieustanne rozwijanie tego dialogu, aby obie strony mogły z niego w pełni skorzystać; w związku z tym kładzie szczególny nacisk na konieczność wzmocnienia tego dialogu w fazie opracowywania wniosków legislacyjnych dotyczących władz regionalnych i lokalnych.

3.5 **Uważa** jednak, że można ulepszyć zasady dotyczące tego dialogu i **proponuje** w związku z tym, aby:

- zazwyczaj odbywają się cztery sesje w ciągu roku, włączając w to również doroczne wydarzenie, w którym uczestniczy przewodniczący Komisji, tak aby zagwarantować maksymalną widoczność polityki;
- w celu oparcia debat w większym stopniu na interaktywności i spontaniczności wypowiedzi, nadać zorganizowanemu dialogowi raczej formę tury pytań i odpowiedzi;
- opracować kalendarium zorganizowanego dialogu w ścisłej współpracy między KR-em a władzami lokalnymi i regionalnymi oraz skoncentrować określoną tematykę na aspektach o podstawowym znaczeniu dla władz lokalnych i regionalnych;
- rozwinąć płaszczyznę porozumienia z lokalnymi i regionalnymi mediami;
- umożliwić władzom lokalnym i regionalnym przedstawianie pisemnych uwag oraz propozycji tematów będących przedmiotem ogólnego zainteresowania tychże władz i pozostających w zgodzie z programem politycznym UE;

- umożliwić także Komisji pisemne przedstawianie informacji zwrotnych po posiedzeniach;
- podkreślić wzmocnienie monitorowania zorganizowanego dialogu poprzez regularną ocenę, w ścisłej współpracy pomiędzy Komitetem Regionów a reprezentowanymi przezeń władzami lokalnymi i regionalnymi;
- o ile tylko jest to możliwe, w sposób bardziej wyraźny włączyć do dialogu te zainteresowane podmioty lokalne i regionalne, których bezpośrednio dotyczy wniosek legislacyjny;
- wzmocnić współpracę Komisji z wybranymi przedstawicielami i ekspertami z europejskich i krajowych stowarzyszeń samorządów regionalnych i lokalnych, wykorzystując w tym celu właściwe kanały.

3.6 **Wzywa** Komisję do usprawnienia istniejących instrumentów umożliwiających uzyskanie reakcji na swoje opinie, w tym konkretnych odpowiedzi na wniosek Komisji o konsultacje oraz konkretnych propozycji biorących pod uwagę interesy regionalne i lokalne. Ponadto, Komisja powinna przynajmniej przedstawić i wyjaśnić, dla których nie wzięła zaleceń KR-u pod uwagę.

3.7 **Uważa**, że wprowadzenie w 2003 r. minimalnych standardów na potrzeby konsultacji otworzyło nowe możliwości szerokich konsultacji z zainteresowanymi podmiotami i pogłębionych ocen oddziaływania poprzedzających projekty legislacyjne. Standardy te przywiązują szczególną wagę do władz lokalnych i regionalnych, co znalazło swoje potwierdzenie w Umowie o współpracy między Komitetem Regionów a Komisją Europejską. Ważne jest, aby konsultacje odbywały się w odpowiednim czasie i dały zainteresowanym podmiotom autentyczną możliwość odpowiedzi na projekty legislacyjne.

3.8 **Wnosi**, żeby poza zorganizowanym dialogiem z organami samorządów lokalnych i regionalnych rozwinęły się pod egidą Komisji również inne sposoby bezpośredniej konsultacji z miastami i regionami na etapie poprzedzającym zatwierdzenie aktów prawnych. W ten sposób ich głos, jako zainteresowanych stron, będzie regularnie wysłuchiwany w fazie przygotowania aktów prawnych. **Przypomina** przy okazji, że konsultacje te były przewidziane w inicjatywie Komisji z 2002 r. mającej na celu ustalenie minimalnych standardów na potrzeby konsultacji, oraz że w tym kontekście zwrócono się do Komitetu Regionów o odegranie aktywnej roli poprzez organizację konsultacji z ramienia Komisji ⁽⁴⁾.

3.9 **Wyraża ubolewanie**, że w zielonej księdze w sprawie europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości nie wspomina się w wystarczającym stopniu o wymiarze lokalnym i regionalnym, podobnie jak w nowej strategii dotyczącej oceny oddziaływania. **Zwraca się** w związku z tym do Komisji o uznanie konsultacji z władzami lokalnymi i regionalnymi za przekrojową metodę pracy w ramach sprawowania rządów na wielu szczeblach oraz o rozszerzenie stosowanej z powodzeniem w dziedzinie polityki spójności metody konsultacji na wszystkie polityki, które oddziałują na wymiar lokalny i regionalny.

(4) COM(2002) 704, s. 8.

3.10 **Uważa**, że ocena wpływu musi odgrywać istotną rolę w zmniejszeniu obciążeń administracyjnych ze strony prawodawstwa UE spoczywających na władzach lokalnych i regionalnych, o czym była mowa w opinii w sprawie lepszego stanowienia prawa (CdR 121/2005).

3.11 **Powtarza** swoją opinię, zgodnie z którą wstępne oceny, poza analizą celu politycznego projektu legislacyjnego, muszą obejmować także ocenę wpływu aktów ustawodawczych na szczebel lokalny i regionalny, dokonaną w *kategoriach finansowych*.

4. Rejestracja lobbystów

4.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** większą przejrzystość, którą wprowadzi rejestracja organizacji lobbystycznych. Będąc częścią składową systemu sprawowania rządów UE, Komitet Regionów i jego członkowie także znajdują się w sferze działań grup nacisku i w związku z tym zgadzają się, że system rejestracji/akredytacji mógłby poprawić przejrzystość europejskiego procesu politycznego.

4.2 **Podkreśla**, że z uwagi na swoje demokratyczne umocowanie, władze lokalne i regionalne oraz ich stowarzyszenia różnią się zasadniczo od lobbystów działających dla celów komercyjnych i od grup działających dla szczególnych celów. Władze lokalne i regionalne są częścią europejskiego systemu sprawowania rządów. Różnica ta musi zostać uwzględniona w przypadku każdej rejestracji i w związku z tym władze lokalne i regionalne nie powinny podlegać rejestracji jako organizacje o charakterze lobbystycznym w sposób, który mógłby spowodować zatarcie różnic między ich rolą, a rolą pozostałych organizacji na liście.

4.3 **Nie uważa** jednakże, iż rozwiązanie oparte na dobrowolnej rejestracji stwarza odpowiednie ramy zapewniające wystarczającą przejrzystość. Taka dobrowolna procedura nie powstrzyma spekulacji ze strony opinii publicznej ani też nie zmniejszy nieufności otaczającej konsultacje pomiędzy instytucjami i osobami prywatnymi. Rejestracja powinna być wymogiem, którego spełnienie umożliwia wstęp organizacji lobbystycznych na teren każdej instytucji europejskiej, jak to się już obecnie dzieje w przypadku Parlamentu Europejskiego.

4.4 **Jest przekonany**, że w przyszłości należy zapewnić skuteczną i prostą procedurę rejestracji. Rejestr ten powinna prowadzić Komisja Europejska. Powinien istnieć tylko jeden punkt kontaktowy dla rejestracji we wszystkich instytucjach europejskich, zaś wymóg rejestracji powinien dotyczyć raczej całych organizacji, a nie osób prywatnych. Biorąc pod uwagę fakt, że Komitet dysponuje już informacjami na temat władz regionalnych i lokalnych oraz reprezentujących ich stowarzyszeń, nie ma potrzeby, aby każdy organ władz lokalnych i regionalnych czy każde stowarzyszenie takich organów dokonywało indywidualnej rejestracji. KR mógłby zatem przekazać tę informację do Komisji w celu włączenia jej do odpowiedniej sekcji rejestru.

4.5 **Jest zdania**, że należy doprecyzować, jakie dane i w jakich odstępach czasu powinni przekazywać lobbyści, oraz jaki powinny one mieć zakres, aby uznać je za wystarczające.

5. Ujawnienie beneficjentów funduszy wspólnotowych

5.1 **Wspiera** starania Komisji na rzecz zwiększenia przejrzystości w odniesieniu do wykorzystywania funduszy UE i zachęca państwa członkowskie do administrowania funduszami wspólnotowymi w ramach „zarządzania dzielonego”, tzn. projektów funduszy strukturalnych mających na celu wymianę najlepszych wzorców. Przejrzystość w odniesieniu do funduszy UE leży w interesie wszystkich beneficjentów.

5.2 **Z zadowoleniem przyjmuje** inicjatywę Komisji w sprawie utworzenia strony internetowej zapewniającej dostęp do istniejących informacji na temat beneficjentów projektów i programów. Aby udostępniać informacje, które dla obywateli państw członkowskich UE byłyby porównywalne, a tym samym przejrzyste, Komisja powinna publikować odpowiednie dane w sposób scentralizowany. W interesie obywateli europejskich

byłoby uzyskanie wglądu w opis wniosków z działań i ich znaczenia dla obywateli.

5.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** zawartą w Zielonej księdze propozycję odnośnie ogólnospółnotowych przepisów w sprawie ujawniania sposobu wykorzystania funduszy UE.

6. Zmiana rozporządzenia nr 1049 w sprawie dostępu do dokumentów

6.1 **Wyraża satysfakcję** z faktu, że w 2001 r. Komisja umożliwiła dostęp do niepublikowanych dokumentów instytucji i organów UE poprzez rejestr dokumentów lub na podstawie indywidualnych wniosków i **podkreśla**, że w 2002 r. kontynuowała ona działania w tym kierunku poprzez wprowadzenie „Kodeksu dobrego postępowania administracyjnego”, który określa zasady publicznego dostępu do dokumentów. Obie inicjatywy oznaczają poważny krok w kierunku zapewnienia przejrzystości funkcjonowania Komisji Europejskiej.

6.2 **Oczekuje** na planowaną rewizję rozporządzenia nr 1049 i **zamierza** wnieść swój wkład do tego procesu.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka”

(2007/C 146/08)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji, a w szczególności propozycję wypracowania strategii na rzecz skutecznego propagowania i ochrony praw dziecka w różnych dziedzinach polityki wewnętrznej i zewnętrznej UE oraz wspierania wysiłków państw członkowskich w tym zakresie.
- Przyjmuje z zadowoleniem fakt utworzenia jednostki ds. praw dziecka w Komisji oraz dostrzega ważną rolę przypisaną koordynatorowi ds. praw dziecka w zakresie zapewniania powodzenia strategii, ale ma nadzieję, że zostaną im zapewnione wystarczające środki oraz że koordynator otrzyma wystarczający status i możliwość wywierania nacisków politycznych dla zapewnienia, że postawione cele zostaną osiągnięte. Wzywa do wyjaśnienia, w jaki sposób rola, jaką będzie odgrywał koordynator, uzupełni działania podejmowane na szczeblu krajowym.
- Wyraża ubolewanie, że nie zwraca się większej uwagi na sytuację małych dzieci pozbawionych opieki dorosłych, dziewczynek, dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci osób migrujących, ubiegających się o azyl i uchodźców, i to zarówno w UE, jak i w kontekście globalnym; łącznie z zapewnianiem usług opiekuńczych i ochrony wszystkim tym dzieciom.
- Zauważa, że strategia zawiera w sobie potencjał stworzenia podstaw, na poziomie europejskim i krajowym, bardziej skutecznego partnerstwa pomiędzy decydentami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi.
- Wyraża jednak ubolewanie nad tym, że nie docenia się w komunikacie wyjątkowej roli władz lokalnych i regionalnych w zakresie świadczenia usług dla dzieci i gwarantowania ich praw oraz podkreśla, że władze te chcą i mogą być partnerem w opracowywaniu i wdrażaniu strategii.
- Zaleca przeznaczenie niezbędnych zasobów finansowych i ludzkich oraz podjęcie zobowiązań politycznych na rzecz postępów w realizacji postulatów komunikatu, opracowania zielonej księgi i strategii oraz sugeruje, by Parlament Europejski rozważył ustanowienie specjalnego środka w celu finansowania strategii i proponowanych w niej działań.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” COM(2006) 367 wersja ostateczna,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 4 lipca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego przewodniczącego z dnia 22 lutego 2006 r. o powierzeniu Komisji Spraw Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt opinii w sprawie „Sytuacja małoletnich obcokrajowców bez opieki — rola i propozycje władz lokalnych i regionalnych” (CdR 136/2006 rev. 2),

uwzględniając swoje opinie: w sprawie „Program haski: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat” (CdR 122/2005), w sprawie zwalczania handlu ludźmi (CdR 87/2001 fin), w sprawie programu Daphne II mającego na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz w celu ochrony ofiar i grup ryzyka (CdR 63/2003), w sprawie ochrony mniejszości i polityki walki z dyskryminacją (CdR 53/2006 fin), w sprawie zmian demograficznych (CdR 152/2005 fin) oraz w sprawie integracji i imigracji (CdR 51/2006 fin),

uwzględniając projekt opinii (CdR 236/2006 rev.1) przyjęty dnia 29 listopada 2006 r. przez Komisję Spraw Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (sprawozdawca: **Maria Corrigan**, członek Rady Hrabstwa Dun Laoghaire Rathdown oraz samorządu regionalnego Dublina),

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) w myśl Konwencji o prawach dziecka ONZ za dzieci uważane są osoby w wieku poniżej 18 lat,
- 2) wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję o prawach dziecka ONZ; ani Komisja Europejska, ani Unia Europejska nie jest i nie może być stroną tej konwencji,
- 3) podstawa prawna praw dzieci w traktatach wspólnotowych jest ograniczona; ma to wpływ na dostępność środków budżetowych,
- 4) uznane już zostały centralna rola rodziny, a w szczególności rola rodziców, oraz odpowiedzialność państw członkowskich w zakresie wspomagania rodziców w ich obowiązkach opiekuńczych i wychowawczych,
- 5) promowanie i ochrona praw dzieci oraz stworzenie integrującego i przyjaznego dla dzieci społeczeństwa ma fundamentalne znaczenie dla przyszłości Unii Europejskiej,
- 6) angażowanie dzieci i młodzieży — na wczesnym etapie — w życie publiczne jest kluczową kwestią dla rozwoju integrującego i demokratycznego społeczeństwa,
- 7) władze regionalne i lokalne są szczególnie predysponowane do odgrywania roli w promowaniu i ochronie praw dzieci z uwagi na spoczywającą na nich odpowiedzialność za środowisko fizyczne, transport publiczny oraz dostęp młodych ludzi do edukacji, opieki zdrowotnej, zabawy, rekreacji i rynku pracy, a także z uwagi na ich rolę w monitorowaniu warunków życia dzieci poprzez na przykład pomoc społeczną i gromadzenie danych,

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z 13 lutego) jednogłośnie przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **Przyjmuje z zadowoleniem** komunikat Komisji, a w szczególności propozycję wypracowania strategii na rzecz skutecznego propagowania i ochrony praw dziecka w różnych dziedzinach polityki wewnętrznej i zewnętrznej UE oraz wspierania wysiłków państw członkowskich w tym zakresie.

1.2 **Dostrzega**, że czynione dziś inwestycje w dzieci są inwestycją w naszą przyszłość i w dalsze pogłębienie i umocnienie integracji europejskiej.

1.3 **Wyraża ubolewanie** z powodu impasu w procesie konstytucyjnym UE, jako że traktat konstytucyjny i Karta praw podstawowych wyraźnie uznają prawa dziecka.

1.4 **Wyraża zadowolenie**, że uznany został fakt, iż państwa członkowskie są zobowiązane do przestrzegania międzynarodowych traktatów, a w szczególności Konwencji o prawach dziecka ONZ (UNCRC), która została ratyfikowana przez każde z państw członkowskich; **jest jednak rozczarowany** tym, że nie położono większego nacisku na potrzebę pilniejszego wdrażania przez państwa członkowskie zobowiązań na rzecz praw dziecka, podjętych przez nie w kontekście europejskim i międzynarodowym.

1.5 **Przyjmuje z zadowoleniem** stwierdzenie, że niemal powszechna ratyfikacja przez państwa na całym świecie Konwencji o prawach dziecka ONZ stanowi szczególnie solidną podstawę do działań między Komisją Europejską a państwami nienależącymi do UE; ale **wyraża ubolewanie** nad tym, że ratyfikacja tej konwencji przez wszystkie państwa członkowskie UE nie została w komunikacie wykorzystana jako podstawa do wspólnych zobowiązań między państwami członkowskimi.

1.6 **Przyjmuje z zadowoleniem** fakt utworzenia jednostki ds. praw dziecka w Komisji oraz **dostrzega** ważną rolę przypisaną koordynatorowi ds. praw dziecka w zakresie zapewniania powodzenia strategii, ale **ma nadzieję**, że zostaną im zapewnione wystarczające środki oraz że koordynator otrzyma wystarczający status i możliwość wywierania nacisków politycznych dla zapewnienia, że postawione cele zostaną osiągnięte. **Wzywa** do wyjaśnienia, w jaki sposób rola, jaką będzie odgrywał koordynator, uzupełni działania podejmowane na szczeblu krajowym.

1.7 **Popiera** środki proponowane przez Komisję w perspektywie krótkoterminowej w celu rozwiązania pewnych pilnych problemów, w szczególności utworzenie jednego sześciocyfrowego numeru telefonu zaufania dla dzieci oraz numeru interwencyjnego przeznaczanego dla dzieci zaginionych i wykorzystywanych seksualnie, a także **jest zdania**, że wprowadzeniu tych numerów powinien towarzyszyć uzgodniony protokół dotyczący działań w wypadku uprowadzenia dzieci poza granice kraju. **Sądzi** ponadto, że te nowe telefony zaufania dla dzieci nie powinny stanowić powielenia, ale raczej uzupełnienie dla telefonów zaufania istniejących na szczeblu krajowym i regionalnym oraz że wymiana najlepszych praktyk pomiędzy państwami członkowskimi powinna zapewnić informacje na temat wprowadzenia takich usług.

1.8 **Zauważa**, że w komunikacie nie ma mowy o tym, że strategia będzie zobowiązywać do przestrzegania minimalnych standardów i obejmować szeroko zakrojone cele o jasno określonych zadaniach i ustalonym harmonogramie realizacji.

1.9 **Zauważa**, że nie istnieją obecnie systemy, które mogą dostarczyć pełnych, porównywalnych i spójnych danych na temat wskaźników w poszczególnych państwach członkowskich; **przypomina**, że w ramach otwartej metody koordynacji trwają prace nad stworzeniem wskaźnika (lub zestawu wskaźników) dotyczącego dobrobytu dzieci, jak również statystyk w zakresie ubóstwa związanego z poziomem dochodów, w zakresie trudności materialnych i warunków mieszkaniowych, a także że istnieje wiele różnych zbiorów danych na szczeblu państw członkowskich oraz szczeblu regionalnym i lokalnym.

1.10 **Odnotowuje**, że dzieci nie są jednorodną grupą — ich potrzeby się różnią, na przykład w zależności od wieku, zdolności, płci, przynależności etnicznej czy struktury rodziny.

1.11 **Wyraża ubolewanie**, że nie zwraca się większej uwagi na sytuację małych dzieci pozbawionych opieki dorosłych, dziewczynek, dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci osób migrujących, ubiegających się o azyl i uchodźców, i to zarówno w UE, jak i w kontekście globalnym; łącznie z zapewnianiem usług opiekuńczych i ochrony wszystkim tym dzieciom.

1.12 **Wyraża ubolewanie**, że nie wspomina się o zapewnianiu wysokiej jakości „wczesnej edukacji” dla dzieci poniżej szóstego roku życia, i to mimo tego, że usługi w zakresie opieki nad dziećmi są w długiej perspektywie czasowej priorytetowym celem politycznym UE, oraz mimo przyjęcia ilościowych celów UE.

1.13 **Zauważa**, że strategia zawiera w sobie potencjał stworzenia podstaw, na poziomie europejskim i krajowym, bardziej skutecznego partnerstwa pomiędzy decydentami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

1.14 **Wyraża jednak ubolewanie** nad tym, że nie docenia się w komunikacie wyjątkowej roli władz lokalnych i regionalnych w zakresie świadczenia usług dla dzieci i gwarantowania ich praw oraz **podkreśla**, że władze te chcą i mogą być partnerem w opracowywaniu i wdrażaniu strategii.

1.15 **Podkreśla**, że przy opracowywaniu strategii należy w pełni przestrzegać zasad pomocniczości i proporcjonalności.

1.16 **Przyjmuje z zadowoleniem** stwierdzenie, że „na sytuację dzieci wpływa również ich miejsce zamieszkania”; dzieci mogą znajdować się w gorszej sytuacji ze względu na nierówności w dostępie do edukacji na odpowiednim poziomie, służby zdrowia, transportu publicznego, obiektów służących zabawie i rekreacji, informacji oraz możliwości uczenia się w społeczeństwie obywatelskim. **Pragnąłby**, aby zwrócono większą uwagę na warunki panujące w miastach, na przedmieściach i innych szczególnych obszarach wskazanych przez państwa członkowskie.

1.17 **Podkreśla**, że wiele władz lokalnych i regionalnych bezpośrednio finansuje i wdraża politykę rozwoju w państwach trzecich, wspierając rozwój infrastruktury i kluczowych usług, prowadząc projekty twinningowe wspólnie z władzami, dzieląc się doświadczeniem i przekazując umiejętności oraz że istnieje potencjał pozwalający bardziej skupić się w tej pracy na prawach dziecka.

1.18 **Z zadowoleniem przyjmuje** uznanie faktu, że dzieci mają prawo do wyrażania swoich poglądów na kwestie, które wpływają na ich życie, a także **pochwala** proponowane działania mające na celu zaangażowanie dzieci w opracowywanie strategii. Zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych oraz organizacji dziecięcych będzie ważne dla powodzenia tego przedsięwzięcia.

1.19 **Przyjmuje z zadowoleniem** opublikowany niedawno raport ONZ na temat przemocy wobec dzieci⁽¹⁾. W raporcie „wzywa się państwa do zakazania wszelkich form przemocy wobec dzieci, w jakimkolwiek miejscu, w tym wszelkich kar cielesnych, szkodliwych praktyk tradycyjnych, takich jak przedwczesne i przymusowe małżeństwa, okaleczanie żeńskich narządów płciowych i tzw. honorowe zabójstwa, przemocy seksualnej i tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania lub karania” (tłum. rob.)⁽²⁾. **Sugeruje**, by wnioski raportu zostały w pełni uwzględnione w opracowywaniu strategii.

⁽¹⁾ Raport ten, opracowany przez niezależnego eksperta Paula Sérgio Pinheira, jest dostępny na stronie internetowej: www.violencestudy.org.

⁽²⁾ 61. sesja ONZ, Propagowanie i ochrona praw dziecka, A/61/299.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **Zaleca** przeznaczenie niezbędnych zasobów finansowych i ludzkich oraz podjęcie zobowiązań politycznych na rzecz postępów w realizacji postulatów komunikatu, opracowania zielonej księgi i strategii oraz **sugeruje**, by Parlament Europejski rozważył ustanowienie specjalnego środka w celu finansowania strategii i proponowanych w niej działań.

2.2 **Podkreśla**, że władze lokalne i regionalne powinny być uznawane za istotnych partnerów w opracowywaniu strategii, oraz **wzywa**, by Komitet został włączony jako członek do Europejskiego Forum na rzecz Praw Dziecka, mający swoich przedstawicieli w grupie międzyresortowej, oraz by konsultować się z nim w kwestii postępów prac nad sprawozdaniem koordynatora, a także by sprawozdanie to zostało upublicznione.

2.3 **Zaleca**, by strategia, w oparciu o dogłębną analizę, zobowiązywała do przestrzegania minimalnych standardów i obejmowała ambitne działania o jasno określonych celach.

2.4 **Zaleca** osiągnięcie równowagi w strategii pomiędzy koncentracją na sytuacji światowej a wewnątrzunijnymi i między państwowymi działaniami i dialogiem.

2.5 **Zaleca** potraktowanie jako priorytetu opracowania zestawu porównywalnych wskaźników i gromadzenia spójnych danych na poziomie państw członkowskich, a gdy jest to możliwe, także na poziomie regionów.

2.6 **Wzywa** do zapewnienia odpowiednich zasobów, wsparcia i mechanizmów w celu ułatwienia udziału dzieci w opracowywaniu strategii, w tym dzieci pochodzących ze środowisk znajdujących się w gorszym położeniu, dzieci wywodzących się z mniejszości etnicznych i dzieci niepełnosprawnych. Dzieci powinny zostać zaangażowane na wczesnym etapie procesu za pośrednictwem różnorodnych, dostosowanych do wieku metod, jak na przykład prace artystyczne, ukierunkowane dyskusje itp. **Uznaje** ponadto, że władze lokalne i regionalne także mogłyby zrobić więcej na rzecz ułatwienia takiego konsultowania się z dziećmi na temat właściwych kierunków polityki określanych na poziomie regionalnym i lokalnym.

2.7 **Powtarza** swoje wezwanie do pełnego wprowadzenia w życie Konwencji o prawach dziecka z 20 października 1989 r. i **podkreśla** znaczenie następujących praw: prawa do wolności myśli, sumienia i religii, ochrony życia prywatnego, ochrony przed przemocą, maltretowaniem i zaniedbaniem, prawa do ochrony zdrowia, prawa do kształcenia, nauki szkolnej i szkoleń oraz ochrony mniejszości, zgodnie z opinią Komitetu dotyczącą integracji i migracji (CdR 51/2006 fin), jak również prawa do odpowiedniego odżywiania i odpowiednich warunków mieszkaniowych.

2.8 W tym kontekście **nalega**, by w pełni uznać zasadniczą rolę władz lokalnych i regionalnych jako bezpośrednich dostawców niezbędnych usług dla dzieci, takich jak szkolnictwo i mieszkalnictwo, opieka nad dziećmi oraz inne usługi socjalne, jak również ich rolę w planowaniu, nadzorowaniu i utrzymy-

waniu środowiska fizycznego, gwarantującą dzieciom dostęp do wystarczającej i dostosowanej do ich potrzeb przestrzeni mieszkalnej, a także do odpowiednich obiektów służących zabawie i rekreacji oraz dorastanie w bezpiecznym otoczeniu.

2.9 **Wzywa** do położenia większego nacisku na potrzebę pilnego wdrożenia przez państwa członkowskie ich obecnych zobowiązań podjętych w kontekście europejskim i międzynarodowym, włącznie ze zobowiązaniami w sferze ustawodawstwa i praktyki wynikającymi z Konwencji o prawach dziecka ONZ, Europejskiej konwencji praw człowieka i środków przyjętych przez Radę Europy. Zadanie to należy włączyć do oceny wpływu dotychczasowych działań UE w zakresie praw dziecka.

2.10 **Sugeruje**, by celem analizy było nie tylko ocenić „skuteczność obecnych działań”, ale także ułatwić ocenę postępów państw członkowskich w zakresie przestrzegania postanowień Konwencji o prawach dziecka, poprzez porównawczą analizę danych zarysowaną w ocenie wpływu.

2.11 **Sugeruje**, by analiza obejmowała także przegląd tego, czy wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję haską o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego (1993 r.).

2.12 **Zaleca** wykorzystanie otwartej metody koordynacji jako mechanizmu tworzenia zobowiązań między państwami członkowskimi i uczenia się na przykładach najlepszych praktyk w odniesieniu do wdrażania w życie konwencji o prawach dziecka oraz pełne włączenie władz lokalnych i regionalnych w ten proces.

2.13 **Zaleca**, by w polityce UE i państw członkowskich uwzględniać różnorodność dzieci i ich potrzeb, na przykład dzieci znajdujących się w gorszej sytuacji ze względu na położenie geograficzne, wiek, płeć, pochodzenie etniczne czy niepełnosprawność. Konieczne będzie zwrócenie szczególnej uwagi na wpływ ubóstwa, wykluczenia społecznego, niepełnosprawności, dyskryminacji i rasizmu oraz na sytuację dzieci członków mniejszości narodowych i uchodźców, a także na konsekwencje różnorodności religijnej, językowej i kulturowej — zarówno w kontekście UE, jak i w kontekście ogólnoswiatowym.

2.14 **Sugeruje**, by strategia uwzględniała konkretne cele gwarantujące dzieciom żyjącym na wszystkich obszarach geograficznych równe prawa; będzie to obejmowało intensyfikację działań związanych ze zwalczaniem ubóstwa wśród dzieci i nierówności w wykształceniu. Władze regionalne i lokalne odegrają tu centralną rolę.

2.15 **Zaleca** opracowanie, w uzupełnieniu do zarysowanych działań w krótkiej perspektywie czasowej, środka mającego umożliwić międzynarodową współpracę policji w zakresie sprawdzania w rejestrach karnych wszelkich danych dotyczących pracowników i wolontariuszy pracujących z dziećmi. **Wnosi**, by rozważono w strategii utworzenie unijnego rejestru sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci, do którego dostęp miałyby policja.

2.16 **Wnosi**, by strategia obejmowała sposoby lepszego rozwinięcia usług wsparcia rodziny, aby zapobiegać znęcaniu się nad dziećmi oraz dzieciobójstwu (zabójstwu dziecka przez rodzica). Można by skupić się tu na wsparciu dla rodziców, zapobieganiu znęcaniu się nad dziećmi i wczesnym wykrywaniu takich przypadków, wspieraniu ofiar przemocy i utworzeniu mechanizmu przeglądu budzących wątpliwości zgonów dzieci, aby przeanalizować skuteczność interwencji państwa w okresie poprzedzającym zgon.

2.17 **Zaleca**, by w strategii zajęto się negatywnym wpływem telewizji, komputerów i nowych technologii na dzieci, jak na przykład wpływem dostępu przez internet do obrazów niewłaściwych lub przeznaczonych dla dorosłych, a także wpływu siedzącego charakteru takich czynności na aktywny styl życia dzieci. Powiązaną kwestią jest negatywny wpływ reklamy i marketingu bezpośrednio kierowanych do dzieci. Należy wspierać środki służące wykorzystaniu technologii do celów edukacyjnych, takie jak programy telewizyjne wspomagające językowe i kulturalne kompetencje dzieci, co będzie szczególnie ważne dla dzieci imigrantów. Potrzebne są także twórcze dzia-

łania na rzecz promowania działalności kulturalnej, takiej jak czytanie, muzyka, teatr, i udostępniania jej dzieciom.

2.18 **Wnosi**, by w ramach strategii dostępne były dla administracji lokalnej i regionalnej programy szkoleniowe i narzędzia służące zapoznaniu urzędników z nowymi środkami i przykładami najlepszych praktyk.

2.19 **Zaleca**, by strategia komunikacji była oparta na Konwencji o prawach dziecka oraz by wszystkie kampanie informacyjne były prowadzone na szczeblu regionalnym i lokalnym, dostosowane do wieku, wyrażane w wielu wersjach językowych i dostępne dla dzieci niepełnosprawnych.

2.20 **Zaleca**, by pomoc rozwojowa UE przewidywała przeznaczanie pewnego odsetka funduszy na działania na korzyść dzieci oraz by polityka rozwojowa władz lokalnych i regionalnych w państwach trzecich także przyznała większy priorytet transferowi umiejętności i wymianie doświadczeń w zakresie praw dzieci.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „Niwelowanie różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych” i „Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010”

(2007/C 146/09)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że dostępność łączy szerokopasmowych po umiarkowanych cenach w całej Unii Europejskiej jest zasadniczym warunkiem, aby zagwarantować obywatelom wysokiej jakości usługi, zwiększyć konkurencyjność i wydajność w regionach oraz całościowo rozwinąć społeczeństwo informacyjne i oparte na wiedzy, także na tych obszarach, które zwykle proces ten omijał. Uważa, że dostęp do łączy szerokopasmowych powinien być zagwarantowany na tej samej zasadzie, co usługi podstawowe, takie jak woda pitna czy elektryczność.
- Uważa, że ważne są poczynione przez Komisję odniesienia do rozwoju wsi, wykorzystania funduszy strukturalnych, oraz oceny zgodności z prawodawstwem wspólnotowym projektów udostępnienia infrastruktury szerokopasmowej finansowanych ze środków publicznych.
- Ma nadzieję, że nowe ramy prawne w zakresie komunikacji elektronicznej będą rozwijały politykę w zakresie częstotliwości radiowej, wspierającą wprowadzenie technologii bezprzewodowych łączy szerokopasmowych.
- Popiera apel Komisji skierowany do państw członkowskich, aby wzmocniły swoje strategie rozbudowy infrastruktury szerokopasmowej poprzez większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych.
- Uważa, że e-administracja, pełniąc rolę integrującą, ma polegać zarówno na zwalczaniu nowych, potencjalnych przypadków marginalizacji, wynikającej ze świadczenia usług za pomocą sieci (infrastrukturalna i kulturowa przepaść cyfrowa), jak również na intensywniejszych działaniach politycznych na rzecz integracji społecznej poprzez zastosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych.
- Odnotowuje, że wykorzystanie e-administracji powinno być ukierunkowane zarówno na reorganizację i modernizację usług administracji publicznej, jak i na realizację celów w zakresie efektywności, skuteczności, oszczędności, bezstronności, przejrzystości, upraszczania i uczestnictwa. Uważa, że istnieje wyraźna potrzeba wymiany najlepszych rozwiązań między organami publicznymi.
- Zaleca ułatwienie współpracy, wymiany wiedzy i dzielenia się możliwymi do ponownego wykorzystania rozwiązaniami oraz inicjatywami na rzecz większej przejrzystości i uczestnictwa w decyzjach publicznych, a zwłaszcza w procesach decyzyjnych parlamentów.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Niwelowanie różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych” [COM(2006) 129 wersja ostateczna];

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010: przyspieszenie wprowadzania elektronicznych usług administracji publicznej w Europie z korzyścią dla wszystkich” [COM(2006) 173 wersja ostateczna];

uwzględniając decyzje Komisji Europejskiej z dnia 20 marca 2006 r. i z 25 kwietnia 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swego Prezydium z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Kultury, Edukacji i Badań Naukowych przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „i2010 — Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia” [COM(2005) 229 końcowy, CdR 252/2005 fin] ⁽¹⁾;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie „Szybkie łącza dla Europy: krajowe strategie łącz szerokopasmowych” [COM(2004) 369 końcowy, CdR 257/2004 fin] ⁽²⁾;

uwzględniając swą opinię w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Plan Działania 2005: e-Europa — aktualizacja” [COM(2004) 380 końcowy, CdR 193/2004 fin] ⁽³⁾;

uwzględniając projekt opinii przyjęty przez Komisję Kultury, Edukacji i Badań Naukowych dnia 30 listopada 2006 r. (CdR 272/2006 rev. 2) [sprawozdawca: Luciano CAVERI, przewodniczący regionu autonomicznego Valle d'Aosta (IT/ALDE)];

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z 13 lutego) następującą opinię:

1. Łącza szerokopasmowe

Różnice w dostępie do łączy szerokopasmowych

Komitet Regionów

1.1 **Uważa**, że Internet to jedna z najbardziej wyjątkowych nowości naszych czasów, której potencjał dla rozwoju gospodarczego może jeszcze przynieść znaczne korzyści pod względem tworzenia nowych usług, miejsc pracy i możliwości inwestowania, jak również zwiększenia produktywności, redukcji kosztów i poprawy jakości życia.

1.2 **Ocenia**, że rozpowszechnienie technologii informacyjnych odgrywa decydującą rolę w realizacji strategii lizbońskiej i góteborskiej ze względu na ulepszenie przez nie funkcjonowania istniejących przedsiębiorstw, rozwój nowych i nowatorskich przedsiębiorstw, oraz decydujący wkład, jaki mogą one wnieść w kształcenie pracowników i ogólnie rzecz ujmując — obywateli.

1.3 **Stwierdza**, że istotne jest większe rozpowszechnienie dostępnych technologii informatycznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej, szczególnie w tych dziedzinach, w których organy publiczne zajmują się świadczeniem usług bezpośrednio dla obywateli.

1.4 **Podkreśla** niemniej, że takie usługi elektroniczne, jak e-administracja, e-zdrowie, e-kształcenie czy elektroniczne zamówienia publiczne będą bardziej interaktywne i będą pełnić funkcję integrującą tylko wtedy, gdy — za pośrednictwem łączy

szerokopasmowych — będą one szeroko dostępne dla obywateli i przedsiębiorstw w UE.

1.5 **Uważa** zatem, że dostępność łączy szerokopasmowych po umiarkowanych cenach w całej Unii Europejskiej jest zasadniczym warunkiem, aby zagwarantować obywatelom wysokiej jakości usługi, zwiększyć konkurencyjność i wydajność w regionach oraz całościowo rozwinąć społeczeństwo informacyjne i oparte na wiedzy, także na tych obszarach, które zwykle proces ten omijały.

1.6 **Docenia** wielokrotne i wyraźne wskazanie w komunikacie na rozwój obszarów wiejskich, w tym na udostępnienie doraźnych środków finansowych, gdyż świadczy to o tym, że Komisja należyście uwzględniła potencjał, jaki powszechny dostęp do usług szerokopasmowych może mieć dla podniesienia konkurencyjności terenów wiejskich i zrównoważonego rozwoju danego regionu oraz ogólnie na obszarach o trwałych gorszych warunkach geograficznych i naturalnych, a także wysoką wartość dodaną, z której skorzystać mogą sektory produkcji tradycyjnie w takich regionach funkcjonujące.

1.7 **Uważa** zatem, że ważne są odniesienia do kierunków polityki podchodzących pod kompetencje Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej, zwłaszcza w odniesieniu do wykorzystania funduszy strukturalnych, oraz Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji, szczególnie w odniesieniu do oceny zgodności z prawodawstwem wspólnotowym dla finansowanych ze środków publicznych projektów udostępnienia infrastruktury szerokopasmowej na terenach wiejskich.

⁽¹⁾ Dz.U. C 192 z 16.8.2006, s. 15.

⁽²⁾ Dz.U. C 71 z 22.3.2005, s. 55.

⁽³⁾ Dz.U. C 71 z 22.3.2005, s. 59.

1.8 **Obawia się**, że przeszkodę dla rozwijania sieci szerokopasmowych mogą stanowić typowe zjawiska zawodności rynku, jeśli prywatni dostawcy uznają, że nie opłaca się inwestować w infrastrukturę na obszarach bardzo odległych, wiejskich, słabo zaludnionych lub takich, gdzie górzyste ukształtowanie terenu czyniłoby inwestycje szczególnie złożonymi i trudnymi. Wykazanie się takim otwarciem i elastycznością to ważny i dobry znak, wzięwszy pod uwagę ogromne znaczenie łączy szerokopasmowych dla ekonomicznego i społecznego rozwoju tych obszarów.

1.9 Na poparcie tego spostrzeżenia **przypomina**, że po przeanalizowaniu i omówieniu przy różnych okazjach szeregu rozwiązań wprowadzanych przez władze lokalne i regionalne w całej Europie, Komitet Regionów jasno podkreślił niemożność znalezienia skutecznego rozwiązania w odniesieniu do każdego kontekstu. W szczególności to, co sprawdzi się w dużych ośrodkach miejskich, może się okazać zupełnym niewypałem np. na obszarach znajdujących się w niekorzystnym położeniu, cechujących się złożonym, górzystym ukształtowaniem terenu lub niewielką gęstością zaludnienia, które wymagałyby szczególnego wysiłku od dostawcy jakichkolwiek usług.

1.10 **Przyjmuje do wiadomości**, że w ostatnich latach znacznie rozpowszechniła się liczba łączy szerokopasmowych. Mając jednak na uwadze cel europejski, zgodnie z którym do 2010 r. przynajmniej 90 % społeczeństwa UE ma mieć dostęp do sieci szerokopasmowych, trzeba zauważyć, że między ośrodkami miejskimi a obszarami peryferyjnymi i między nowymi a starymi państwami członkowskimi nadal istnieją duże różnice w infrastrukturze.

1.11 Niemniej jednak **podkreśla**, że cel udostępnienia sieci szerokopasmowej 90 % społeczeństwa jest niewystarczający, o ile nie będą mu towarzyszyć inne czynniki (np. rozproszenie geograficzne, gęstość zaludnienia). W istocie pozostałe 10 % mogłoby oznaczać marginalizację całych obszarów geograficznych o niewielkim zaludnieniu, np. niewielkich społeczności w górach, często borykających się z trudnościami z dostępem do podstawowych usług (do telefonii komórkowej, stacjonarnej czy do telewizji naziemnej).

1.12 **Przypomina** ponadto, że analizując różnicę w dostępie do łączy szerokopasmowych, trzeba szczególnie pamiętać o różnicy pomiędzy rozpowszechnieniem infrastruktury szerokopasmowej a jej rzeczywistym wykorzystaniem. Aby te różnice zniwelować, potrzebne są dodatkowe, nietechniczne działania na płaszczyźnie lokalnej, które promowałyby korzystanie z łączy szerokopasmowych wśród osób starszych, grup społecznych w gorszym położeniu lub dotąd mniej otwartych, np. społeczności wiejskich (zajęcia informujące, punkty dostępu dla wszystkich itp.).

1.13 **Podkreśla** wreszcie, że tworząc infrastrukturę przesyłu danych, a następnie dostarczając usługi komunikacyjne, należy zwracać szczególną uwagę, by na każdym szczeblu spełnić wszystkie wymogi bezpieczeństwa i zagwarantować użytkownikom odpowiednie standardy w zakresie ochrony oraz poszanowania sfery prywatnej.

Sytuacja w nowych państwach członkowskich

Komitet Regionów

1.14 **Zwraca uwagę**, że jeśli chodzi o ocenę penetracji, pokrycia oraz faktycznego wykorzystania szerokopasmowych usług internetowych, w nowych państwach członkowskich nie ma dotąd żadnych danych porównywalnych z danymi z 15 państw członkowskich UE na szczeblu regionalnym.

1.15 **Apeluje** zatem do Komisji o niezwłoczne przeprowadzenie badań nad stanem infrastruktury w regionach nowych państw członkowskich, jak również na mniej zurbanizowanych obszarach starych państw UE, aby wskazać działania potrzebne do dostosowania istniejącej infrastruktury do standardów koniecznych dla osiągnięcia celów lizbońskich.

Rozwiązania technologiczne

Komitet Regionów

1.16 **Z zadowoleniem przyjmuje** inicjatywę Komisji mającą na celu rewizję ram prawnych w zakresie komunikacji elektronicznej.

1.17 **Wnosi**, by ramy te, z uwzględnieniem zasady pomocniczości, gwarantowały konkurencję bez dyskryminacji pomiędzy dostawcami oraz pomiędzy obecnymi i przyszłymi technologiami, a ponadto rozwijały politykę w zakresie częstotliwości radiowej, opartą na zasadzie technologicznej neutralności. W istocie niedawne wdrożenie technologii bezprzewodowych, świetnie nadających się do rozwiązania problemów pokrycia obszarów wiejskich lub obszarów o szczególnie trudnym, górzystym ukształtowaniu terenu, wymaga zapewnienia wystarczającej częstotliwości dla łączy szerokopasmowych.

1.18 Odnośnie do częstotliwości, **zgadza się** całkowicie z komunikatami przedstawionymi przez Komisję we wrześniu i listopadzie 2005 r. oraz w marcu i czerwcu 2006 r., dotyczącymi neutralności technologicznej, przejrzystości, efektywnego wykorzystania częstotliwości oraz wspierania konkurencyjnego i innowacyjnego otoczenia, pozwalającego na rozwój nowych technologii.

1.19 **Zgadza się** ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, że wykorzystując częstotliwości, nie należy przypisywać każdemu kanałowi określonej technologii, właściwej dla usługi danej częstotliwości (np. stosowanie w telefonii komórkowej częstotliwości 900 MHz poprzez ETACS).

1.20 **Wzywa** zatem, by Komisja Europejska przyczyniła się do rozwinięcia strategii, która pozwoli na elastyczne korzystanie z technologii w danym zakresie częstotliwości.

1.21 **Podkreśla**, że istotne jest, aby stosowanie i przestrzeganie nowych ram prawnych, opartych na neutralności technologicznej prowadziło do przydzielania częstotliwości na cele komunikacji bezprzewodowej i rozpowszechniania łączy szerokopasmowych, tak aby zmniejszyć poważny dystans obszarów o stale niekorzystnych warunkach geograficznych i naturalnych.

1.22 **Zwraca uwagę**, że technologie rozpowszechniania łączy szerokopasmowych, np. WiMAX, mogą umożliwić znalezienie skutecznych rozwiązań także dla regionów o gorszym uwarunkowaniu geograficznym. W tym kontekście warto wspomnieć tytułem przykładu, że dostawcy działający na rynku amerykańskim już teraz sporo inwestują w tę technologię bezprzewodową.

Konieczność podjęcia działań przez sektor publiczny

Komitet Regionów

1.23 **Uważa**, że dostęp do łączy szerokopasmowych powinien być zagwarantowany na tej samej zasadzie, co usługi podstawowe, takie jak woda pitna czy elektryczność.

1.24 **Odnotowuje**, że zniwelowanie różnic w dostępie do infrastruktury szerokopasmowej na obszarach o złożonym ukształtowaniu terenu, takich jak obszary o trwale niekorzystnych uwarunkowaniach geograficznych i naturalnych, wymaga nakładów większych niż na obszarach równinnych, co uniemożliwia długoterminowo rentowne inwestycje.

1.25 **Podkreśla**, że konsultacje publiczne rozpoczęte przez „Digital Divide Forum” potwierdziły znaczenie działań organów publicznych, zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym oraz przemysłu i stowarzyszeń.

Wykorzystanie funduszy europejskich

Komitet Regionów

1.26 **Zgadza się** z Komisją, że ważne jest zachęcanie władz lokalnych i regionalnych do jak najlepszego korzystania z możliwości oferowanych przez fundusze strukturalne i fundusze na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w celu budowy i stosowania łączy szerokopasmowych. Komitet Regionów wielokrotnie zwracał już uwagę, że takie podejście jest potrzebne i przynosi pozytywne rezultaty.

1.27 **Wyraża nadzieję**, że Komisja uściśli swoje wytyczne odnośnie do sytuacji, w których rozwija się bezprzewodowe usługi szerokopasmowe z wykorzystaniem środków z Funduszu Strukturalnego w regionach, w których oferta taka już częściowo istnieje. W praktyce niemożliwe okazuje się ograniczenie pod względem geograficznym dostępu do tych usług, zwłaszcza z wykorzystaniem technologii bezprzewodowych, tak aby można było z nich korzystać jedynie na obszarach słabo zaludnionych, a nie na obszarach aglomeracji miejskich, gdzie usługi te są już dostępne.

1.28 Niemniej **pragnie** zaznaczyć, że nie wszystkie obszary wiejskie i obszary o trwale niekorzystnych warunkach geograficznych i naturalnych, gdzie pilnie potrzebne są działania na rzecz pokonania cyfrowej przepaści i gdzie działania te wiążą się z trudnymi do rozwiązania problemami, są obszarami znajdującymi się w trudnym położeniu zgodnie z kryteriami kwalifikującymi do otrzymania pomocy w ramach funduszy strukturalnych.

1.29 **Uważa**, że z tego względu należy poszukać nowych, elastycznych rozwiązań, pozwalających na podjęcie w tych regionach skutecznych środków — czy to poprzez politykę wsparcia ekonomicznego dla budowy infrastruktury określonej na szczeblu lokalnym bądź regionalnym, ale koordynowaną na szczeblu krajowym lub unijnym, czy to poprzez wytyczne korygujące niedoskonałości rynku na wymienionych wyżej obszarach geograficznych, przy poszanowaniu wspólnotowych zasad wolnej konkurencji.

1.30 **Podkreśla**, że co się tyczy rozpowszechnienia łączności szerokopasmowej na terenach o trwale trudnych uwarunkowaniach geograficznych czy naturalnych, gdzie — jak wcześniej wspomniano — komercyjni dostawcy z powodu braku rentowności nie chcą inwestować, w zasadzie nie da się zrealizować projektów opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym czy na nowoczesnych formach finansowania, chyba że większość inwestycji pokryje się ze środków publicznych, dla których należy znaleźć nowe formy zachęt.

1.31 **Uważa** ponadto, że niepotrzebne jest tworzenie ulg podatkowych dla użytkowników, gdyż problem rozwijania infrastruktury szerokopasmowej nie polega na braku popytu, lecz przede wszystkim na braku podaży. Bardziej rozsądne byłoby rozważenie zachęt lub ulg podatkowych dla samych dostawców na projekty tej infrastruktury na obszarach o trwale niekorzystnym uwarunkowaniu geograficznym i naturalnym, co obniżyłoby tym samym krzywą przychodu inwestycji.

1.32 Ponieważ Komitet Regionów zawsze opowiadał się za wymianą sprawdzonych wzorców, **popiera** inicjatywę Komisji polegającą na silniejszym wspieraniu tej wymiany oraz na utworzeniu ogólnoeuropejskiej strony internetowej przeznaczonej szczególnie dla dostawców oraz władz lokalnych i regionalnych, która ułatwi im dzielenie się informacjami oraz nawiązanie kontaktów.

1.33 **Uważa** zatem, że znaczące są również aktywne starania Komisji na rzecz istotnych synergii pomiędzy jej programami sektorowymi a finansowaniem w ramach funduszy strukturalnych i funduszy na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Regionalne i krajowe strategie rozwoju infrastruktury szerokopasmowej

Komitet Regionów

1.34 **Popiera** apel Komisji skierowany do państw członkowskich, aby wzmocniły swoje strategie rozbudowy infrastruktury szerokopasmowej, a przy tym w większym stopniu angażowały w to władze lokalne i regionalne, a także by ustaliły wymierne cele w zakresie rozwoju łączy szerokopasmowych, zwłaszcza w administracji publicznej.

2. Plan działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010

Zależność pomiędzy łącami szerokopasmowymi a administracją elektroniczną

Komitet Regionów

2.1 **Zgadza się** ze stwierdzeniem Komisji, że łąca szerokopasmowe są jednym z najważniejszych czynników umożliwiających rozwijanie społeczeństwa informacyjnego, zwłaszcza jeśli chodzi o zagwarantowanie wszystkim obywatelom równego dostępu, poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw oraz o zwiększenie efektywności administracji publicznej.

2.2 **Uważa**, że „infrastrukturalna przepaść cyfrowa”, czyli dystans dzielący mieszkańców obszarów, gdzie dostępne są nowoczesna infrastruktura i usługi, od osób zamieszkujących tereny o trwale niekorzystnych uwarunkowaniach geograficznych i naturalnych, gdzie tej infrastruktury i usług brak, znacznie utrudnia powszechne uczestnictwo w społeczeństwie informacyjnym (*e-inclusion*) i mocno ogranicza możliwość stworzenia, szczególnie w sektorze publicznym, nowoczesnych form kontaktu z klientami, obywatelami i przedsiębiorstwami, co stanowi prawdziwe niedociągnięcie z punktu widzenia demokracji.

2.3 **Uważa** ponadto, że wciąż występuje istotna „kulturowa przepaść cyfrowa”, czyli różnice w wiedzy umożliwiającej korzystanie z usług świadczonych poprzez TIK, między nowymi i starymi państwami członkowskimi, pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi, między obszarami bardziej zurbanizowanymi a wiejskimi oraz między różnymi pokoleniami i klasami społecznymi składającymi się na społeczeństwo europejskie i że zatem fundamentalne znaczenie ma znalezienie odpowiednich środków działania, by wyposażyć jak największą liczbę obywateli w podstawową wiedzę umożliwiającą jej czerpanie korzyści z innowacji w tej dziedzinie.

Dotarcie do wszystkich obywateli: wspieranie integracji społecznej za pomocą administracji elektronicznej

Komitet Regionów

2.4 **Uważa**, że e-administracja, pełniąc rolę integrującą, ma polegać zarówno na zwalczaniu nowych, potencjalnych przypadków wykluczenia, wynikającego ze świadczenia usług za pomocą sieci (infrastrukturalna i kulturowa przepaść cyfrowa), jak również na intensywniejszych działaniach politycznych na rzecz integracji społecznej poprzez zastosowanie TIK.

2.5 **Odnotowuje**, że aby nie dopuścić do marginalizacji w zakresie dostępu do usług publicznych, administracja powinna działać wielokanałowo, umożliwiając użytkownikom kontakt za pośrednictwem najwłaściwszego kanału (okienko w urzędzie, strony internetowe, telewizja cyfrowa, telefonia komórkowa, itd.).

2.6 **Uważa**, że należy przewidzieć specjalne działania szkoleniowe i wspierające, aby zagwarantować równość szans, poprawiając dostęp elektroniczny osób w gorszej sytuacji społecznej do usług.

2.7 **Uznaje konieczność** dostosowania portali administracji publicznej do *web usability standards* określonych przez W3C. Odpowiednie organy certyfikujące, uznane na szczeblu międzynarodowym, mogłyby zajmować się oceną zgodności.

2.8 **Uważa za istotne**, by każdy projekt mający na celu integrację był częścią ogólnych ram programowych, tak by ograniczyć ryzyko prowadzenia odosobnionych i pozbawionych synergi działań.

Osiągnięcie celu skutecznej administracji — systemy pomiaru i benchmarking

Komitet Regionów

2.9 **Odnotowuje**, że wykorzystanie TIK powinno być ukierunkowane zarówno na reorganizację i modernizację usług administracji publicznej, jak i na realizację celów w zakresie efektywności, skuteczności, oszczędności, bezstronności, przejrzystości, upraszczania i uczestnictwa.

2.10 **Stwierdza**, że oszczędność czasu, uzyskana dzięki pominięciu odległości, kolejek i dopełniania procedur, łatwiejsze wypełnianie formularzy, jeden punkt kontaktu z klientem (tzw. *front-office*) oraz zmniejszenie możliwości błędów dzięki bezpośredniej kontroli przekazanych danych to korzyści, które mogą sprawić, że usługi będą stopniowo świadczone w sposób bardziej nowoczesny niż dotychczas.

2.11 **Uważa**, że przydatne byłoby opracowanie systemów pomiaru kosztów, korzyści, oddziaływania itd., przy czym wskaźniki i metody pomiaru powinny być jednolite na szczeblu europejskim.

2.12 **Jest przekonany**, że inwestycje sektora publicznego mające na celu integrację i współpracę pomiędzy poszczególnymi systemami, wymianę informacji oraz udostępnienie usług online powinny się przełożyć na następujące możliwe do oszacowania pod względem finansowym, a zatem również do zmierzenia i porównania, kluczowe korzyści: oszczędność czasu obywateli i przedsiębiorstw oraz większa efektywność i wydajność administracji publicznej, a także oczywiście korzyści jakościowe takie, jak wysoki stopień zadowolenia użytkowników z usług administracji publicznej oraz jej większa przejrzystość i odpowiedzialność.

2.13 **Uważa**, że w celu stworzenia wspólnego systemu pomiaru, warto porównać różne systemy krajowe lub regionalne, aby następnie przyjąć najlepsze wzorce.

2.14 **Uważa** zatem, że wymiana najlepszych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych w sektorze publicznym (*best practices*) może odegrać istotną rolę, ponieważ pozwoli ona na optymalizację dostępnych zasobów, a także na przyrost wartości dodanej dzięki stopniowemu tworzeniu grup zawodowych w sektorze e-administracji w ujęciu systemowym. Analiza doświadczeń, które nie przyniosły oczekiwanych rezultatów (*worst practices*), może być ponadto przydatna do dokonania oceny czynników ryzyka i punktów krytycznych.

2.15 **Sugeruje**, że urzędy administracji publicznej, posiadające oprogramowanie opracowane na zamówienie publiczne, mogą je w pierwotnej postaci wraz z odpowiednią dokumentacją nieodpłatnie udostępnić innym administracjom, które zwracają się o nie z prośbą i chcą je dostosować do własnych potrzeb.

Ważne, wywierające duży wpływ usługi dla obywateli i przedsiębiorstw

Komitet Regionów

2.16 **Uważa**, że w celu faktycznego rozwinięcia e-administracji w skali europejskiej istotne jest wskazanie usług o dużej wartości dodanej, które mogą mieć znaczący wpływ na obywateli, przedsiębiorstwa i same administracje publiczne oraz sprzyjać rozpowszechnianiu na dużą skalę czynników umożliwiających wymienionych w punkcie 2.20.

2.17 Jeśli chodzi o wspomnianą już kluczową usługę elektronicznych zamówień publicznych, **wnosi** o to, by:

- we wszystkich państwach członkowskich dostosować przepisy do odnośnego prawodawstwa europejskiego,
- określić warunki organizacyjne wspierania elektronicznych zamówień publicznych w państwach członkowskich,
- udoskonalić minimalne standardy w zakresie technologii, interoperacyjności i bezpieczeństwa pomiędzy różnymi platformami.

Kluczowe czynniki umożliwiające elektroniczną administrację publiczną

Komitet Regionów

2.18 **Uważa**, że organizacja organów publicznych, zgodność przepisów na szczeblu europejskim, rozpowszechnianie kultury innowacyjności wśród pracowników administracji publicznej oraz sposoby zarządzania funkcjami związanymi z TIK to wszystko czynniki wpływające na innowacyjne procesy w administracji publicznej i na rozwój administracji elektronicznej.

2.19 **Sugeruje**, że w związku z tymi czynnikami należy rozwinąć:

- analizę i rewizję procesów zaplecza analityczno-administracyjnego (tzw. *back-office*) w administracji publicznej w celu udostępnienia obywatelom i przedsiębiorstwom usług online, uznanych w planie działania za strategiczne, oraz w celu poddania zmianie niektórych urzędowych kanałów współpracy poprzez zaawansowane wykorzystanie dokumentów cyfrowych i korespondencji elektronicznej;
- działania na płaszczyźnie normatywnej w celu ustalenia wspólnych strategii, zasad, standardów i formatów w zakresie TIK, aby poprawić interoperacyjność i praktyczną współpracę;
- szeroko-zakrojone i stałe szkolenia dla wszystkich pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem wyspecjalizowanego personelu technicznego (np. sieci, systemy, bezpieczeństwo, ochrona prywatności), pracowników bezpośrednio zaangażowanych w procesy o dużym wykorzystaniu TIK (np. technologie internetowe, bezpieczeństwo, ochrona prywatności) oraz pracowników ogólnie lub pośrednio zajmujących się

procesami innowacyjnymi i unowocześniającymi (np. szkolenia w zakresie obsługi komputera, ochrona prywatności);

- zachęcanie do wykorzystywania platform typu *open-source*, aby nawet w niewielkich urzędach i bez znacznych inwestycji rozwijać administrację elektroniczną oraz usługi internetowe;
- wprowadzenie wspólnych systemów sprawdzania autentyczności, które pozwalają na identyfikację użytkowników chcących korzystać z usług online;
- dzielenie się informacjami publicznymi w celu wyeliminowania nakładających się i niepotrzebnych informacji, tak by zagwarantować większą poprawność danych, w tym danych osobowych;
- utworzenie lokalnych centrów usług, które mogą zapoczątkować i wspierać procesy e-administracji, gwarantując uczestniczącym jednostkom administracyjnym (zwłaszcza małym i średnim) świadczenie i zarządzanie usługami TIK, stałe doskonalenie usług i ich poziomu oraz dostępność specjalistów i zasobów technologicznych.

Zwiększenie uczestnictwa obywateli oraz poprawa demokratycznych procesów decyzyjnych w Europie

Komitet Regionów

2.20 **Uważa**, że poprawa publicznych procesów decyzyjnych oraz większe uczestnictwo obywateli w tych procesach to decydujący czynnik spójności społeczeństwa europejskiego. W tej dziedzinie na różnych szczeblach pomocne mogą się okazać TIK, nawet jeśli jego zdaniem wiele kwestii — począwszy od ryzyka nowych wykluczeń, a skończywszy na jakości samych procesów decyzyjnych — wciąż wymaga wyjaśnienia.

2.21 **Uważa**, że dlatego rozsądne byłoby ułatwienie współpracy, wymiany wiedzy i dzielenia się możliwymi do ponownego wykorzystania rozwiązaniami oraz inicjatywami na rzecz większej przejrzystości i uczestnictwa w decyzjach publicznych, a zwłaszcza w procesach decyzyjnych parlamentów.

2.22 **Uważa**, że fundamentalne znaczenie ma ulepszenie i uporządkowanie dróg komunikacji między instytucjami ustanawiającymi normy, w celu skoordynowanego dzielenia się wszystkimi zasobami i ich wykorzystania, ze szczególnym uwzględnieniem usług, które każda administracja publiczna kieruje do obywateli i przedsiębiorstw.

2.23 **Jest świadomy** korzyści płynących z zaangażowania obywateli w stały proces podnoszenia jakości działań administracji i usług świadczonych przez sektor publiczny. Ułatwić to zaangażowanie mogłoby również utworzenie stałego, wirtualnego centrum monitorowania, które umożliwiłoby zgromadzenie wskazówek i sugestii użytkowników tych usług.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „Poprawa skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych”

(2007/C 146/10)

KOMITET REGIONÓW

- Popiera propozycję wprowadzenia okresu zawieszenia typu „standstill”, wynoszącego 10 dni kalendarzowych, co ma uniemożliwić instytucjom zamawiającym zawieranie umów przed ogłoszeniem pozostałym oferentom decyzji o udzieleniu zamówienia. Pozwoli to na ewentualne odwołanie się od tej decyzji, zanim zacznie ona obowiązywać, co jest korzystne zarówno dla zlecających, jak i dla oferentów.
- Uważa, że propozycja dotycząca zapobiegania nielegalnemu udzielaniu zamówień z wolnej ręki jest zbyt daleko idąca i preferuje obecny system, oparty na odszkodowaniach. Komisja twierdzi z jednej strony, że nielegalne udzielanie zamówień z wolnej ręki stanowi duży problem, ale nie przedstawia na to żadnych dowodów, np. odpowiednich danych statystycznych. Komitet wzywa Komisję Europejską do przedstawienia szczegółowych danych dotyczących stopnia rozpowszechnienia bezprawnego udzielania zamówień z wolnej ręki.
- Odnosi wrażenie, że jest niejasne, w jakim zakresie dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych mają zastosowanie do usług według załącznika II B, których wartość przekracza wartość progową. Jest zdania, że odwołania od zamówień publicznych udzielanych na usługi kategorii „B” powinny zostać wyraźnie wyłączone z zakresu dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych. Państwa członkowskie same powinny ustalić, jakimi środkami zapewnią bezpieczeństwo prawne stającym do przetargów dostawcom tych usług. Niektóre spośród tych usług, np. usługi w zakresie opieki zdrowotnej i usługi socjalne, stanowią podstawowy obszar działań władz regionalnych i lokalnych. W tych dziedzinach kompetencje UE są bardzo ograniczone i nie należy traktować dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych jako furtki do ich rozszerzenia.

Dokument źródłowy:

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych

COM(2006) 195 wersja ostateczna

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (COM(2006) 195 wersja ostateczna — 2006/0066 (COD)),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 4 maja 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Polityki Gospodarczej i Społecznej przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt opinii (CdR 182/2006 rev. 2) przyjęty dnia 15 grudnia 2006 r. przez Komisję Polityki Gospodarczej i Społecznej (sprawozdawca: **Catarina SEGERSTEN-LARSSON (SE/EVP)**, przewodnicząca Komitetu Wykonawczego Rady Regionu Värmland),

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 13 lutego) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **Z zadowoleniem przyjmuje** wniosek dotyczący nowej dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych przy udzielaniu zamówień publicznych, ponieważ uważa, że skuteczny i bardziej przejrzysty system odwoływania się daje oferentom lepszą ochronę, a to powinno ich zachęcać do składania ofert. Sprzyja to konkurencji, która z kolei jest korzystna dla instytucji zamawiających.

1.2 **Uważa**, że proste ramy prawne są zasadniczym warunkiem ograniczenia liczby sporów sądowych. Łatwiej jest przestrzegać prostszych przepisów, a i prawdopodobieństwo nieporozumień jest mniejsze. Niestety, nowe dyrektywy w sprawie zamówień publicznych nie spełniają tych oczekiwań. Skomplikowane przepisy proceduralne zawarte w tych dyrektywach sprawiają, że instytucje zamawiające łatwo mogą popełnić błąd. Dotyczy to zwłaszcza mniejszych samorządów lokalnych i regionalnych, które nie dysponują specjalistyczną wiedzą z zakresu prawa o zamówieniach publicznych. Komitet pragnie ponadto zwrócić Komisji uwagę, że większość przetargów publicznych realizowana jest przez władze na szczeblu lokalnym i regionalnym, a nie na szczeblu państwowym.

1.3 **Jest również zdania**, że zbyt dotkliwe sankcje za złamanie przepisów dotyczących zamówień publicznych — zwłaszcza przy tak nieprzejrzystych ramach prawnych — mogą mieć negatywne konsekwencje. Na przykład istnieje ryzyko, że władze publiczne po prostu zrezygnują ze zlecenia usług podmiotom zewnętrznym i będą je świadczyć na własną rękę.

Inną konsekwencją może być nadmierne koncentrowanie się na najniższej cenie. To, która oferta jest najtańsza, nie podlega dyskusji, natomiast łatwiej jest zakwestionować jakość i pozostałe elementy oferty.

1.4 **Popiera** propozycję wprowadzenia okresu zawieszenia typu „standstill”, wynoszącego 10 dni kalendarzowych, co ma uniemożliwić instytucjom zamawiającym zawieranie umów przed ogłoszeniem pozostałym oferentom decyzji o udzieleniu zamówienia. Pozwoli to na ewentualne odwołanie się od tej decyzji, zanim zacznie ona obowiązywać, co jest korzystne zarówno dla zleceniodawców, jak i dla oferentów. **Popiera** także propozycję, zgodnie z którą państwa członkowskie mogą zobowiązać każdy podmiot, zamierzający wystąpić o wniesienie odwołania, do poinformowania instytucji zamawiającej o podejrzewanych nieprawidłowościach i o zamiarze wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie procedury odwoławczej. Jednocześnie wzywa Komisję do zbadania, już po upływie roku, następstw wprowadzenia 10-dniowego okresu zawieszenia, w celu ustalenia, w jakim stopniu przyczyniło się ono do wyraźnego wzrostu liczby przypadków wszczęcia procedury odwoławczej, który odnotowano w szeregu państw członkowskich.

1.5 **Sceptycznie odnosi się** jednak do ważności umów, które zawarto z naruszeniem przepisów. Według proponowanej dyrektywy umowy takie są nieważne. Komitet Regionów uważa jednak, że decyzję o przyjęciu takich przepisów powinno się pozostawić państwom członkowskim, aby każde z nich mogło dostosować je do swego prawa w zakresie zamówień publicznych i odszkodowań.

1.6 **Poddaje także w wątpliwość** założenie Komisji, że wprowadzenie dziesięciodniowego okresu zawieszenia może początkowo prowadzić do kilkuprocentowego wzrostu liczby odwołań. Przykład Szwecji pokazuje, że tuż po wprowadzeniu zasady okresu zawieszenia, porównywalnej z propozycją Komisji, liczba wniosków o wszczęcie procedury odwoławczej wzrosła o 150 %. Z czasem wzrost ten jeszcze się nasilał ⁽¹⁾.

1.7 **Uważa**, że propozycja dotycząca zapobiegania nielegalnemu udzielaniu zamówień z wolnej ręki jest zbyt daleko idąca i preferuje obecny system, oparty na odszkodowaniach. Komisja twierdzi z jednej strony, że nielegalne udzielanie zamówień z wolnej ręki stanowi duży problem, ale nie przedstawia na to żadnych dowodów, np. odpowiednich danych statystycznych. Komitet **wzywa** Komisję Europejską do przedstawienia szczegółowych danych dotyczących stopnia rozpowszechnienia bezprawnego udzielania zamówień z wolnej ręki. Wspomniana konsultacja za pośrednictwem internetu, jako uzasadnienie tak radykalnych zmian, jest zdecydowanie niewystarczająca. Obowiązkowe publikowanie wszystkich zamówień publicznych, których wartość przekracza wartość progową i które, zdaniem instytucji zamawiającej, można zawrzeć bez formalnej procedury przetargowej i wprowadzania okresu zawieszenia, stanowi poważne utrudnienie dla organów udzielających zamówień. Chodzi tu m.in. o umowy z własnymi przedsiębiorstwami oraz o określone umowy dotyczące współpracy międzygminnej. Już we wcześniejszych opiniach Komitet Regionów zwracał uwagę

na kwestię zamówień publicznych udzielanych własnym przedsiębiorstwom oraz problemy, jakie pojawiają się we współpracy międzygminnej. Zdaniem Komitetu Regionów prawo zamówień publicznych nie powinno tych działań utrudniać czy wręcz uniemożliwiać.

1.8 **Odnosi wrażenie**, że jest niejasne, w jakim zakresie dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych mają zastosowanie do usług według załącznika II B ⁽²⁾, których wartość przekracza wartość progową. **Jest zdania**, że odwołania od zamówień publicznych udzielanych na usługi kategorii „B” powinny zostać wyraźnie wyłączone z zakresu dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych. Państwa członkowskie same powinny ustalić, jakimi środkami zapewnią bezpieczeństwo prawne stającym do przetargów dostawcom tych usług. Niektóre spośród tych usług, np. usługi w zakresie opieki zdrowotnej i usługi socjalne, stanowią podstawowy obszar działań władz regionalnych i lokalnych. W tych dziedzinach kompetencje UE są bardzo ograniczone i nie należy traktować dyrektywy w sprawie procedur odwoławczych jako furtki do ich rozszerzenia. **Uważa**, że dobór środków prawnych, dotyczących udzielania zamówień na usługi kategorii „B” jak i na usługi poniżej wartości progowej, leży wyłącznie w gestii państw członkowskich.

1.9 **Popiera** propozycję zlikwidowania mechanizmu atestacji i mechanizmów pojednawczych.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Propozycja Komisji dotycząca zmiany art. 1 ust. 3 dyrektywy 89/665/EWG

Propozycja Komisji dotycząca zmiany art. 1 ust. 3 dyrektywy 92/13/EWG

Tekst wniosku Komisji	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych, w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia i który został poszkodowany lub jest zagrożony poszkodowaniem w wyniku domniemanego naruszenia.	Państwa członkowskie zapewniają dostępność procedur odwoławczych, w ramach szczegółowych przepisów, które państwa członkowskie mogą ustanowić, przynajmniej dla każdego podmiotu, który ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia, spełnia wymogi procedury przetargowej i który został poszkodowany lub jest zagrożony poszkodowaniem w wyniku domniemanego naruszenia.

Uzasadnienie

Celem tej poprawki jest ograniczenie możliwości wszczęcia procedury odwoławczej, tak by możliwość tę mieli tylko ci oferenci, którzy rzeczywiście są w stanie zrealizować zamówienie ogłoszone przez instytucję zamawiającą.

⁽¹⁾ Szwedzki urząd ds. zamówień publicznych (*Nämnden för offentlig upphandling*), raport roczny z 2003 i 2004 r.

⁽²⁾ Dyrektywa 2004/18/WE w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi.

Zalecenie 2

Propozycja Komisji dotycząca zmiany art. 2 ust. 4 dyrektywy 89/665/EWG**Propozycja Komisji dotycząca zmiany art. 2 ust. 4 dyrektywy 92/13/EWG**

Tekst wniosku Komisji	Projekt poprawki KR-u
Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organ odpowiedzialny za procedury odwoławcze przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środków tymczasowych może wziąć pod uwagę prawdopodobne konsekwencje podejmowanych środków dla wszystkich stron, które mogą zostać poszkodowane, a także dla interesu publicznego i podjąć decyzję o niestosowaniu takich środków, jeżeli ich negatywne konsekwencje mogłyby przewyższyć korzyści.	Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że organ odpowiedzialny za procedury odwoławcze przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środków tymczasowych może wziąć pod uwagę prawdopodobne konsekwencje podejmowanych środków dla wszystkich stron, które mogą zostać poszkodowane, a także <u>zwłaszcza</u> dla interesu publicznego i podjąć decyzję o niestosowaniu takich środków, jeżeli ich negatywne konsekwencje mogłyby przewyższyć korzyści.

Uzasadnienie

Interesowi ogółu należy przypisywać większe znaczenie.

Bruksela, dnia 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów Finansowanie rozwoju MŚP

(2007/C 146/11)

KOMITET REGIONÓW

- zaleca systematyczne przeprowadzanie oceny oddziaływania na MŚP w odniesieniu do wszelkich nowych regulacji i każdej polityki wspólnotowej, które mogłyby bezpośrednio wpływać na rozwój MŚP;
- zaleca przyjęcie rozwiązań umożliwiających MŚP łatwy dostęp do pośredniczących instytucji i organizacji finansowych odpowiedzialnych za CIP i JEREMIE. KR zaleca również, by grupa EBI przyjęła bardziej aktywną postawę w procesie komunikowania swojej roli, wartości dodanej oraz sposobów dostępu do nowych instrumentów CIP i JEREMIE;
- zaleca stanowczo, by Komisja Europejska uwzględniała w swoich dalszych dyskusjach na szczeblu europejskim najlepsze regionalne praktyki administracyjne. Regiony mogą stymulować potencjalnie dostępny kapitał prywatny poprzez tworzenie i finansowanie sieci „kapitału nieformalnego”, kontaktowanie prywatnych inwestorów z przedsiębiorstwami w fazie załączkowej i na etapie rozruchu;
- zaleca stanowczo, by rozwiązaniom o charakterze finansowym towarzyszyły instrumenty uzupełniające. Regiony są istotnymi dostawcami niezbędnej infrastruktury ułatwiającej funkcjonowanie MŚP, np. poprzez tworzenie klastrów czy szkolenia zawodowe. Regiony dysponują także cennym doświadczeniem, którym służyć mogą w ramach (finansowanych z EFS) inkubatorów o wspólnej infrastrukturze i polityce kadrowej, poprzez wspieranie innowacji, instruktaż i oferowanie programów gotowości inwestycyjnej. Istnieje również potrzeba włączenia przedsiębiorczości do programów szkolnych. To właśnie komplementarność tego rodzaju rozwiązań daje rozpoczynającym działalność gospodarczą większą szansę na odniesienie sukcesu.

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego: Finansowanie rozwoju MŚP — tworzenie europejskiej wartości

COM (2006) 349 wersja ostateczna

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego: Finansowanie rozwoju MŚP — tworzenie europejskiej wartości dodanej”, COM 349 wersja ostateczna;

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 29 czerwca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swego Prezydium z dnia 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Polityki Gospodarczej i Społecznej przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając projekt opinii (CdR 338/2006 rev. 1) przyjęty dnia 15 grudnia 2006 r. przez Komisję Polityki Gospodarczej i Społecznej (sprawozdawca: **Harry DIJKSMA** (NL/ALDE), członek rady wykonawczej prowincji Flevoland;

mając na uwadze, że 23 miliony MŚP w całej Europie wytwarza 67 % PKB Unii Europejskiej oraz daje 75 milionów miejsc pracy, a w niektórych gałęziach gospodarki MŚP zapewniają do 80 % całkowitego zatrudnienia, przy czym 99 % wszystkich przedsiębiorstw zaklasyfikowanych jest jako mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające od 1 do 9 pracowników);

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z 13 lutego) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

KOMITET REGIONÓW

Wspieranie procesu lizbońskiego

1.1 **Przyjął z zadowoleniem** komunikat Komisji Europejskiej w sprawie finansowania rozwoju MŚP, który przedstawia czytelną analizę problemów i instrumentów, jakimi dysponują instytucje wspólnotowe i państwa członkowskie.

1.2 **Popiera** konkluzje z wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej podkreślające, że w pełni zintegrowany rynek finansowy oraz wystarczający dostęp do finansowania mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Proces lizboński zapewnia ramy dla poprawy dostępu do finansowania poprzez reformy na poziomie krajowym i unijnym. Kluczowym czynnikiem warunkującym powodzenie reform lizbońskich jest zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych. W celu wsparcia prawdziwego partnerstwa pomiędzy różnymi szczeblami władz Komitet Regionów przeprowadził ogólnoeuropejskie badanie zaangażowania samorządów lokalnych i regionalnych w opracowywanie krajowych programów reform, dokonał analizy wymiaru lokalnego i regionalnego w KPR-ach oraz stworzył platformę monitorowania procesu lizbońskiego.

Lepsze otoczenie dla inwestowania kapitału ryzyka

1.3 **Przyznaje**, że — pomimo znacznych postępów w ostatnich latach — wyraźnie widać, iż potrzeba dalszych działań oraz należy opracować dalsze instrumenty, jeżeli Europa ma zrealizować cele zakładane w strategii lizbońskiej. Europejskie rynki kapitału ryzyka wciąż funkcjonują na poziomie poniżej swojego pełnego potencjału. Sytuacja ta jest odzwierciedleniem porażki

mechanizmów rynkowych w zakresie finansowania kapitałowego na etapie załączkowym (i przedzałączkowym) oraz na wczesnym etapie działalności z uwagi na problemy zarówno z podażą, jak i z popytem na kapitał ryzyka. W rezultacie nie wykorzystuje się potencjalnych innowacji, co powoduje obniżenie wzrostu gospodarczego i spadek zatrudnienia. Ponadto bardzo niewiele europejskich przedsiębiorstw znajdujących się na początkowym etapie rozwoju, które wykorzystują innowacyjne technologie, rozwinęło się i osiągnęło pozycję globalnych liderów w swojej branży.

1.4 **Przyjął z zadowoleniem** zamiar stworzenia przez instytucje wspólnotowe i państwa członkowskie warunków, które umożliwią trwałe potrojenie do 2013 r. inwestycji dokonywanych przez fundusze typu „venture capital” w przedsiębiorstwa w fazie załączkowej i rozruchu.

1.5 **Przyznaje**, że zarówno systemy kapitałowe, jak i systemy bankowe funkcjonujące w Europie wciąż różnią się zasadniczo w poszczególnych państwach członkowskich oraz że istnieje potrzeba dalszej harmonizacji w tym zakresie, tak aby dać MŚP równe szanse na wykorzystanie potencjału rynku wewnętrznego, przyspieszając w ten sposób tempo wzrostu i zwiększając zatrudnienie.

1.6 **Podziela zdanie** Komisji, że niezwykle istotne znaczenie dla jakiegokolwiek udanej inwestycji typu „venture capital” ma strategia wyjścia. KR zgadza się z Komisją co do faktu, że wiele europejskich giełd papierów wartościowych stworzyło dobre alternatywne sposoby umożliwiające rozwijającym się spółkom zdobywanie kapitału, a zatem z zadowoleniem przyjmuje rozwiązania ułatwiające ogólnounijny dostęp do finansowania poprzez giełdy.

1.7 **Uznaje**, że obecna luka w finansowaniu na początkowym etapie ogranicza wzrost i innowacyjność w UE. KR podziela pogląd Komisji, że dla udanego inwestowania potrzeba dalszej specjalizacji funduszy oraz rozwoju specjalistycznej fachowej wiedzy sektorowej.

1.8 **Zgadza się** z Komisją, iż profesjonalni menedżerowie zarządzający kapitałem typu „venture” powinni być w stanie pozyskiwać kapitał i inwestować ponad granicami na jednolitym rynku bez konieczności ponoszenia ciężaru nadmiernego opodatkowania czy procedur biurokratycznych. Komitet wzywa państwa członkowskie do podjęcia stosownych działań celem zapewnienia inwestycjom transgranicznym konkurencji na sprawiedliwych i równych warunkach, która zagwarantowałaby harmonizację kosztów podatkowych i zmniejszenie obciążeń biurokratycznych.

1.9 **Przyjął z zadowoleniem** nowy wniosek dotyczący patentu europejskiego zapewniający obniżenie kosztów dla MŚP. Wysokie koszty obecnych patentów europejskich utrudniają szybkie wykorzystanie innowacji w zastosowaniach gospodarczych.

Więcej finansowania dłużnego dla MŚP

1.10 **Przyznaje**, że głównym źródłem finansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw są wciąż kredyty bankowe. Komitet wyraża ubolewanie, iż wymogi „Bazylea II” zwiększą wagę bardziej ryzykownych pożyczek komercyjnych o 50 %, co niemal na pewno podniesie koszt kapitału dłużnego dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność i wdrażających innowacje.

1.11 **Ubolewa**, że pod względem dostępu MŚP do finansowania kluczowy problem stanowi wycofywanie się wielkich banków z lokalnych rynków na rzadko zaludnionych obszarach wiejskich bądź na obszarach słabych gospodarczo. W efekcie prowadzi to do większej zależności od banków lokalnych, które specjalizują się w udzielaniu kredytów MŚP. Zmiana uregulowań w tym zakresie mogłaby znacząco wpłynąć na dostępność środków finansowych dla MŚP.

1.12 **Uznaje**, że Europa odznacza się szeregiem cech kulturowych, które przedstawiają sobą także potencjał wzrostu. Należy wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa, aby poprawić ich nastawienie do ryzyka oraz ich kulturę przedsiębiorczości. W ten sposób można przeciwdziałać ograniczeniom wzrostu gospodarczego.

Wkład UE w finansowanie MŚP

1.13 **Uznaje** potrzebę konkretnych rozwiązań dostosowanych do poszczególnych grup docelowych w celu zapewnienia im dostępu do kapitału ryzyka. Możliwości, jakimi dysponują władze regionalne w zakresie udostępniania środków na potrzeby regionalnych funduszy kapitału ryzyka, są ograniczone, dlatego Komitet z zadowoleniem przyjął możliwość, by środki te pochodziły z EFRR. Finansowanie na atrakcyjnych warunkach ze środków publicznych zmienia relację ryzyka i

rentowności dla inwestorów prywatnych oraz zwiększa ich skłonność do wchodzenia na rynek „venture capital”.

1.14 **Przyjął z zadowoleniem** instrumenty, jakimi są siódmy program ramowy badań i rozwoju, program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP) oraz wspólne europejskie zasoby dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (JEREMIE).

1.15 **Przyjął z zadowoleniem** możliwość, jaką zapewnia rozporządzenie w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zgodnie z którym UE może stworzyć w drodze współfinansowania system „bonów wiedzy” celem promowania dostępu innowacji do rynku.

1.16 **Uznaje**, że Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) oraz Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI) nie zostały wyposażone do utrzymywania bezpośrednich kontaktów z MŚP, lecz raczej do świadczenia pomocy technicznej oraz udostępniania kapitału, obok instrumentów JEREMIE i CIP, poprzez pośredniczące instytucje i organizacje finansowe w państwach członkowskich i ich regionach.

1.17 **Przyznaje**, że instrumenty UE w znacznej mierze koncentrują się na podmiotach rozpoczynających działalność i „młodych wilkach”, mimo że 75 % MŚP należy do innej kategorii.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

KOMITET REGIONÓW

Wspieranie procesu lizbońskiego

2.1 **Zaleca**, by Komisja Europejska wspierała szereg rozwiązań zmierzających do poprawy dostępu MŚP do źródeł kapitału, tak aby można było oferować finansowanie dostosowane do potrzeb poszczególnych MŚP. Różnorodność europejskich MŚP jest jednym z głównych atutów gospodarki europejskiej.

2.2 **Zaleca** zatem systematyczne przeprowadzanie oceny oddziaływania na MŚP w odniesieniu do wszelkich nowych regulacji i każdej polityki wspólnotowej, które mogłyby bezpośrednio wpływać na rozwój MŚP.

Lepsze otoczenie dla inwestowania kapitału ryzyka

2.3 **Zaleca**, by Komisja i państwa członkowskie w większym stopniu wykorzystywały mechanizmy inwestycji kapitału ryzyka oraz modeli dzielenia ryzyka w celu stworzenia zachęt dla inwestorów prywatnych do korzystania z instrumentów kapitału ryzyka dla MŚP.

2.4 **Zaleca**, by polityka uwzględniała zmiany kulturowe i zachęcała do podejmowania ryzyka, co pomoże w realizacji strategii lizbońskiej. KR **zaleca** również, by w swej polityce Komisja i państwa członkowskie nadal starały się eliminować „piętno porażki” związane zwłaszcza z bankrutem nieoszucającym.

Więcej finansowania dłużnego dla MŚP

2.5 **Wierzy**, że obecna różnorodność instytucji kredytowych na europejskim rynku bankowości detalicznej odzwierciedla różnorodność popytu na produkty i usługi finansowe ze strony osób fizycznych, MŚP, osób prawnych i samorządów lokalnych. Dla zapewnienia nieustannego zaspakajania owego popytu Komitet **zaleca**, by prawodawstwo wspólnotowe nie faworyzowało żadnego konkretnego modelu bankowości, czy też rodzaju klienta, w stosunku do innych.

2.6 **Zaleca**, by w procesie wymiany wiedzy i najlepszych rozwiązań przy okazji tematycznych konferencji roboczych i okrągłych stołów organizowanych przez Komisję uwzględniać doświadczenia władz lokalnych i regionalnych. Wymiana wiedzy pomiędzy kluczowymi podmiotami w państwach członkowskich ma zasadnicze znaczenie, by ułatwić przepływ informacji w stosunkowo niewielkim świecie podaży kapitału ryzyka.

2.7 **Przewiduje**, że z uwagi na starzenie się społeczeństwa coraz więcej firm oferowanych będzie na sprzedaż, a to oznacza, że należy poświęcić uwagę finansowaniu przejęć (*buyout* oraz *buy-in*).

Wkład UE w finansowanie MŚP

2.8 **Zaleca** przyjęcie rozwiązań mających na celu ułatwienie dostępu MŚP, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw, do programów współpracy w ramach siódmego programu ramowego.

2.9 **Zaleca** przyjęcie rozwiązań umożliwiających MŚP łatwy dostęp do pośredniczących instytucji i organizacji finansowych odpowiedzialnych za CIP i JEREMIE. KR **zaleca** również, by grupa EBI przyjęła bardziej aktywną postawę w procesie komunikowania swojej roli, wartości dodanej oraz sposobów dostępu do nowych instrumentów CIP i JEREMIE.

2.10 **Zaleca** ciągle monitorowanie specyficznych sposobności i wyzwań na europejskim rynku finansowym, takich jak skutki zmian demograficznych.

2.11 **Zaleca** zwiększenie roli EFI w zapewnianiu wsparcia regionalnym funduszom kapitału ryzyka. EFI powinien zatem rozważyć dzielenie się wiedzą i doświadczeniem z funduszami regionalnymi o wielkości poniżej minimalnej granicy 35 milionów euro.

2.12 **Zaleca** połączenie istniejących punktów informacyjnych dla MŚP na szczeblu UE, krajowym i regionalnym celem stworzenia przejrzystych i łatwo dostępnych punktów kompleksowej obsługi informacyjnej. Należy zachęcać do korzystania z istniejących instytucji regionalnych oraz internetowej obsługi administracyjnej (*e-administracja*).

Ulepszenie ładu administracyjno-regulacyjnego

2.13 **Zaleca stanowczo**, by Komisja Europejska uwzględniła w swoich dalszych dyskusjach na szczeblu europejskim najlepsze regionalne praktyki administracyjne. Regiony mogą stymulować potencjalnie dostępny kapitał prywatny poprzez tworzenie i finansowanie sieci „kapitału nieformalnego”, kontaktowanie prywatnych inwestorów z przedsiębiorstwami w fazie załączkowej i na etapie rozruchu.

2.14 **Zaleca stanowczo**, by rozwiązaniom o charakterze finansowym towarzyszyły instrumenty uzupełniające. Regiony są istotnymi dostawcami niezbędnej infrastruktury ułatwiającej funkcjonowanie MŚP, np. poprzez tworzenie klastrów czy szkolenia zawodowe. Regiony dysponują także cennym doświadczeniem, którym służyć mogą w ramach (finansowanych z EFS) inkubatorów o wspólnej infrastrukturze i polityce kadrowej, poprzez wspieranie innowacji, instruktaż i oferowanie programów gotowości inwestycyjnej. Istnieje również potrzeba włączenia przedsiębiorczości do programów szkolnych. To właśnie komplementarność tego rodzaju rozwiązań daje rozpoczynającym działalność gospodarczą większą szansę na odniesienie sukcesu.

2.15 **Zaleca**, by państwa członkowskie i UE wzmożyły starania zmierzające do urzeczywistnienia rynku wewnętrznego, wdrożyły odpowiednie prawodawstwo dotyczące rynku wewnętrznego oraz usunęły nieuzasadnione przeszkody administracyjne utrudniające współpracę transgraniczną — w tym bariery fiskalne i związane z ubezpieczeniami kredytów eksportowych — w celu poprawy konkurencyjności i otwartości rynku europejskiego w kontekście gospodarki światowej.

2.16 **Zaleca**, aby zachęcać do angażowania „aniołów biznesu” w regionalny rozwój gospodarczy w całej Europie i vice versa. Wiadomo, że „anioły biznesu” wolą robić interesy w swoich własnych regionach, tj. nie dalej niż 100-150 km od miejsca swojego zamieszkania. Sieci „aniołów biznesu” powinny być bardziej widoczne.

2.17 **Zaleca** wykorzystanie instrumentu funduszy odnawialnych, w których środki publiczne uczestniczą za pośrednictwem funduszu lub systemu funduszy, w celu stymulowania możliwości inwestycyjnych sektora prywatnego. Nowe zasady dotyczące pomocy państwa powinny umożliwiać regionom dalsze posługiwanie się tym zrównoważonym instrumentem.

2.18 **Zaleca**, by instrumenty wspólnotowe w zakresie kapitału ryzyka wspierały instrumenty na szczeblu krajowym i regionalnym. Dodatkowe współfinansowanie zwiększa rozmiar i masę krytyczną funduszu, a poprzez tego rodzaju dywersyfikację portfela jego skuteczność może ulec poprawie. Powinno to także ułatwić inwestycje transgraniczne, doprowadzić do harmonizacji systemów oraz zmniejszyć fragmentację rynku w UE.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „Skuteczność i równy dostęp do europejskich systemów kształcenia i szkolenia” i „Europejskie ramy kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”

(2007/C 146/12)

KOMITET REGIONÓW

- Zauważa, że wykluczenie z systemu kształcenia jest pierwszym krokiem w kierunku marginalizacji, po czym następuje wykluczenie z systemu zatrudnienia, a na dalszą metę z życia kulturalnego, społecznego i obywatelskiego. W związku z tym, Komitet przypomina znaczenie zapobiegania zjawisku porzucania nauki, które wywiera ujemny wpływ na konkurencyjność i spójność.
- Uznaje, że wyniki badań, w tym istotnych prac podjętych przez OECD w tej dziedzinie, wykazały, iż w długim okresie kształcenie przedszkolne i ukierunkowane programy wczesnej interwencji przynoszą najbardziej pozytywne wyniki w porównaniu z całokształtem procesu uczenia się przez całe życie, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci najmniej uprzywilejowanych. Przypomina jednak o potrzebie podejścia międzysektorowego, w którym główna odpowiedzialność spoczywa na władzach lokalnych i regionalnych.
- Zgadza się, że modernizacja szkolnictwa wyższego jest kluczowym czynnikiem w przechodzącym gwałtowne zmiany społeczeństwie opartym na wiedzy. Instytucje szkolnictwa wyższego są niezbędnym elementem „trójkąta wiedzy”, składającego się z kształcenia, innowacji i badań, zważywszy na ich wzajemnie powiązane ze sobą role. Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w kierowaniu finansowania w stronę modernizacji systemów szkolnictwa wyższego.
- Popiera dwojaki cel, którym jest poprawa przejrzystości kwalifikacji i wspieranie mobilności w Unii Europejskiej. Podkreśla jednak, że ramy kwalifikacyjne powinny się nadal opracowywać na poziomie krajowym i regionalnym. Odpowiedzialność za reformę pozostać musi zatem w rękach właściwych władz lokalnych i regionalnych w państwach członkowskich.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie *skuteczności i równego dostępu do europejskich systemów kształcenia i szkolenia* COM(2006) 481 wersja ostateczna SEC(2006) 1096,

uwzględniając wniosek dotyczący zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie COM(2006) 479 wersja ostateczna,

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej Zintegrowany Program działań w zakresie kształcenia ustawicznego (CdR 258/2004 fin) ⁽¹⁾,

uwzględniając sprawozdanie i zalecenia opracowane po drugiej konsultacji pilotażowej swej sieci monitoringu pomocniczości i proporcjonalności (DI/CDR 2/2007), która liczy obecnie 49 partnerów i powstała na mocy opinii w sprawie „Lepsze stanowienie prawa 2004” (CdR 121/2005 fin) oraz opinii w sprawie wytycznych dotyczących zastosowania i monitoringu przestrzegania zasad pomocniczości i proporcjonalności (CdR 220/2004 fin),

uwzględniając decyzję Rady z dnia 19 października 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Prezydium z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu Komisji Kultury i Edukacji przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt opinii (CdR 335/2006 rev. 1) przyjęty 30 listopada 2006 r. przez Komisję Kultury, Edukacji i Badań Naukowych (sprawozdawca: Geert BOURGEOIS, Minister w rządzie Flandrii — BE/PPE),

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z 14 lutego) następującą opinię:

1. Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Skuteczność i równy dostęp do europejskich systemów kształcenia i szkolenia”

Planowanie na rzecz skuteczności i równego dostępu

Komitet Regionów

1.1 **Sklada podziękowania** Komisji za jej wkład w debatę nad reformą systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i **podziela** jej stanowisko, zgodnie z którym odpowiedzialność za tę reformę powinna nadal spoczywać na odpowiednich organach w państwach członkowskich.

1.2 **Zgadza się**, że aby inwestycje w kształcenie i szkolenie przyniosły rezultaty, wymagają one czasu, dlatego podejmując decyzję o priorytetach w dziedzinie wydatków, rządy powinny umożliwić długoterminowe planowanie na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Wiele propozycji zawartych w komunikacie może bowiem mieć skutki finansowe na szczeblu regionalnym i lokalnym.

1.3 **Dostrzega** znaczenie długoterminowego planowania, lecz podkreśla potrzebę włączenia władz regionalnych i lokalnych w opracowywanie i wdrażanie wszelkich strategii uczenia się przez całe życie.

1.4 **Zgadza się**, że w systemach kształcenia i szkolenia niezbędna jest kultura oceniania, lecz podkreśla znaczenie zwiększania świadomości efektywnego wykorzystania zasobów ⁽²⁾. **Zwraca uwagę** na fakt, że zniesienie przeszkód finansowych w dostępie do uczenia się w młodym wieku jest ważnym, lecz niewystarczającym środkiem polityki. Ponieważ

w większości krajów kształcenie przedszkolne nie jest częścią kształcenia obowiązkowego, rodzice posyłają swoje dzieci na zajęcia w ramach kształcenia przedszkolnego na zasadzie dobrowoli.

1.5 **Uważa**, że ukierunkowane środki polityki powinny nie tylko zmierzać do objęcia kształceniem większej liczby dzieci w wieku przedszkolnym, ale także przewidywać bodźce i dodatkowe rozwiązania zorientowane na rodziców, mające zachęcać do regularnego uczestnictwa w kształceniu przedszkolnym, zwłaszcza w przypadku dzieci z mniej uprzywilejowanych środowisk społecznych lub zamieszkujących obszary górskie, wiejskie i o niskiej gęstości zaludnienia.

1.6 **Podkreśla**, że skuteczne kształcenie we wczesnym dzieciństwie wymaga dobrze wyszkolonego personelu pedagogicznego i w związku z tym wzywa do wzmoczonych wysiłków na płaszczyźnie szkolenia nauczycieli.

1.7 **Zachęca** pod tym względem do wspierania wymiany najlepszych wzorców i tworzenia transgranicznych sieci współpracy gmin i regionów na rzecz poprawy oceny i promowania jakości.

1.8 **Zauważa**, że wykluczenie z systemu kształcenia jest pierwszym krokiem w kierunku marginalizacji, po czym następuje wykluczenie z systemu zatrudnienia, a na dalszą metę z życia kulturalnego, społecznego i obywatelskiego. W związku z tym, Komitet **przypomina** ⁽³⁾ znaczenie zapobiegania zjawisku porzucania nauki, które wywiera ujemny wpływ na konkurencyjność i spójność ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 164 z 5.7.2005, s. 59.

⁽²⁾ CdR 21/2000 fin.

⁽³⁾ Wnioski na zakończenie konferencji Komitetu Regionów w Helsinkach: „U źródeł wiedzy — konkurencyjność dzięki kształceniu na poziomie podstawowym”, 29 września 2006 r.

⁽⁴⁾ <http://www.cor.europa.eu/en/presentation/educ.asp>

1.9 **Przyjmuje z zadowoleniem** fakt, iż komunikat koncentruje się na planowaniu polityki w oparciu o dowody, z wykorzystaniem pewnych wyników badań w charakterze źródła.

Kształcenie przedszkolne: nacisk na uczenie się w młodym wieku

Komitet Regionów

1.10 **Uznaje**, że wyniki badań, w tym istotnych prac podjętych przez OECD w tej dziedzinie, wykazały, iż w długim okresie kształcenie przedszkolne i ukierunkowane programy wczesnej interwencji przynoszą najbardziej pozytywne wyniki w porównaniu z całokształtem procesu uczenia się przez całe życie, zwłaszcza w odniesieniu do dzieci najmniej uprzywilejowanych.

1.11 **Przypomina** jednak o potrzebie podejścia międzysektorowego, w którym główna odpowiedzialność spoczywa na władzach lokalnych i regionalnych oraz **wyraża ubolewanie** z powodu braku uznania tego faktu w komunikacie.

Kształcenie podstawowe i ponadpodstawowe: poprawa jakości kształcenia podstawowego dostępnego dla wszystkich

Komitet Regionów

1.12 **Uznaje**, że państwa członkowskie UE i kompetentne regiony mają różne systemy edukacyjne o odmiennych sposobach podejścia, niemniej jednak **zgadza się**, że wczesne zróżnicowanie uczniów ze względu na ich zdolności w młodym wieku może warunkować ich przyszłą karierę i drogę życiową.

1.13 **Popiera** zapewnienie możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich, uznając prawo do pobierania nauki szkolnej i uczestnictwa w programach kształcenia.

1.14 **Sugeruje**, że odłożenie podziału między oddzielne ścieżki kształcenia na poziom ponadgimnazjalny, wraz z możliwością przeniesienia się do szkoły innego rodzaju, mogą być jednym z narzędzi redukcji segregacji, sprzyjania równemu dostępowi — bez zmniejszania skuteczności — oraz rozwijania predyspozycji i możliwości każdego z uczniów.

1.15 **Konsekwentnie wzywa** do możliwie wczesnego zastosowania w ramach systemu środków na rzecz wsparcia uczniów szczególnej troski. **Akcentuje** znaczenie powstrzymywania marginalizacji już od poziomu szkoły podstawowej i podkreśla rolę wymiany doświadczeń w tej dziedzinie. **Podkreśla**, że zajęcia powinny zawierać treści odpowiednie dla wszystkich uczniów i być dla wszystkich motywujące. Dotyczy to zarówno słabszych, jak i lepszych uczniów.

1.16 **Zwraca szczególną uwagę** na potrzeby imigrantów, którzy często mają problemy z włączeniem się w system

edukacji, spowodowane zarówno możliwymi brakami w wykształceniu zdobytym w kraju pochodzenia, jak i ewentualną niezajomością języka państwa goszczącego. Właściwe podejście do tej grupy wymaga również specjalnego kształcenia nauczycieli.

1.17 **Jest zdania**, że motywacja, umiejętności, kwalifikacje oraz wynagrodzenie nauczycieli i osób prowadzących szkolenia, dostępność poradnictwa zawodowego i uwarunkowania infrastrukturalne, takie jak odpowiednia wielkość grupy dydaktycznej są ważnymi czynnikami, od których zależy osiągnięcie wysokiego poziomu wyników nauczania.

1.18 **Uważa**, że istotny jest rozwój nacechowanego troską środowiska uczenia się, które wzmacnia indywidualną motywację, pobudza do wysiłku w procesie uczenia się i pogłębia wiarę we własne możliwości. **Podkreśla** także potrzebę zapewnienia udziału rodziców w procesie kształcenia, zwracając uwagę, że uczniowie otrzymujący niewielkie wsparcie ze strony rodziny i rówieśników są bardziej narażeni na niebezpieczeństwo wykluczenia społecznego.

1.19 **Przypomina**, aby przyszłe środki, mające na celu zapewnienie większej sprawiedliwości i odpowiedniego podejścia do specyficznych potrzeb niektórych grup społecznych, pozostawały w zgodzie z wysiłkami na rzecz poprawy sprawności i jakości systemu edukacji. Należy także stworzyć mechanizmy dopomagające w utrzymaniu odpowiedniego rytmu uczenia się.

1.20 **Podkreśla** konieczność osiągnięcia równowagi wewnątrz systemów edukacji pomiędzy ogólnym kształceniem podstawowym a oferowanymi możliwościami w zakresie specjalizacji. W każdym wypadku należy uwzględnić w ramach kształcenia podstawowego kulturę i historię Europy, a różne systemy edukacji i szkoleń powinny poświęcać odpowiednią uwagę zagadnieniu kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie, które zostały określone i przyjęte w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie.

Szkolnictwo wyższe: zwiększanie inwestycji przy jednoczesnym rozszerzaniu uczestnictwa

Komitet Regionów

1.21 **Zgadza się**, że modernizacja szkolnictwa wyższego jest kluczowym czynnikiem w przechodzącym gwałtowne zmiany społeczeństwie opartym na wiedzy. Instytucje szkolnictwa wyższego są niezbędnym elementem „trójkąta wiedzy”, składającego się z kształcenia, innowacji i badań, zważywszy na ich wzajemnie powiązane ze sobą role.

1.22 **Wskazuje** zatem, że instytucje szkolnictwa wyższego powinny otworzyć się bardziej na nowe grupy osób uczących się, położyć większy nacisk na uczenie się przez całe życie i umożliwić szerszy dostęp do kształcenia akademickiego, ponieważ są to zasadnicze warunki sprostania zmianom demograficznym i strukturalnym w kilku najbliższych dziesięcioleciach.

1.23 **Uznaje** jednak fakt, że wzrostowi liczby studentów i rosnącym kosztom wysokiej jakości kształcenia i badań musi towarzyszyć zwiększone finansowanie ze środków publicznych i, w odpowiednich przypadkach, ze środków prywatnych. Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w kierowaniu finansowania w stronę modernizacji systemów szkolnictwa wyższego, zwłaszcza poprzez ukierunkowane wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych.

1.24 **Przypomina**, że dostęp do szkolnictwa wyższego musi być możliwie szeroki, nie tylko po to, aby zapewnić przyszłość Europy opartej na wiedzy, ale także po to, aby służyć za podstawę społecznej spójności Europy jako całości. **Potwierdza** szeroką misję szkolnictwa wyższego obejmującą jego wkład w spełnienie osobiste i obywatelstwo demokratyczne, a także jego rolę w ożywianiu dziedzictwa kulturowego ⁽⁹⁾.

1.25 **Zauważa**, że komunikat koncentruje się na zagadnieniu opłat za naukę jako środka pozwalającego zwiększyć finansowanie i pobudzać motywację studentów i ich rodzin do zdobycia wyższego wykształcenia. Opłaty te nie powinny stać się czynnikiem wykluczenia z systemu szkolnictwa wyższego ze względu na zasobność portfela. Niemniej **podkreśla**, że opłaty za naukę nigdy nie są odrębną kwestią, lecz przeciwnie, zawsze znajdują się w szerszym kontekście wielu czynników związanych z zachętami finansowymi lub przeszkodami w uczestniczeniu w szkolnictwie wyższym. Dlatego też **wzywa** raczej do szerszego podejścia, związanego z kontekstem i uwzględniającego specyficzne krajowe, regionalne i lokalne uwarunkowania systemów finansowo-podatkowych, niż do koncentrowania się wyłącznie na zagadnieniu opłat za naukę.

Kształcenie i szkolenie zawodowe: poprawa jakości i znaczenia

Komitet Regionów

1.26 **Zgadza się** z Komisją Europejską, że ze względu na starzenie się społeczeństwa, wciąż wysoki poziom bezrobocia wśród młodzieży w UE jest nie do przyjęcia z uwagi na zwiększony popyt na wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą.

1.27 **Postuluje** rozbudowanie i docenienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach, w których są one niedostatecznie rozwinięte, tak aby mogły sprostać z jednej strony oczekiwaniom wielu młodych ludzi, którzy poszukują solidnego dostępu do rynku pracy, a z drugiej potrzebom samego rynku pracy.

⁽⁹⁾ CdR 154/2005 fin.

1.28 **Popiera** propozycję Komisji w sprawie wyraźnych i zróżnicowanych ścieżek kształcenia poprzez systemy kształcenia i szkolenia zawodowego prowadzących do dalszej nauki i zatrudnienia i **przyjmuje z zadowoleniem** konkretne odniesienie się do zaangażowania szczebla lokalnego i regionalnego poprzez zachęcanie zainteresowanych podmiotów do uczestniczenia w partnerstwach mających na celu poprawę jakości i zwiększanie znaczenia programów szkoleń publicznych dla bezrobotnych i mniej uprzywilejowanych uczniów.

1.29 **Zwraca uwagę**, że szkolenia nauczycieli i osób prowadzących szkolenia powinno się aktualizować, tak aby służyły one potrzebom coraz bardziej dojrzałych uczniów. Konieczne jest opracowanie szczególnych metod i materiałów pedagogicznych, zwracając uwagę na elastyczne metody przekazu dostosowane do potrzeb uczniów łączących szkolenia z obowiązkami zawodowymi i rodzinnymi. W tym kontekście polityka w zakresie kształcenia i szkolenia wkracza w sferę zagadnień polityki społecznej, w odniesieniu do których władze lokalne i regionalne mogą odgrywać rolę katalizatora.

1.30 **Podkreśla** potrzebę uogólnionego stosowania uporządkowanych mechanizmów potwierdzania wcześniejszej nauki, zwłaszcza w odniesieniu do wiedzy i kompetencji nabytych poza formalnym systemem kształcenia. Wspomniane potwierdzanie kształcenia powinno mieć dwojaki cel: ułatwienie znalezienia zatrudnienia/integracji społecznej oraz stworzenie możliwości dalszej nauki na podstawie wcześniejszych kontaktów z nauką.

1.31 **Z zadowoleniem przyjmuje** w tym względzie komunikat Komisji Europejskiej pt. „Kształcenie dorosłych: Nigdy nie jest za późno na naukę” i **zgadza się**, że w świetle zmian demograficznych zachodzących w Europie należy położyć większy nacisk na kształcenie dorosłych, przy pomocy dobrze ukierunkowanych i skutecznych inwestycji.

1.32 **Zwraca** w tym względzie **uwagę**, że w wielu krajach europejskich szczebel regionalny i lokalny ma w dziedzinie kształcenia dorosłych obowiązki o kluczowym znaczeniu i jest bezpośrednio zainteresowany rozwijaniem umiejętności siły roboczej. **Apeluje** zatem o większe zaangażowanie szczebla lokalnego i regionalnego w działania dotyczące kształcenia dorosłych na szczeblu UE.

2. Wniosek dotyczący zalecenia w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji (ERK) dla uczenia się przez całe życie

Komitet Regionów

2.1 **Docenia** potrzebę ustanowienia szczególnych europejskich ram dla kwalifikacji w uczeniu się stanowiących uzupełnienie do ustaleń dotyczących kwalifikacji zawodowych, nie tylko dlatego, że ERK dla uczenia się przez całe życie sprawią, iż

przechodzenie pomiędzy różnymi ścieżkami kształcenia i szkolenia stanie się bardziej przejrzyste i lepiej widoczne. Niemniej kwalifikacje w uczeniu się odgrywają ważną rolę w przejściu od środowiska szkolnego do życia zawodowego i dlatego nie można ich oddzielić od zagadnień związanych z przygotowaniem do obecności na rynku pracy.

2.2 **Zwraca uwagę Komisji** na konieczność systematycznego przeprowadzania oceny wpływu jej propozycji legislacyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym, w szczególności w dziedzinach takich jak kształcenie i szkolenie zawodowe, które w wielu państwach członkowskich należą do kompetencji samorządów terytorialnych. Użyteczne byłoby rozpowszechnianie w formie elektronicznej pełnego tekstu tej oceny wpływu we wszystkich językach urzędowych Unii.

2.3 **Przyjmuje z zadowoleniem** ramy kwalifikacji przygotowane przez Komisję i popiera ich dwojaki cel, którym jest poprawa przejrzystości kwalifikacji i wspieranie mobilności w Unii Europejskiej. **Podkreśla** jednak, że ERK same w sobie nie dają kwalifikacji, a ramy kwalifikacji opracowuje się na poziomie krajowym/regionalnym. Właściwe władze lokalne i regionalne muszą w związku z tym zaangażować się w powiązanie krajowych/regionalnych ram kwalifikacji z ERK.

2.4 **Zgadza się** z Komisją, że krajowe i europejskie ramy kwalifikacji ułatwią zatwierdzanie kształcenia we wszystkich kontekstach. Komitet **przyjmuje z zadowoleniem** to integrujące podejście, ponieważ **przypomina** ono o potrzebie uznania kształcenia formalnego, nieformalnego i incydentalnego w uczeniu się przez całe życie i **zgadza się**, że ma to szczególne znaczenie dla promowania równych szans poprzez uznanie kluczowych kompetencji i umiejętności osób najmniej uprzywilejowanych⁽⁶⁾.

2.5 **Jest zdania**, że ERK może być instrumentem pożytecznym w kontekście wzrostu wzajemnego zaufania pomiędzy krajowymi i regionalnymi systemami kształcenia w Europie oraz przyczyniającym się do zwiększenia mobilności, konkurencyjności i zatrudnienia, a także zachęcającym do wymiany wiedzy i kompetencji w całej UE.

2.6 **Wzywa** jednak Komisję do wyjaśnienia związków pomiędzy poziomami kwalifikacji, dyrektywą 2005/36/WE i przepisami odnośnie certyfikacji kształcenia formalnego i incydentalnego, które już istnieją lub są obecnie wprowadzane na szczeblu krajowym i regionalnym⁽⁷⁾.

2.7 Pomimo szerszej perspektywy strategii uczenia się przez całe życie obejmujących cele integracji społecznej i znalezienia

zatrudnienia oraz osobistego spełnienia, **przyjmuje z zadowoleniem** podejście Komisji do wyników nauczania zorientowane na wyniki, tzn. opis kwalifikacji w kategoriach wiedzy i kompetencji.

2.8 **Uważa**, że kwalifikacje powinny być porównywalne niezależnie od kontekstu kształcenia i placówki oświatowej. Podejście oparte na wynikach nauczania ułatwia porównywanie kwalifikacji w różnych krajach oraz systemach kształcenia i szkolenia, przez co łatwiejsza staje się rola lokalnych i regionalnych władz oświatowych w UE.

2.9 Ponadto wyniki nauczania i deskryptory mogą pełnić funkcję punktów odniesienia dla zapewniania jakości, wzmacniając w ten sposób europejską współpracę w zakresie zapewniania jakości i wzajemnym uznawaniu decyzji oceniających. **Przyjmuje** zatem **z zadowoleniem** wyraźne powiązanie w zaleceniu pomiędzy ERK jako instrumentem przejrzystości a ogólnymi zasadami w sprawie zapewniania jakości, ponieważ wspomniane zasady mogą odegrać ważną rolę w budowaniu wzajemnego zaufania będącego podstawą międzynarodowego uznawania kwalifikacji.

2.10 **Wzywa** do wspierania ram w zakresie współpracy i rozpowszechniania najlepszych wzorców w celu zapewnienia autentycznej wymiany doświadczeń mającej charakter ciągły. Umożliwiłoby to wykorzystanie pozytywnego rozwoju wypadków zachodzącego w państwach członkowskich w szczególności na szczeblu lokalnym i regionalnym. Dlatego też **zaleca** wspieranie tworzenia większej liczby ogólnoeuropejskich sieci rozpowszechniających najlepsze wzorce w promowaniu dostępu do szkolenia, w szczególności poprzez partnerstwa lokalne i regionalne.

2.11 **Podkreśla**, że ERK powinny respektować różnorodność oraz atuty regionów i miejscowości w UE. Jako narzędzie interpretacji i przekładu, ERK nie zastąpią krajowych i regionalnych ram kwalifikacji, lecz będą ich uzupełnieniem.

2.12 **Sądzi**, że wprowadzenie europejskich ram kwalifikacji pociągnie za sobą dalsze działania na szczeblu wspólnotowym i zwraca uwagę, iż w wypadku takich późniejszych działań konieczna będzie pogłębiona analiza pomocniczości i proporcjonalności.

2.13 **Wzywa** do stosowania przejrzystych deskryptorów i wyraźnej koordynacji pomiędzy obecnymi regionalnymi ramami kwalifikacji a ERK.

⁽⁶⁾ CdR 31/2006 fin.

⁽⁷⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie utworzenia europejskich ram kwalifikacji (2006/2002 (INI)).

2.14 Zalecenia dla państw członkowskich

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
<p>NINIEJSZYM ZALECAJĄ PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM, CO NASTĘPUJE:</p> <p>[...]</p> <p>2. Odniesienie krajowych systemów kwalifikacji do europejskiego systemu kwalifikacji do 2009 r., w szczególności poprzez odniesienie w sposób przejrzysty poziomów kwalifikacji do poziomów określonych w załączniku I i poprzez opracowanie, w odpowiednich przypadkach, krajowych ram kwalifikacji zgodnie z krajowym ustawodawstwem i praktyką.</p> <p>[...]</p> <p>5. Wyznaczenie ośrodka krajowego do wspierania i koordynowania powiązań między krajowym systemem kwalifikacji a europejskimi ramami kwalifikacji.</p> <p>Zadania omawianego ośrodka będą obejmować: (...)</p> <p>(e) zapewnianie uczestnictwa wszystkich odpowiednich krajowych zainteresowanych stron, w tym, zgodnie z krajowym ustawodawstwem i praktyką, instytucji szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego, partnerów społecznych, sektorów i ekspertów w zakresie porównywania i wykorzystania kwalifikacji na poziomie europejskim;</p>	<p>NINIEJSZYM ZALECAJĄ PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM, CO NASTĘPUJE:</p> <p>[...]</p> <p>2. Odniesienie krajowych/<u>regionalnych</u> systemów kwalifikacji do europejskiego systemu kwalifikacji do ~~2009~~ <u>2010</u> r., w szczególności poprzez odniesienie w sposób przejrzysty poziomów kwalifikacji do poziomów określonych w załączniku I i poprzez opracowanie, w odpowiednich przypadkach, krajowych/<u>regionalnych</u> ram kwalifikacji zgodnie z krajowym/<u>regionalnym</u> ustawodawstwem i praktyką.</p> <p>[...]</p> <p>5. Wyznaczenie ~~ośrodka~~ krajowego/<u>regionalnego ośrodka koordynacyjnego</u> do wspierania i koordynowania — <u>we współdziałaniu z innymi odpowiednimi władzami krajowymi/regionalnymi</u> — powiązań między krajowym/<u>regionalnym</u> systemem kwalifikacji a europejskimi ramami kwalifikacji.</p> <p><u>W tych państwach członkowskich, w których powołanie regionalnego ośrodka jest niemożliwe z powodów konstytucyjnych, regiony posiadające kompetencje legislacyjne muszą mieć odpowiednią i wystarczającą reprezentację w ramach ośrodka krajowego.</u></p> <p><u>W każdym wypadku ośrodki krajowe bądź regionalne powinny być tworzone, na miarę możliwości, przy wykorzystaniu istniejących już struktur. Jeśli powołanie nowej struktury okaże się nieuniknione, koszty muszą zostać ograniczone do minimum.</u></p> <p><u>Ostatecznie decyzja utworzenia ośrodka krajowego lub regionalnego musi leżeć w gestii kompetentnych władz w każdym z państw członkowskich.</u></p> <p>Zadania omawianego ośrodka <u>koordynacyjnego</u> będą obejmować:</p> <p>[...]</p> <p>(e) zapewnianie uczestnictwa wszystkich odpowiednich krajowych, <u>regionalnych i lokalnych</u> zainteresowanych stron, w tym, zgodnie z krajowym ustawodawstwem i praktyką, instytucji szkolnictwa wyższego i kształcenia zawodowego, partnerów społecznych, sektorów i ekspertów w zakresie porównywania i wykorzystania kwalifikacji na poziomie europejskim — <u>w koordynacji z władzami lokalnym i regionalnymi;</u></p>

Uzasadnienie

Należy przypisać większe znaczenie szczeblowi lokalnemu i regionalnemu, ponieważ w wielu państwach członkowskich władze lokalne i regionalne mają bezpośrednie obowiązki i prawa w dziedzinie kształcenia i szkolenia, **w tym ustanawianie ram kwalifikacji**. Odpowiadają one za dostarczanie usług z zakresu kształcenia i szkolenia, które tworzą strukturę uczenia się przez całe życie, poprzez świadczenie usług przeznaczonych dla poziomu przedszkolnego, szkolnego, a także dla młodzieży, dorosłych i społeczności.

Jeżeli Komisja ma zamiar utworzyć punkt kontaktowy na poziomie państw członkowskich, może on pełnić jedynie rolę punktu koordynacyjnego, zapewniającego współpracę na wszystkich poziomach.

Z uwagi na szeroki proces konsultacyjny mający na celu powiązanie krajowych/regionalnych ram kwalifikacji z ERK i fakt, że zalecenie zostanie przyjęte nie wcześniej niż na przełomie lat 2007-2008, termin wyznaczony na rok 2010 wydaje się bardziej realistyczny niż rok 2009.

2.15 Zatwierdzenie zamierzenia Komisji

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
<p>ZATWIERDZAJĄ ZAMIERZENIE KOMISJI W ZAKRESIE:</p> <p>2. Ustanowienia grupy doradczej ds. europejskich ram kwalifikacji (gromadzącej przedstawicieli ośrodków krajowych, europejskich partnerów społecznych i odpowiednio inne zainteresowane strony) w celu monitorowania, koordynowania i zapewniania jakości i ogólnej spójności procesów odnoszenia systemów kwalifikacji do europejskich ram kwalifikacji;</p> <p>3. Monitorowania działań podejmowanych w odpowiedzi na niniejsze zalecenie [...]</p>	<p>ZATWIERDZAJĄ ZAMIERZENIE KOMISJI W ZAKRESIE:</p> <p>2. Ustanowienia grupy doradczej ds. europejskich ram kwalifikacji (gromadzącej przedstawicieli ośrodków krajowych/<u>regionalnych</u>, europejskich partnerów społecznych i odpowiednio inne zainteresowane strony) w celu monitorowania, koordynowania i zapewniania jakości i ogólnej spójności procesów odnoszenia <u>krajowych/regionalnych</u> systemów kwalifikacji do europejskich ram kwalifikacji;</p> <p><u>Oceniania, we współpracy z państwami członkowskimi, [...]</u></p>

Uzasadnienie

Ponieważ ramy kwalifikacji opracowuje się na szczeblu krajowym/regionalnym, przy przeprowadzaniu oceny Komisja musi dysponować wsparciem ze strony państw członkowskich.

2.16 Definicje

Komitet Regionów wyraża ubolewanie, że obok krajowych ram kwalifikacji nie wspomina się o regionalnych ramach kwalifikacji. W przeciwieństwie do tego, co zdaje się sugerować definicja zaproponowana przez Komisję, należy zauważyć, że w niektórych państwach członkowskich regionalne ramy kwalifikacji są zdefiniowane autonomicznie i dlatego nie powinno się ich traktować jako „ram niższego rzędu” w stosunku do krajowych ram kwalifikacji.

2.17 Załącznik 1: deskryptory

Komitet Regionów uznaje, że lista deskryptorów musi uznawać delikatną równowagę pomiędzy różnymi kontekstami, w których można nabywać kwalifikacje w uczeniu się.

Komitet zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia zgodności definicji deskryptorów dla poziomów 5-8 z deskryptorami z nadrzędnych ram w zakresie kwalifikacji europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, które już zostały zatwierdzone przez ministrów szkolnictwa wyższego w kontekście procesu bolońskiego w 2005 r. Należy w tym kontekście zauważyć, że bolońskie ramy kwalifikacji określiły różne poziomy nie tylko w kategoriach wyników nauczania, **ale także w kategoriach zakresów punktów ECTS**, co ułatwia porównania.

Dlatego też Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji co do opracowania systemu transferu punktów w kształceniu i szkoleniu zawodowym i uważa, że w długim okresie system transferu punktów będzie miał zastosowanie w odniesieniu do pełnego zakresu uczenia się przez całe życie jako niezbędny instrument który sprawi, że stosowanie ERK będzie bardziej skuteczne.

2.18 Załącznik II: wspólne zasady zapewniania jakości

Chociaż Komitet Regionów podkreśla trójstronną zależność pomiędzy przejrzystością (ERK), zapewnianiem jakości i uznawaniem kwalifikacji, chciałby on zwrócić uwagę, że załącznik II jest zbyt ogólny, by mógł zastąpić istniejące obecnie systemy, zasady i normy opracowane na potrzeby europejskiej współpracy w zakresie zapewniania jakości w określonych sektorach kształcenia i szkolenia. Ponadto niektóre zasady wydają się być mniej odpowiednie w kontekście oceny nauki w szkole. Dlatego też Komitet Regionów chciałby przypomnieć rolę wytycznych, jaką pełnią zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia

12 lutego 2001 r. w sprawie europejskiej współpracy w zakresie oceny jakości w nauczaniu szkolnym (Dz.U. L 60 z 1.3.2001, s. 51-53), zalecenie w sprawie dalszej europejskiej współpracy w zapewnianiu jakości szkolnictwie wyższym z dnia 15 lutego 2006 r. (Dz.U. L 64 z 4.3.2006, s. 60) i konkluzje Rady w sprawie zapewniania jakości w kształcenia i szkoleniu zawodowym z dnia 18 maja 2004 r. (doc. 9599/04).

Bruksela, 14 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów „przegląd średniookresowy Białej księgi Komisji Europejskiej dotyczącej transportu z 2001 r.”

(2007/C 146/13)

KOMITET REGIONÓW

- Z punktu widzenia Komitetu Regionów priorytetowym zadaniem europejskiej polityki transportowej jest tworzenie warunków dla efektywnego i zrównoważonego transportu transeuropejskiego. Należy podjąć starania w celu usunięcia słabych stron sieci TEN-T na poziomie transgranicznym, przede wszystkim w celu zmniejszenia odizolowania obszarów przygranicznych — pozostałości z czasów byłego podziału Europy „żelazną kurtyną”, ale także obszarów położonych przy granicach obecnej UE 27 oraz krajami kandydującymi (Chorwacja, Turcja), jak również przy granicach UE z sąsiadującymi z nią krajami i regionami, jak np. krajami Afryki Północnej położonymi nad Morzem Śródziemnym, oraz przy węźle transportowym Cieśniny Gibraltarskiej.
- Podkreśla jednocześnie, że cele europejskiej polityki transportowej powinny być realizowane przede wszystkim poprzez tworzenie ram prawnych i instytucjonalnych, które pozwolą różnym zainteresowanym stronom (podmiotom rynkowym itp.) na działanie na zasadzie równości w sektorze transportu. Regulacja i interwencja ze środków publicznych może być akceptowana tylko, gdy jest konieczna ze względu na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku i powinna odpowiadać możliwościom budżetów państw członkowskich, regionów i miast.
- Uznaje zrównoważenie obciążenia poszczególnych rodzajów transportu lądowego za kwestię o charakterze priorytetowym, aby zapobiec koncentracji transportu niemal wyłącznie na drogach Europy. Jednocześnie Komitet uznaje za konieczne wprowadzenie strategii na rzecz intermodalności i multimodalności, gwarantujących ogólną efektywność systemów transportowych.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając białą księgę dotyczącą polityki transportowej wydaną w 2001 r., która określa kierunki tej polityki do 2010 r. i przewiduje także średniookresowy przegląd jej realizacji w 2006 r., a także dokument „Logistyka transportu towarowego w Europie — klucz do zrównoważonej mobilności” (COM(2006) 336 wersja ostateczna),

uwzględniając decyzję Prezydium z 25 kwietnia 2006 r. o powierzeniu komisji COTER przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego: „Utrzymać Europę w ruchu — zrównoważona mobilność dla naszego kontynentu. Przegląd średniookresowy Białej księgi Komisji Europejskiej dotyczącej transportu z 2001 r.”, opublikowany 22 czerwca 2006 r.,

uwzględniając swoje wcześniejsze opinie, a w szczególności: opinię w sprawie białej księgi: „Europejska polityka transportowa na 2010 r.: czas na decyzję” (CdR 54/2001 fin) ⁽¹⁾; opinię w sprawie: „Korytarze i sieci TEN-T: dźwignia wzrostu i instrument spójności europejskiej” (CdR 291/2003 fin) ⁽²⁾; opinię w sprawie tanich linii lotniczych i rozwoju terytorialnego (CdR 63/2004 fin) ⁽³⁾; opinię w sprawie projektu wytycznych wspólnotowych na temat finansowania lotnisk oraz pomocy na rozpoczęcie działalności dla linii lotniczych działających na lotniskach regionalnych (CdR 76/2005 fin); opinię w sprawie: „Bezpieczeństwo wszelkich środków transportu zbiorowego, w tym kwestia finansowania” (CdR 209/2005 fin); opinię w sprawie trzeciego pakietu środków prawnych na rzecz bezpieczeństwa na morzu (CdR 43/2006 fin),

uwzględniając projekt opinii (CdR119/2006 rev. 2) przyjęty dnia 11 grudnia 2006 r. przez Komisję Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: **Jan Zahradník (EPP/CZ)**, przewodniczący regionu Kraj Południowoczeski),

przyjął na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z 14 lutego) następującą opinię:

a także mając na uwadze, co następuje:

1) wyniki konsultacji publicznych prowadzonych przez Komisję w związku ze średniookresowym przeglądem białej księgi dotyczącej europejskiej polityki transportowej,

2) uwagi przesłane przez przedstawicieli europejskich regionów i miast w ramach tych konsultacji,

3) zmiany globalnego kontekstu, postępy integracji europejskiej oraz rozwój europejskiego sektora transportu w ostatnich pięciu latach, kiedy pojawiły się jego nowe aspekty, w tym szczególnie:

Rozszerzenie Unii Europejskiej w 2004 i 2007 r.:

— do UE przystąpiło dziesięć nowych państw członkowskich, a jej powierzchnia powiększyła się o ok. 1 100 000. km² (36 % powierzchni UE-15);

— infrastruktura transportowa nowych państw członkowskich charakteryzowała się — i nadal charakteryzuje — bez porównania niższymi standardami niż w państwach UE-15,

— wprowadzenie rynku wewnętrznego na obszarze tych państw przyniosło ze sobą dalszy szybki wzrost wielkości transportu, zwłaszcza towarowego transportu drogowego,

— sieć transportowa nowych państw członkowskich nie jest gotowa stawić czoła tym nowym warunkom, a dotyczy to zwłaszcza regionów transgranicznych, okolic wielkich aglomeracji oraz obszarów, na których koncentruje się przemysł;

Odnowioną strategię lizbońską, która:

— uznaje fakt, że wzrost PKB nie osiąga oczekiwanego poziomu,

— przykłada dużą wagę do rozwoju sektora transportu jako czynnika znacząco wpływającego na wzrost gospodarczy,

— uznaje politykę transportową UE za zasadniczy element wspierający konkurencyjność UE,

— nadal traktuje mobilność jako kluczowy cel polityki transportowej UE;

Brak środków finansowych:

— poziom wydatków na infrastrukturę transportową spadł we wszystkich państwach członkowskich poniżej poziomu 1 % PKB, a perspektywy finansowe Unii na lata 2007-2013 zakładają na tę dziedzinę środki w wysokości 8 mld EUR (podczas gdy Komisja deklarowała zapotrzebowanie na ponad 20 mld EUR),

— zapotrzebowanie tylko w odniesieniu do 30 priorytetowych projektów europejskich w zakresie sieci TEN-T jest szacowane na 250 mld EUR (0,16 % europejskiego PKB), przy czym realizacja wszystkich projektów, które będą służyć interesom ogólnoeuropejskim, wymaga dalszych 600 mld EUR;

⁽¹⁾ Dz.U. C 192 z 12.8.2002, s. 8.

⁽²⁾ Dz.U. C 109 z 30.4.2004, s. 10.

⁽³⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, s. 7.

Globalizację gospodarki światowej:

- rośnie wymiana handlowa pomiędzy Europą i zwłaszcza rynkami azjatyckimi, co stwarza nowe wymogi pod względem wydajności, orientacji, kompatybilności i struktury modalnej europejskiej sieci transportowej,
- jedynie transport lotniczy i morski mają naprawdę globalny charakter;

Ryzyko terroryzmu:

- ataki terrorystyczne w Nowym Jorku, Madrycie i Londynie ukazują podatność systemów transportu na zagrożenia ich bezpieczeństwa i niezawodności;

a także mając na uwadze interesy europejskich regionów i miast wynikające ze znanych okoliczności, w szczególności:

- przyłączenie ich do systemu transportu transeuropejskiego i sieci TEN-T jest podstawowym warunkiem pełnego wykorzystania zalet wolnego rynku i ma bezpośredni wpływ na ich konkurencyjność i wydajność gospodarczą,
- rozwój infrastruktury transportowej ułatwia handel, który jest źródłem wzrostu gospodarczego, przyczynia się do spójności terytorialnej i pozwala budować Europę bliską obywatelom i gminom,
- jedynym sposobem skutecznego połączenia w całość rozszerzonej Europy i zwiększenia jej spójności terytorialnej jest uzupełnienie brakujących połączeń i usunięcie przeszkód występujących na głównych osiach transeuropejskiej sieci TEN-T, przedłużenie głównych korytarzy tej sieci do sąsiednich krajów i regionów oraz zajęcie się jej słabymi punktami w strefach transgranicznych,
- chociaż mówimy o transporcie transeuropejskim, jego pozytywne i negatywne przejawy są wyraźnie widoczne także na poziomie regionalnym i lokalnym, tzn. jest on ściśle powiązany z rozwojem regionalnym i planowaniem przetrzennym miast,
- z kolei transport miejski i regionalny ma znaczny udział w ogólnych negatywnych skutkach transportu, tzn. na przykład w zakresie emisji CO₂, hałasu, strat powodowanych wypadkami,
- organy administracji regionalnej i lokalnej posiadają bezpośrednio kompetencje w zakresie budowy i rozwoju regionalnych i miejskich systemów transportu, tworzenia warunków dla ich lepszego funkcjonowania, wpływania na ich bezpieczeństwo i niezawodność,
- wspólne podejście wszystkich szczebli władzy, od organów UE, aż po samorząd lokalny, opierające się na zasadzie rzeczowej pomocy, na współpracy, wzajemnym

dzieleniu się informacjami i odpowiednimi zachętami (programami) ekonomicznymi, może przyczynić się do poprawy wyników transportu miejskiego i regionalnego,

1. Uwagi ogólne

1.1 Komitet Regionów zgadza się z Komisją, że podstawowym celem polityki transportowej UE i odnowionej strategii lizbońskiej jest zapewnienie mobilności, tzn. rozwój efektywnych, bezpiecznych, trwałych i godnych zaufania form transportu, z naciskiem na ich współmodalność.

1.2 Komitet Regionów stwierdza, że transport wynika z samej istoty europejskiej integracji, jaką jest swobodny przepływ osób i towarów. Jednocześnie wiąże się także z pożądanym rozwojem UE, tzn. ze wzrostem gospodarczym. Rozważanie jego regulacji za pomocą nieusystematyzowanych redukcji i ograniczeń jest zatem sprzeczne z ideą integracji europejskiej, ponieważ w tej dziedzinie nie istnieją proste rozwiązania. Konieczne jest natomiast zróżnicowane liberalizowanie gałęzi transportu, z uwzględnieniem warunków lokalnych i regionalnych, poprzez nowe regulacje prawne, harmonizowanie warunków dla poszczególnych form transportu oraz wspieranie ich współdziałania i współpracy.

1.3 Z punktu widzenia Komitetu Regionów **priorytetowym zadaniem europejskiej polityki transportowej** jest tworzenie warunków dla efektywnego i zrównoważonego transportu transeuropejskiego:

- budowanie wolnego rynku transportowego;
- budowanie jednorodnej sieci transportu transeuropejskiego (TEN-T);
- uzupełnienie brakujących połączeń i zniesienie przeszkód w obecnych głównych osiach systemu transeuropejskiego TEN-T;
- połączenie głównych osi tej sieci z sąsiadującymi państwami i regionami, a tym samym wspieranie spójności terytorialnej także najbardziej oddalonych regionów leżących przy granicach UE;
- podjęcie starań w celu usunięcia słabych stron sieci TEN-T na poziomie transgranicznym, przede wszystkim w celu zmniejszenia odizolowania obszarów przygranicznych — pozostałości z czasów byłego podziału Europy „żelazną kurtyną”, ale także obszarów położonych przy granicach obecnej UE 27 z krajami kandydującymi (Chorwacja, Turcja), jak również przy granicach UE z sąsiadującymi z nią krajami i regionami, takimi jak położone nad Morzem Śródziemnym kraje Afryki Północnej, oraz przy węźle transportowym Cieśniny Gibraltarskiej;

- szeroki i łatwy dostęp regionów i miast do transeuropejskich sieci transportowych, co przyczyni się do zwiększenia spójności terytorialnej;
- rozbudowa sieci transeuropejskich i budowa wielkich elementów infrastruktury, dzięki którym poprawiłyby się połączenia (przynajmniej) między najbardziej zaludnionymi regionami każdego państwa a resztą Europy, co przyczyniłoby się do osiągnięcia pełni rozwoju rynku wewnętrznego i wzmocnienia tożsamości europejskiej;
- efektywne wykorzystanie wszystkich dostępnych form transportu w transporcie transeuropejskim w celu optymalnego wykorzystania możliwości, interoperacyjności i synergii istniejącej infrastruktury;
- budowanie nowej infrastruktury dla transportu transeuropejskiego tam, gdzie istniejąca infrastruktura nie jest wystarczająca nawet mimo spełnienia wyżej wymienionego warunku, tzn. rozwiązania problemów nadmiernego natężenia ruchu;
- likwidowanie fizycznych, technicznych i organizacyjnych barier utrudniających optymalny przepływ towarów i osób lub ich transport pomiędzy państwami członkowskimi;
- jak najlepsze sprostanie wymogom transportu transkontynentalnego z uwzględnieniem obecnej powierzchni UE i nowego rozkładu terytoriów jej wszystkich państw członkowskich;
- efektywna organizacja transportu; regulowanie natężenia ruchu na obszarach o szczególnych właściwościach poprzez instrumenty rynkowe, takie jak np. handel prawami do transportu.

1.4 Zdaniem Komitetu Regionów dalszą funkcją europejskiej polityki transportowej jest przyjęcie wspólnego podejścia w celu uporania się z problemami, których samodzielne rozwiązywanie przez poszczególne państwa członkowskie, regiony czy miasta jest mniej efektywne — zgodnie z zasadą pomocniczości — przede wszystkim w następujących obszarach:

- zmniejszanie wpływu transportu na środowisko, łącznie z wypełnianiem zobowiązań wynikających z protokołu z Kioto dotyczącego emisji CO₂;
- zapewnienie energetycznego zrównoważenia transportu oraz wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii, łącznie z biopaliwami;
- podnoszenie standardów bezpieczeństwa, zmniejszenie wypadkowości transportu drogowego;
- wspieranie innowacji w transporcie;
- dostosowanie UE jako całości i jej państw członkowskich do zmian na światowym rynku transportowym.

1.5 Komitet Regionów podkreśla jednocześnie, że cele europejskiej polityki transportowej powinny być realizowane przede wszystkim poprzez tworzenie ram prawnych i instytucjonalnych, które pozwolą różnym zainteresowanym stronom (podmiotom rynkowym itp.) na działanie na zasadzie równości w sektorze transportu. Regulacja i interwencja z wykorzystaniem środków publicznych może być akceptowana tylko, gdy jest konieczna ze względu na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku i powinna odpowiadać możliwościom budżetów państw członkowskich, regionów i miast.

1.6 Bazując na rezultatach wdrażania białej księgi z 2001 r., Komitet Regionów sądzi, że dla spełnienia oczekiwań związanych z europejską polityką transportową konieczne jest, by:

- przyszłe instrumenty europejskiej polityki transportowej posiadały jasno określoną strukturę odzwierciedlającą powyższe priorytety;
- system instrumentów i środków zgodnych z priorytetami miał strukturę zgodną z zasadą autentycznej pomocniczości, tak, aby możliwe było utworzenie spójnych zestawów instrumentów właściwych dla każdego szczebla administracji publicznej, tj. odpowiadających jej kompetencjom i zakresowi odpowiedzialności;
- na stosowanie narzędzi i realizację środków przeznaczane były wystarczające środki finansowe, i to na wszystkich szczeblach odpowiadających znaczeniu transportu dla wyników gospodarczych Unii oraz dla jakości życia jej obywateli.

1.7 Komitet uznaje za zasadnicze uruchomienie koniecznych środków umożliwiających zaangażowanie samorządów regionalnych w tworzenie europejskiej polityki transportowej. W średniookresowym przeglądzie białej księgi nie ustalono w jasny sposób roli regionów w tym zakresie.

1.8 Komitet Regionów jest zdania, że w przeglądzie średniookresowym białej księgi w jego obecnym kształcie brakuje wyraźnego podkreślenia priorytetów poszczególnych działań, i wyraża zaniepokojenie, czy cały dokument będzie wystarczająco skuteczny. Domaga się zatem zmiany wykazu działań (księga robocza — wybór głównych działań), tak by nie był ułożony chronologicznie, ale według priorytetu celów, jakim mają służyć poszczególne działania oraz według przewidywanego podziału odpowiedzialności zgodnie z zasadą pomocniczości. Komitet uważa, że konieczne jest ustanowienie koordynatorów odpowiedzialnych za poszczególne działania. Komitet za cel działań nie uznaje bowiem istnienia dokumentu, ale osiągnięcie zmiany jakościowej poprzez jego konsekwentną realizację.

1.9 Komitet domaga się także, aby przed uchwaleniem kolejnej serii uregulowań czy interwencji ze strony władz publicznych dokonano oceny, czy takich samych rezultatów nie można osiągnąć poprzez wykorzystanie w sektorze transportu sił rynkowych.

1.10 Zgodnie z powyższymi uwagami Komitet proponuje, by tak jak biała księga z 2001 r. opatrzona była przypiskiem „czas na decyzje”, biała księga z 2006 r. została opatrzona przypiskiem „czas na działania”. Jedyną gwarancją osiągnięcia pożądanego wyniku jest bowiem konsekwentne przenoszenie decyzji przyjętych na szczeblu europejskim do kierunków polityki transportowej poszczególnych państw członkowskich oraz dalej — do kompetencji organów samorządowych regionów i miast aż do czasu ich skutecznej realizacji.

2. Transport lądowy

2.1 Komitet Regionów uznaje zrównoważenie obciążenia poszczególnych rodzajów transportu lądowego za kwestię o charakterze priorytetowym, jeśli chcemy zapobiec koncentracji transportu niemal wyłącznie na drogach Europy. Jednocześnie Komitet uznaje za konieczne wprowadzenie strategii na rzecz intermodalności i multimodalności, gwarantujących ogólną efektywność systemów transportowych.

2.2 Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje przede wszystkim propozycję Komisji, by przyspieszyć starania o usunięcie barier technicznych i operacyjnych ograniczających międzynarodowy transport kolejowy oraz by wspierać pozytywną i skuteczną unifikację i standaryzację taboru.

2.3 Komitet Regionów uważa ponadto, że dla poprawy konkurencyjności transportu kolejowego względem transportu drogowego oraz dla ich równoprawnego włączenia do podziału pracy w transporcie konieczne jest przede wszystkim dokończenie harmonizacji warunków dla transportu kolejowego i drogowego, zgodnie z białą księgą z 2001 r.

2.4 Z doświadczenia wiadomo, że procesy liberalizacji mają szeroki wpływ na stosunki prawne pomiędzy przedsiębiorstwem transportowym a zamawiającym transport, dostawcą, odbiorcą usług i pracownikami, a także na stosunki prawne o charakterze majątkowym. Komitet Regionów zaleca więc sporządzenie oceny oddziaływania środków liberalizacyjnych już podjętych w niektórych państwach członkowskich i wypracowanie na poziomie europejskim na bazie doświadczeń niektórych państw członkowskich wspólnej metodyki liberalizacji poszczególnych przedsiębiorstw kolejowych oraz dalszą pracę nad minimalnymi ramami prawnymi dla zapewnienia odpowiedniej i wyważonej ochrony praw wszystkich zainteresowanych podmiotów w liberalizowanych gałęziach transportu działających w ramach sieci (dostawców usług transportowych, użytkowników i nadzorców, czy ewentualnie organów i pracowników administracji publicznej i nadzoru publicznego).

2.5 Komitet Regionów stwierdza, że transport drogowy ma dla władz lokalnych i regionalnych nadal bardzo duże znaczenie, a dla wielu regionów jest jedynym sposobem zapewnienia dostępności i mobilności. Dla optymalizacji całości

systemu transportu szczególnie ważne są możliwości połączeń intermodalnych.

2.6 Wobec mającego obecnie miejsce opóźnienia inwestycji publicznych, Komitet uważa, że należy wspierać budowę linii kolejowych dużych prędkości, należących do sieci TEN-T, jako przedsięwzięcie o charakterze priorytetowym. Ponadto na wsparcie zasługują magistrale kolejowe uzupełniające sieć TEN-T. Dlatego też należy podjąć wysiłki na rzecz określenia i wdrażania projektów magistrali kolejowych, które, nawet jeśli nie należą do sieci TEN-T, są przedsięwzięciami transportowymi o charakterze zrównoważonym, porównywalnymi do sieci TEN-T i uzupełniającymi je; dlatego należy także objąć je finansowaniem unijnym.

2.7 Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje przedstawioną przez Komisję Europejską propozycję inteligentnych systemów pobierania opłat oraz regulowania natężenia ruchu w miastach i na obszarach o szczególnych właściwościach poprzez instrumenty rynkowe, takie jak np. handel prawami do tranzytu.

2.8 Chociaż zawarte w białej księdze inicjatywy mające na celu wspieranie bardziej zrównoważonych rodzajów transportu, jak transport kolejowy i morski, zasługują na silne poparcie, trzeba mieć na uwadze, że wiele regionów nie dysponuje odpowiednią infrastrukturą kolejową czy portową. Dlatego też przejście z transportu drogowego na inne rodzaje transportu, bardziej zrównoważone pod względem wpływu na środowisko, wymagałoby znacznych inwestycji we wspomniane infrastruktury.

3. Transport lotniczy

3.1 Komitet Regionów uznaje za sukces nowy rozwój lotnisk regionalnych i niskobudżetowych linii lotniczych, który w ostatnich latach uczynił osobowy transport lotniczy bardziej dostępnym i stworzył w ten sposób skuteczną alternatywę dla drogowego transportu pasażerskiego na długich trasach. Jednocześnie jednak nie wolno lekceważyć negatywnych skutków ubocznych tego procesu.

3.2 Komitet Regionów, w duchu swoich wcześniejszych opinii, podkreśla istotną rolę lotnisk regionalnych dla rozwoju regionalnego i urzeczywistniania spójności terytorialnej (połączenia pomiędzy regionami, zwiększanie mobilności, wykorzystywanie możliwości swobodnego przepływu, rozwój gospodarczy, odbudowa regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych) i w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji w zakresie tworzenia warunków dla dalszego rozwoju transportu lotniczego w międzyregionalnym segmencie rynku lotniczego.

3.3 Jednocześnie Komitet Regionów przypomina swoje wcześniejsze uwagi dotyczące przyjęcia wyważonego podejścia, uwzględniającego zarówno potrzebną przejrzystość i kwalifikowalność w zakresie pomocy państwa, jak i zdolność władz lokalnych i regionalnych do finansowania lotnisk regionalnych oraz rozwoju nowych tras, łączących dane regiony z pozostałą częścią rynku europejskiego.

3.4 Biorąc pod uwagę szczególne położenie regionów najbardziej oddalonych, w których jedyne połączenie z resztą Unii Europejskiej i świata zapewniają transport lotniczy i morski, należy ustanowić dla nich odpowiednie wyłączenia z ewentualnych środków walki ze zmianami klimatycznymi w branży transportu lotniczego i morskiego. Wartość emisji gazów cieplarnianych tych regionów jest niższa niż 0,5 % łącznej emisji z obu tych gałęzi transportu w całej UE, co nie stanowi w żadnym stopniu zagrożenia dla międzynarodowych zobowiązań Unii Europejskiej w tej dziedzinie.

4. Transport wodny

4.1 Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje zalecenie Komisji w zakresie dalszego rozwoju krótkodystansowej żeglugi morskiej i „autostrad morskich” jako alternatywy dla transportu drogowego i zwraca uwagę, że już wcześniej nawoływał do następujących działań:

4.2 Programy operacyjne na lata 2007-2013 powinny stwarzać możliwość realizacji projektów wspierających transport morski (walka z zanieczyszczeniami, bezpieczeństwo transportu, zarządzanie infrastrukturą dróg wodnych).

4.3 Większe wysiłki należy włożyć w zwiększanie wydajności i rozwój infrastruktury dostępu lądowego do obiektów portowych, tworzenie logistycznych sieci dystrybucyjnych oraz zwłaszcza infrastruktury portowej wysp;

4.4 W celu poprawy dostępu obszarów wyspiarskich Unii do wspólnego rynku należy je konsekwentnie włączać do systemu autostrad morskich.

4.5 Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem także propozycję Komisji dotyczącą opracowania kompleksowej strategii dla „wspólnego europejskiego obszaru morskiego”, która ma pomóc w rozwoju wspólnego rynku w tej dziedzinie.

4.6 Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem także środki dotyczące portów i wyraża zainteresowanie uczestnictwem w dyskusji nad ich formułowaniem oraz podkreśla znaczenie powiązań pomiędzy portami a miastami czy regionami, w których się znajdują.

4.7 Komitet Regionów popiera zainteresowanie miast i regionów, w których znajdują się ważne porty morskie, efektywnym połączeniem ich lądowej infrastruktury transportowej z siecią TEN-T oraz połączeniem transkontynentalnych tras transportu lądowego na długich dystansach (tzw. *landbridges*).

4.8 Komitet Regionów zwraca także uwagę na długotrwałe niedocenianie żeglugi śródlądowej jako alternatywy dla transportu drogowego i z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji dotyczącą utworzenia programu wspierania jej rozwoju. Jednocześnie w odniesieniu do żądania Komisji, by wprowadzić większą spójność pomiędzy poszczególnymi obszarami polityki

UE (polityka transportowa, energetyczna i polityka ochrony środowiska), Komitet wskazuje na pojawiającą się w wielu przypadkach zasadniczą sprzeczność w podejściu do budowania wodnych dróg śródlądowych, tzn. na sprzeczność między postulatem budowania dróg wodnych i rozwoju wodnego transportu śródlądowego jako dobrej alternatywy dla transportu drogowego a jednoczesnym brakiem możliwości realizacji tych działań z uwagi na przepisy nakładające nadmierne ograniczenia ekologiczne.

4.9 Komitet uważa, że środki w dziedzinie autostrad morskich powinny zawierać gruntowną analizę ich wpływu na istniejący system portów, powinny określać rozwiązania w przypadkach ewentualnego negatywnego wpływu oraz ustalać sposoby przydzielania różnicujących środków pomocowych, mających działać w różnych sytuacjach związanych z peryferyjnością i charakterem wyspiarskim.

4.10 Komitet uważa za konieczne, aby w kolejnych przepisach regulujących rozwój środków pomocowych dla autostrad morskich formalnie uwzględnić udział regionów.

5. Transport miejski i regionalne systemy transportowe

5.1 Komitet Regionów stwierdza, że zwłaszcza w obszarze transportu miejskiego konieczne jest zastosowanie podejścia mówiącego, że najlepszy transport to taki, który nie ma miejsca. Nie chodzi tu jedynie o środki dotyczące transportu, ale także o środki podejmowane w innych dziedzinach takich, jak planowanie urbanistyczne, rozwój regionalny, a także polityka mieszkaniowa. Przede wszystkim w nowych państwach członkowskich dotyczy to często stosowania instrumentów umożliwiających ludziom zmianę miejsca zamieszkania w celu znalezienia pracy, liberalizację rynku mieszkaniowego itd.

5.2 Komitet Regionów przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji dotyczącą sporządzenia zielonej księgi na temat transportu miejskiego i jako zgromadzenie reprezentujące europejskie miasta i regiony deklaruje gotowość do bardzo aktywnego udziału w dyskusji zainteresowanych stron, która z pewnością będzie poprzedzać przyjęcie księgi.

5.3 Jednocześnie zwraca uwagę na fakt, że miejskie i regionalne systemy transportu działają tym skuteczniej, im lepiej odpowiadają lokalnym potrzebom. W odróżnieniu od transportu transeuropejskiego w tej dziedzinie bardzo problematyczne jest rozważanie interwencji i harmonizacji. Zgodnie z zasadą pomocniczości rolę Unii powinno być tu przede wszystkim przykazywanie specjalistycznej wiedzy oraz tworzenie programów przekazywania i wprowadzania w życie sprawdzonych wzorców czy ocena innowacji (organizacja transportu, inteligentne systemy, napęd ekologiczny i wydajny energetycznie, mobilność jako warunek rozwoju regionalnego itd.).

5.4 Z uwagi na to, że problemy związane z transportem koncentrują się zwłaszcza w dużych miastach, aglomeracjach miejskich i obszarach podmiejskich, a także ze względu na fakt, że w wyniku dużego zurbanizowania tych terenów budowa i modernizacja infrastruktury transportowej pociąga za sobą ogromne koszty, konieczne jest, by na wszystkich szczeblach zwracać dużą uwagę na rozwój tej infrastruktury i wyposażenie jej w nowoczesne technologie, łącznie ze wsparciem dla infrastruktury, która nie jest bezpośrednio częścią sieci TEN-T. Ważne jest zachęcanie do tworzenia systemów czystego transportu miejskiego w celu zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia w naszych miastach, a przez to poprawy jakości życia ich mieszkańców. Komitet Regionów zaleca Komisji, aby także te aspekty zostały uwzględnione w analizie związanej z przygotowaniem zielonej księgi na temat transportu miejskiego.

5.5 Komitet Regionów wzywa Komisję Europejską, by przywiązywała szczególną wagę do transportu w miastach i odpowiednio sprawdziła, czy w poszczególnych programach operacyjnych na lata 2007-2013 zwrócono właściwą uwagę na transport miejski i przeznaczono nań odpowiednie środki finansowe. Komitet podkreśla, że transport miejski jest równie ważny jak transeuropejskie sieci transportowe, ponieważ większość ruchu transportowego ma swój początek i koniec w miastach, a zatem to właśnie miasta są najważniejszymi „wąskimi gardłami”. Z tego powodu wysokiej jakości transport miejski jest podstawowym warunkiem konkurencyjności UE, czyli także realizacji całej strategii lizbońskiej, zarówno z punktu widzenia mobilności towarów, jak i mobilności pracowników.

5.6 Komitet uważa, że w celu odblokowania dróg dojazdowych do dużych miast należy wybudować na obrzeżach miast duże terminale przesiadkowe, wyposażone w odpowiednią ilość miejsc parkingowych (tzw. parkingi „park and ride”), tak aby osoby dojeżdżające samochodami spoza miasta mogły tam zaparkować i skorzystać ze środków komunikacji zbiorowej, bez szczególnej straty czasu.

6. Optymalizacja infrastruktury i dostępność sieci

6.1 Komitet Regionów uważa, że dla zrównoważenia rozwoju transeuropejskiego transportu najpilniejszym zadaniem jest, oprócz dokończenia realizacji transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T i budowy nowej infrastruktury, poprawa warunków dla konsekwentnego wykorzystania rezerw wydajności infrastruktury istniejącej.

6.2 Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja za priorytetowe zadania uznaje zmniejszenie zatłoczenia związanego z ruchem i zwiększenie dostępności. Z punktu widzenia Komitetu jest to niezbędny warunek pełnego wykorzystania możliwości płynących z prawa do swobodnego przepływu oraz osiągnięcia większego stopnia spójności terytorialnej.

6.3 Komitet Regionów nie zgadza się jednak z oceną Komisji, że Europa posiada gęstą sieć transportową i na ogół wysokiej jakości infrastrukturę. Komitet stanowczo zwraca uwagę na różnice jakościowe w charakterze infrastruktury transportowej pomiędzy państwami UE-15 a nowymi państwami członkow-

skimi. Jednocześnie Komitet stwierdza, że pod wpływem wzrostu transportu w nowych państwach członkowskich po rozszerzeniu Unii w 2004 r. stan ich sieci transportowej jeszcze się pogarsza, a odstęp pomiędzy UE-15 a nowymi państwami członkowskimi stale się powiększa. Komitet proponuje zatem włączenie do przeglądu średniookresowego białej księgi także konsekwentnej i szczegółowej oceny stanu infrastruktury transportowej UE 27, aby organy UE uzyskały lepszą podstawę do podejmowania decyzji w tej dziedzinie.

6.4 Jednocześnie Komitet Regionów zwraca uwagę na możliwość pojawienia się wąskich gardeł w globalnych sieciach transportowych w regionach przygranicznych i niedostępnych obszarach peryferyjnych przy nowych zewnętrznych granicach UE. Dlatego też ważne jest zakończenie procesu przeglądu sieci TEN-T, który obejmuje propozycję przedłużenia ich do państw i regionów sąsiadujących z UE.

6.5 Komitet Regionów zdecydowanie popiera także regionalne projekty zmierzające do rozwoju infrastruktury transportowej, zwłaszcza o zasięgu transgranicznym, oraz wzywa Komisję, aby nadal zapewniała dla nich dobre warunki za pośrednictwem programów pozwalających na wykorzystanie funduszy przeznaczonych na politykę spójności na lata 2007-2013 oraz programów współpracy międzyregionalnej.

6.6 Komitet Regionów popiera także utworzenie przez Komisję za pomocą środków finansowych (budżet TEN-T, EBI, EBOiR, PPP itd.) oraz instrumentów instytucjonalnych (europejski koordynator) programu wsparcia przeznaczonego na interwencje na rzecz szybkiego zniesienia wąskich gardeł na granicach między państwami i uzupełnienia brakujących połączeń w 30 priorytetowych projektach TEN-T o wymiarze ogólnoeuropejskim, określonych w 2004 r. (a także innych, na które zapotrzebowanie stwierdzono później), tak aby osiągnąć faktyczną spójność sieci TEN-T. Okazuje się bowiem, że jest to jedna z dziedzin, gdzie krajowa polityka transportowa stale zawodzi ze szkodą dla rozwoju regionalnego, osiągania spójności terytorialnej i możliwości pełnego wykorzystania swobody przepływu oraz współpracy transgranicznej. Ponadto należy przyznać odpowiednie mechanizmy finansowe innym przedsięwzięciom uzupełniającym sieci TEN-T, a szczególnie tym, które mają na celu poprawę dostępu, jak np.: połączenia drogowe i kolejowe, dojścia do portów, centra logistyczne powiązane ze strefami przeładunku intermodalnego, dojazdy do miast itp.

6.7 Jednocześnie Komitet Regionów zwraca uwagę na konieczność wyważenia korytarzy TEN-T w kierunkach zachód-wschód i północ-południe. W szczególności dla lepszego wykorzystania potencjału portów morskich Morza Adriatyckiego i Bałtyckiego proponuje uwzględnienie przy okazji przyszłego rozszerzania sieci TEN-T wyników realizowanego obecnie w ramach programu INTERREG IIIB projektu A-B Landbridge, w który zaangażowane są regiony Włoch, Austrii, Czech, Niemiec i Polski, a w ramach szerszej współpracy także regiony państw trzecich, takich jak Norwegia i Chorwacja, a który jest poświęcony właśnie tej tematyce.

7. Interoperacyjność i harmonizacja form transportu

7.1 Komitet Regionów z rezerwą przyjmuje twierdzenie dotyczące współmodalności, definiowanej w przeglądzie średniookresowym białej księgi dotyczącej transportu, i popiera myśl, że każdy środek transportu ma w europejskim systemie transportu swoje zadanie. Nie dawanie pierwszeństwa jednemu sposobowi transportu przed innymi, ale ich efektywna i oparta na sprawiedliwych warunkach rynkowych współpraca prowadzi do naturalnej optymalizacji transportu. W rzeczywistości istnieje bowiem tylko jeden transport (popyt na usługi transportowe), wykorzystujący najłatwiej dostępną ofertę transportową (formy transportu). Nie preferencyjne traktowanie jednego środka transportu kosztem innego, ale stworzenie równych warunków dla poszczególnych form transportu to droga do poprawy sytuacji europejskiego transportu. Transport drogowy cieszy się niestety ogromnym powodzeniem także w tych segmentach rynku transportowego, gdzie z punktu widzenia ochrony środowiska bardziej odpowiedni byłby transport kolejowy, wodny lub łączący różne środki. Przyczyną tego stanu rzeczy jest nie tylko niedostateczna harmonizacja poszczególnych form transportu, koszty zewnętrzne, nierozwiązany do końca problem interoperacyjności kolei i niezakończona transformacja sektora kolejowego, ale także niedostateczny poziom techniczny transportu kolejowego i łączonego. Dlatego też konieczne jest wspieranie badań i rozwoju nie tylko w dziedzinie systemów telematycznych i informacyjnych, ale także w dziedzinie technologii transportu kolejowego i kombinowanego, skutecznej standaryzacji, unifikacji i homologacji.

7.2 Komitet chciałby jednakże podkreślić swe wsparcie dla europejskiej polityki mającej na celu przechodzenie do środków transportu najmniej zanieczyszczających środowisko, w ramach zobowiązań Unii Europejskiej związanych z protokołem z Kioto.

7.3 Zgodnie z tokiem rozumowania przedstawionym w punkcie 7.1 Komitet Regionów proponuje dalsze opracowywanie i wdrażanie przepisów mających na celu uwzględnianie zewnętrznych kosztów transportu. Celem jest utworzenie wspólnych europejskich ram dla stworzenia bezpłatnej i płatnej infrastruktury drogowej oraz płatnych, przywróconych tras kolejowych, które są warunkiem pełnej konkurencji pomiędzy środkami transportu. Opłaty te nie powinny być jedynie źródłem środków na pokrycie kosztów budowy i konserwacji infrastruktury (nawet jeśli w reformowanych gospodarkach jest to bardzo ważne źródło dochodów), ale powinny być jednocześnie instrumentem automatycznie reagującym na popyt na infrastrukturę i optymalizującym jej wykorzystanie czy obciążenie i uwzględniającym wszystkie koszty wewnętrzne i zewnętrzne (w tym koszty środowiskowe) każdego środka transportu. Wreszcie opłaty te powinny, po przełożeniu się na ceny towarów, stać się naturalnym rynkowym regulatorem nadmiernego popytu na transport, zgodnie z zasadą, że najlepszy transport to transport, który nie ma miejsca.

7.4 Komitet Regionów postrzega nowe systemy inteligentnego pobierania opłat za drogę do naturalnej optymalizacji przepływu ruchu, do efektywnego wykorzystania infrastruktury i do zapobiegania nadmiernemu natężeniu ruchu. Przy tym należy wspierać tylko taki system opłat, który będzie przejrzysty, sprawiedliwy, możliwy do zaksięgowania i pozwalający

zwłaszcza na zafakturowanie kosztów zewnętrznych, o taryfie prostej, ale jednocześnie dość zróżnicowanej, aby umożliwić optymalizację wykorzystania infrastruktury z punktu widzenia czasu i przestrzeni, odpowiedni w skali ogólnoeuropejskiej, ale który nie doprowadzi jedynie do przenoszenia transportu na trasy, gdzie nie są pobierane opłaty. Komitet ponownie wyraża tu swoje poparcie dla projektu Galileo, który przy konsekwentnym wdrażaniu we wszystkich państwach członkowskich ma stworzyć warunki dla wprowadzenia takiego systemu.

7.5 W celu zwiększenia wsparcia dla systemu nawigacji satelitarnej Galileo oraz jego jednolitego w całej Europie wykorzystania w transporcie, a przynajmniej w celu większego rozpowszechnienia tej idei, zwłaszcza wśród nowych państw członkowskich, Komitet Regionów zaleca Radzie Europejskiej, aby poprzez umiejscowienie siedziby Europejskiego Organu Nadzoru GNSS w jednym z nowych państw członkowskich symbolicznie ściślej włączyła je w realizację takich postępowych projektów (i tym samym spełniła swoją nieformalną obietnicę z 2003 r., by rozmieszczać nowe europejskie agencje w nowych państwach członkowskich UE).

8. Logistyka

8.1 Komitet Regionów podkreśla, że dla osiągnięcia lepszej współpracy poszczególnych form transportu konieczne jest także przyjęcie rozwiązań wspierających wykorzystanie logistyki. Publiczna logistyka transportu ma decydujące znaczenie dla zapewnienia interoperacyjności różnych form transportu w transporcie towarów i jednocześnie jest ogniwem łączącym, zapewniającym współpracę pomiędzy różnymi formami transportu a przemysłem i handlem. Konieczne jest stworzenie na szczeblu europejskim warunków dla zapewnienia rozwoju i efektywności logistyki transportu.

8.2 Komitet Regionów oferuje się współpracować przy opracowywaniu proponowanej ramowej strategii dla logistyki transportu towarowego w Europie, ponieważ rozwój tego segmentu ma znaczący wpływ na rozwój regionalny, a zatem ma swoje miejsce w wielu projektach samorządów regionalnych i lokalnych, w strategii rozwoju regionalnego i w planach urbanistycznych, jak również w koncepcjach miejskich i regionalnych systemów transportowych, czy przy rozwoju lotnisk regionalnych, portów na śródlądowych szlakach wodnych i publicznych centrów logistycznych, które pod wszelkimi względami powinny być traktowane jako obiekty infrastruktury transportowej należące do sieci, którym świadczą usługi.

8.3 Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje zamierzenie Komisji Europejskiej, aby w 2007 r. przedstawić plan działań na rzecz logistyki transportu towarowego. Komitet Regionów jest zdania, że przy opracowywaniu strategii ramowej na rzecz logistyki transportu towarowego w Europie należałoby również sprawdzić, jak poprzez politykę transportową można promować przeniesienie tranzytu towarów z dróg na szyny; przy wykorzystaniu instrumentów, które są w większym stopniu niż wcześniej efektywne, ekonomiczne, naturalne i respektowane przez rynek. Podejmowane środki, zarówno podatkowe, jak i legislacyjne, powinny być konsekwentnie wspierane działaniami pomocniczymi, które mogą pełnić rolę katalizatora.

9. Bezpieczeństwo

9.1 Komitet Regionów jest zaniepokojony faktem, że pomimo długotrwałego pozytywnego trendu liczba ofiar wypadków drogowych w UE 25 jest nadal niedopuszczalnie wysoka i wyraża jednoznaczne wsparcie dla propozycji Komisji, aby przyjąć zintegrowane podejście do bezpieczeństwa na drogach, obejmujące zachowanie się użytkowników dróg, projektowanie i technologię budowy pojazdów oraz stan infrastruktury.

9.2 Komitet Regionów stwierdza, że można założyć, iż logicznym skutkiem stale rosnącej mobilności osób i towarów na całym obszarze UE może być także kontynuowanie dyskusji pomiędzy państwami członkowskimi na temat zbliżania i ujednolicania przepisów i norm prawnych w zakresie zasad poruszania się na drogach w celu ułatwienia ich zrozumienia kierowcom i innym użytkownikom infrastruktury, poprawy bezpieczeństwa, zmniejszenia wypadkowości oraz wyrównania konkurencyjności komercyjnej oferty transportowej.

9.3 Komitet Regionów proponuje także, przynajmniej w odniesieniu do głównych osi systemu transeuropejskiego, wsparcie ujednolicania oznakowania, harmonizacji parametrów i wprowadzenia wielojęzycznych tablic informacyjnych w celu poprawy bezpieczeństwa, przy wykorzystaniu nowych systemów telematycznych.

10. Ochrona

10.1 Komitet Regionów dostrzega pilną potrzebę zapewnienia ochrony systemów transportowych przed groźbą terroryzmu i wspiera wspólne podejście do wypełniania tego zadania.

10.2 Komitet Regionów wzywa w tym względzie przede wszystkim do przyjęcia przez UE i państwa członkowskie wspólnego podejścia z uwagi na ograniczone kompetencje i możliwości władz regionalnych i miejskich w tej dziedzinie.

10.3 Jednocześnie Komitet Regionów żąda, by ewentualne propozycje środków w dziedzinie bezpieczeństwa systemów, mające bezpośredni wpływ na organizację i współfinansowanie regionalnych i miejskich systemów transportowych, były przedkładane przez organy UE zainteresowanym stronom w odpowiednim czasie, umożliwiającym dyskusję i zgłaszanie uwag.

11. Logistyka transportu towarowego w Europie — klucz do zrównoważonej mobilności

11.1 Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji w zakresie stworzenia ram strategicznych dla znalezienia odpowiedzi na pytanie — jak i jakimi środkami UE może przyczynić się do optymalizacji europejskiego systemu transportu. Komitet zwraca jednak uwagę, że logistyka sama w sobie nie jest celem, ale jedynie jednym ze środków osiągnięcia

celu. Jednocześnie nie jest też jedynym środkiem, ponieważ może być przydatna dopiero po zapewnieniu bazy w postaci rozwoju bardziej podstawowych elementów systemu transportu, takich jak infrastruktura, telematyka (systemy informacyjne w transporcie), interoperacyjność, odpowiednia forma środków transportu itd. Odsyłamy zatem do poprzednich punktów niniejszej opinii Komitetu Regionów, do uwag o krokach, których podjęcie uważamy za niezbędne dla poprawy ogólnych warunków dla europejskiego transportu.

11.2 Komitet Regionów sądzi, że Komisja przypisuje logistyce w pierwszym rzędzie wymiar handlowy. Przede wszystkim działanie sił rynkowych przyczynia się do lepszego użycia jednostek transportowych, efektywnego użytkowania szlaków transportowych, innymi słowy jest to narzędzie prowadzące do lepszego gospodarowania transportem i jego skutecznego wykorzystania. Przedsiębiorstwom sektora transportu, czy ewentualnie europejskim organizacjom sektorowym, należy także pozostawić rozwiązanie kwestii znaków jakości.

11.3 Komitet Regionów jest jednak zdania, że w przypadku, gdy mechanizmy rynkowe zawodzą, dla osiągnięcia celu zrównoważonej mobilności i logistyki transportu towarowego uzasadnione może być podjęcie przez państwo działań korygujących te mechanizmy. Zasadniczym warunkiem wykorzystywania w transzycie towarów transportu szynowego jest dobrze rozbudowany system przeładunku intermodalnego z wykorzystaniem znormalizowanego sprzętu transportu towarowego. Aby stworzyć tę możliwość, a następnie zagwarantować pełne wykorzystanie gospodarcze tej sieci, gdyby siły wolnego rynku okazały się niewystarczające, należy świadomie — choćby na krótki okres — wprowadzić mechanizmy ochronne, np. bodźce i środki legislacyjne, aby przyznać pierwszeństwo środkom transportu, które tradycyjnie otrzymują wsparcie ze względu na szczególne lokalne i regionalne warunki środowiskowe.

11.4 Zgodnie z powyższymi punktami opinii w sprawie przeglądu średniookresowego białej księgi dotyczącej transportu, Komitet Regionów stwierdza, że uznaje logistykę za kluczowe narzędzie wspierające zainteresowanie regionów i miast tym, by transport na ich terenach przebiegał szybko, efektywnie i przy minimalnych skutkach ubocznych. Jako ważny postrzega także rozwój logistyki miejskiej, mającej na celu poprawę warunków życia w aglomeracjach miejskich, przy wykorzystaniu wszystkich dobrych przykładów rozwiązania problemu nadmiernego natężenia ruchu drogowego.

11.5 Jak już wspomniano w powyższych punktach niniejszej opinii, rola miast i regionów w rozwoju logistyki polega przede wszystkim na stworzeniu w regionie odpowiednich warunków dla transportu, rozwiązań logistycznych oraz na wsparciu budowy centrów logistycznych. Rolę UE w tej konkretnej dziedzinie Komitet Regionów widzi przede wszystkim w udzielaniu wsparcia z instrumentów polityki spójności oraz za pośrednictwem transferu know-how i sprawdzonych wzorców.

11.6 Komitet Regionów za kluczowe zadanie uważa identyfikację przeszkód dla lepszego wykorzystania logistyki w celu optymalizacji europejskiego systemu transportu. Do tych przeszkód należy niewystarczająca infrastruktura (wąskie gardła, brakujące połączenia, niedostateczne połączenie węzłów transportowych ze szlakami transportowymi różnego rodzaju, brak publicznych centrów logistycznych), a także niewystarczająca kompatybilność jednostek transportowych (zwłaszcza tych z UE-15 i UE 10+) oraz przeszkody o charakterze techniczno-organizacyjnym (przekazywanie informacji pomiędzy przedsiębiorstwami transportowymi, ujednoczony list przewozowy itd.). Identyfikacja utrudnień ograniczających lepsze wykorzystanie logistyki to zadanie, przy realizacji którego pozytywną rolę mogłaby odegrać Komisja Europejska (DG TREN), co byłoby mile widziane.

11.7 Komitet Regionów za szczególnie ważne uznaje także opracowywanie dla transportu nowych systemów zarządzających i informacyjnych (ERTMS, Galileo itp.). Jednocześnie zwraca jednak uwagę na konieczność rozwiązania kwestii bezpieczeństwa systemów danych, zwłaszcza w przypadku wykorzystywania środowiska otwartej architektury.

11.8 Komitet Regionów wyraża zadowolenie z tego, że Komisja Europejska podejmuje się rozważyć kwestię specjalistycznych szkoleń i certyfikacji wspólnych europejskich norm dotyczących wiedzy i doświadczenia pracowników logistyki. Zwraca jednocześnie uwagę na to, że w tej dziedzinie należy działać w partnerstwie z podmiotami zajmującymi się logistyką i ogólnie transportem lub ze zrzeszającymi je organizacjami europejskimi.

11.9 Komitet Regionów wyraża zadowolenie także z tego, że Komisja Europejska podejmuje się zadań w dziedzinie statystycznych wskaźników rozwoju logistyki. W ramach proponowanych tu rozwiązań Komisja powinna opracować zestaw wskaźników, które by monitorowały i obrazowały rozwój łańcuchów logistycznych, ich wydajność, wykorzystanie itd.

11.10 Komitet Regionów zwraca także uwagę na to, że oprócz priorytetowych projektów sieci TEN-T należy na szczeblu europejskim kłaść nacisk na modernizację i rozwój

ważnych węzłów transportowych. Dla lepszego wykorzystania logistyki i osiągnięcia wyższego stopnia optymalizacji europejskich systemów transportu ważne jest także pokonanie tzw. „ostatniej mili” — tzn. rozwój punktów przeładunkowych i terminali w łańcuchu logistycznym, a przede wszystkim wydajne połączenie wielkich węzłów logistycznych z wszystkimi typami szlaków transportowych.

11.11 Komitet Regionów za istotną uważa także inicjatywę Komisji w zakresie wspólnych standardów europejskich dla intermodalnych jednostek ładunkowych w wewnątrzunijnym transporcie towarowym. Miałoby to wielką wartość, gdyby UE udało się na przykład doprowadzić do zmniejszenia liczby konfiguracji różnych typów kontenerów i naczep w celu maksymalnego wykorzystania rozmiarów dozwolonych w transporcie.

11.12 Komitet Regionów zwraca uwagę także na to, że wykorzystanie różnych form transportu w ramach jednego łańcucha transportowego nie wymaga jedynie zmiany sposobu myślenia, często utrudniają to także przeszkody fizyczne. Zwłaszcza w nowych państwach członkowskich brakuje nie tylko odpowiednich szlaków transportowych i obiektów przeładunkowych jako narzędzi ich łączenia, ale także odpowiednich jednostek transportowych. Środkiem wiodącym do poprawy tej sytuacji mogłaby być na przykład przychylna polityka kredytowa EBI czy wsparcie UE dla zakupu pojazdów lub budowy terminali.

11.13 Wreszcie Komitet Regionów wnioskuje o sprawdzenie wykonalności planu działań na rzecz wsparcia rozwoju sieci kolejowej zorientowanej na przewozy towarowe. Zwraca jednak uwagę na sytuację w nowych państwach członkowskich. Chociaż pomysł ten jest perspektywiczny, jednak można się obawiać braku wystarczających inwestycji na jego realizację. Konieczne jest, by działania państw członkowskich i przedstawicieli przemysłu transportowego wspierane przez UE poświęcone były koordynacji rozkładów jazdy w międzynarodowym transporcie towarowym. Na przykład w celu osiągnięcia sytuacji, gdzie tranzyt odbywa się przede wszystkim w godzinach nocnych, gdy natężenie transportu pasażerskiego jest niskie.

Bruksela, 14 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE